
This is the **published version** of the bachelor thesis:

González Martín, Cristina; Valls, Assumpta. Un projecte de treball generat a partir de l'escolta d'una música del món. 2009.

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/67662>

under the terms of the license

Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal
Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona

Un projecte de treball generat a partir de l'escolta d'una música del món

Treball de Recerca
Màster en Musicologia i Educació Musical

Cristina González Martín

Treball de recerca dirigit per: Assumpta Valls
Barcelona, setembre de 2009

Moltes gràcies a...

L'Assumpta, per la seva dedicació, hores de treball, consells, guiatges, correccions, suport i sobretot, per fer-me pensar molt.

A la Teresa Feliu i Encarna Cebrián, mestres que han participat en el projecte, per la seva empenta, valentia i confiança.

A tots els alumnes de la classe de sisè B, els protagonistes d'aquesta història, per fer-me passar molts bons moments i aprendre plegats.

Als amics pel seu suport i ànims.

I a la meva família, per ser-hi sempre com només ells saben ser-hi.

Índex

1. Introducció.....	pàg. 5
1.1 Motivació i justificació.....	pàg. 5
1.2 Els objectius principals.....	pàg. 7
1.3 Preguntes inicials.....	pàg. 9
1.4 Paraules clau.....	pàg. 9
2. El marc teòric.....	pàg. 10
2.1 Els projectes de treball.....	pàg. 10
2.1.1 Què s'entén per projectes de treball.....	pàg. 10
2.1.2 El marc teòric dels projectes de treball.....	pàg. 12
2.1.3 Els antecedents dels projectes de treball.....	pàg. 14
2.1.4 Característiques dels projectes de treball.....	pàg. 15
2.1.4.1 Etapes dels projectes de treball.....	pàg. 16
2.1.4.2 El paper del mestre i el de l'alumne en els projectes de treball....	pàg. 16
2.1.4.3 El treball en grup.....	pàg. 17
2.1.5 Els projectes de treball i la interdisciplinarietat.....	pàg. 18
2.2 Concepte de músiques del món.....	pàg. 19
2.3 La música del món a l'escola i el multiculturalisme.....	pàg. 20
2.4 L'audició a l'escola.....	pàg. 23
3. Disseny del treball de camp.....	pàg. 24
3.1 Fonamentació metodològica de la recerca.....	pàg. 24

3.2 Definició de la població i la mostra.....	pàg. 26
3.3 Tècniques de recull de la informació.....	pàg. 26
3.3.1 Observació.....	pàg. 26
3.3.2 L'entrevista.....	pàg. 27
3.3.3 El grup de discussió.....	pàg. 28
3.3.4 El qüestionari obert.....	pàg. 28
3.4 Instruments per realitzar la recollida de la informació.....	pàg. 29
3.5 Recollida de dades i procés d'anàlisi.....	pàg. 31
3.5.1 Seqüenciació del treball de camp realitzat.....	pàg. 31
3.5.2 El procés d'anàlisi.....	pàg. 36
3.5.2.1 Primera fase: Anàlisi de les dades en el context.....	pàg. 37
3.5.2.2 Segona fase: Buidatge dels vídeos i establiment de categories.....	pàg. 38
3.5.2.3 Tercera fase: Definició de categories en el diari de camp.....	pàg. 41
3.5.2.4 Quarta fase: Elaboració d'un mapa conceptual de categories.....	pàg. 41
3.5.2.5 Cinquena fase: Agrupació d'unitats d'anàlisi segons les categories i les subcategories i reordenació del mapa conceptual.....	pàg. 43
3.5.2.6 Sisena fase: Reflexió de les categories.....	pàg. 47
4. Els resultats de la recerca.....	pàg. 49
4.1 Un projecte de treball generat a partir de la música.....	pàg. 50
4.1.1 Inici del projecte a l'aula de música.....	pàg. 50
4.1.2 Fases del projecte en relació amb la música.....	pàg. 51

4.1.3	Treball d'aspectes musicals durant el desenvolupament del projecte.pàg.	52
4.1.4	Mantenir el vincle del projecte i la música.....pàg.	52
4.1.5	El paper de la mestra de música.....pàg.	53
4.1.6	Aportacions als alumnes.....pàg.	54
4.2	La música del món en relació amb els projectes de treball.....pàg.	55
4.2.1	Importància del context per entendre al música.....pàg.	55
4.2.2	Escolta i possibilitats de treball de la música del món.....pàg.	57
4.2.3	Actitud i interès dels alumnes davant la música del món.....pàg.	58
5.	Conclusions i propostes de futur.....pàg.	59

Bibliografia

Annex

1. Introducció

El que es planteja en aquest treball de recerca és analitzar, observar, copsar, com es desenvolupa un projecte de treball generat a partir de l'escolta d'una música del món¹. Aquest projecte de treball s'ha dut a terme a l'aula de sisè de primària del CEIP Serenavall de Sant Andreu de Llavaneres.

1.1 Motivació i justificació

Per un costat, recentment he entrat a formar part d'un grup de treball sobre les músiques del món aplicades a l'aula, del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB. Dins la tradició de l'audició a l'escola s'ha treballat molt un tipus de música (la música "cultura" del període dels segles XVII-XIX dins la cultura de l'Europa occidental, com també la música tradicional catalana) però a la resta de música que es pot trobar arreu no se n'ha fet gaire esment. És per això, que des d'aquest grup de treball s'intenta incorporar, en el repertori de l'audició musical a l'escola, aquestes músiques que no hi han tingut tanta incidència. A més, cal tenir present que quan fas escoltar música als nens els l'has d'oferir en la seva globalitat, has de donar l'oportunitat als alumnes de tenir tot un marc ampli d'experiències auditives de tots els estils, èpoques i cultures. És important donar als mestres eines perquè puguin portar a terme la pràctica d'una música generalment desconeguda.

Si ens fixem en el que proposa sobre aquest tipus de música el nou currículum de la LOE (Currículum educació primària – Decret 142/2007 DOGC núm. 4915) només hi trobem presència en dos continguts:

- Reconeixement de cançons i danses populars i tradicionals de Catalunya. Interès per a conèixer i dialogar sobre les diverses experiències culturals de companys i companyes a través de la música i la dansa.

- Interpretació de cançons i danses tradicionals catalanes i cançons i danses d'altres països, en especial d'on provenen companys i companyes de classe.

Així doncs, cal adquirir una postura optimista i veure que hi comença a haver una tímida al·lusió al tema, malgrat que no es refereixi al tractament de les músiques d'altres cultures a partir de l'audició, sinó de la interpretació i la dansa.

Per tant, ara és el moment de reafirmar amb més insistència la necessitat de la presència d'aquest tipus de música a l'escola primària. Per un costat, les noves tecnologies de la

---

¹ El concepte de "músiques del món" és una etiqueta d'ús que pot generar confusió, és per això que trobo interessant definir i concretar aquest terme segons la meua perspectiva i la del grup de treball de les músiques del món aplicades a l'aula del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB. Aquest concepte està explicat al marc teòric.

comunicació i les possibilitats de desplaçar-se cada vegada en un temps més reduït, han facilitat aquest intercanvi global. Com a resultat d'aquesta intensa activitat i intercanvi, molts músics i professors han començat a comprendre que les “altres” músiques no han de ser ignorades, ja que són una realitat immediata i conformen el nostre món musical quotidià.

Per l'altre costat, fent-me meves les paraules de Giraldez², potser hem de començar a assumir que la música és “tota” la música i que els alumnes que aprenen conceptes i desenvolupen capacitats musicals gràcies a la música de Bach o de Mozart, també poden formar-se amb la d'altres tradicions com, per exemple, la d'un grup de flautes andino, la del gamelan de Java o la del grup de rock. És raonable esperar que els programes de música de les escoles no abandonin la música que escolten, sinó que incorporin els diferents repertoris musicals de forma paral·lela, raonable i equilibrada.

Per l'altre costat, ja fa uns anys que les escoles amb una pedagogia més activa intenten fomentar els projectes de treball a les aules, els quals es basen, a grans trets, en organitzar els continguts curriculars sota un enfocament globalitzador (interdisciplinarietat), fomentant l'autonomia de l'alumne, ja que és aquest el que investiga allò que s'ha decidit en conjunt a l'aula, i per tant, l'aprenentatge esdevé més significatiu. La importància de treballar a partir dels projectes de treball rau en què s'aborda una ensenyança global, en la qual les relacions entre les fonts d'informació i els procediments per comprendre-la i utilitzar-la són portats a terme pels alumnes i no pel professor. A més, es generen una sèrie de canvis en l'organització del coneixements escolar, partint de les següents premisses:

- A l'aula és possible treballar qualsevol tema, el repte està en com abordar-lo i en especificar què es pot aprendre d'ell.
- Cada tema es planteja com un problema que s'ha de resoldre a partir d'una estructura que cal anar desenvolupant.
- El docent, o l'equip d'ensenyants, no són els únics responsables de l'activitat que es realitza a l'aula, sinó que el grup-classe té un alt nivell d'implicació, en la mesura en què tots estan aprenent i compartint el que s'aprèn.

Els projectes també són fruit d'un conjunt de crítiques que justifiquen la necessitat d'un canvi en la manera d'ensenyar i aprendre a l'escola. Es plantegen intervencions escolars que potenciïn la capacitat espontània de l'alumne per aprendre i conèixer, i s'intenta potenciar la relació entre iguals com a motor d'aprenentatge.

Aquesta forma de treball pot portar que es donin relacions en les diferents àrees curriculars, però per les dades que he pogut anar recollint hi ha poca constància que la música hi tingui un paper fonamental.

---

² GIRALDEZ, A. (1997): Educación musical desde una perspectiva multicultural: Diversas aproximaciones. *Trans Iberia*, 1.

Des de la perspectiva musical s'entén que es puguin donar dues situacions pel que fa els projectes de treball de música en relació amb altres àrees (les dues, igualment vàlides):

1. El mestre d'aula proposa un projecte i d'aquest en sorgeixen diverses connexions amb les diferents disciplines, i una d'aquestes és la música. Això pot suposar la implicació d'aquest especialista.
2. Que sorgeixi un projecte del qual el punt de partida sigui la música, i a partir d'aquí hi ha la possibilitat que s'estableixin relacions amb les altres àrees.

És en aquesta segon opció on hi ha més desconeixement, menys experiències recopilades. Sembla que la música en els projectes de treball funcioni com un complement, o pel menys és aquesta la sensació que tinc i per tant és per això que pretenc investigar com es desenvolupen els projectes de treball a partir de la música, i en aquest cas concret, a partir de la música del món. El fet que es plantegi que l'audició sigui d'una música d'una cultura no occidental és, en part, perquè s'entén la importància de la presència d'aquest tipus de músiques a l'escola, i en part, perquè hi ha la intenció de buscar que el projecte desenvolupat a partir de la música impliqui una interdisciplinarietat, cosa que les músiques del món ja porten implícites en certa manera. Que la música es pugui relacionar amb altres matèries ressalta la seves capacitats, possibilitats i la seva importància dins del món educatiu. Tot i així, és important no veure el valor de la música en la seva possibilitat de relacionar-se, sinó en ella mateixa, en tot el que pot apartar a l'alumnat, no només a nivell de contingut sinó com a persones.

1.2 Els objectius principals

Abans de poder concretar els objectius, les hipòtesis i les preguntes inicials és important especificar quines són les bases de partida del projecte de treball es portarà a terme:

- Com que el projecte comença a partir de l'escolta d'una música del món això requereix una certa especialització la qual pot aportar la mestra especialista de música. Però partint de la hipòtesi que el projecte s'obri a les altres matèries llavors haurà d'entrar en escena la mestra generalista. Per tant, aquest projecte implica la participació de dues mestres que, a més, han de mantenir-se en constant contacte per tal que la relació que porta implícita aquest projecte no es perdi.
- Aquestes mestres no han treballat mai amb aquesta metodologia, és per això que s'hauran de fer algunes sessions de formació i mentre es porti a terme el projecte es faran diverses reunions amb el grup de discussió, en el qual hi participaran la mestra especialista de música, la generalista, jo mateixa i, a vegades, la tutora del treball de recerca. L'objectiu d'aquest grup de discussió serà parlar sobre el que està passant, analitzar i veure com es vol tirar endavant el projecte

- L'element generador és l'audició d'una música del món escollida per les mestres. Aquesta música ha estat escollida dins d'una selecció prèvia.³ La música triada per les mestres és una música Gnawa del nord d'Àfrica, el títol de l'obra és *El Gasba/ Nass El Gniwan*. Les mestres van escollir aquesta música perquè tenien la intenció que hi hagués la possibilitat de poder-la relacionar amb el viatge de final de curs d'aquest alumnes a Granada.

Un cop concretades aquestes premisses es pot començar elaborar l'objectiu i les preguntes inicials.

S'enfoca aquest treball de recerca en relació a les músiques del món i als projectes de treball, fent que la música sigui el punt de partida, l'element generador d'un projecte de treball. Fent referència a la metodologia de projectes de treball no es pretén definir com es fa un projecte, sinó que el que es vol és explicar les especificitats, les característiques d'un treball per projectes que es fa a partir de la música i, en concret, de l'audició d'una música del món.

Parteixo de les següents hipòtesis:

- La música pot actuar com a nucli generador i inicial d'un projecte de treball.
- La música estableix relacions amb altres àrees.

Així doncs els objectius principals serien:

- Observar i analitzar com es desenvolupa un projecte de treball a partir de l'escolta d'una música del món que funciona com a nucli generador.
- Concretar quines són les característiques d'aquest projecte de treball desenvolupat a partir de la música.

---

³ Aquest procés de selecció es pot consultar en el següent treball de recerca:
 BATLLE, A (2007): *Músiques del món: Anàlisi per la selecció i l'establiment de criteris per un repertori a l'escola*. Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB.

1.3 Preguntes inicials

Per tal d'especificar i puntualitzar aquests objectius em plantejo un seguit de preguntes. Aquestes qüestions, que em serveixen com a punt de partida per poder desenvolupar el projecte, es poden agrupar en els següents temes:

En relació al projecte de treball desenvolupat a partir de la música

- Quines característiques té un projecte de treball desenvolupat a partir de l'escolta d'una música del món?
- Quins aspectes faciliten i condicionen que es desenvolupi un projecte de treball a partir de la música?
- Què aporten als alumnes els projectes desenvolupats a partir de la música? Què significa per ells treballar d'aquesta manera?
- Què fa que la temàtica del projecte es mantingui o es desvinculi de l'àrea de música?

En relació a l'escolta d'una música del món

- L'escolta d'una música del món quins temes d'interès genera i com evolucionen i es transformen al llarg del procés?
- Quin tipus d'intervencions fan els nens en relació a aquesta música?
- Quins aprenentatges aporta als alumnes? Com construeixen el coneixement?
- Quins tipus d'interrelacions dóna la música, quin tipus de comunicació?

En relació als docents

- Què provoquen i impliquen les diferents intervencions del docent? Com afecten al desenvolupament del projecte?
- Què comporta especialista de música treballar a partir de les músiques del món i amb la metodologia dels projectes de treball?
- Què suposa pels mestres haver de treballar en conjunt?

1.4 Paraules clau

El llistat de paraules clau relacionades amb el tema de recerca són:

Projectes de treball (project work, project approach, classroom research), interdisciplinarietat, l'audició a l'escola, músiques del món, multiculturalisme, global music.

2. El marc teòric

Malgrat que després d'una recerca exhaustiva de la bibliografia relacionada amb el meu tema de recerca (un projecte de treball desenvolupat a partir de l'audició d'una música del món) no hagi trobat cap referència escrita, sí que tinc constància que a la pràctica es porten a terme projectes de treball iniciats a partir de la música. He realitzat una entrevista amb una especialista de música Rosa Fillat, la qual treballa en una escola, el CEIP Serralavella de la població de Ullastre, on la metodologia de treball és a partir dels projectes de treball, i aquesta especialista constata que ha realitzat diversos projectes de treball a partir de la música. L'ICE (Institut de Ciències de l'Educació) va organitzar al setembre del 2008 unes jornades de música les quals va anomenar "Projectes de treball i música" en les quals es van realitzar diversos tallers i ponències sobre el tema d'aquesta recerca. És a dir, hi comença a haver moviment a nivell pràctic, el que és necessari però, és que hi comenci a haver un marc teòric.

A continuació es presenten els principals conceptes implicats dins del nucli d'aquesta investigació. S'inclouen diverses perspectives per tal d'abordar un marc general més ampli, i posteriorment s'explicita quin és el posicionament adquirit per plantejar l'anàlisi d'aquest treball, ja que a part de donar una visió de l'estat de la qüestió de la investigació a realitzar, el marc teòric ha de servir per tenir una guia per poder realitzar l'anàlisi dels resultats que vagi obtenint amb l'observació de les sessions on es vagi desenvolupant el projecte de treball plantejat.

2.1 Els projectes de treball

2.1.1 Què s'entén per projectes de treball

Com que consultant els diferents autors que actualment escriuen i investiguen sobre els projectes de treball no he trobat una definició absoluta d'aquest concepte, considero que la millor manera de poder donar-ne una visió àmplia és explicitant diversos punts de vista:

❖ Per un costat, hi ha autors que es fonamenten amb el caràcter obert dels projectes de treball per poder-ne establir una definició:

"Els projectes de treball no són un mètode, una pedagogia o una fórmula didàctica basada en uns passos determinats, és a dir, la perspectiva educativa dels projectes de treball no constitueix una proposta tancada i empaquetada, sinó una aspiració que serveix perquè l'escola sigui un espai que afavoreixi l'equitat i l'emancipació dels individus. El plantejament que inspira els projectes de treball està vinculat a la perspectiva del coneixement globalitzat i relacional. Segons aquesta perspectiva els coneixements no s'organitzen d'una forma rígida ni en funció d'unes referències disciplinars preestablertes. La funció dels projectes és afavorir la creació d'estratègies d'organització dels coneixements escolars en relació a:

- El tractament de la informació.

- La relació entre els diferents continguts en torn a problemes o hipòtesis que faciliten a l'alumnat la construcció dels seus coneixements, la transformació de la informació procedent dels diferents sabers disciplinars en coneixement propi". (Hernández i Ventura, 2008)⁴

❖ Per l'altre costat, hi ha autors que entenen els projectes de treball sota una concepció força crítica: "El treball per projectes no prové d'una única tradició pedagògica. Són moltes aportacions i experiències les que l'han fet possible. Els factors comuns entre aquestes tradicions i que podem considerar com a punts de partida dels projectes d'investigació són:

- La crítica al tractament curricular del coneixement.
- La necessitat de modificar els mètodes d'aprenentatge escolar.

Els projectes neixen per denunciar la distància entre l'escola i la realitat. El contingut escolar, centrat en qüestions acadèmiques, ignora la vida dels alumnes fora de l'escola. Es critica a més, el currículum centrat en assignatures que suposa la fragmentació del saber i el repartiment del coneixement.

L'obertura de l'escola a la vida requereix un canvi radical en l'organització escolar. Cal un currículum integrat que superi els límits de les diverses matèries. A més, el tractament interdisciplinari dels fenòmens, permetrà als alumnes descobrir les dimensions ètiques i socials del coneixement. Així incorporar els problemes reals a l'escola, perquè els alumnes afrontin continguts rellevants. Si allò que es treballa resulta interessant per l'alumne llavors es pot generar coneixement". (Martín, 2006)⁵.

❖ D'altres, en canvi, defineixen a grans trets quin és el procés per desenvolupar els projectes de treball: "Els projectes de treball s'originen a partir d'un fet o una situació problemàtica que provoca interès, curiositat o perplexitat en els alumnes. A partir d'aquest moment, es relaciona el problema amb els seus coneixements previs, es busca informació, es selecciona a través de diferents situacions, per convertir-lo progressivament en coneixement. Es caracteritzen també per la seva estructura oberta i flexible, que es va articulant a mesura que aquest es desenvolupa". (Domínguez, 2000)⁶.

Malgrat que aquestes definicions siguin diferenciades, totes elles són igualment vàlides, ja que deixen entreveure un marc de fons comú basat en la crítica a l'educació fragmentada en diverses matèries que no busquen relacions entre elles i l'única cosa que s'aconsegueix és una educació descontextualitzada. Són autors que pretenen aconseguir una educació que esdevingui més significativa i global per l'alumne, en la qual aquest s'hi pugui veure implicat.

---

⁴ HERNÁNDEZ, F; VENTURA, M. (2008): *La organizacion del curriculum por proyectos de trabajo. El conocimiento es un calidoscopio*. Barcelona: Octaedro.

⁵ MARTÍN, X (2006): *Investigar y aprender cómo organizar un proyecto*. Barcelona: Horsori.

⁶ DOMÍNGUEZ, G. (2000): *Proyectos de trabajo. Una escuela diferente*. La Muralla.

2.1.2 El marc teòric dels projectes de treball

Els projectes de treball es poden emmarcar en una concepció teòrica sobre la psicologia de l'ensenyament – aprenentatge, i és per això que a continuació es dediquen algunes línies a parlar-ne, ja que d'aquesta manera es poden arribar a comprendre els principis que fonamenten la base dels projectes de treball.

Teoria psicològica constructivista.

La teoria psicològica constructivista (o cognitiva) parteix de la idea que la percepció crea uns esquemes cognitius (uns coneixements previs) que, a l'hora, condicionen la percepció, que és la via de pensament i de construcció del coneixement.

Podem entendre el constructivisme des de tres perspectives diferents:

- Com un enfocament del psiquisme humà que posa èmfasi en l'activitat humana constructiva de la persona, és a dir, en com funciona la ment de les persones quan aprenen.
- Un conjunt de teories constructivistes del desenvolupament i de l'aprenentatge que comparteixen l'enfocament constructivista del psiquisme humà. Alguns exemples: teoria genètica de Piaget, teoria sociocultural de Vigotsky, teories del processament humà de la informació, teoria de l'assimilació d'Ausubel, teories de les atribucions, de la motivació, dels components afectius, de les relacions, etc.
- Una concepció constructivista de l'ensenyament i de l'aprenentatge que té com a finalitat crear un esquema de conjunt orientat a analitzar, explicar i comprendre l'educació escolar. Vol crear un instrument per poder millorar l'educació escolar i la intervenció educativa.

Aquesta concepció constructivista de l'ensenyament i de l'aprenentatge està organitzada jeràrquicament. És en aquests nivells on es pot trobar l'essència del constructivisme i per tant, és interessant explicar-los per poder entendre la base de la qual sorgeixen els projectes de treball.

1. L'educació escolar. Com s'entén l'escola?

Allò important d'una escola és la seva naturalesa social (les interaccions, les relacions social que hi ha a dins), per tant, la interacció és un element molt important per les teories constructivistes, com també concep l'escola com un espai social.

L'educació escolar també és important en els processos de socialització. L'escola funciona com agent socialitzador, ha de garantir que els alumnes surtin d'aquesta institució amb uns coneixements mínims (competències bàsiques), preservant així, uns coneixements per a la generació del futur.

2. La construcció del coneixement a l'escola.

És important tenir en compte els continguts escolars, que són sabers preexistents, socialment construïts i culturalment organitzats. És per això que l'ensenyament ha de procurar que el sentit i els significats que construeixen els alumnes estiguin d'acord i siguin compatibles amb els continguts escolars com a sabers culturals ja elaborats.

I per què això sigui possible, la construcció del coneixement s'ha d'entendre com un procés de construcció conjunta de professors i alumnes sobre els continguts escolars (procés altrament conegut com a triangle interactiu).

Un altre aspecte que cal considerar en aquest segon nivell és el paper del professor. Principalment la seva funció és guiar i orientar l'activitat mental constructiva dels alumnes cap a l'assimilació significativa dels continguts escolars, assegurant un encadenament adequat d'aquests.

Tot i així, els projectes de treball no tenen en compte només que l'alumne construeix el seu propi coneixement, per tant que té un paper actiu en la vida escolar, sinó que a més, a l'hora d'aprendre ho fa en comunitat, en societat. És per això que és interessant fer referència a la teoria sociocultural de l'aprenentatge, la qual té una concepció de l'aprenentatge holística.

Teoria sociocultural.

La importància dels factors socials en la construcció del coneixement i del valor de la interacció professor-alumne i entre iguals en el context de l'aprenentatge a l'aula, fan considerar la importància de la perspectiva sociocultural que posa l'èmfasi en la realització de l'activitat conjunta com a progrés per al desenvolupament.

En la teoria sociocultural la relació entre la persona humana i el món exterior no és una relació directa sinó que està mediada pels instruments i pels signes que proporciona la cultura. D'aquesta manera aquest enfocament de l'aprenentatge considera el llenguatge verbal molt important, ja que ajuda a transmetre la cultura i a mediar el coneixement.

El llenguatge és transmissor de coneixement i regulador de l'activitat on aquest es produeix.

A més, també atén a la llei de la doble formació, segons la qual tota funció apareix en dos nivells, un primer nivell social i un segon nivell individual. Primera hi ha una relació entre les persones i després cada individu es genera la seva concepció individual sobre el coneixement a partir del procés d'interiorització i apropiació.

Finalment, per citar un dels grans autors referents d'aquest enfocament, com diu Vigotsky⁷: la interacció social és l'origen i el motor de l'aprenentatge.

---

⁷ VYGOTSKI, L. S. (1988): *Pensament i llenguatge*. Vic. Ed. Eumo.

2.1.3 Els antecedents dels projectes de treball

Al 1918 William H. Kilpatrick () en una de les més prestigioses revistes americanes d'educació del moment, *Teachers College Record*, va publicar una proposta de treball curricular integrat, la qual va anomenar mètode de projectes de treball. (Torres, 1994)⁸.

En el discurs de Kilpatrick es podien llegir entre línies alguns referents de la filosofia de John Dewey (1859-1952), qui defensava una “escola activa” en la qual, els alumnes, com a éssers actius, i aprenguessin de la participació en experiències de treball. Així doncs, Dewey insistia en l'acció i de l'experiència com a motor d'aprenentatge. També afirmava que el pensament tenia el seu origen en una situació problemàtica que cadascú havia de resoldre mitjançant una sèrie d'actes voluntaris.

Aquesta idea de solucionar problemes ha estat el fil conductor entre les diferents concepcions sobre els projectes al llarg del temps.(Torres, 1994).

Segons Kilpatrick⁹ un projecte era una entusiasta proposta d'acció per desenvolupar un ambient social, i havia de servir per millorar la qualitat de vida de les persones. Deia que en la mesura en què aquestes es sentissin compromeses amb un aprenentatge, prestarien més atenció, s'esforçarien més en allò que havien de fer i, d'aquesta manera, desenvoluparien destreses i adquiririen coneixements que les permetrien viure millor.

Tot i així, malgrat que el plantejament ideat per Kilpatrick, els centres d'interès assajats per Decroly, i la filosofia de Dewey han inspirat l'actual concepció del mètode per projectes, poc tenen a veure amb la formulació dels actuals projectes de treball. Les circumstàncies han variat, i la cultura escolar s'ha enriquit amb noves aportacions de la ciència, la pedagogia i la psicologia.

Actualment, expressions tan habituals com “societat de la informació”, “caducitat del coneixement”, o “globalització”, posen de manifest la necessitat que els projectes de treball tinguin punts de connexió amb altres teories i pràctiques pedagògiques que estimulin la investigació de l'entorn, el treball cooperatiu, el coneixement integrat, la interacció contínua entre el professor i l'alumnat, l'ús de diverses fonts i entorns d'aprenentatge, la interdisciplinarietat, etc., tal i com s'explica a continuació.

---

⁸ TORRES, J. (1994): *Globalización e interdisciplinariedad: El curriculum integrado*. Morata.

⁹ KILPATRICK, W.(1951): *Philosophy of education*. Nueva Cork: Macmillan, dins de TORRES, J (1994).

2.1.4 Característiques dels projectes de treball

Tots aquests aspectes, que s'han anat comentant anteriorment, fan que els projectes de treball tinguin unes característiques comunes. A continuació es presenta un resum d'aquests trets propis segons els diferents autors¹⁰ especialitzats en els projectes de treball:

- L'aprenentatge pretén esdevenir **significatiu**, és a dir, que cal elaborar el coneixement i partir d'allò que els estudiants ja saben, dels seus esquemes de coneixement precedents, de les seves hipòtesis (vertaderes, falses o incompletes) davant la temàtica que s'ha de tractar.
- Per la seva articulació, s'assumeix com a principi bàsic l'**actitud favorable pel coneixement** per part dels estudiants, sempre i quant el professorat sigui capaç de connectar amb els seus interessos i afavorir l'aprenentatge.
- Es configura a partir de la **previsió**, per part dels docents, d'una estructura lògica i seqüencial dels continguts, per tal de facilitar la seva comprensió. Cal tenir sempre en compte que aquesta previsió constitueix un punt de partida, no una finalitat, ja que pot quedar modificada en la interacció de la classe.
- Es dur a terme amb un evident **sentit de la funcionalitat** d'allò que s'ha d'aprendre.
- Es valora la **memorització comprensiva** d'aspectes de la informació, amb la perspectiva que aquests aspectes constitueixen una base per establir nous aprenentatges i relacions.
- L'elecció dels temes del treball pel propi alumnat incideix tant en la importància del sentit de la institució escolar i de les seves activitats com en fomentar la **motivació** intrínseca de l'alumnat, aquella que es relaciona amb l'interès pel coneixement. Així, els alumnes es veuen involucrats activament en el procés de construcció del coneixement i reconeixen en l'aprenentatge aconseguir les respostes a les preguntes que s'havien plantejat a l'aula i, de les quals, ells es van apropiat.
- Els projectes de treball neixen amb la idea de promoure un **coneixement global** i integrat. En aquest sentit, eviten la parcel·lació del coneixement i mostren les relacions entre diferents continguts curriculars (llengua, matemàtiques, música, etc.), és a dir, la interdisciplinarietat, així com el domini del seu ús per la consecució d'unes metes clarament definides.
- Per últim, l'**avaluació** tracta sobre tot d'analitzar el procés seguit al llarg de tota la seqüència i de les interrelacions creades en l'aprenentatge. Parteix de situacions en les quals s'ha d'anticipar decisions, establir relacions o inferir nous problemes.

---

¹⁰ Les idees que es resumeixen estan extrets d'aquests autors: MARTÍN 2006; HERNÁNDEZ I VENTURA 2008; POZUELOS 2007.

2.1.4.1 Etapes dels projectes de treball

Malgrat tenir una estructura flexible, els diferents autors que s'han anat comentant no obvien una estructura per etapes, que serveix com a guia, a l'hora de realitzar un projecte de treball.

Etapas d'un Projecte de Treball	
Elecció del tema d'interès (etapa d'exposició)	<ul style="list-style-type: none"> - Proposar temes d'interès. - S'escull el tema que més agradi. - Es concreta el tema.
Recerca de la informació (etapa de planificació).	<ul style="list-style-type: none"> - S'elabora un pla de treball. - Es comença a buscar informació sobre el tema. - Es plantegen preguntes sobre el tema i es defineixen els àmbits d'estudi. - Formar els grups de treball.
Elaborar informació (etapa de decisió)	<ul style="list-style-type: none"> - Organitzar la tasca dels grups i distribuir-se responsabilitats. - Buscar i seleccionar informació de fonts diverses. - Començar a elaborar la informació seleccionada amb la finalitat de respondre els interrogants plantejats.
Sintetitzar la informació (etapa de control)	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborar la síntesi del treball fet pel grup. Es controla que s'ha adquirit la informació suficient per respondre a les preguntes plantejades. - Preparar les exposicions que es faran a l'aula per tal de transmetre la informació a la resta de companys.
Comunicar el que s'ha après i avaluar. (etapa de reflexió)	<ul style="list-style-type: none"> - Comunicar als demés els aprenentatges fets en cada grup. - Discutir les conclusions del projecte. - Avaluar els aprenentatges adquirits i les vivències que han generat el projecte.

2.1.4.2 El paper del mestre i el de l'alumne en els projectes de treball

El treball per projectes implica que l'alumnat treballa a través de temes i recursos seleccionats per ells mateixos i busquen nova informació a partir de les preguntes col·lectives i individuals que s'expliciten al llarg de l'activitat didàctica.

En aquest context el mestre ha de ser un guia. Ha d'ajudar a l'alumne en les seves activitats, recolzant-lo en la recerca de solucions i dialogar sobre la millor solució. Ha de vigilar la disciplina de l'alumne en el moment de realitzar les activitats, adaptar el projecte als coneixements anteriors adquirits per l'alumne.

Paper de l'alumnat

- Protagonista del seu propi aprenentatge. Una implicació i una motivació més gran.
- Selecciona i dissenya el projecte, recull material, organitza i analitza la informació.
- En el procés d'investigació, desenvolupa estratègies de pensament tals com la selecció, l'anàlisi, la síntesi i l'avaluació.
- Adopta una actitud activa, de forma que no sigui el professor qui faciliti totes les respostes i solucions.

Paper dels mestres

Els següents quadres il·lustren quines són les principals competències del docent en els projectes de treball: Guiar l'activitat i ajudar a produir coneixement¹¹.

Guiar l'activitat	
Garantir una correcta organització	<ul style="list-style-type: none"> - Aportar material-guia. - Crear un medi físic estimulant.
Intervenir oralment	<ul style="list-style-type: none"> - Presentar el treball - Preveure dificultats - Cuidar la continuïtat del projecte
Donar a conèixer procediments	<ul style="list-style-type: none"> - Ensenyar a utilitzar material divers. - Ajudar als alumnes en les exposicions de grup. - Estar present sense intervenir.

Ajudar a produir coneixement	
Formular preguntes	<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer les idees prèvies. - Afavorir la participació. - Estimular el pensament - Aportar pistes
Elaborar continguts	<ul style="list-style-type: none"> - Recollir les aportacions dels alumnes - Introduir nova informació

2.1.4.3 El treball en grup

L'activitat en petits grups és la dinàmica de treball més característica de la pedagogia dels projectes. L'objectiu del treball en grup és promoure la cooperació i no la competència entre iguals, implicant als alumnes en una tasca comú que requereix l'esforç de tots.

Que els nens pertanyin a un grup els permet implicar-se en la investigació i assumir responsabilitats.

El treball en grup aporta als alumnes determinades competències, tal i com il·lustra el següent quadre¹²:

Treball en grups petits	
Organitzar el treball col·lectiu	<ul style="list-style-type: none"> - Buscar criteris per classificar el material. - Distribuir-se responsabilitats.
Estudiar i especialitzar-se en una part de la investigació	<ul style="list-style-type: none"> - Plantejar-se preguntes i entendre la informació. - Enfrontar-se a les dificultats que es deriven de l'estudi del projecte.
Gestionar les relacions interpersonals	<ul style="list-style-type: none"> - Resoldre conflictes. - Ajudar a un company.

¹¹ MARTÍN, X (2006): *Investigar y aprender cómo organizar un proyecto*. Barcelona: Horsori.

¹² MARTÍN, X (2006): *Investigar y aprender cómo organizar un proyecto*. Barcelona: Horsori.

2.1.5 Els projectes de treball i la interdisciplinarietat

Un aspecte important que es pretén portar a terme en aquest treball de recerca és la interdisciplinarietat. Malgrat ser una característica dels projectes de treball, no és necessari que el projecte hagi de sortir d'una matèria, dependrà dels interessos dels alumnes. En aquest projecte de treball, com que s'entén que la música té una gran capacitat per relacionar-se amb les altres àrees pot ser que apareguin aquestes connexions, per tant, és important tenir present en què consisteix la interdisciplinarietat.

Si haguéssim de considerar una definició estàndard del que és la interdisciplinarietat, segurament faríem referència a la que presenta la Dra. Julia Boronat¹³: “La interdisciplinarietat és la interacció entre dues o més disciplines que pot anar des de la simple comunicació d'idees fins a la integració recíproca dels conceptes fonamentals, de la metodologia, etc”.

Tot i així cal aprofundir més en el concepte. Així doncs, és interessant comentar la definició que en proposa Luisa Sarrate¹⁴: “La interdisciplinarietat implica una voluntat i compromís d'elaborar un marc més general, en el qual cada una de les disciplines en contacte són a la vegada modificades i passen a dependre una de les altres. L'ensenyança d'aquest tipus organitza els conceptes, marcs teòrics i procediments en unitats globals. Afavoreix la transferència dels aprenentatges adquirits a altres marcs disciplinars, capacita als alumnes per enfrontar-se problemes que transcendeixen els límits d'una matèria concreta i els possibilita analitzar i resoldre problemes nous”.

Segons TORRES (1994) són molts els autors i les autores que consideren necessari construir i reconstruir perspectives més holístiques dins l'ensenyament escolar i és per això que proposen una ruptura de les fronteres entre les disciplines, dels compartiments entre les matèries (corol·lari de les diverses àrees científiques i d'uns models de societat cada vegada més oberts, la desaparició de barreres en la comunicació i d'una mundialització de la informació) per tal de els alumnes estiguin més capacitats per enfrontar-se a problemes que transcendeixen els límits d'una disciplina concreta. La motivació per a l'aprenentatge, per últim, és molt gran ja que qualsevol situació o problema que preocupi o interessi als estudiants es pot convertir en objecte d'estudi.

Per últim, és important que les diverses àrees de coneixement mantinguin una estreta relació entre elles per poder donar coherència al procés educatiu amb l'objectiu d'aconseguir la formació completa i equilibrada de l'alumnat.

---

¹³ BORONAT, J: Enfoque de la interdisciplinariedad en los distintos niveles educativos. Article que es troba dins de: LÓPEZ-BARAJAS, E (1997): *Integración de saberes e interdisciplinariedad. Actas y Congresos*. Universidad Nacional de educación a distancia, Madrid.

¹⁴ SARRATE, L: Enfoque interdisciplinar en la educación permanente y de personas adultas. Dins de LÓPEZ-BARAJAS (1997).

2.2 Concepte de músiques del món

En aquest treball de recerca també es fa referència al concepte de “músiques del món”, ja que l’element que ha de generar el projecte de treball que es proposa és l’audició d’una d’aquestes músiques. Així doncs, com que aquest concepte, a causa de les diferents nocions i termes que s’han anat utilitzat per precisar-lo, pot prestar confusió, a continuació em disposo a concretar i especificar quina és la concepció amb la qual s’utilitza el terme músiques del món en aquest treball de recerca.

- Segons Martí (2000)¹⁵ el concepte de *world music* és una etiqueta creada al 1987 per raons de *marketing*. Per què una música sigui identificada com a *world music* ha de satisfer una sèrie d’expectatives dels oients occidentals. Així doncs, aquest concepte advoca diferents formes enteses com a un mateix producte de consum, és a dir, que obeeixen a unes mateixes expectatives de públic, una mateixa infraestructura comercial i uns mateixos codis generals d’estètica. No podem obviar, però, que actualment la *world music* representa un part important del *business* de la música popular, i mostra l’interès del primer món per altres cultures que fins al moment havien estat musicalment ignorades. Normalment el que s’ofereix al públic són productes musicalment híbrids que han estat modificats i occidentalitzats per ser fàcilment digeribles pel públic occidental. No obstant, en la *world music*, els elements occidentals són preferiblement passat per alt i aquesta música és venuda i consumida com a música no occidental.

- El mateix concepte definit per Adell¹⁶ té unes característiques similars: la *world music* és una música portadora d’un sentit de la diferència local, però situada en el marc d’unes normes internacionals de “sonoritat estàndard” (tant a nivell estètic com tecnològic), que li permet competir en un mercat internacional. Es tracta, doncs, d’un altre sentit de la globalització: música feta en condicions locals, utilitzant recursos locals (...) però adreçats a uns paràmetres auditius internacionals, dins dels quals sols és factible “captar” més fàcilment la “diferència” proposada.

Així doncs el concepte de músiques del món, segons la perspectiva que es presenta en aquest treball, no s’ha d’entendre com a traducció de *world music*, ja que aquesta etiqueta es refereix a una música amb un valor exòtic i cultural. A més estan concebudes sota un valor etnocèntric, ja que els valors de la cultura que les comercialitza es consideren els referents. És per això que el concepte de *world music*, es tracta bàsicament d’aquelles músiques que tot i ser de procedència no occidental s’han fusionat amb elements de la música occidental,

---

¹⁵ MARTÍ, J. (2000): *Más allá del arte. La música como generadora de realidades sociales*. St Cugat del Vallès: Deriva Editorial.

¹⁶ DDAA (2002): *Músiques del món (Educació Infantil, Primària i Secundària)*. ICE. Barcelona, (Capítol escrit per ADELL, J. 2002).

incorporant aspectes morfològics o instruments propis de la música popular internacionalitzada però conservant elements tradicionals autòctons.

Tampoc s'ha d'entendre el concepte de músiques del món com una traducció de *músiques ètniques* el terme ètnic, aplicat a la música, suggereix sempre l'existència de formes de música superiors i inferiors (Martí, 2000).

Així doncs, fent referència a l'ús que se li dona al terme de músiques del món en aquest treball, el primer que cal comentar és que hi ha una comprensió que totes les músiques són músiques del món. No es vol establir cap jerarquia ni comparació, només es vol utilitzar el terme amb una finalitat de comprensió dins l'àmbit educatiu. Les músiques del món, d'aquesta manera, fan referència a totes les músiques (independentment de si són tradicionals, populars, contemporànies o d'autor) que no pertanyen a la cultura europea occidental. Dins la tradició de l'audició a l'escola s'ha fet molta incidència a un tipus de música (la música "cultura" del període dels segles XVII-XIX dins la cultura de l'Europa occidental, com també la música tradicional catalana) però a la resta de música que es pot trobar arreu no se n'ha fet gaire esment. És per això, que des del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB intenta incorporar en el repertori de l'audició musical a l'escola aquestes músiques que no hi han tingut tanta incidència. A més, recentment s'ha elaborat un criteri de selecció¹⁷ per a escollir aquest tipus d'audicions a l'escola, basat sobretot en seleccionar un tipus de música amb unes característiques més autòctones i amb uns trets identitaris de cada cultura més purs, sense la influència ni la voluntat de ser modificats per a una millor escolta i per tant, per un augment de la consumició.

2.3 La música del món a l'escola i el multiculturalisme

John Blacking comentava que després d'haver estat treballant durant molts anys sobre la música dels venda, a sud- Àfrica, ja no podia entendre la música occidental de la mateixa manera com ho havia fet fins aleshores¹⁸. De fet, el coneixement d'altres cultures ens permet una major objectivitat per comprendre la nostra realitat musical. És per això que una de les aportacions més importants que pot aconseguir la incorporació de les músiques del món a l'escola és relativitzar la idea de música que tradicionalment s'ensenya en el nostre sistema cultural. Això ens permetrà assimilar més fàcilment moltes altres alternatives musicals.

John Howard (dins de Martí, 2000) cita tres raons molt concretes per incloure les músiques no occidentals a l'escola:

- Ens ajuden a entendre millor els processos bàsics de la música occidental.

---

¹⁷ Aquest procés de selecció es pot consultar en el següent treball de recerca:

BATLLE, A (2007): *Músiques del món: Anàlisi per la selecció i l'establiment de criteris per un repertori a l'escola*. Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB.

¹⁸ BLACKING, J. (1994): *Fins a quin punt l'home és músic?*. Vic: Eumo.

- S'afegeix més profunditat i una altra perspectiva a l'estudi històric i social de la música.
- Aquestes músiques poden ser un estímul pel treball pràctic i creatiu dels alumnes.

La presència a les aules de les diferents músiques que es poden encabir dins l'etiqueta de *world music*, que són de factura moderna però majoritàriament d'origen no occidental, permeten donar una apropiada dimensió pluricultural a l'ensenyança, cosa necessària no només per la composició social actual, sinó com a un apropiat reflex els fenòmens de globalització actuals.

Cal tenir present també que és important quan s'ensenyen aquest tipus de música a les aules no tractar-les com a músiques ètniques, sinó senzillament com a diferents alternatives musicals. Depenent de com s'entenguin i es presentin aquests materials als alumnes es contribuirà a fomentar el sentiment etnocèntric e la nostra cultura o s'aconseguirà un interès pe músiques d'altres indrets del món igualment importants i respectables. .(Martí, 2000).

Els fluxos migratoris fan que les societats siguin cada vegada més diverses i heterogènies. Aquests fluxos migratoris, col·loquen en un mateix espai a persones de diferent origen, ètnia, religió, llengua, etc. Aquesta situació també es reflecteix a l'escola, la qual passa a ser el principal punt de trobada entre persones de diferents procedències. Des del moment en el qual l'escola esdevé un dels principals agents d'interacció social, cultural i personal, cal plantejar-se la manera d'ajudar als alumnes a desenvolupar les habilitats i a construir competències per comprendre l'entorn tan divers i plural en el qual vivim. La música, en aquest aspecte, pot prendre un rol important:

Des del moment en què les metes multiculturals poden materialitzar-se a través de totes les disciplines, les arts són, particularment, convenientes per a l'estudi dels elements culturals. La música i la dansa són intrínseques a les pràctiques de socialització de molts grups ètnics. (Jones, 2000)¹⁹.

És a partir d'aquí quan comença a entrar en joc un altre concepte: El multiculturalisme.

La dimensió multicultural de la música no s'ha donat només a causa dels moviments migratoris, sinó també gràcies al desenvolupament dels mitjans de comunicació en una societat globalitzada. La música que escolten els nostres alumnes en la ràdio, la televisió, etc., no és uniforme, i gran part d'aquesta mostra la influència de moltes altres cultures. Es tracta de comprendre que hi ha moltes manifestacions musicals diferents i que totes poden ser un recurs vàlid per il·lustrar els elements bàsics de qualsevol esquema d'educació musical. Si des de fa un temps es va començar a plantejar la necessitat d'introduir la música moderna en els nostres repertoris de treball, actualment aquesta necessitat s'amplifica cap a les músiques procedents d'altres països o zones geogràfiques.

---

¹⁹ JONES KREUTZER, N (2000). Multiculturalismo en la educación musical en los Estados Unidos, *Consevorianos n°4* (México).

Al 1966 el professor alemany Egon Kraus (secretari general de l'ISME), va desafiar als educadors musicals a considerar una perspectiva multicultural. Kraus argumentava que una visió parcel·lada i restrictiva de la música no era apropiada i que es necessitava una consideració més àmplia i oberta, ja que només aquesta podia contribuir a un millor enteniment i coneixement mutu. A més, defensava la incorporació de la música de diferents cultures en l'educació musical de tots els nivells, com també la necessitat d'elaborar materials didàctics apropiats pel tractament de la música de les diferents cultures en els processos d'ensenyança i aprenentatge. (Giraldez, 1997)²⁰.

Aquest desafiament no va trigar a obtenir resposta, tal i com explica Terese Volk²¹: Mentre que en els anys 70 hi va haver un creixent interès per la música d'altres cultures, durant la dècada dels anys 80 aquest interès inicial va derivar en la demanda de mètodes i materials per la implementació de la música del món en les escoles i en la preocupació per la formació del professorat. En el Simposi Multicultural del MENC (Music Educators National Conference) celebrat a l'any 1990, es va acordar formalment un acord que comprometia als educadors musicals a adoptar una perspectiva més àmplia i intercultural en l'educació musical”.

En definitiva, calia que els educadors comencessin a considerar que el coneixement d'altres cultures havia de ser acceptat dins del marc educatiu. Per tal d'entendre persones de diferents d'altres cultures, els estudiants necessitaven entendre les seves creences, valors i ambients de la cultura. Reflectint-se en l'èmfasi que hi ha anat posant l'educació general, moltes revistes d'educació musical han focalitzant la importància d'ensenyar música sota una perspectiva multicultural. Això s'ha estès amb l'implantació de música de diferents cultures a l'aula considerant la importància que els alumnes adquireixin un punt de vista mundial en les classes de música, i la necessitat d'estudiar la varietat de les diferents cultures.

“No es tracta d'evitar *la nostra* l'herència cultural i el llenguatge musical tradicional, ja que formen part de la música; malgrat això, tampoc es pot seguir mitificant als genis musicals occidentals, en lloc de formar persones tolerants amb el que és diferent i potenciar l'esperit crític de l'alumnat”. (Giraldez, 1997)

Si considerem que cada tradició musical té la seva pròpia història i els seus propis materials, cal pensar que l'estudi d'una única tradició musical difícilment revelarà l'ampli espectre de possibilitats existents.

---

²⁰ KRAUS, E. (1967): *The Contribution of Music Education to the Understanding of Foreign Cultures, Past and Present*. Music Educators Journal 53, nº5: 91 dins de GIRALDEZ, A. (1997): *Educación musical desde una perspectiva multicultural: Diversas aproximaciones*. Trans Iberia, 1.

²¹ VOLK, T.M (1998): *Music, Education and multiculturalism. Foundation and principles*. Oxford University Press, New York.

Tot i així, cal pensar que malgrat les bones intencions de gran part del professorat, podem afirmar que encara estem lluny d'una aplicació precisa dels principis de l'educació musical multicultural, al menys, si per aquesta entenem alguna cosa més que ensenyar unes poques cançons de procedència incerta.

2.4 L'audició a l'escola

Per últim, considero interessant fer un petit esment sobre la importància que té l'audició a l'escola. Aquest projecte de treball comença a partir de l'escolta d'una audició. Podria haver-se iniciat a partir d'una dansa, d'una creació o d'una cançó, però el fet que l'audició tingui la capacitat de posar als alumnes en contacte amb una gran diversitat d'estils, formes i obres, i despertar en ells vivències i sensacions particulars, és el que dona més marge a la imaginació i a la curiositat.

L'educació musical al llarg de l'ensenyament obligatòria ha de permetre el contacte amb una gran diversitat de músiques i d'estils, no solament com a "exemples" d'altres cultures, sinó també com a objectes que posseeixen un sentit expressiu dins una forma coherent. Cal confeccionar un currículum musical pluralista; reunir diferents músiques en una seqüència progressiva, vinculant-la amb diverses cultures musicals escollides sempre pel seu impacte sonor, expressiu i estructural. (Guardiet, 2000)²².

L'audició actualment és un dels grans pilars de l'educació musical i cal tractar-la des de la seva globalitat. Així, Malagarriga i Valls²³ consideren que l'escolta de la música ha de plantejar-se amb una finalitat:

- Facilitar una escolta global de les obres i gaudir col·lectivament del seu ambient. Així, qualsevol obra pot escoltar-se només pel plaer de fer-ho.
- Facilitar la identificació d'alguns dels elements musicals que les conformen.

I per finalitzar aquest petit esment sobre l'audició musical, tal i com diu Jacques Attali (dins de Guardiet, 2000):

“El saber occidental intenta, des de fa vint-i-cinc segles, veure el món. No ha comprès encara que el món no es mira, s'escolta. No es llegeix, s'escolta. La nostra ciència sempre ha volgut vigilar, explicar els sons, oblidant que la vida és sorollosa i que només la mort és silenciosa”.

---

²² GUARDIET, MA (2000). *L'audició musical a l'Educació infantil i primària*.

²³ MALAGARRIGA, T; VALLS, A (2003). *La audición musical en la educación infantil*. Barcelona: Edicions Ceac.

3. El treball de camp

Tot seguit, em dispo a concretar quina és la metodologia d'investigació que s'ha utilitzat per poder desenvolupar aquesta recerca, tenint en compte què és el que es pretenia realitzar i amb quines tècniques de recollida de dades i població s'ha dut a terme.

3.1 Fonamentació metodològica de la recerca.

L'objecte d'investigació d'aquesta recerca ha estat veure com es desenvolupa un projecte de treball que ha estat generat a partir dels interessos que han sorgit als alumnes després d'haver realitzat l'escolta d'una música del món.

D'aquesta manera aquesta recerca es pot emmarcar dins d'una tradició d'investigació qualitativa. Tal com especifiquen Denzin i Lincoln (1994)²⁴ la investigació qualitativa implica un enfocament interpretatiu, naturalista, és a dir, que els investigadors estudien la realitat en el seu context natural i l'intenten entendre, narrar, descriure, explicar què hi passa.

Segons Taylor i Bogdan²⁵ les característiques més importants de la investigació qualitativa són:

- La investigació qualitativa és inductiva: En la investigació qualitativa els investigadors segueixen un disseny de la investigació flexible.
- En la metodologia qualitativa l'investigador veu l'escenari i les persones en una perspectiva holística: Les persones, els escenaris i els grups són considerats com un tot. L'investigador estudia les persones en el context en el qual es troben.
- Els investigadors qualitatius són sensibles als efectes que ells mateixos causen sobre les persones que són objecte d'estudi: Són investigadors naturalistes, és a dir, que interactuen amb els informants d'una manera natural. Tot i que els investigadors qualitatius no puguin eliminar els seus efectes sobre les persones que estudien, intenten controlar-los o reduir-los a un mínim.
- Es tracta d'entendre a les persones dins d'un marc de referència d'elles mateixes.

Les tècniques de recollida de dades en investigació qualitativa més freqüents són l'observació participant, l'estudi de casos, la investigació – acció, les entrevistes, els grups de discussió, l'anàlisi de continguts, etc.

L'anàlisi de dades ha de ser abordat des d'una perspectiva inductiva: es parteix de casos particulars, buscant una comprensió global dels fenòmens o situacions que s'estudien. Els conceptes, la comprensió de la realitat i les interpretacions s'elaboren a partir de la

---

²⁴ DENZIN, N; LINCOLN, Y (2000): *Handbook of Qualitative Research*. California: Sage Publications.

²⁵ TAYLOR, S; BOGDAN, R. (1996) *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*, México, Paidós.

informació obtinguda i són una representació de la realitat, vàlida i consensuada durant un determinat període de temps.

Es destaca el paper de l'investigador, ja que aquest ha d'interpretar successos i esdeveniments que es produeixen, cosa que implica la immersió d'aquest en la situació a estudiar per tal de poder captar i registrar tots els significats que es produeixen en l'acció humana. És important tenir present alguns aspectes crucials que poden modificar els resultats de la investigació: La influència de l'investigador sobre els actors o les idees preconcebudes d'actors i investigador respecte el que s'espera de la investigació.

Dins de la metodologia qualitativa de recerca, aquest treball es portarà a terme des d'una perspectiva etnogràfica, ja que el que es pretén és realitzar una descripció i una interpretació d'un grup classe concret, en la seva situació real, on l'investigador només actua com a observador. De la mateixa manera que els etnògrafs dirigeixen els seus estudis dins d'escenes particulars d'un ambient institucional, en aquest cas, l'escola servirà com a context social i cultural en la qual es determinaran els models d'interacció que es produeixen en l'aula i que de mica en mica construeixen el projecte de treball plantejat.

Des d'una perspectiva qualitativa, el fet educatiu és indagat a través de dissenys o estratègies d'investigació caracteritzades per la seva proximitat a la pràctica educativa concreta, i de l'abordatge de la problemàtica a nivell d'aula (Sagastizabal i Perlo, 2002)²⁶. És això el que es pretén realitzar en aquesta recerca.

Seguint la filosofia de la investigació-acció, en aquest treball de recerca es pretén millorar la racionalitat i la justícia de les pràctiques educatives dels docents que hi participen, així com la comprensió d'aquestes pràctiques i de les situacions que tenen lloc en aquestes. Es realitzaran reunions on les mestres juntament amb la investigadora analitzaran l'acció críticament, i per tant en aquest treball s'investigarà què passa en una situació determinada mentre s'està modificant la pràctica educativa d'aquesta situació, ja que cap de les mestres que participen en aquest treball de recerca és especialista en projectes de treball.

Per acabar, fent-me meves les paraules de Santos Guerra (1994)²⁷: “Interrogar-se sobre el que succeeix, generar incertesa sobre la forma d'organitzar-se, imaginar alternatives, posar en marxa noves experiències, reflexionar rigorosament sobre elles, escriure sobre el que ha succeït i explicar a la comunitat el que s'ha aconseguit és una cadena de processos que ajudarà a transformar positivament les escoles”.

---

²⁶ SAGASTIZABAL, M.A; PERLO, C. (2002): *La investigación-acción como estrategia de cambio en las organizaciones*. Ediciones la Crujía.

²⁷ SANTOS, M.A. (1994): *Entre bastidores, el lado oculto de la organizaciónn escolar*. Málaga: Aljibe, dins de SAGASTIZABAL, M.A; PERLO, C. (2002): *La investigación-acción como estrategia de cambio en las organizaciones*. Ediciones la Crujía.

3.2 Definició de la població i la mostra. El context de la recerca.

Aquest treball de recerca implica l'observació d'un cas concret. Per aquest motiu cal delimitar amb precisió la població i la mostra, com també el context en què s'ha portat a terme el projecte.

- Població: Alumnes del Ceip Serenavall de Llavanes.
- Mostra: Alumnes de la classe de sisè de primària, la mestra tutora i l'especialista de música.

Característiques de la població i la mostra

- L'escola: El Ceip Serena vall és una escola pública, de doble línia, nascuda l'any 1999-2000. El tret principal que defineix aquesta escola és que la majoria de famílies tenen una situació econòmica mitjana-alta. És una escola que fomenta molt els valors democràtics, i està oberta al seu entorn ja que hi potencia moltes activitats. Tot i així, és una escola que no té massa experiència en la pràctica de projectes de treball.

- El grup classe: El grup classe de sisè de primària està constituït per 20 alumnes, 9 nens i 11 nenes, dels quals cinc són immigrants, completament integrats a l'escola, de la qual hi formen part des de petits.

- Les mestres: La mestra tutora és una dona de mitjana edat, que fa un parell d'anys que està a l'escola com a mestra i amb una carrera com a docent amb poca experiència interdisciplinària. La mestra de música, és una dona de mitjana edat que té experiència en el la pràctica de músiques del món perquè forma part del grup de treball sobre les músiques del món aplicades a l'aula, del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB.

És la primera vegada que ambdues han treballat a partir d'un projecte de treball.

3.3 Tècniques de recull de la informació.

Com s'ha comentat anteriorment, dins d'una metodologia d'investigació qualitativa hi ha diferents tècniques per recollir la informació. Segons els objectius establerts i la planificació de la recerca he hagut d'utilitzar diverses tècniques per a la recollida de dades:

3.3.1 Observació

En el camp de la recerca científica, l'observació es realitza de forma sistemàtica i repetida, per tal de poder donar resposta a qüestions i interrogants plantejats per l'entorn. Emmarcada en un paradigma qualitatiu d'investigació, l'observació adquireix un enfocament naturalístic, per

la qual cosa ha de tenir lloc en el mateix context on es desenvolupa l'acció, entre els mateixos subjectes que la protagonitzen, respectant-ne l'evolució natural i quotidiana.

En l'observació l'investigador està en contacte directe amb la realitat, cosa que li permet apreciar determinats components que són inabastables a partir d'altres mètodes de recollida d'informació (Martínez, 1996)²⁸:

- L'aproximació al fenomen que s'estudia és realitzada directament per l'observador, sense cap mediador.
- L'observació permet detectar facetes que acompanyen una acció i que no pertanyen al camp de l'expressió verbal: gestos i moviments, expressions facials, el que anomenaríem la comunicació no verbal.
- L'observació obre la porta a la dimensió interpretativa del fenomen a partir de la percepció que en té l'observador: observar les accions en mateix context en el qual tenen lloc permet descriure-les i copsar-ne el significat.

En aquest treball de recerca l'observació que s'ha dut a terme ha estat una *observació no participant* en la qual l'investigador no actua en la situació sinó que només observa. A partir d'aquesta es pot portar a terme una descripció de la vida a l'aula, de les interaccions, comportaments, relacions, ambients i successos que fan que el projecte a desenvolupar segueixi una evolució o una altra.

3.3.2 L'entrevista

És una tècnica de recollida de la informació de caràcter oral i se la considera un instrument que permet recollir aspectes difícilment observables directament de la realitat, així com la detecció d'estats d'opinió sobre determinades qüestions. A diferència dels qüestionaris els mètodes d'entrevista es distingeixen pel contacte directe entre l'investigador i els seus interlocutors, i per una major llibertat en les formes d'expressió.

Es poden distingir diversos tipus d'entrevistes, com ara les entrevistes semidirigides en les quals l'investigador treballa a partir d'un guió de preguntes orientatives, relativament obertes; o bé les entrevistes focalitzades, en les quals l'investigador no parteix d'unes preguntes sinó d'uns punts concrets centrats en el tema que vol tractar. També hi ha les entrevistes anomenades exploratòries. Aquestes han de servir per veure quins aspectes cal tenir en compte, i per eixamplar o per rectificar l'àmbit de recerca de les lectures. A l'hora de buscar informació per construir el marc teòric, tant les lectures com les entrevistes s'han d'entendre com complementàries. La funció més important de les entrevistes exploratòries consisteix a fer emergir certes dimensions del fenomen que a l'investigador no se li hauria acudit de tenir en compte. Aquestes entrevistes serveixen per trobar idees, pistes de reflexió i hipòtesis de treball i no pas per verificar unes hipòtesis prèvies. A l'hora de realitzar l'entrevista, tal i com

---

²⁸ MARTÍNEZ, C. (1996): Investigación evaluativa sobre los factores de eficacia de los centros asociadas de la UNED. *Revista Iberoamericana de Educación Superior a Distancia*, 8, p. 25-50.

diu Carl Rogers: *“Començar explicant breument què es vol amb l’entrevista i què se n’espera, a fi de facilitar una conversa ben lliure i oberta”*.

Les entrevistes que s’han realitzat han estat²⁹:

- Entrevista exploratòria a un expert: Entrevista realitzada abans d’iniciar el projecte a una mestra de música experta en treball per projectes, ja que treballa en una escola on les classes es duen a terme a partir d’aquesta metodologia. L’objectiu d’aquesta entrevista és buscar punts de referència per desenvolupar el projecte i també per realitzar el marc teòric.
- Entrevista semidirigida a les mestres: Entrevista realitzada a les mestres que han participat en aquest projecte, un cop finalitzat aquest, amb l’objectiu de poder contestar algunes preguntes plantejades inicialment i contrastar com ha evolucionat tot i quina és la seva concepció del desenvolupament del projecte.

3.3.3 El grup de discussió

Un altre aspecte a partir del s’ha recollit informació ha estat amb les reunions que s’han realitzat amb les mestres. En aquestes reunions s’ha pretès registrar el contingut i la dinàmica de les sessions, com també el procés del projecte.

En aquest petit grup de discussió el paper de l’investigador ja no és observador sinó que passa a participar en l’acció. A més de l’investigador també hi ha participat la mestra tutora, la mestra especialista de música i, en algunes d’elles, la tutora de treball de recerca.

L’objectiu d’aquest grup de discussió inicialment va ser formar, mínimament, en la metodologia de projectes de treball a les mestres que han dut a terme el projecte, ja que aquestes no tenien experiència en aquest tipus d’ensenyament-aprenentatge. Les dues reunions de formació realitzades es van dur a terme abans de l’inici del projecte.

Posteriorment, un cop començat el projecte aquest grup de discussió va servir per registrar el contingut i la dinàmica d’algunes de les sessions, com també del procés del projecte. Es van realitzar 7 reunions³⁰ en les quals es va pretendre realitzar un anàlisi per part de tots els membres implicats sobre l’evolució del projecte, com també s’ha decidit conjuntament cap a on es vol orientar.

3.3.4 El Qüestionari obert

Un cop finalitzat el projecte, per tal de veure quines eren les opinions dels alumnes, vaig elaborar un qüestionari obert³¹, per tal de seguir amb la coherència metodològica utilitzada al llarg de tota la recerca, la qualitativa. En aquest tipus de qüestionari, com que no es pretén

---

²⁹ Les transcripcions d’aquestes entrevistes es poden consultar a la pàgina 8 i 13 de l’Annex

³⁰ El contingut d’aquestes reunions es pot consultar al CD d’Annex carpeta nº 4

³¹ Aquest qüestionari amb els resultats es pot consultar a la pàgina 4 de l’Annex.

preestablir les opcions de resposta, ni tampoc limitar-les, les preguntes que el conformen són de caire obert, i per tant, es pot saber realment què pensen els participants.

Vaig escollir fer un qüestionari, primerament, perquè no tenia temps per fer una entrevista individualitzada a tots els alumnes i, segonament, perquè era una manera ràpida de poder conèixer l'opinió de cada un dels protagonistes d'aquest projecte de treball.

Les preguntes obertes s'han de codificar, mitjançant diversos factors³²:

- Observar la freqüència amb la qual apareix cada resposta a la pregunta.
- Escollir les respostes que es presenten amb major freqüència.
- Classificar les respostes en temes o aspectes.
- Dona un nom o títol a cada tema
- Assignar el codi a cada patró de resposta.

A l'igual que les entrevistes el qüestionari obert és una manera d'observació indirecta, ja que en respondre les preguntes l'individu intervé en la producció de la informació, és una informació menys objectiva.

3.4 Instruments per realitzar la recollida de la informació.

En el quadre que es mostra a continuació es relaciona cada tècnica de recollida d'informació que s'ha utilitzat durant l'estudi de camp amb l'instrument que ha recollit la informació.

Observació a l'aula	Grup de discussió	Entrevista	Qüestionari obert	Anàlisi de documents
Enregistraments audiovisuals (càmera de vídeo) de les sessions, ja siguin de la mestra especialista com la generalista, on es parli del projecte.	Resums escrits de cada sessió. He elaborat una fitxa d'observació ³⁴ , on es constata les opinions de les mestres, com va evolucionant el projecte, tasques a realitzar, com es continua el projecte, etc.	A una mestra especialista de música experta en projectes de treball. A les mestres que duen a terme el projecte. L'instrument realitzat és una gravadora.	Als alumnes que han participat en el projecte.	Anàlisi dels enregistraments (vídeo de cada sessió). Del diari de camp. Qüestionari obert dels alumnes. Fitxes de les reunions de les mestres Gravacions
Diari de cada sessió (he elaborat un fitxa de seguiment) ³³ .				

³² ÁLVAREZ-GAYOU, JL. (2006): *Cómo hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Paidós Educador

³³ Aquesta fitxa de seguiment es pot consultar a la pàgina 2 de l'Annex

³⁴ Aquesta fitxa d'observació es pot consultar a la pàgina 3 de l'Annex

				sonores de les entrevistes a l'experta i a les mestres. Anàlisi de la teoria (documentació bibliogràfica).
--	--	--	--	---

Els enregistraments audiovisuals

Els vídeos formen part dels sistemes tecnològics de la recollida de la informació els quals consisteixen en el registre permanent de les situacions. Permeten una revisió repetida de les situacions, així doncs, amb ells es pot fer una observació més fina i seleccionar diferents moments i focalitzar la imatge en un determinat indret. També permet fer un seguiment més profund de les interaccions a l'aula.

Tot i així, cal comentar que amb la presència de l'investigador la situació a observar es modifica, i això ho agreuja el fet de portar un element d'enregistrament visual, ja que crida molt l'atenció als alumnes. Per tal d'evitar aquesta situació, abans de començar el projecte vaig fer una sessió prèvia amb els alumnes, per tal que em coneguessin, sapiguessin quina era la meua intenció i es comencessin a acostumar a la meua presència.

El diari de camp

Tal i com diuen alguns experts³⁵ per realitzar la captura de la informació, no és suficient només amb el registre electrònic (gravació); l'investigador ha de tenir present el valor del diari de camp, a més, cal tenir el material perfectament identificable per evitar confusions en l'anàlisi. Aquest mateix autor defineix el diari de camp com a: un auxiliar valuós per la informació que ens proporciona, ja que en ell es consigna l'anàlisi del context dins del qual sorgeixen els comentaris i el to emocional o afectiu que els acompanya, així com les expressions no verbals que l'investigador percep.

---

³⁵ Krueger dins de ÁLVAREZ-GAYOU, JL. (2006): *Cómo hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Paidós Educador (página 187).

3.5 Recollida de dades i procés d'anàlisi

Al llarg de tot el treball de camp s'han pogut anar recopilant diverses dades gràcies als instruments i les tècniques de recollida de la informació presentades anteriorment. Una vegada arreplegades, aquestes dades s'han d'analitzar per poder respondre a les preguntes d'investigació plantejades i així provar o negar les hipòtesis i complir els objectius.

El que es pretén explicar a continuació, doncs, és la descripció del procés de recerca seguit, com també, el procés d'anàlisi que s'ha aplicat a les dades.

El tipus d'anàlisi que em dispo a desenvolupar és, seguint amb la línia metodològica marcada, qualitatiu (descriptiu i contextual), que es centra, sobretot en codificar la informació recollida en categories i desenvolupar la posterior descripció i reflexió d'aquests patrons. Els propòsits centrals de l'anàlisi qualitatiu, segons HERNÁNDEZ, R; FERNÁNDEZ, C; BAPTISTA, P. (2007), són:

- Donar un ordre a les dades.
- Organitzar les uniats, les categories, els temes i els patrons.
- Comprendre en profunditat el context que rodeja les dades.
- Descriure les experiències de les persones estudiades sota la seva òptica, el seu llenguatge i amb les seves expressions.
- Interpretar i avaluar unitats, categories i temes.
- Explicar contextos, situacions, fets i fenòmens.

3.5.1 Seqüenciació del treball de camp realitzat

Aquest treball de recerca s'ha portat a terme a l'aula de sisè de primària del CEIP Serenavall de Sant Andreu de Llavaneres. Dues mestres, l'especialista de música i la tutora, han participat al llarg de tot el projecte. El mestre especialista d'anglès també ha realitzat una sessió del projecte, ja que la temàtica del projecte ha tingut una petita vinculació amb la seva àrea. El que s'ha pretès amb aquest treball de recerca ha estat analitzar, observar, copsar, com es desenvolupa un projecte de treball generat a partir de l'escolta d'una música del món.

El projecte de treball que s'ha desenvolupat ha durat 27 sessions d'una hora de durada cadascuna, iniciant-se la primera el 21 de gener del 2009 i finalitzant-se la darrera el 16 de juny del 2009. Abans de començar el projecte hi van haver unes reunions, de caire formatiu, entre les dues mestres, la tutora d'aquest treball i l'observadora. Cal dir també que, prèviament, i per tal de poder informar a les mestres i focalitzar amb els millors criteris possibles el projecte de treball, es va realitzar una entrevista a una mestra de música experta en projectes de treball.

Durant el desenvolupament del projecte hi hagut 8 reunions amb les mestres, més de caire de grup de discussió per decidir com es tirava endavant la tasca. Posteriorment a la realització del projecte, hi hagut una entrevista amb les docents i un qüestionari obert als alumnes, per tal de conèixer la seva concepció i opinió de com ha anat tot.

La taula que es mostra a continuació il·lustra quin ha estat el procés d'obtenció de les dades, com també la seqüenciació del treball de camp per mesos i dies. Es pot observar quines han estat les tècniques de recollida de la informació i una breu explicació del que s'ha pogut recopilar en cada cas. S'ha establert un codi, que s'explica a la llegenda del final de taula, que fa referència a les diferents tècniques de recollida de dades utilitzades en el treball de camp.

Octubre 2008				
		Dimecres 29 1ra reunió mestres		
		-Primera presa de contacte amb les mestres. -Orientació en la metodologia dels projectes de treball.		
Desembre				
		Dimecres 17 Entrevista experta		
		-Conèixer l'opinió de l'experta sobre els projectes de treball i la música. -Prendre algunes consideracions sobre com treballar.		
Gener 2009				
			Dijous 15 2a reunió mestres	
			-Decisió d'aspectes organitzatius del projecte.	
Dilluns 19 Sessió prèvia.		Dimecres 21 1a sessió	Dijous 22 3a reunió mestres	
-Presentació i primer contacte amb els alumnes. -La mestra tutora condueix la sessió.		- Inici del projecte a l'aula de música. -Escriure el tema. -La mestra de música condueix la sessió. També hi és present la tutora.	-Reflexió sobre l'inici del projecte. -Presa de decisió sobre com continuar	
		Dimecres 28 2a sessió		
		- Projecte a l'aula de música. - Concretar el tema		
Febrer				
Dilluns 02 4a reunió mestres		Dimecres 04 3a sessió		
-Com desenvolupar el tema del projecte que han escollit els alumnes.		- Projecte a l'aula de música. - Delimitar i contextualitzar el		

-Com poder acotar el tema escollit.		tema del projecte.		
Dilluns 09 5a reunió mestres		Dimecres 11 4a sessió	Dijous 12 5a sessió	
-Comentarís sobre les sessions realitzades i proposta de vies per tirar endavant el projecte.		-Projecte a l'aula de música. - Inici de la recerca de la informació.	-Projecte a l'aula. - Recerca de la informació. - Mestra tutora substituïda.	
		Dimecres 25 6a sessió		
		-Projecte a l'aula de música. - Preparar les entrevistes per les expertes.		
Març				
		Dimecres 04 7a sessió	Dijous 05 8a sessió	
		-Xerrada de l'experta de Jamaica.	-Xerrada de l'experta del Nepal.	
		Dimecres 11 9a sessió	Dijous 12 10a sessió 6a reunió mestres	
		-Projecte a l'aula de música. - Comentarís sobre les xerrades de les expertes. -Concreció del tema de treball de cada grup.	- Projecte a l'aula. - Primera sessió amb la mestra tutora. - Recerca de la informació seguint un guió plantejat prèviament. -Reunió de mestres improvisada, cal aclarir diversos aspectes del projecte	
Dilluns 16 7a reunió mestres		Dimecres 18 11a sessió		
-Situat i decidir com continuar endavant el projecte.		-Projecte a l'aula de música. -Pràctica musical amb una audició del Nepal.		
Dilluns 23 12a sessió			Dijous 26 13a sessió	
-Projecte a l'aula. -Realització de la fitxa resum de la informació.			-Sessió de dues hores. La primera amb la mestra de música, la segona amb la tutora. - Treball musical de l'audició del Nepal. - Començar a redactar el treball.	

Abril				
		Dimecres 01 14a sessió	Dijous 02 15a sessió	
		-Projecte a l'aula de música. -Treball musical de l'audició del Nepal. -Proposta de creació	-Projecte a l'aula. -Sessió de dues hores. -Redactat de la informació.	
		Dimecres 15 16a sessió		
		-Projecte a l'aula de música. -Posada en comú de les creacions que han realitzat els alumnes.		
Dilluns 20 8a reunió mestres				
-Reunió improvisada -Concretar aspectes del redactat del treball i la presentació Power point.				
Dilluns 27 17a sessió		Dimecres 29 18a sessió	Dijous 30 19a sessió	
-Projecte a l'aula -Fixament d'una data per la finalització del redactat del treball.		-Projecte a l'aula de música. -Visualització d'un reportatge de l'illa de Jamaica. Escolta de música del país.	-Projecte a l'aula -Acabar la tasca del redactat del treball.	
Maig				
Dilluns 04 20a sessió		Dimecres 06 21a sessió	Dijous 07 22a sessió Sessió a l'àrea d'anglès.	
-Projecte a l'aula -Acordem quan comencen els assajos de les exposicions.		-Projecte a l'aula de música -Primers assajos de les exposicions.	-Projecte a l'aula -Correcció dels errors del Power Point de les presentacions. -Traducció, a l'aula d'anglès amb aquest especialista, d'una de les cartes de les nenes del Nepal.	
	Dimarts 12 23a sessió	Dimecres 13 24a sessió		
	-Projecte a l'aula de música. -Assaig de les exposicions.	-Projecte a l'aula de música -Assaig i retocs de les exposicions.		
		Dimecres 20 25a sessió		
		-Projecte a l'aula de música -Visualització del		

		treball final. -Últim assaig de les exposicions.		
Juny				
		Dimecres 03 26a sessió		
		-Projecte a l'aula de música. -Assaig final. -Presentació del treball al grup classe de 5è A de primària.		
	Dimarts 16 27a sessió i final del projecte. Qüestionari obert als alumnes.			
	-Projecte a l'aula de música. -Presentació del treball al grup classe de 5è B de primària. -Qüestionari als alumnes per saber quina concepció tenen sobre aquest tipus de treball.			
Juliol				
				Divendres 03 Entrevista mestres
				-Parlar de com ha anat tot i saber l'opinió de les mestres sobre alguns aspectes concrets.

Llegenda	
	Entrevistes i Qüestionari realitzats al llarg del treball de camp.
	Grups de discussió. Reunions realitzades amb les mestres que han desenvolupat el projecte.
	Observació. Sessions del projecte en les quals hi ha hagut pràctica musical (escolta de música, treball de llenguatge musical, creació, etc.).
	Observació. Sessions del projecte que ha desenvolupat la mestra especialista de música.
	Observació. Sessions del projecte que ha desenvolupat la mestra generalista.

3.5.2 El procés d'anàlisi

La recerca té la finalitat de poder respondre a les preguntes inicials i complir els objectius marcats. Realitzant les observacions pertinents per poder obtenir resposta, l'investigador acumula certa quantitat d'informació que s'ha d'analitzar.

Un cop explicada la seqüenciació del treball de camp, és interessant realitzar una concreció del disseny d'anàlisi de les dades que s'ha utilitzat. Com ja he comentat anteriorment, el tipus d'anàlisi emprat en aquesta recerca és qualitatiu, per tant, és un estudi de les dades inductiu, que parteix de la realitat i llavors teoritza. Alguns autors proposen tres fases claus per l'anàlisi qualitatiu de la informació³⁶:

- Fase d'obtenció de la informació.
- Captura, organització i maneig de la informació.
- Codificació de la informació

Per poder fer la classificació de les dades, primer vaig partir de la totalitat de les informacions que havia anat acumulant. Calia organitzar bé tot el material que havia anat recopilant i establir un bon sistema pel buidatge del vídeos, el diari de camp, la transcripció de les entrevistes a l'experta i a les mestres, els resums de les reunions amb les mestres i els resultats del qüestionari obert realitzat als alumnes.

Com tot anàlisi qualitativa, convé senyalar que l'anàlisi de la informació ha estat un procés que ha requerit temps, com també un detallat examen de les dades obtingudes a partir de la descomposició d'aquestes i una relació entre les diferents variables proposades per poder matisar els resultats, contrastant, així, les fonts, instruments i informants.

Seguidament s'explicarà tot el procés d'anàlisi seguit, que ha estat sistemàtic, ha seguit una seqüència i un ordre, i ha comportat les següents fases:

---

³⁶ ÁLVAREZ-GAYOU, JL. (2006): *Cómo hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Paidós Educador.

Quadre resum del procés d'anàlisi seguit				
Fases de l'anàlisi	Instruments de recollida de la informació		Tècniques de recollida de la informació	
	Diari	Vídeo	Entrevista mestres	Qüestionari alumnes
1a fase: Anàlisi dades en el context	Redacció del diari: - Descripció de la sessió - Reflexió dia a dia.	Enregistrament visual de cada sessió		
2a fase: Buidatge vídeos i establiment de categories		Buidatge dels vídeos. 1. Reflexió de cada sessió en perspectiva. 2. Definició de la primera organització de categories.		
3a fase: Definició categories en diari de camp	Establiment de categories en el diari de camp.			
4a fase: Elaboració mapa conceptual	Descomposició de categories en subcategories	Descomposició de categories en subcategories.		
5a fase: Agrupació i reorganització unitats d'anàlisi	Fusió d'unitats d'anàlisi segons categories i subcategories. Procés de reorganització del mapa conceptual Mapa conceptual definitiu.			
6a fase: Reflexió de les categories	Reflexió sobre cada una de les categories			

3.5.2.1 Primera fase: Anàlisi de les dades en el context

Per poder realitzar l'observació de cada sessió vaig utilitzar dues eines bàsiques: l'enregistrament audiovisual i el diari de camp.

Un cop finalitzava la sessió, dels vídeos en feina una còpia de seguretat, però no els visualitzava ni tampoc els analitzava ja que la finalitat d'aquests era tenir un material per poder fer un anàlisi detallat i objectiu de totes les sessions un cop finalitzat tot el projecte, coneixent prèviament el desenvolupament global del que havia passat.

El diari de camp, per la seva part, l'utilitzava per descriure què és el que havia passat a cada sessió. És un instrument que l'emprava per poder recopilar la informació i escriure allò que pensava un cop es finalitzava cada sessió, sense saber què podria passar a la següent, ni quina resposta podrien tenir els comentaris o preguntes que podia fer-me, en el moment, sobre allò que havia passat. Per tant, la reflexió que es pot observar en el diari de camp és realitzada just després de cada sessió i, per tant, està formada per anècdotes, suggeriments, preguntes, comentaris, etc.

Per poder tenir un diari de camp complert vaig elaborar una fitxa de seguiment pel les sessions, tal i com recomana QUIVY, R. (1997):

La primera operació de la fase d'observació consisteix a elaborar un instrument capaç de generar totes les informacions adequades i necessàries per a la verificació de les hipòtesis.

Per realitzar la fitxa vaig seguir el model que es proposava en un portal educatiu en xarxa anomenat *Eduteka*³⁷, basat sobretot en les noves tecnologies de la informació i creador de recursos educatius en format digital.

Així doncs, aquesta fitxa em permetia focalitzar la descripció de la sessió en alguns conceptes claus que posteriorment utilitzaria en l'anàlisi, com també m'obligava a reflexionar sobre allò que anava descrivint.

Fitxa pel seguiment de les sessions

Sessió:	Data:
Aula:	Docent:
Descripció de la sessió	Reflexions
Descripció de la tasca realitzada	
Intervencions claus dels alumnes	
Intervencions claus del mestre	
Presa de decisions	
Tasca pel proper dia	

3.5.2.2 Segona fase: Buidatge dels vídeos i establiment de categories.

Un cop finalitzat el projecte de treball que es va realitzar a l'escola, vaig començar a recopilar totes les dades que havia obtingut de les diferents tècniques d'obtenció de la informació utilitzades. El primer que vaig fer va ser visionar tots els vídeos que havia enregistrat de les sessions.

Un cop visualitzats, per realitzar el buidatge d'aquests vídeos vaig seguir un únic criteri: anar transcrivint la informació en qualitat d'unitat d'anàlisi. Per unitat d'anàlisi s'entén les paraules, les línies, els paràgrafs, és a dir, unitats de significat que es poden extreure del material recopilat durant el treball de camp.

Així doncs, vaig elaborar una taula en la qual hi anava posant el número de la sessió i la data, la referència de cada unitat d'anàlisi, la descripció detallada de cada unitat i la reflexió de

³⁷ <http://www.eduteka.org>

cada una d'elles. A mesura que anava buidant els vídeos i escrivint les unitats d'anàlisi, també anava realitzant la reflexió pertinent. Aquesta reflexió és posterior a tot el projecte, això implica un punt de vista diferenciat, en comparació a les que s'havien realitzat en el diari de camp, més global i objectiu.

El següent fragment és un exemple de la taula de buidatge de vídeos:

Sessió: 11a sessió		Data de la sessió: 18/03/09
Referència vídeo	Descripció	Reflexió
V. 11.2* (00:00:32)	Mentre sona la música la mestra els suggereix que vagin pensant com està feta. La mestra demana als alumnes que es situïn en el país, i que recordin totes les fotos que han vist per poder ambientar la música.	Haver buscat informació dels països permet fer una contextualització d'aquests i els alumnes poden situar el país i imaginar-se diversos aspectes mentre sona la música, cosa que la fa molt més significativa, comprensiva i no els resulta estranya. D'aquesta música els alumnes ja no diuen que és rara.

Unitat d'anàlisi

*El codi de la referència del vídeo és: (V. 11.2 (00:00:32)): V. (vídeo), 11 (número de la sessió), 2 (número del vídeo de la sessió), (00:00:32): minutatge on es pot observar l'unitat d'anàlisi descrita.

Mentre estava realitzant el buidatge dels vídeos i les reflexions pertinents vaig començar a tenir la necessitat de codificar la informació, de referir una etiqueta, ja que es començaven a observar diferències i similituds entre les unitats d'anàlisi o segments de les dades. Aquest va ser el segon pas d'aquesta fase.

Tal i com diuen alguns experts, la codificació no és de cap manera un procés rígid, pot començar determinant certs codis i conforme l'anàlisi avança poder sorgir noves categories, d'altres ser suprimides, substituïdes, etc. així doncs, el procés es dinamitza i flexibilitza durant tot l'anàlisi³⁸.

Per tant, hi va haver una remodificació de la taula i s'hi va afegir una altra columna, la pertinent a les categories que s'identificaven amb cada unitat d'anàlisi i reflexió³⁹.

La classificació de les dades en categories, és una de les característiques de l'anàlisi qualitatiu, i ens permet agrupar tota la informació que tenim en conjunts i subconjunts els quals parteixen d'uns criteris de semblança interna que han estat homologats.

Alguns autors justifiquen aquesta codificació de les dades per tal de tenir una descripció més completa d'aquestes, resumir-les, eliminar informació irrellevant i generar un major sentit d'enteniment del material analitzar⁴⁰.

³⁸ Krueger dins de ÁLVAREZ-GAYOU, JL. (2006): *Cómo hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Paidós Educador (página 187).

³⁹ Les taules amb els buidatges dels vídeos i les categories es poden consultar al CD d'Annex carpeta n°2.

El procés que vaig seguir per la categorització de les dades va ser: Primer realitzar una relectura de la informació que havia transcrit, tot seguit, quan trobava una unitat d'anàlisi significativa, és a dir, que tenia connexió amb els objectius, hipòtesis i preguntes que m'havia plantejat inicialment, li atribuïa una categoria, a la qual li donava un nom i un codi (un color). Aquest codi, em permetia identificar les categories més ràpidament.

El resultat final de la taula on vaig realitzar el buidatge del vídeo i vaig començar a establir les categories amb el seu codi específic al costat de cada unitat d'anàlisi és el següent:

	Sessió: 11a sessió	Data de la sessió: 18/03/09	
Referència vídeo	Descripció	Reflexió	Categoria
V. 11.2 (00:00:32)	Mentre sona la música la mestra els suggereix que vagin pensant com està feta. La mestra demana als alumnes que es situïn en el país, i que recordin totes les fotos que han vist per poder ambientar la música.	Haver buscat informació dels països permet fer una contextualització d'aquests i els alumnes poden situar el país i imaginar-se diversos aspectes mentre sona la música, cosa que la fa molt més significativa, comprensiva i no els resulta estranya. D'aquesta música els alumnes ja no diuen que és rara.	Música del Món (importància de la contextualització)

Vaig anar seguint el procés anteriorment comentat per realitzar la categorització de les diferents unitats d'anàlisi, fins que ho vaig haver realitzar amb totes les dades que havia anat recopilant. Per tant, vaig poder constatar que el procés de generar categories es realitzava sobre la base de la comparació constant entre unitats d'anàlisi i que el nombre de categories disminuïa conforme anava revisant més unitats d'anàlisi, perquè aquestes tenien similituds amb les anteriorment codificades.

Al final d'aquest procés vaig arribar a les següents categories amb la codificació pertinent:

Música del món
Interdisciplinarietat
Desenvolupament del Projecte
Les mestres
Els alumnes
El treball en grup

⁴⁰ HERNÁNDEZ, R; FERNÁNDEZ, C; BAPTISTA, P. (2007): *Fundamentos de metodología de la investigación*. Madrid: McGrawHill.

3.5.2.3 Tercera fase: Definició de categories en el diari de camp

El pas següent va ser realitzar el mateix que havia fet amb els vídeos però aquesta vegada amb el diari de camp de cada sessió. Aquest diari, que estava agrupat en fitxes, s'havia d'organitzar amb el mateix criteri que s'havia seguit amb els vídeos, ja que així resultava molt més efectiu pel posterior anàlisi.

En les graelles establertes⁴¹ pel diari s'hi pot observar el número de sessió indicat i a quina àrea pertany aquesta sessió, ja que aquest projecte s'ha desenvolupat en diverses àrees escolars i la indicació d'aquest detall podia facilitar la localització de diferents aspectes importants per l'anàlisi. En la taula també es pot veure indicada la data de realització de la sessió, com també la descripció de les diferents unitats d'anàlisi i la reflexió.

Finalment, un cop llegides les diferents unitats d'anàlisi i les reflexions pertinents vaig establir una categorització de cadascuna d'elles.

3.5.2.4 Quarta fase: Elaboració d'un mapa conceptual de categories

Una vegada establerts les categories de totes les unitats d'anàlisi pertanyents al buidatge dels vídeos i al diari de cada sessió vaig començar a descompondre aquestes categories d'àmbit general en subcategories, per poder a tenir un anàlisi més específic i concretar alguns aspectes.

Per realitzar-ho, primer vaig fer una relectura de les taules anteriorment comentades per tal de proposar de cada unitat d'anàlisi marcada per una categoria un subtema que la identifiqués amb precisió.

Per organitzar aquesta nova codificació, més precisa que l'anterior, vaig elaborar un mapa conceptual que em permetia veure el desenvolupament de cada categoria en subcategories. Aquest mapa conceptual va partir de les sis categories concretades a la fase anterior.

Cada una d'elles va donar lloc a un cúmul de subcategories que queden reflectides en el següent mapa conceptual:

---

⁴¹ Aquestes graelles es poden consultar al CD d'Annex carpeta nº 1

Música del món

- Importància del context per entendre la música (treball de la globalitat).
- Relacionada amb aspectes socials (consciència dels alumnes de les diferències entre països).
- Escolta i possibilitats de treball de la música del món (treball de continguts).
- Actitud i interès dels alumnes davant la música del món
- Treball en connexió amb altres àrees.
- Les mediacions ajuden a seguir els diversos elements musicals.
- Implica una interdisciplinarietat.
- Interès per allò desconegut.

*El treball en grup

- Recerca de la informació en grup.
- Actitud dels alumnes
- Capacitat d'autogestionar-se i organitzar-se
- Distribució de l'aula.
- Aprenentatge d'hàbits.
- La creació musical dona cohesió de grup.

Desenvolupament del Projecte (de la proposta)

- Inici del projecte a l'aula de música
- Etapes i evolució del Projecte.
  - Hi ha etapes que tenen més relació amb la música i d'altres que menys.
  - El grau d'implicació dels alumnes en les diferents fases també varia.
  - Recerca de la informació
  - Procés d'aprenentatge: importància de la comparació a l'hora d'aprendre.
- El treball en grup*
- Les xerrades de les expertes (recerca d'informació i interès dels alumnes)
- Treball des de la globalitat (interdisciplinarietat).
- La posada en comú fomenta la globalitat del projecte.
- El Projecte en relació amb la música.
- Concepció de l'alumne*
- Concepció de la mestra*

*Els Alumnes

- Les competències que aporta treballar d'aquesta manera als alumnes (treball en grup, actitud, recerca d'informació, valors...)
- Motivació (segons les fases del projecte).
- Actitud, comportament dels alumnes
- Implicació dels alumnes (busquen informació pel seu compte, queden a fora l'escola per poder avançar el projecte, etc.)
- Educació en valors (reflexió, responsabilitat).
- Consciència de projecte comú i global de tota la classe (interacció entre els diversos grups).
- Aprenentatge que han realitzat els alumnes (auto aprenentatge, entre companys, continguts i valors, com més interès millor aprenentatge).
- Capacitat d'organització que tenen els alumnes.
- Impaciència (més rellevància del resultat que no del procés).
- Autonomia dels alumnes
- Opinió dels alumnes

Interdisciplinarietat

- El tema del projecte que proposen els alumnes no es desvincula de la música (Per què passa? Per què comença a l'àrea de música? Per què els alumnes tenen realment interès per aquest tipus de música? Per què la mestra de música és qui comença el projecte?)
- Relació amb diverses àrees escolars:
  - Ciències socials (geografia).
  - Llengua catalana (fer entrevistes, corregir faltes d'ortografia, expressió oral, fitxa resum)
  - Religió
  - Llengua anglesa
  - TIC
- Contextualització del país.
- A vegades necessària per entendre determinats aspectes del projecte.
- Importància de la relació de coneixements.

*Les Mestres

- Evolució en el guiatge i el control del docent.
- Funció del docent (orientar, ajudar, guiar...)
  - Paper de la mestra especialista de música (dos rols diferents).
  - Paper de la mestra generalista (organització)
- Relació entre les mestres
- Intervencions de la mestra (quan explica en què consisteix un projecte i en cada fase).

3.5.2.5 Cinquena fase: Agrupació d'unitats d'anàlisi segons les categories i les subcategories i reordenació del mapa conceptual.

Les unitats d'anàlisi que fins aleshores s'havien codificat eren les dels buidatges dels vídeos i les del diari de camp. Malgrat això hi havia més material recopilat durant el treball de camp que es podia utilitzar, com ara els resums de les reunions amb les mestres, els resultats del qüestionari dels alumnes i l'entrevista realitzada a les docents⁴².

Així doncs, el pas que calia realitzar a continuació per poder efectuar un bon anàlisi era agrupar totes les unitats, extreure de tots aquests materials comentats anteriorment, pertanyents a una mateixa categoria i organitzar-les segons les subcategories establertes.

Aquesta unificació de les unitats d'anàlisi el que em permetia era poder realitzar una lectura temàtica i començar a obtenir unes idees referents de cada categoria.

Per poder-ho dur a terme vaig realitzar una relectura de les unitats d'anàlisi de cada sessió i vaig elaborar una taula on agrupar-les en subcategories. A continuació hi ha un fragment d'una de les taules⁴³ que serveix com exemple per observar com estan composades. Hi ha indicades les referències⁴⁴ que pertanyen a les tècniques de recollida d'informació d'on s'han tret les unitats d'anàlisi, les quals es poden observar a la columna del mig, i que aquesta vegada només pertanyen a una categoria de les sis establertes. Els fragments de text que estan en cursiva fan referència a les reflexions i estan en aquest format per poder diferenciar-los de la resta. Finalment, a la columna de la dreta hi ha posada una de les subcategories dins les quals estan agrupades les unitats d'anàlisi.

CATEGORIA: **MÚSICA DEL MÓN**

Referència	Unitat d'anàlisi	Subcategoria
E. M. Q11	I conèixer el context de la música deixa veure la seva funcionalitat en el país, i per tant, els alumnes es van respondre les seves inquietuds.	Importància del context per entendre la música
Q. A. Q7	És important conèixer coses del context de la música perquè d'aquesta manera pots entendre millor de què tracten les cançons i l'origen de la música. Et permeten conèixer més coses de la música. Quan escoltes la música t'entra tot el que has estudiat d'ella al cap.	
D. S11/p.22	És molt interessant que la mestra els faci pensar i ambientar en el Nepal. Ells ja en saben coses. <i>El fet de saber coses sobre el país de la música que escolten, els fa escoltar la música d'una manera diferent?</i>	

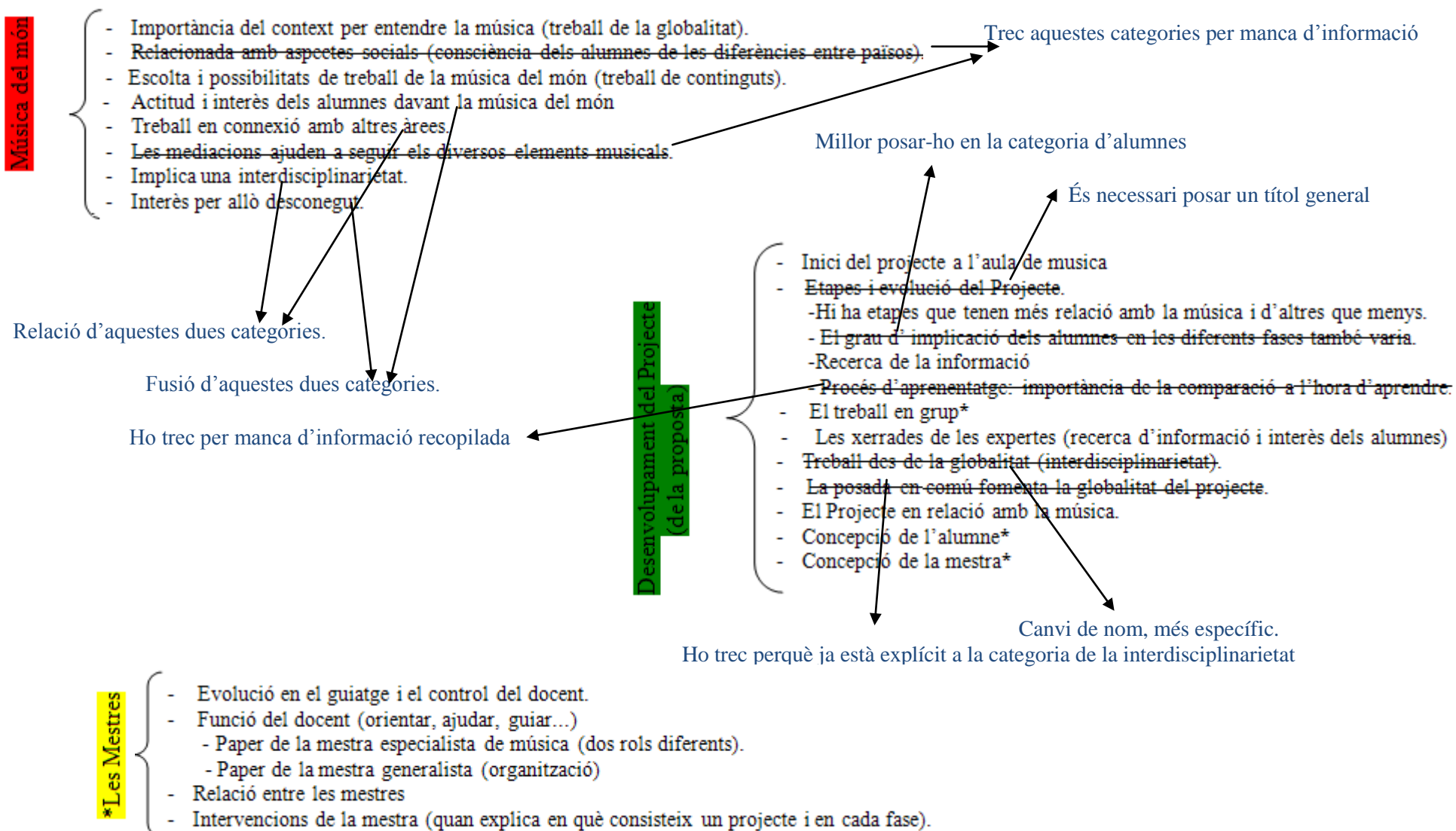
L'agrupament de les unitats d'anàlisi en subcategories i la lectura temàtica de les unitats d'anàlisi em va fer adonar que el primer plantejament que havia fet de les subcategories podia ser modificable i, per tant, era necessària una reorganització. Com es pot observar a la pàgina següent, hi ha subcategories que es fusionen, d'altres que desapareixen perquè dins del conjunt del projecte reben poc tractament per arribar a ser una subcategoria, a d'altres se'ls modifica el nom perquè no era prou específic, etc. A continuació es presenta un esquema del procés de reorganització del mapa conceptual i posterior establiment del mapa conceptual definitiu.

⁴² Tots aquests documents es poden consultar a l'Annex.

⁴³ Aquestes taules es poden consultar al CD d'Annex carpeta nº 3

⁴⁴ El codi d'aquestes referències és: **E. M. Q11**: E (Entrevista), M (Mestres), Q11 (Qüestió nº 11); **Q. A. Q7**: Q (Qüestionari) A (Alumnes) Q7 (Qüestió nº 7); **D.S11/p.22**: D (Diari), S11 (Sessió nº11), p.22 (pàgina 22).

REORGANITZACIÓ DEL MAPA CONCEPTUAL DE CATEGORIES

Interdisciplinarietat

- El tema del projecte que proposen els alumnes no es desvincula de la música (Per què passa? Per què comença a l'àrea de música? Per què els alumnes tenen realment interès per aquest tipus de música? Per què la mestra de música és qui comença el projecte?)
- Relació amb diverses àrees escolars:
  - Ciències socials (geografia).
  - Llengua catalana (fer entrevistes, corregir faltes d'ortografia, expressió oral, fitxa resum)
  - Religió
  - Llengua anglesa
  - TIC
- Contextualització del país.
- A vegades necessària per entendre determinats aspectes del projecte.
- Importància de la relació de coneixements.

Ho trec perquè no és una subcategoria és una reflexió.

Possiblement sigui millor citar altres coses i englobar-ho en una categoria més

Canvi de paraula millor posar interdisciplinarietat

El trec perquè tampoc tinc massa fonament científic és més criteri propi.

Trec aquesta categoria per manca d'informació

El treball en grup

- Recerca de la informació en grup.
- Actitud dels alumnes
- Capacitat d'autogestionar-se i organitzar-se
- Distribució de l'aula.
- Aprenentatge d'hàbits.
- La creació musical dona cohesió de grup.

Subcategoria que podria anar dins la subcategoria de les competències

*Els Alumnes

- Les competències que aporta treballar d'aquesta manera als alumnes (treball en grup, actitud, recerca d'informació, valors...)
- Motivació (segons les fases del projecte).
- Actitud, comportament dels alumnes
- Implicació dels alumnes (busquen informació pel seu compte, queden a fora l'escola per poder avançar el projecte, etc.)
- Educació en valors (reflexió, responsabilitat).
- Consciència de projecte comú i global de tota la classe (interacció entre els diversos grups).
- Aprenentatge que han realitzat els alumnes (auto aprenentatge, entre companys, continguts i valors, com més interès millor aprenentatge).
- Capacitat d'organització que tenen els alumnes.
- Impaciència (més rellevància del resultat que no del procés).
- Autonomia dels alumnes
- Opinió dels alumnes

Subcategoria que es pot ajuntar amb la d'autonomia dels alumnes.

L'he tret per falta d'informació.

MAPA CONCEPTUAL CATEGORIES DEFINITIU

Música del món

- Importància del context per entendre la música (treball de la globalitat).
- Escolta i possibilitats de treball de la música del món (treball de continguts)
- Actitud i interès dels alumnes davant la música del món
  - Interès per allò desconegut.
- Implica una interdisciplinarietat (treball en connexió amb altres àrees).

*El treball en grup

- Actitud dels alumnes
- Capacitat d'autogestionar-se i organitzar-se
- Distribució de l'aula.
- Aprenentatge d'hàbits.
- La creació musical dona cohesió de grup.

Desenvolupament del Projecte de la proposta

- Inici del projecte a l'aula de música
- Fases del Projecte
  - Etapes i evolució del Projecte.
  - Hi ha etapes que tenen més relació amb la música i d'altres que menys.
  - El grau d'implicació dels alumnes en les diferents fases també varia.
  - Recerca de la informació
- El treball en grup*
- Les xerrades de les expertes (recerca d'informació i interès dels alumnes)
- Fomentar la idea de la globalitat del projecte.
- El Projecte en relació amb la música.
- Concepció de l'alumne*
- Concepció de la mestra*

*Els Alumnes

- Les competències que aporta treballar d'aquesta manera als alumnes (treball en grup, actitud, recerca d'informació, valors...)
- Motivació (segons les fases del projecte)
- Actitud, comportament dels alumnes
- Implicació dels alumnes (busquen informació pel seu compte, queden a fora l'escola per poder avançar el projecte, etc.)
- Consciència de projecte comú i global de tota la classe (interacció entre els diversos grups).
- Autonomia dels alumnes
- Opinió dels alumnes

Interdisciplinarietat

- Relació amb diverses àrees escolars:
  - Ciències socials (geografia).
  - Llengua catalana (fer entrevistes, corregir faltes d'ortografia, expressió oral, fitxa resum)
  - Religió
  - Llengua anglesa
  - Altres àrees (TIC, etc.)
- Contextualització del país.
- Interdisciplinarietat necessària per entendre determinats aspectes del projecte.

*Les Mestres

- Evolució en el guiatge i el control del docent.
- Funció del docent (orientar, ajudar, guiar...)
  - Paper de la mestra especialista de música (dos rols diferents).
  - Paper de la mestra generalista (organització)
- Relació entre les mestres
- Intervencions de la mestra (quan explica en què consisteix un projecte i en cada fase).

3.5.2.6 Sisena fase: Reflexió de les categories

Una vegada codificat el material i agrupades totes les unitats d'anàlisi en subcategories vaig realitzar la lectura temàtica de cada una d'elles. Com que totes les unitats d'anàlisi anaven referides a un mateix tema, aquesta lectura, que no era la primera que realitzava i això em permetia començar a establir relacions entre les diferents categories, va donar lloc a una interpretació i una reflexió de cada categoria, ja que vaig començar a constatar diversos aspectes claus que anaven sorgint i a reflexionar sobre tot el que estava passant.

En funció de la nova ordenació de subcategories vaig anar escrivint aquestes reflexions en un document⁴⁵ i exemplificant-les amb unitats d'anàlisi, que justificaven les meves reflexions i els hi donaven validesa.

El desenvolupament de les reflexions a les quals s'han arribat a partir de la lectura temàtica de cada categoria és molt extens, ja que cada subcategoria pot tenir diverses reflexions i cadascuna d'aquestes necessita la seva explicació i justificació. Tot i així, aquestes interpretacions permeten explicar allò què ha passat en aquest projecte de treball generat a partir de l'escolta d'una música del món, i comencen a donar una primera resposta a tots aquells interrogants plantejats a l'inici d'aquest treball de recerca. És per aquest motiu que considero important elaborar un esquema síntesi que permeti una visió global de les reflexions de l'anàlisi de totes aquestes dades. A continuació hi un fragment d'aquest esquema, el que pertany a la síntesi de les reflexions a l'entorn de la categoria de la música del món⁴⁶. Per últim, només comentar que el desenvolupament i les interpretacions de les reflexions de cada part d'aquest esquema és el que donarà lloc als resultats.

Síntesi de les reflexions a l'entorn de la categoria: Música del Món

❖ Importància del context per entendre la música

- La mestra ha treballat diverses vegades amb la música del món. És conscient que és important contextualitzar-les i intenta transmetre aquesta idea als alumnes. Aquesta idea la reforçaran les expertes amb les xerrades.
- El tema del projecte acabarà sent la contextualització de dues músiques del món.
- Conèixer diversos aspectes del país fa que la pràctica musical esdevingui més significativa perquè no escolten la música com a quelcom desconegut.
- Tenir coneixement del país permet realitzar una pràctica musical diferent, amb més interrelacions.
- La contextualització de la música s'ha vist reforçada per la pràctica dels projectes de treball.

---

⁴⁵ Aquest document on hi ha les reflexions de cada categoria desenvolupades es pot consultar a la pàgina 27 de l'Annex..

⁴⁶ La resta d'aquest esquema síntesi es pot consultar a la pàgina 18 de l'Annex.

❖ Escolta i possibilitats de treball de la música del món

- A partir de les músiques del món no només s'han treballat aspectes socials i formals de la mateixa música.
- El que dóna sentit a aquest projecte és el treball de la música, no només des d'un punt de vista teòric, sinó també pràctic. Els alumnes fan una immersió en aspectes pràctics i contextuals d'una música concreta.
- La connexió entre la part pràctica i la teòrica de la música es dóna gràcies a les exposicions finals del projecte.

❖ Actitud i interès dels alumnes davant la música del món.

- Els alumnes són capaços de reconèixer una música del món i estan molt interessants en localitzar-la.
- El desconeixement d'aquest tipus de música genera interès als alumnes, això fa que tinguin iniciatives pròpies per veure com sona.

❖ Implica una interdisciplinarietat (un treball en connexió amb altres àrees)

- La música del món quan es contextualitza esdevé més significativa pels alumnes, ja que entenen i comprenen diversos aspectes musicals. Aquesta contextualització i explicació de la música amb aspectes extra musicals implica una interdisciplinarietat, és a dir, tractar la música des de diverses àrees escolars, cosa que la metodologia de projectes de treball afavoreix molt.
- Per donar sentit al treball musical moltes vegades és necessari relacionar-lo amb altres àrees escolars.

Tot l'anàlisi de les reflexions pot suscitar noves preguntes que et fan reflexionar sobre diversos aspectes de la investigació, et fan tornar als objectius, les hipòtesis i les preguntes que t'havies plantejat a l'inici, i això dóna pas a una nova etapa del treball: els resultats.

4. Els resultats de la recerca

A continuació, es presenten quins han estat els resultats de la recerca. Un cop s'ha realitzat tot el procés d'anàlisi, els objectius, les preguntes i hipòtesis que m'havia plantejat a l'inici d'aquest treball han començat a obtenir resposta. L'esquema síntesi de les reflexions, que s'ha pogut observar anteriorment, és una de les eines que m'ha estat més útil per poder elaborar els resultats. El producte que et dona aquesta reflexió sobre les diferents categories constituïdes en l'anàlisi de les dades, permet començar a establir connexions i veure quins són els aspectes claus que es desenvolupen en aquest treball de recerca.

A l'hora d'exposar els resultats he trobat adient fer-ho en un ordre diferent al plantejat inicialment. El format amb el qual havia exposat els objectius i preguntes inicials m'ha servit com a guia al llarg de tota la recerca, però considero més entenedor presentar els resultats en dos grans apartats, que fan referència als elements predominants que s'han pogut observar al llarg de tot aquest treball de recerca. Malgrat això, tot allò que hi ha especificat en aquests dos apartats no defuig de les preguntes i objectius plantejats en la recerca. El primer té relació amb els projectes de treball generats a partir de la música, en el qual es concreten quines són les característiques d'aquest tipus de projectes de treball, un dels objectius principals plantejats a l'inici. El segon, fa referència a la música del món en els projectes de treball, un dels elements que ha aportat més resultats a aquesta recerca.

Abans de començar a exposar els resultats considero adient fer referència a les hipòtesis que m'havia plantejat ja que ambdues s'han pogut verificar. Com es podrà observar a continuació la música ha pogut actuar com a nucli generador i inicial d'un projecte de treball, i aquesta també ha establert relacions amb altres àrees escolars.

Per finalitzar, només comentar que malgrat que els resultats facin referència a aspectes en relació amb la música, que és el que m'interessa en aquesta recerca, el projecte que s'ha desenvolupat a revertit a altres àmbits, els quals han estat degudament tractats en el procés d'anàlisi.

4.1 Un projecte de treball generat a partir de la música.

Tal i com s'ha comentat a l'inici del treball, en aquesta recerca no es pretén definir com es fa un projecte de treball perquè ja existeixen diversos estudis en relació a aquesta temàtica. Malgrat que en l'anàlisi de les dades d'aquest treball s'hagi pogut realitzar un estudi del desenvolupament d'un projecte de treball, el que es pretén a continuació és explicar les especificitats i característiques d'un projecte de treball realitzat a partir de la música i en concret, de l'audició d'una música del món, del qual no ens consta l'existència de treballs específics. Així doncs, seguint un dels objectius marcats a l'inici de la recerca, a continuació es concreten quines són les característiques que s'han pogut observar d'aquest projecte de treball desenvolupat a partir de la música:

4.1.1 Inici del projecte a l'aula de música.

En música, ens podem trobar diverses situacions pel que fa els projectes de treball. Les més freqüents serien: El mestre d'aula organitza un projecte i aquest fa diverses connexions amb les diferents disciplines, i una d'aquestes és la música. També podria ser que el mestre de música iniciï un projecte i aquest només es desenvolupi a l'àrea de música. O bé, que sorgeixi un projecte del qual el punt de partida sigui la música, i llavors es busquin les relacions pertinents amb les altres àrees. Aquesta darrera opció és la que s'ha dut a terme en el projecte de treball que s'ha desenvolupat. Alguns dels aspectes observats que faciliten i condicionen que es desenvolupi un projecte de treball a partir de la música són els següents:

- La temàtica del projecte realitzat no s'ha desvinculat de la música, el condicionant principal ha estat que el seu **inici ha tingut molta relació amb la temàtica musical**. El projecte s'ha iniciat a l'aula de música; l'especialista de música és qui ha conduït les explicacions del projecte; s'ha fet escoltar una audició de la música del món que prèviament han escollit les mestres (en aquest cas és una música Gnawa del nord d'Àfrica, el títol de l'obra és *El Gasba/ Nass El Gniwan*) i a partir d'aquí s'ha establert un diàleg entre la mestra i els alumnes en relació a la música escoltada. Aquesta situació ha fomentat que a l'hora d'interessar-se per una temàtica els alumnes no es desvinculin de la música.
- Que el tema que escullen els alumnes no es desuneixi de la música també ho reforcen els **comentaris de la mestra** (importància de conèixer aquest tipus de música, interès per comparar-les, etc.) i que l'escolta d'una música del món resulta ser quelcom que de seguida **encurioseix als alumnes**, ja que aquests identifiquen que no és del seu país i la volen situar i escoltar-ne altres tipus.

4.1.2 Fases del projecte en relació amb la música.

D'entrada és lògic pensar que un projecte de treball mantindrà relació amb la música si el tema escollit pels alumnes, o proposat per les mestres, és de caire musical. En el cas observat, la temàtica del projecte que s'ha desenvolupat ha estat relacionada amb la música, tot i així, això no ha garantit que la música fos present en totes les etapes del projecte. A continuació, s'exposen els trets més característics de cada una de les fases:

Primera etapa: Escollir el tema.

- En el projecte que s'ha desenvolupat, els interessos dels alumnes han anat relacionats amb la música, i per tant, en aquesta primera fase hi ha hagut presència musical. Envoltar l'inici del projecte d'un ambient en connexió amb la música, quan els alumnes són els que escullen el tema, és important si es pretén que el projecte tingui relació amb la música. El fet que hi hagi una **pràctica musical que cridi l'atenció als alumnes** i que generi interès pot donar lloc a que els alumnes vulguin conèixer més coses de la música.

Segona etapa: Recerca de la informació.

- En aquesta fase el projecte la temàtica escollida es reparteix en diversos grups per buscar-ne la informació pertinent. He pogut observar que quan la temàtica del grup té relació amb la música, aquesta continua tenint un vincle amb el projecte, sinó desapareix. En el cas d'aquest projecte els grups que havien escollit el tema de la música i el de la dansa, continuen mantenint una relació amb l'activitat musical, ja que mentre busquen informació escolten música del país, o busquen els instruments, les danses més característiques, etc. però la resta de grups han perdut totalment la relació amb l'activitat musical, perquè els seus temes de recerca són els personatges festius i el menjar. Per tant, pot donar-se que en els projectes de treball on es dispersen les temàtiques no es pugui garantir que la música estigui present en totes les fases del projecte.

Tercera etapa: Síntesi de la informació, moment de realitzar un treball paral·lel a l'aula de música.

- En el moment de sintetitzar, resumir i seleccionar la informació que els alumnes han anat recopilant, la pràctica musical desapareix. La tasca de resumir la informació s'ha realitzat a l'aula amb la mestra tutora, i això ha permès que l'especialista de música hagi pogut fer un treball paral·lel sobre les músiques dels països dels quals els alumnes han estat buscant informació, i donar l'oportunitat als nens d'experimentar amb aquest tipus de música. En la realització d'aquestes pràctiques musicals els mateixos alumnes han estat capaços d'adonar-se que el treball paral·lel que han portat a l'aula ha estat molt efectiu perquè els ha permès relacionar coneixements amb la pràctica musical.

Quarta etapa: Redacció del treball.

- En aquest cas la pràctica musical és completament inexistent. Els alumnes centren els seus esforços en la qualitat del redactat, del contingut i de la presentació.

Cinquena etapa: Exposició del treball.

- Com que el projecte ha tingut relació amb la música, malgrat que alguns grups no l'han tractat en totes les etapes, en aquesta última fase es reprèn la pràctica musical ja que ~~pot~~ donar més sentit al conjunt les dels exposicions, perquè tot el material recopilat té relació amb la música.

4.1.3 Treball d'aspectes musicals durant el desenvolupament del projecte.

- Un projecte de treball desenvolupat a partir de la música i amb una temàtica que no es desuneix d'aquest àrea dóna lloc a que hi hagi una part del **treball que sigui exclusivament musical**, que és el que dóna sentit al projecte. Així doncs, és important la participació d'altres docents junt amb l'especialista de música, perquè així aquest va fent el treball pràctic musical mentre els altres es poden dedicar a altres vessants del projecte.
- Fer un projecte de treball relacionat amb una música permet que si durant la pràctica de les activitats específicament musicals hi ha algun aspecte que crea un interès general als alumnes, el grup que estigui treballant en relació amb la música pugui encarregar-se de buscar aquesta informació i proporcionar-la i explicar-la als seus companys.

4.1.4 Mantenir el vincle del projecte i la música.

- La música, en general, ha estat present en el projecte, però no amb el grau d'intensitat que s'esperava. Un possible motiu potser el que comenta la mestra: *Pel que fa la música, penso que el tema musical en si ha quedat una mica pobre. Certament, s'ha parlat de la música, com també de la dansa, però també s'ha dedicat molt de temps ha parlar d'altres aspectes. Per un costat pensava que havien de ser els alumnes qui proposessin tractar la música, però per l'altre, penso que són massa petits encara per fer ells les propostes musicals.* (E. M. Q1).
- Els projectes de treball tendeixen a ser una metodologia de treball molt vinculada amb la recerca de la informació i la teorització de l'aspecte que ha interessat als alumnes. La música, a l'escola primària, es caracteritza més per ser una assignatura basada en la pràctica musical, en el treball sobre el material musical pròpiament dit. Així doncs, si es pretén realitzar una recerca sobre aquest material, és necessària la presència constant i el **guiatge de l'especialista de música**, ja que es requereixen uns coneixements per poder manipular segons quin material musical que els alumnes de la

primària, a vegades, encara no han adquirit. En aquest projecte això s'ha fet palès a través de l'especialista de música ja que ha estat constantment interaccionant amb els alumnes per poder desenvolupar una bona pràctica musical i perquè la música no es desvinculi del projecte.

4.1.5 El paper de la mestra de música.

Respecte quin és el paper del docent en els projectes de treball, podem trobar força cosa escrita. Molts dels teòrics fan referència a un canvi d'actitud per part del mestre i a la importància de fomentar la participació de l'alumnat, actuar com a mediador, solucionar problemes, etc⁴⁷. Realitzant l'anàlisi de les intervencions i el paper que han desenvolupat les mestres, tutora i especialista de música, en aquest projecte, es pot constatar que s'han adaptat als patrons que marca la teoria i que ja s'han comentat al marc teòric. Ambdues comenten que per elles ha suposat un aprenentatge treballar d'aquesta manera, han adquirit molta més paciència i han après a escoltar als seus alumnes (E. M. Q2, Q4, Q5).

Tot i així, respecte al paper que ha desenvolupat la mestra de música és interessant comentar alguns aspectes rellevants:

- El treball per projectes des de l'àrea de música **implica una manera diferent de treball de l'especialista**, perquè el fan ser un mestre interdisciplinari, ja que constantment ha d'estar fent referència a les àrees amb les quals es connecta al projecte, i per tant, transmetent als alumnes uns coneixements que, a vegades, no pertocuen a l'àrea de música. En el projecte de treball que s'ha desenvolupat, possiblement aquest fet s'hagi vist remarcat perquè la mestra tutora va estar de baixa i l'especialista va haver de realitzar activitats fora de la seva àrea. Tot i així, ella mateixa comenta que:

Ll'actitud canvia perquè és necessari un paper més de mestra generalista i t'impliques més amb el grup classe (E. M. Q15).

- Realitzant un projecte de treball que s'ha relacionat amb la música, aquesta especialista ha tingut un **doblet rol**. Aquesta mestra ha desenvolupat un rol de mestra de música, ja que ha hagut de realitzar activitats en relació a la pràctica musical, però també ha mantingut un seguiment de la part més tècnica del projecte (el redactat del treball, la síntesi de la informació, les exposicions del treball, etc.) aprofitant alguna de les seves sessions per dedicar-se a aquests aspectes, cosa que l'han permès involucrar-se en el projecte.

---

⁴⁷ HERNÁNDEZ, F; VENTURA, M. (2008): *La organizacion del curriculum por proyectos de trabajo. El conocimiento es un calidoscopio*. Barcelona: Octaedro.

- Observant aquest doble rol he pogut contemplar que la mestra de música és capaç d'aconseguir un canvi d'actitud quan treballa en relació a la part més tècnica del projecte, ja que deixa que els alumnes s'organitzin, donin la seva opinió, condueixin el seu propi aprenentatge, etc. en canvi, quan es dedica a realitzar les activitats en relació a la pràctica musical, condueix tota l'estona les intervencions i la seva actitud no canvia en relació a les altres classes de música que realitza sense utilitzar la metodologia de projectes. Això podria tenir explicació perquè és la seva primera experiència amb els projectes de treball i perquè a l'aula de música la mestra està més habituada a treballar d'una manera específica. Aquest fet, em dificulta poder fer una reflexió a l'entorn de tot el que comporta el treball per projectes al voltant de l'alumne (autonomia individual i grupal) a l'aula de música.

Importància de la relació entre les mestres.

El projecte de treball que s'ha desenvolupat el va iniciar la mestra de música a la seva aula. En el moment que la temàtica del projecte es va obrir cap a altres àrees i era necessària la incorporació de la mestra tutora en el projecte, aquesta es va posar de baixa, perdent-se d'aquesta manera algunes sessions del projecte. Aquest fet va provocar que el vincle constant que hi havia d'haver entre les mestres no es pogués donar. Tot i així, a partir del que he pogut observar, tant pel que s'ha donat, com pel que ha mancat considero que:

- Per què el projecte funcioni correctament aquestes dues mestres han d'estar en relació constant. Malgrat que cadascuna de les mestres desenvolupi funcions diferents i participi de diferent manera en les fases del projecte, és necessari que es vagin informant de tot el que va passant
- Per poder tenir aquesta interrelació hi ha d'haver compatibilitat horària i fixar unes reunions que cal respectar. Les reunions són molt importants per tenir informació del que succeeix en totes les sessions de treball que fan els nens, per compartir, debatre i prendre decisions entre els docents, com també per després poder establir les pertinents interrelacions en les aules.

4.1.6 Aportacions als alumnes.

- Una de les característiques més importants que hi ha en projectes de treball desenvolupats a partir de la música en relació als alumnes és la **vivència de la música per part dels nens**. Aquests s'interessen per la música, a més, adquireixen una concepció diferent de l'especialista i de l'àrea de música, ja que no veuen la música com a una matèria a part, sinó com a quelcom que també es pot tractar des de l'aula, amb el tutor i relacionat amb altres matèries. Segons la mestra de música, *el fet de treballar d'aquesta manera fomenta*

una major concentració dels alumnes en el treball pròpiament musical dins l'àrea de música i una major participació de l'alumnat (E. M. Q. 14).

- Treballar per projectes de treball ha fet que els alumnes agafessin competències i aprenentatges en relació a aquesta metodologia i també respecte al tema que s'ha tractat. Algunes d'aquestes competències han estat l'aprenentatge entre companys, cosa que ha reforçat la creació musical duta a terme en una de les activitats del projecte en relació amb la música. La creació **musical fomenta que els alumnes cooperin entre ells**. Per poder fer un treball creatiu, primer han d'experimentar i han d'escollir què és el que més agrada i s'adequa als gustos del grup, que sovint és una acumulació de propostes que han anat realitzant els diferents membres del grup. A més, per poder-la presentar davant de la resta del grup – classe s'han d'assegurar que tothom la tingui incorporada i, per tant, ajudar-se entre tots.

4.2 La música del món en relació amb els projectes de treball.

Anteriorment s'han comentat quines són les característiques d'un projecte de treball en relació amb la música i, per tant, puc constatar que ha estat possible observar i analitzar com es desenvolupa un projecte de treball a partir de l'escolta d'una música del món que funciona com a nucli generador, que és el segon objectiu marcat en aquesta recerca.

Aquesta observació i anàlisi m'ha portat a constatar que aquest projecte de treball té un element característic més, i és que no està relacionat amb qualsevol música, sinó que s'inicia a partir d'un tipus de música concret, la música del món. Aquesta classe de música ha resultat ser un dels elements primordials en el projecte, ja que a partir d'aquesta s'ha desenvolupat tot el procés. Així doncs, i cenyint-me a algunes de les preguntes inicials plantejades en relació a la música del món, he pogut evidenciar els següents aspectes:

4.2.1 Importància del context per entendre la música.

Quan es fa escoltar una música als alumnes, sovint es fa referència a l'autor de l'obra, o a l'època històrica a la qual pertany, o bé, se'n comenten algunes característiques.

En el cas de les músiques del món, que pertanyen a cultures molt diferenciades i a llocs molt llunyans, aquesta contextualització és encara més important, perquè no és suficient donar algunes dades sobre la música als alumnes, cal anar una mica més enllà per què aquests la puguin comprendre i interioritzar. Aquest és un dels aspectes que ha tingut més rellevància al llarg d'aquest projecte. A continuació s'exposen alguns dels aspectes que ho han reforçat:

La contextualització de la música implica una interdisciplinarietat.

- En el projecte que s'ha desenvolupat en aquest treball de recerca, els alumnes es van interessar per la música del Nepal i Jamaica, i per poder-la entendre van decidir estudiar diversos aspectes del país (la religió, el clima, geografia, els idiomes, etc.), que van fomentar que el projecte també es relacionés amb les àrees de llengua catalana, religió, llengua anglesa i TIC. Així doncs, la contextualització de la música del món **implica una interdisciplinarietat** perquè cal conèixer diversos aspectes del país, externs a la música però que la influencien, per poder-la entendre.
- Els **projectes de treball** són una metodologia que donen l'oportunitat de poder treballar fomentant la interrelació entre divers àrees escolars, per tant, **poden ser útils per poder realitzar la contextualització de la música del món**, tal i com que succeït en el projecte de treball que s'ha desenvolupat (Les festes tradicionals de Nepal i Jamaica: comparació de les músiques, les danses, els personatges festius i els menjars).

Les intervencions de les mestres donen valor a la contextualització.

- La mestra de música que ha desenvolupat aquest projecte forma part d'un grup de treball sobre les músiques del món aplicades a l'aula, del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB. Per tant, ha treballar diverses vegades amb aquest tipus d'audicions i és conscient que la contextualització de la música és important per situar als alumnes. Així doncs, intenta **transmetre aquesta idea als alumnes** que estan fent aquest projecte: fa diverses observacions sobre aquest tema, quan treballa la música la relaciona amb aspectes extra musicals del país i realitza les preguntes pertinents perquè els alumnes prenguin consciència d'aquest tema.
- Aquesta idea també s'ha vist reforçada per les xerrades que van realitzar durant el projecte de treball dues expertes en els països que s'estudiaven. En aquestes xerrades les noies intentaven contextualitzar el país, donar informació sobre diversos aspectes rellevants, a part de la música. Aquests temes van cridar molt l'atenció als alumnes i els van voler incorporar al seu projecte de treball, cosa que també va potenciar, que el projecte es desvinculés de la pràctica musical i agafés una vessant més de recerca informativa.

Aportacions als alumnes.

- Conèixer diversos aspectes, extra musicals del país, fa que la pràctica i l'escolta de músiques d'altres indrets del món sigui **més significativa pels alumnes**, perquè no l'escolten com a quelcom desconegut i són capaços de comprendre el per què d'alguns aspectes rellevants, per tant, el treball musical d'aquella audició del món té una altre valor i defuig de la possibilitat de convertir-se en anècdota.
- La contextualització d'un país implica arribar a conèixer diversos aspectes (tradicions, cultura, geografia, valors socials, etc.) molt diferents als quals estem acostumats. Això desperta un **gran interès als alumnes** i els motiva per voler conèixer més coses.
- Al llarg del desenvolupament del projecte **els alumnes s'han anat fent conscients del valor que pren una música quan està contextualitzada**. Les intervencions de les mestres han reforçat aquesta idea, tot i així, a mesura que els alumnes han anat trobant informació del país, han pogut constatar ells mateixos que hi ha molts aspectes que tenen relació amb la música (si un país és càlid el paper de la música és sobretot a l'exterior, si la filosofia de vida del país és molt calmada la música també fomenta aquest ambient, etc.). Certament, les mestres amb els seus comentaris i activitats han reforçat aquesta presa de consciència, tot i així, és molt provable que es alumnes, a mesura que van establint connexions entre la informació que van trobant i la música, puguin arribar a entendre la importància de la contextualització musical. Al final del projecte alguns alumnes comentaven:

És important conèixer altres coses del país quan es treballen aquestes músiques tan llunyanes perquè pots entendre millor de què tracten les cançons i l'origen de la música. Et permeten conèixer més coses de la música. Quan escoltes la música t'entra tot el que has estudiat d'ella al cap. (Q. A. Q7)

4.2.2 Escolta i possibilitats de treball de la música del món.

Malgrat que moltes vegades, a l'escola, quan es treballen les músiques del món es fa sobretot relacionant-les amb aspectes socials (el país, la cultura...) ⁴⁸ també es poden treballar els aspectes formals i els continguts que marca el currículum amb aquesta música. Treballar determinats conceptes a partir d'aquesta música suposa:

---

⁴⁸ Per realitzar aquesta afirmació em baso en les conclusions arribades en el treball de recerca *Els sistemes de valors de l'escolta musical a l'escola* dirigit per Jaume Ayats, que vaig realitzar al maig del 2009 per l'assignatura de Músiques i Cultures del Màster en Musicologia i Educació musical.

- Com qualsevol altre tipus de música, la música del món **genera activitats a l'entorn de les tres grans competències musicals** (escoltar, interpretar i crear). El treball amb aquest tipus de música, a més, permet conèixer característiques de la música d'altres cultures.
- El fet que la mestra proposi activitats musicals concretes, en relació a la música del món, facilita que els alumnes passin per **experiències de descoberta i comprensió musical** que possiblement per ells sols i per la dinàmica del grup no haguessin desenvolupat. Les propostes de la mestra a l'entorn del llenguatge musical d'aquestes músiques porten als alumnes a descobrir, analitzar, comprendre...quines són les característiques d'aquestes músiques. Aquestes vivències fomenten l'interès dels alumnes ja que tenen la possibilitat de conèixer com està feta una música que els és completament desconeguda.
- Tenir un coneixement sobre el país, cosa que s'ha adquirit si s'ha fet una contextualització de la música, permet **tractar la música d'una manera diferent**, ja que es poden justificar aspectes musicals, com per exemple, l'ambientació sonora i es poden fer relacions amb la cultura i les tradicions del país, aspectes que moltes vegades també es veuen reflectits en la música.

4.2.3 Actitud i interès dels alumnes davant la música del món.

Un dels aspectes que he pogut constatar al llarg d'aquest projecte ha estat l'alt grau de motivació i interès que tenen els alumnes respecte la música del món. El projecte es va iniciar amb l'escolta d'una música del món, com ja he comentat anteriorment, i això va provocar que els alumnes en volguessin conèixer més. Algunes de les causes d'aquest interès han estat:

- Els nens mostren un alt grau **d'interès per allò que els és desconegut**, perquè en tenen curiositat, perquè ho desconeixen, perquè no hi estan habituats i perquè els crida l'atenció. Aquests, doncs, és un dels elements motivadors de les músiques del món. Quan els preguntes als alumnes si els ha agradat conèixer músiques del món la majoria et contesten:

Sí, perquè són molt diferents a les d'aquí, són desconegudes. (Q. A. Q6)

- L'actitud dels alumnes quan es treballa a partir de la música del món canvia perquè en tenen molt d'interès i **molta motivació** que, en àmbit general, ve marcada pel grau de desconeixement que tenen sobre la majoria d'aspectes d'aquesta música. La música del món desperta molta curiositat en relació als sons, la diferència sonora, els instruments, la construcció de la melodia, el to de veu, etc. Tal i com comenta la mestra de música:

La música del món els engresca perquè és molt diferent. És tan diferent a la seva cultura que és justament la diferència el que els motiva. I conèixer el context de la música deixa veure la seva funcionalitat en el país, i per tant, els alumnes es van responent les seves inquietuds. (E. M. Q11).

5. Conclusions i propostes de futur

Per començar, com a conclusió general, puc dir que he pogut assolir els objectius marcats a l'inici d'aquest treball: Observar i analitzar com es desenvolupa un projecte de treball a partir de l'escolta d'una música del món que funciona com a nucli generador i concretar quines són les característiques d'aquest projecte de treball desenvolupat a partir de la música. Aquests objectius s'han anat complint consecutivament, ja que l'observació del projecte m'ha portat a l'anàlisi, i aquest anàlisi m'ha fet arribar a uns resultats que han permès concretar les característiques d'aquest tipus de projecte de treball. D'aquests objectius se n'han desenvolupat unes preguntes inicials, a la majoria de les quals s'ha pogut donar resposta gràcies als resultats concretats anteriorment. Tal i com havia previst el projecte de treball, que s'ha iniciat a partir de la música i que s'ha portat a terme al CEIP Serenavall de Sant Andreu de Llavaneres, s'ha desenvolupat correctament, en una durada de 27 sessions, i això ha permès recopilar una gran quantitat de material, l'anàlisi del qual ha pogut donar fonament a les conclusions i propostes de futur que es presenten a continuació. La principal conclusió a la qual es pot arribar després d'haver realitzat aquest treball de recerca és la següent:

- ❖ Per realitzar una bona pràctica de la música del món a l'escola, aquesta necessita ser contextualitzada. Els projectes de treball són una metodologia que fomenten aquesta contextualització. D'aquesta manera els alumnes comprenen la música, perquè no només l'escolten, sinó que n'aprenen coses del context i, per tant, aquesta escolta no queda com a anecdòtica, sinó que esdevé significativa.

Desgranant aquesta conclusió principal s'arriba a les següents conclusions:

- ❖ **Importància de la contextualització de la música del món.** La música del món, malauradament, és un tipus de música que s'escolta poc a l'escola primària⁴⁹. Els alumnes estan poc habituats a la seva escolta i, per tant, és molt important que se'n faci una contextualització. Són músiques, a vegades, molt llunyanes, que provenen d'unes cultures i uns països que els alumnes desconeixen. És per aquest motiu, que és molt important contextualitzar-les. La música del món quan es contextualitza esdevé més significativa pels alumnes i els fa entendre que la música no és un fet aïllat de la societat.
- ❖ **Aquesta contextualització porta implícita una interdisciplinarietat**, una relació de coneixements de diverses disciplines escolars, cosa que verifica la hipòtesi que m'havia plantejat a l'inici del treball: la música estableix relacions amb altres àrees. Aquesta interdisciplinarietat que aporta la música és molt important, perquè fa adonar a la

---

⁴⁹ Els resultats de la recerca que vaig realitzar en el treball *Els sistemes de valors de l'escolta musical a l'escola*, dirigit per Jaume Ayats mostren que el percentatge de treball de la música del món en 10 escoles de la població de Mataró és del 6%.

comunitat educativa que la música no és un fet aïllat a l'escola, sinó que és una disciplina que té la capacitat de donar uns coneixements holístics als alumnes.

❖ **Els projectes de treball són una metodologia adient per tractar la música del món.**

Com ja he comentat anteriorment, la música del món necessita una contextualització. Aquesta contextualització i explicació de la música amb aspectes extra musicals implica una interdisciplinarietat, és a dir, tractar la música des de diverses àrees escolars, cosa que normalment comporta el treball a través de projectes de treball. Per tant, els projectes de treball a partir de la música ajuden a entendre millor el fet musical.

❖ **El fet diferencial de les músiques del món és font d'interès i motivació pels alumnes.**

Els alumnes han mostrat un gran interès cap a la música del món i la principal causa detectada ha estat la diferència. Els alumnes noten que aquest tipus de música es divergeix molt del que estan acostumats a escoltar i això els crida l'atenció i els motiva per conèixer més música d'aquest tipus. Aquest fet és molt positiu, ja que com diu Josep Martí⁵⁰, el coneixement d'altres cultures ens permet una major objectivitat per comprendre la nostra realitat musical. Ens ajuda a fer una diferent interpretació de la nostra història.

A banda de tot el que aquest treball ens ha aportat pel que fa a la unió musiques del món i projectes de treball, també voldria fer esment, a nivell general, al que ha comportat a nivell d'aprenentatge personal als mestres i als alumnes:

❖ **Aprenentatge de les mestres a través d'una nova pràctica educativa.** Realitzar un projecte de treball ha suposat una **novetat per les mestres** que l'han portat a terme i també pel centre educatiu on s'ha realitzat. Al llarg de tot el procés les mestres s'han pogut anar formant en aquesta nova metodologia i això ha fet que s'arribin a replantejar la seva pràctica educativa, tenint la intenció d'incorporar algun projecte de treball a les seves aules. Gràcies a les reunions realitzades i a l'entrevista final, que són molt importants, hem pogut comentar com ha anat evolucionant tot, els errors que hem comès i els èxits que hem obtingut. Totes aquestes reflexions ens han anat fent créixer i tenir ganes de tirar endavant.

❖ **La construcció del coneixement per part dels alumnes.** Pels alumnes treballar a partir dels projectes de treball també ha estat una novetat, que ha suposat poder-se **construir el seu propi coneixement**. Han valorat molt positivament el fet de treballar en grup perquè han pogut interaccionar entre ells i ajudar-se. Han adquirit molts coneixements, possiblement cap d'ells tingui relació amb el que havien programat les mestres, però han pogut conèixer altres realitats del món i això els ha aportat molts aprenentatges de valors i

---

⁵⁰ MARTÍ, J. (2000): *Más allá del arte. La música como generadora de realidades sociales*. St Cugat del Vallès: Deriva Editorial

reflexió. Realitzant aquest projecte els alumnes han adquirit molta autonomia i espero que això els serveixi de cara el seu futur. Al cap i a la fi, el que importa no és la quantitat de coneixement, sinó la qualitat.

Propostes de futur

- ❖ Els resultats i les conclusions d'aquest treball es centren, bàsicament, en aspectes musicals. Tot i així, al llarg de tot el treball de recerca s'han pogut anar recopilant materials els quals es podrien aprofitar per altres recerques: Es podria fer un bon anàlisi de l'actitud dels alumnes i els valors que adquireixen quan es treballen projectes de treball a l'entorn de les músiques del món, el doble rol de l'especialista de música, etc.
- ❖ Podria ser interessant realitzar aquest mateix projecte en contextos diversos per poder establir relacions i comparacions. Per part del docent, es podria fer a una escola amb experiència prèvia en projectes de treball. Des de la banda de l'alumnat seria interessant experimentar-ho en dues realitats docents contrastades i que considerem d'interès per la temàtica: en un grup amb un nivell elevat d'alumnes de diferents cultures i en un grup on fos la primera vegada que es posen en contacte amb l'escolta d'una música del món.
- ❖ Cal constar que en el conjunt d' aquest projecte de treball hi ha hagut més tractament d'aspectes extramusical que no pas musicals pròpiament dits, cosa que fa pensar que de cara a noves experiències segurament caldria un replantejament. A continuació cito algunes aspectes en relació a aquest fet i que segurament podrien ser motiu de noves recerques:
  - S'hauria de plantejar com s'ha de treballar el material musical en els projectes de treball relacionats amb altres àrees. Que els interessos dels alumnes poden ser vinculats amb els aspectes musicals, ho he pogut comprovar, però el que em plantejo és com fer que no marxin de la pràctica musical.
  - Conèixer quina capacitat tenen els alumnes de treballar d'una manera autònoma la música, quines preguntes són capaços de fer-se entorn a aquesta, etc.
  - Que un projecte de treball es mantingui només en temàtica musical és tot un repte, perquè hi ha un tipus d'informació més fàcil d'accedir i, és possible, que a l'escola primària, als alumnes els sigui complicat accedir a segons quins coneixements musicals. Segurament, s'hauria de replantejar el format de la presentació i conducció de cara a millorar la dedicació als temes musicals.

- ❖ Finalment, i com a continuació del cas concret d'aquesta recerca, seria interessant realitzar una continuïtat, un seguiment de les mestres que han participat en aquest projecte, per veure si continuen realitzant projectes de treball i, en aquest cas, observar com canvien les seves intervencions, dinàmiques i guiatges.

Per acabar, només comentar que, com a recerca qualitativa, tot allò que he pogut extreure a partir d'aquest treball és el resultat d'una anàlisi i una interpretació d'uns fets concrets. Tot i així, permet començar a plantejar algunes hipòtesis i deixar nous fronts de recerca oberts. La música és una activitat social, és una comunicació i és per aquest motiu que la construcció de l'obra és socialment necessària per poder-ne parlar. El significat de la música es transforma i és canviant, com també ho hauria de ser la pràctica musical, la qual s'hauria d'adaptar a l'entorn social i al temps en què s'està portant a terme. Si la música està en constant canvi, animo a tots aquells que s'hi dediquen a introduir aquests canvis a l'escola, a experimentar i a créixer, com també a comprendre que hi ha moltes pràctiques i manifestacions musicals diferents i que totes poden ser un recurs vàlid per il·lustrar els elements bàsics de qualsevol esquema d'educació musical.

Bibliografia

❖ Relacionada amb els projectes de treball

BURRACK, F; MCKENZIE, T.(2005). Enhanced student learning through cross-disciplinary projects: Projects that connect music with other disciplines. *Music Educators Journal* 91 (5), p45.

DDAA (2008): *Projectes de treball i música*. Barcelona: ICE.

DOMÍNGUEZ, G. (2000): *Proyectos de trabajo. Una escuela diferente*. La Muralla.

HERNÁNDEZ, F; VENTURA, M. (2008): *La organizacion del curriculum por proyectos de trabajo. El conocimiento es un calidoscopio*. Barcelona: Octaedro.

HERNÁNDEZ, F. (1996): Proyectos de trabajo. Otra manera de saber. *Cuadernos de pedagogía*, 243, p. 47-91.

HERNÁNDEZ, F. (2002): Los proyectos de trabajo: un mapa para navegantes en mares de incertidumbre. *Cuadernos de Pedagogía*, 310, p 78-82.

HERNÁNDEZ, F. (2004): Proyectos de trabajo. *Cuadernos de pedagogía*, 332, p 45-78.

KILPATRICK, W.(1951): *Philosophy of education*. Nueva Cork: Macmillan, dins de TORRES, J (1994).

KNOLL, M.(1997): The project method: Its vocational education origin and international development. *Journal of Industrial Teacher Education*, 34(3), 59-80.

LÓPEZ, A; LLEDÓ, AI; JIMÉNEZ, JR; CANO, MI, VIERA, AM. (1988): Piaget en el aula. *Cuadernos de pedagogía*, 163, p. 20-27.

MARTÍN, X (2006): *Investigar y aprender cómo organizar un proyecto*. Barcelona: Horsori.

POZUELOS, F (2007): *Trabajo por proyectos en el aula: Descripción, investigación y experiencias*. MCEP.

VYGOTSKI, L. S. (1988): *Pensament i llenguatge*. Vic: Ed. Eumo

<http://recursosdidactics.wordpress.com/category/projectes-de-treball/>

<http://www.eduteka.org/me/>

❖ Relacionada amb la interdisciplinarietat

BORONAT, J: Enfoque de la interdisciplinariedad en los distintos niveles educativos. Article que es troba dins de: LÓPEZ-BARAJAS, E (1997).

CORNELLÀ, C. (2006): La música: El treball interdisciplinari i d'educació de valors. *Perspectiva escolar*, 304.

DDAA (2004): *Músiques i interdisciplinarietat (Educació infantil, primària i secundària)*. Barcelona: ICE.

LÓPEZ-BARAJAS, E (1997): *Integración de saberes e interdisciplinariedad. Actas y Congresos*. Madrid: Universidad Nacional de educación a distancia.

SARRATE, L: Enfoque interdisciplinar en la educación permanente y de personas adultas. Dins de LÓPEZ-BARAJAS (1997).

STROKROCKI, M.(2005). Interdisciplinary Art Education: Building Bridges to Connect Disciplines and Cultures. *National Art Education Association*.

TORRES, J. (1994): *Globalización e interdisciplinariedad: El curriculum integrado*. Morata.

❖ Relacionada amb la metodologia

ÁLVAREZ-GAYOU, JL. (2006): *Cómo hacer investigación cualitativa. Fundamentos y metodología*. Paidós Educador.

BAPTISTE, I (2001): Qualitative Data Analysis: Common Phases, Strategic Differences. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*

BELL, J. (2002): *Cómo hacer tu primer trabajo de investigación. Guía para investigadores en educación y ciencias sociales*. Barcelona: Gedisea editorial.

BRESLER, L (2004): Metodología de investigación cualitativa: Prestando atención a la música escolar como género en sus micro y macro contextos. *Revista Electrónica Complutense de Investigación en Educación Musical*, 1.

CAMPANARIO, J.M (2001): *Cómo escribir y publicar un artículo científico*. <http://www2.uah.es/jmc/webpub/INDEX.html>

DENZIN, N; LINCOLN, Y (2000): *Handbook of Qualitative Research*. California: Sage Publications.

GIROUX, S; TREMBLAY, G (2004): *Metodología de las ciencias humanas*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica.

HERNÁNDEZ, R; FERNÁNDEZ, C; BAPTISTA, P. (2007): *Fundamentos de metodología de la investigación*. Madrid: McGrawHill.

KEMMIS, S. (1987): *Cómo planificar la investigación-acción*. Editorial, Laertes.

MARQUÈS, P (1996): Metodologías de investigación, modelo para el diseño de una investigación educativa. <http://www.pangea.org/peremarques/uabinvte.htm>

QUIVY, R. (1997): *Manual de recerca en ciències socials*. Barcelona: Herder.

ROULSTON, K.(2006). Mapping the possibilities of qualitative research in music education. *Music Education Research*, 8 (2), 153-173.

SAGASTIZABAL, M.A; PERLO, C. (2002): *La investigación-acción como estrategia de cambio en las organizaciones*. Ediciones la Crujía

TAYLOR, S; BOGDAN, R. (1996) *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*, Mèxic: Paidós.

❖ Relacionada amb les músiques del món

BATLLE, A (2007): *Músiques del món: Anàlisi per la selecció i l'establiment de criteris per un repertori a l'escola*. Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal de la UAB.

BLACKING, J. (1994): *Fins a quin punt l'home és música?*. Vic: Eumo.

DDAA (2002): *Músiques del món (Educació Infantil, Primària i Secundària)*. Barcelona: ICE.

MARTÍ, J. (2000): *Más allá del arte. La música como generadora de realidades sociales*. St Cugat del Vallès: Deriva Editorial.

NADAL, N. (2007): *Músicas del mundo. Una propuesta intercultural de educación musical*. Barcelona: Horsori.

❖ Relacionada amb el multiculturalisme

BAXTER, M. (2007): *Global music making a difference: themes of exploration, action and justice*. Music Education Research. 9:2, 267-279.

GIRALDEZ, A. (1997): *Educación musical des de una perspectiva multicultural: Diversas aproximaciones*. Trans Iberia, 1.

JONES KREUTZER, N (2000). Multiculturalismo en la educación musical en los Estados Unidos, *Consevorianos n°4* (México).

KRAUS, E. (1967): The Contribution of Music Education to the Understanding of Foreign Cultures, Past and Present. *Music Educators Journal* 53, nº5: 91 dins de GIRALDEZ, A. (1997).

MARTÍNEZ, J. (2006): Educació musical i multiculturalisme. *Cantabou*, nº21. Centre de Professorat d'INCA.

MILLER, T; SHAHRIARI, A. (2009). *World Music. A global journey*. Taylor & Francis.

VOLK, T.M (1998): *Music, Education and multiculturalism. Foundation and principles*. Oxford University Press, New York.

❖ Relacionada amb l'audició a l'escola

GUARDIET, MA (2000). *L'audició musical a l'Educació infantil i primària*. <http://www.xtec.es/recursos/musica/audicio/>

MALAGARRIGA, T; VALLS, A (2003). *La audición musical en la educación infantil*. Barcelona: Edicions Ceac.

Currículum (LOE) Educació Primària – Decret 142/2007 DOGC núm. 4915

Annex

Índex

- Codificació utilitzada

- **Annex 1**.....pàg. 71
  - Fitxa pel seguiment de les reunions amb les mestres
  - Reunions amb les mestres.
- **Annex 2**.....pàg. 81
  - Qüestionari realitzat als alumnes
- **Annex 3**.....pàg. 85
  - Entrevista realitzada a les mestres
  - Entrevista a un expert en projectes de treball
- **Annex 4**.....pàg. 96
  - Taules de categories i subcategories
- **Annex 5**.....pàg. 197
  - Lectura temàtica. Reflexió de cada categoria.
- **Annex 6**.....pàg. 245
  - Esquema síntesi de les reflexions de cada categoria

Codificació utilitzada

- **V. 1.1/p.2 (00:21:20):** **V** (vídeo) **1** (número de la sessió) **1** (número del vídeo de la sessió) **p.2** (pàgina del buidatge del vídeo) **(00:21:20)** (minutatge del fragment analitzat).
- **D. S7/p.14:** **D** (diari) **S7** (el número de la sessió) **p.14** (pàgina del diari).
- **E. M. Q10:** **E** (entrevista) **M** (mestres) **Q10** (el número de la qüestió).
- **E. E:** **E** (entrevista) **E** (experta).
- **Q. A. Q2:** **Q** (qüestionari) **A** (alumnes) **Q2** (número de la qüestió).
- **R. M. 1/p.2:** **R** (reunió) **M** (mestres) **1** (número de la reunió) **p.2** (pàgina del document que recull les reunions de les mestres).

Annex 1: Fitxa de seguiment reunions mestres**Posada en comú amb les mestres****Què ha passat****Proposta d'idees****Tasques a realitzar****Repartiment de les tasques****Dubtes, solucions i propostes**

Reunions amb les mestres

PRIMERA REUNIÓ MESTRES (Novembre 2008)

PLANTEJAMENT PREVI

Aquesta reunió ens ha de servir per fer la primera presa de contacte amb les mestres. Ens presentarem i els explicarem què és el que pretenem fer. També té un caire informatiu, ja que els passem documentació sobre els projectes de treball perquè les mestres vagin coneixent com s'ha de treballar d'aquesta manera.

RESULTATS DE LA REUNIÓ

- Components de la reunió: Mestra especialista de música, mestra generalista, la tutora del treball de recerca i l'observadora.
- Acordem quan els interessa i els va bé a les mestres començar el projecte. Diuen que a principis d'any, la data ja la concretarem.
- Escollim amb quin tipus de música del món voldrien començar el projecte. Van dir que si tenia relació amb el món àrab millor, perquè aquest any els nens van a Granada de viatge de final de curs i que hi hagués una connexió en aquest sentit podia ser molt interessant perquè d'alguna manera o altra havien de tractar la cultura mozàrab.

Els passo informació sobre els projectes de treball, un petit resum que he elaborat i un llibre que els pot servir de guia, on s'explica correctament què són els projectes i dona forces pautes i exemples per tenir una idea de en què consisteix el treball que elles estan disposades a realitzar. El llibre és, *Investigar y aprender cómo organizar un proyecto* de Xus Martín García.

SEGONA REUNIÓ MESTRES (15-01-09)

PLANTEJAMENT PREVI

1. Escollir audició

- Música Gnawa (Nord de l'Àfrica)
(músiques món setembre 2006)
-
- El Gasba / Nass El Gniwan
  - Antiwa / Nass El Gniwan

2. Establir un coixí previ de coneixements i concepció de les mestres sobre què és un projecte de treball.

Quan els mestres escolten les audicions tenen la capacitat de veure'n totes les seves possibilitats. És important que les tinguin presents perquè d'aquesta manera podran dialogar d'una altra manera amb els alumnes i les propostes que aquests els facin.

És important escoltar la música per veure'n les possibilitats:

- instruments, qui ho toca, per què es fa servir aquesta música, el país, el continent (geografia), la cultura àrab, l'art àrab, etc.

També és important que les mestres diguin quins continguts els agradaria introduir (perquè els han de treballar, ja que cal pensar que elles tenen una programació feta, etc.). Com també, quina idea tenen sobre els projectes i cap a on el volen encaminar.

3. Parlar de l'inici del projecte. Com l'iniciem?

- Data
- L'iniciem a l'aula de música. Seria interessant que la mestra generalista també hi fos perquè els alumnes entenguin que és un projecte global i obert, que comença amb la música però també es pot obrir a altres assignatures.
- Com l'iniciem? Una altra cosa que cal tenir clara és com volen organitzar el projecte de treball, quina forma li volen donar, per tant, és important deixar dir a les mestres ja que si l'organitzen de la seva manera segurament se sentiran molt més còmodes a l'hora de realitzar-lo.

Tot i així, per si no saben com començar-lo i donar algunes idees:

- a) Posa només l'audició, cap a la meitat de la sessió, i d'aquí sorgeixen els interrogants. Explica als alumnes que faran un projecte de treball i en què consisteix. (Qui ho explica? També ho puc fer jo quan els vegi per primera vegada?)
- b) La mestra aprofita l'audició per fer activitats (si ho fa està condicionant als alumnes?)
- c) Posa l'audició al final de classe com a sorpresa i a la propera sessió en parlen i sorgeixen els interrogants?

Sobretot que surti dels nens, deixar-los pensar, opinar, etc. Del què s'hagi parlat en l'audició la mestra d'aula ho portarà al seu camp.

4. Primera fase (Escollir el tema del projecte).

4.1 La primera sessió

- Les primeres sessions les farem a l'aula de música:
  - Com escollim el tema?
    - Els alumnes es comencen a plantejar preguntes sobre l'audició, què els interessaria saber, sobre quin aspecte de l'audició tenen curiositat?
    - Aquestes preguntes es podran agrupar i sorgiran temes. Diverses possibilitats (els alumnes defensen el tema que els interessa a la següent sessió i llavors hi ha una votació, cada alumne presenta un tema, es fa una votació i els quatre més votats preparen una exposició i es torna a votar...).

5. Propera reunió.

Després d'haver fet la primera sessió cal organitzar-nos, parlar i veure què ha passat.

RESULTAT DE LA REUNIÓ

- Components de la reunió: La mestra generalista, la mestra especialista de música, la tutora del treball de recerca i l'observadora.

Després de xerrar una estona sobre coses diverses concretem alguns aspectes importants:

- Data d'inici del projecte: Dimecres 21 de gener del 2009. Acordem que hi siguin les dues mestres.

La mestra generalista explica que s'ha començat a llegir el llibre que li vam passar i que li sembla molt interessant. Com que ha vist que una bona manera de realitzar la fase de recerca de la informació és per petits grups ha disposat les taules de l'aula d'una manera diferent a com les tenia fins llavors perquè si han de treballar per grups sigui més fàcil organitzar l'aula.

- El tema del projecte ja està més o menys escollit. El tema del viatge a Granada i tota la cultura mozàrab té un gran pes. L'audició l'ha d'acabar d'escollir la mestra de música ja que dubta entre dues.

La mestra generalista comenta que els alumnes ja estan molt condicionats pel tema de l'Alambra i la cultura mozàrab, ja que ho porten treballant des de l'inici del curs.

Tot i així, s'acorda que no és necessari que el tema sigui aquest, però que és una possibilitat.

- Decidim algunes coses prèvies, és a dir, quines possibilitats hi veiem a l'audició.

- Expliquem la possible visita d'un argelí especialista en la música àrab. A la mestra de música li crida molt l'atenció.

Intentarà reconduir les preguntes dels alumnes perquè escullin un tema on vaig bé la visita d'aquest expert?

- La mestra de música decideix com ho farà per començar el projecte. Els hi explicarà el que realitzaran i llavors els posarà l'audició i a partir d'aquí començaran a fer preguntes i a parlar.

Queda clar, però, que no s'ha de forçar als alumnes.

- Acordem quan seran els moments de treball del projecte en qüestió horària:

Dimecres de 3-4 de la tarda a l'aula de música.

Dijous de 10 a 11 a l'aula amb la tutora.

- Com que el dimecres no sabem què passarà, proposem quedar el dia següent per parlar-ne, veure què ha passat i organitzar com ho farem.

Dilluns i dimarts abans de començar el projecte aniré a l'escola i estaré amb el grup classe perquè s'acostumin el màxim a la meva presència i per tant que la situació de dimecres sigui el més còmoda i natural possible.

TERCERA REUNIÓ MESTRES (22-01-09)

PLANTEJAMENT PREVI

Ja s'ha fet la primera sessió amb els alumnes.

La reunió ens ha de servir per analitzar què s'ha dit, veure què ha passat i pensar com es pot tirar endavant el projecte, és a dir, quines són les tasques a realitzar.

RESULTAT DE LA REUNIÓ

Components de la reunió: La mestra generalista, la mestra especialista de música, la tutora del treball de recerca i l'observadora.

A la primera sessió hi havia les dues mestres, tan la generalista com l'especialista, per tal que els nens entenguin que és un projecte global que no només s'ha de quedar a l'aula de música.

Les mestres comenten que estan sorpreses perquè els alumnes van saber dir moltes coses i van arribar molt més enllà del que elles s'havien imaginat. Les mestres comenten que és un grup força cohesionat i que tenen la dinàmica apresada de justificar pe poder convèncer als altres companys.

Proposta d'idees:

En vista de la quantitat de coses i aspectes que es van tractar, les mestres es plantegen que el primer que cal fer és començar a acotar. Cal dir als alumnes que és el tema que han escollit és massa extens i que no es pot abarcar tot.

En la propera sessió la tasca més important a realitzar és la concreció del tema. Les mestres es plantegen com poden explicar-ho als nens, quina és la millor manera de fer-los veure que no tenen temps per fer un tema tant extens.

Apareix a la conversa un dels grans temes d'actualitat: Les mestres comenten que en el temps actuals no els estranya que els nens ho vulguin saber tot.

Han de limitar la llista de temes d'interès que van escriure, com també han d'arribar a escollir un país de cada continent.

- Es proposa fer un grup d'experts i que cada un treballi un continent. Apareixen dues possibilitats en la manera de treballar:

- Que es facin grups d'experts i cadascú que esculli que volen treballar
- Tothom treballa un aspecte i es subdivideix en subapartats.

Les mestres analitzen el seu comportament:

- La mestra especialista diu que anava molt predisposada. A la primera reunió amb les mestres es va acordar quin podria ser un bon tema i ella tota l'estona intentava conduir als alumnes cap aquest tema. Comenta que actuava sempre pensant en aquesta idea prèvia. Se n'adona del com és el seu comportament generalment a les classes, comenta que potser condueix massa.

- Se n'adonen que si es crea un ambient de confiança i de relax, els alumnes es deixen anar i s'expressen millor i amb més facilitat.

- Entre totes les mestres s'acorda que la clau és fer moltes preguntes i animar molt als alumnes.

Les mestres entre elles també s'ajuden, com que la mestra tutora coneix molt millor al grup, intenta donar idees i consells a la mestra especialista, ja que és ella la que ha de fer les primeres classe.

Es finalitza la sessió exposant quines són les tasques que han de realitzar en la propera sessió amb els alumnes:

- Recopilar tot el que es va dir en la primer sessió.
- Començar la sessió a partir d'un mapa mundi per tal de veure la gran immensitat de feina que suposa fer el projecte que en principi proposaven.
- Acotar el tema.

Finalment, es comenta que la música va ser l'excusa per començar el projecte però que no sabem per on continuarà.

El que cal tenir clar és que hi ha d'haver una interconnexió entre les mestres, ja que cal tenir present que és un treball comú de les dues mestres i durant tot el projecte cal vetllar perquè sigui així.

QUARTA REUNIÓ MESTRES (02-02-09)

PLANTEJAMENT PREVI

Com que estem a l'inici del projecte i en plena decisió del tema d'aquest és interessant anar fent trobades amb la mestra de música, que és qui de moment està conduint el projecte, per comentar com s'està desenvolupant tot.

El propòsit d'aquesta reunió és: Comentar a grans trets quins són els aspectes més rellevants que van passar en la sessió passada amb els alumnes, i a partir d'aquí es començar a pensar quines podrien ser les vies per tirar endavant el projecte.

RESULTAT DE LA REUNIÓ

Components de la reunió: La mestra especialista de música i l'observadora.

Proposta d'idees

- Preguntar als alumnes que han proposat els països per què han pensat en aquests i no en uns altres, si tenen alguna raó en concret. Demanar a l'alumne que ha anat de vacances a Jamaica que porti alguna informació d'allà.
- Com que no saben res dels països, primer el que s'ha de fer és situar-los en un mapa.
- Cal concretar millor el tema.
- Proposar als alumnes la possibilitat de trobar algun racó on anar recollint la informació que vagin trobar sobre el projecte, ja que aquesta fase no queda molt lluny perquè el tema comença a estar força clar.
- Es planteja com es podrien organitzar els alumnes a l'hora de buscar informació i treballar. Hi ha la possibilitat de fer 5 grups i per tant, buscar 5 temes concrets del gran

tema, que és les festes tradicionals. Que cada grup s'especialitzi en un tema però que el busqui en els dos països, així es manté la tasca de comparar.

- La possibilitat de poder trobar dues persones expertes dels països, que hi hagin estat un temps vivint, perquè puguin anar a l'escola a fer una xerrada i els alumnes puguin adquirir informació d'elles.

Comencem a necessitar informació sobre els països, així doncs, aquesta és una tasca que han de realitzar els alumnes, però també els mestres (cal buscar informació, música, etc. dels dos països).

Tasques a realitzar en la propera sessió

- Cal concretar el tema del projecte, que es facin preguntes més concretes.
- Començar a establir 5 grups i començar a agrupar les preguntes que es facin els alumnes.

CINQUENA REUNIÓ MESTRES (09-02-09)

PLANTEJAMENT PREVI

El propòsit d'aquesta reunió és: Comentar a grans trets quins són els aspectes més rellevants que van passar en la sessió passada amb els alumnes, i a partir d'aquí es començar a pensar quines podrien ser les vies per tirar endavant el projecte.

També es pretén pensar quina és la millor manera d'orientar als alumnes en la presa de decisió del tema i quines intervencions ha de fer la mestra per què els alumnes se n'adonin que han d'acotar el tema.

RESULTAT DE LA REUNIÓ

Components de la reunió: La mestra especialista de música i l'observadora.

Proposta d'idees

- La mestra comenta que per tal de centrar el tema que treballa cada grup, estaria bé tenir un primer contacte amb la recollida de la informació.
- Estaria bé dedicar un racó de la classe en el qual s'hi pugui anar deixant la informació que els alumnes van recollint i així que estigui a l'abast de tothom i sigui consultable en qualsevol moment.
- Caldria insistir als alumnes per què portin llibres i la informació que vagin trobant en paper, que no només es dediquin a buscar per Internet.
- Es podria parlar amb el mestre d'anglès a veure si estaria disposat a fer amb els alumnes la traducció d'algunes de les cartes de les nenes del Nepal.
- Acordem que nosaltres també començarem a buscar informació sobre els temes de cada país i la passarem als alumnes.

Tasques a realitzar en la propera sessió

- Cal conèixer quina és la concepció dels alumnes sobre les festes tradicionals. Per poder orientar-los la mestra proposa fer una comparació amb les festes tradicionals que tenim a Catalunya.
- Caldria saber què volen buscar els alumnes de cada país.
- Que els alumnes apuntin en un full les festes tradicionals que troben de cada país.
- D'aquí dues setmanes ens trobem i que els alumnes comentin què és el que han trobat, i veiem si cada grup ha centrat el seu tema d'interès, perquè n'hi ha que encara no el tenen prou clar.

SISENA REUNIÓ MESTRES (12-03-09)

PLANTEJAMENT PREVI

Quan s'acaba la sessió em quedo una estona amb les mestres. Fem una reunió que no ha estat planejada i que tindrà molt poca durada, tot i així, servirà per aclarir algunes coses sobre el projecte.

RESULTAT DE LA REUNIÓ

Components de la reunió: La mestra generalista, la mestra especialista de música i l'observadora.

Proposta d'idees

- La mestra generalista em diu que cal començar a elaborar la informació i a limitar el que han buscat, ja que no poden estar buscant la informació sempre.
Acordem que cal començar a redactar el que tinguin al word i llavors si veuen que els falta alguna cosa tornar a buscar.
- La mestra de música proposa fer una sessió on es pugui escoltar música. Ella prepararà audicions perquè puguin escoltar música del Nepal i de Jamaica ja que hi ha dos grups, els que no treballen ni la dansa ni la música, que no escolten res, i ja que ha començat per la música és bo que la coneixin.
- La mestra de música comenta que fer el projecte un cop o dos per setmana només, sembla que es trenqui molt, a més hi ha setmanes que per festes, vagues o el que sigui no es pot fer projecte i té por que es faci llarg o que els alumnes se'n cansin. Diu que el que hauria estat ideal és dedicar una parella de setmanes, matí i tarda, només al projecte (fer un intensiu).
- La mestra generalista proposa que comencem a concretar el tema de buscar informació, cal que comencin a centrar-se i redactar perquè sinó és un "xou".
- La mestra de música proposa que a l'hora de redactar els alumnes tinguin una guia, un esquema i que si pot, la mestra generalista el faci a l'hora de llengua.

La implicació de la mestra generalista ha estat petita, de moment. Ha estat de baixa i s'ha "desimplicat" molt de projecte.

Avui he vist que la tutora va molt perduda, no sabia que havien de buscar cada grup ni què s'havia acordat ahir. Potser hauria de fer millor de pont i explicar-li les coses més detalladament, intentar vetllar perquè aquest lligam entre mestres i projecte global, no es trenqui.

Acabo la sessió amb la sensació que és molt important que ens trobem amb la mestres. Proposaré quedar el més aviat possible, a veure si recuperem la unió i el vincle i torna a ser un projecte comú.

SETENA REUNIÓ MESTRES (16-03-09)

PLANTEJAMENT PREVI

Es pretén fer aquesta reunió per posar en comú el que està passant en el projecte, per situar-nos i decidir com continuar endavant.

Cal parlar de com es vol tirar endavant el projecte, ja que estem en la fase d'elaboració de la informació, ja s'han creat uns grups de treball i han fet un guió del que han de buscar.

Ara tocaria, començar a elaborar la informació seleccionada amb la finalitat de respondre els interrogants. Per tant, he de preguntar a les mestres:

- Com ho volen distribuir.
- Com veuen els nens.

RESULTAT DE LA REUNIÓ

Components de la reunió: La mestra especialista de música, la mestra generalista i l'observadora.

Proposta d'idees

- Les mestres acorden que estaria bé que els alumnes fessin un guió del que han d'acabar de buscar i no dedicar gaire més temps a la recerca de la informació perquè s'està fent llarga.
- Com que estan entrant en la fase de la síntesi de la informació la mestra tutora proposa donar als alumnes una fitxa model per poder elaborar el treball. Una fitxa que explica l'estructura dels textos expositius.
- La mestra de música comenta que els nens es veuen molt motivats per escoltar música i és per aquest motiu que, a partir d'ara, dedicaran les sessions de música a escoltar música de cadascun dels països que estan treballant.
- La mestra tutora proposa que la millor manera de fer treballar als alumnes i que no perdin el temps és donar un ordinador a cada grup, sense Internet i si els fa falta buscar alguna cosa d'informació per complementar deixar un ordinador amb connexió a Internet que només funcioni com a consulta.

Tasques a realitzar en la propera sessió

- El dimecres la mestra de música els explicarà als alumnes que han de fer un guió de tot allò que han de treballar i acabar de buscar la informació pertinent.

- El dijous, la mestra tutora els donarà la plantilla a cada grup i els explicarà com han de recopilar la informació en la plantilla, així doncs, començarà la fase d'elaboració de la informació.

VUITENA REUNIÓ MESTRES (20-04-09)

PLANTEJAMENT PREVI

Aquesta reunió ha estat improvisada. Avui havíem de fer sessió de projecte amb la mestra generalista, però he arribat tard i la mestra ja havia començat una altra feina amb els alumnes. Hem aprofitat per reunir-nos i parlar una mica de com es va desenvolupant el projecte.

RESULTAT DE LA REUNIÓ

Components de la reunió: La mestra generalista i l'observadora.

Proposta d'idees

- La mestra em comenta que hi ha un parell de grups que comencen a tenir enllestit el redactat del treball. N'hi ha alguns que s'han trobat aquesta Setmana Santa per poder avançar feina.
- La mestra m'explica que s'ha mirat les plantilles resum que van elaborar els alumnes i en general estan força bé, però n'hi ha algunes que s'haurien de millorar.
- Hi ha grups que han fet un Power point. La mestra me'ls ensenya i em comenta què en pensa. Va cridant als diferents alumnes per comentar-los què és el que ella milloraria del seu treball.
- La mestra té ganes d'acabar el projecte: Diu que s'ha de començar a enllestir perquè sinó els alumnes es perden.

Annex 2

OPINIÓ DELS ALUMNES

A continuació es poden observar les preguntes que formen part del qüestionari obert que es va realitzar als alumnes i les respostes que van donar els alumnes. Per buidar les respostes ho he fet a partir d'una taula. En la taula es pot observar els enunciats de les diferents respostes que ha tingut cada pregunta. Al costat de cada resposta hi ha el número d'alumnes que l'han esmentat. Un alumne, pot haver donat més d'una resposta a cada pregunta, o bé, pot haver contestat i no donar cap explicació del per què, etc.

1. Recordes com va començar aquest projecte? Explica-ho.

Els alumnes parlen de la música en la seva resposta			4
Els alumnes expliquen el procés de decisió		/	8
Consciència d'escollir el projecte	Si	/ /	14
	No		3
El tema del treball realitzat és	La música		2
	Els països	/ / /	17
Alumnes que parlen del temps que van trigar a decidir-se			1
Alumnes que comenten que la mestra els explica que faran un projecte		/	9

2. Creus que has après coses? Què és el que t'ha semblat més interessant?

Els alumnes creuen que han après coses	Sí	/ / /	20
	No		0

Perquè creuen que han après coses:

La recerca de la informació		1
El poder elaborar un power point		1

Les exposicions dels companys		1
Perquè desconeixien els països i ara ja els coneixen		3
Per l'ajuda i la col·laboració dels companys		2

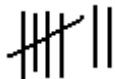

Què és el que t'ha semblat més interessant?

Les festes tradicionals		7
Les músiques		6
Els costums diferents als nostres		3
Tot en general		1
Fer el treball en grup		2
El tema que ha treballat cada grup		4
Les castes i la religió		3
La recerca per Internet		1

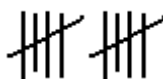

3. Què et sembla treballar d'aquesta manera?

Els ha agradat molt treballar en grup, perquè quan treballes amb els companys t'ho passes més bé i es poden ajudar mútuament. Treballant d'aquesta manera han pogut expressar més la seva manera de ser i de parlar. És molt positiu posar-se d'acord amb els companys, intercanviar pensaments, maners de treballar i opinions.		12
Treballar d'aquesta manera és més divertit, més interessant i més fàcil d'aprendre		5
Fas coses diferents i aprens coses que no t'havies pensat mai que fossin així.		2
Ara sé que sóc afortunat i no com altra gent.		1
Quan passen uns quants dies cansa, és una mica avorrit.		3

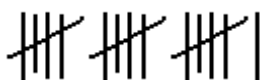
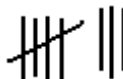

4. S'aprèn diferent quan es treballa d'aquesta manera? Per què?

Sí, perquè aprenem companyerisme, ens ajudem entre tots i cadascú pot expressar la seva opinió. La sensació de treballar amb companys és que et sents més lliure de tot i aprens més.		7
Sí, perquè no t'ho expliquen, no és el que diu la mestra i investigues tu mateix.		4
És una manera de treballar més divertida, no és fa tan pesat		6
Treballar d'aquesta manera genera més interès		2
Aprenem globalment.		1

5. Què és el que més t'ha agradat de fer aquest projecte?

El treball en grup i ajudar-nos tots plegats.		9
L'exposició final: El fet d'exposar-ho als companys, fer el power point final, saber l'esforç que hem fet i veure-ho al final.		10
Que tota la feina que hem fet és nostra.		1
Aprendre coses de diferents països, coses que segurament d'una altra manera no hauríem après.		5
El tema que vam fer cada grup		2

6. T'ha agradat conèixer aquestes músiques del món? Per què?

Sí, perquè són molt diferents a les d'aquí, són desconegudes.		16
Sí, perquè són molt interessants, boniques i m'agrada conèixe'n més.		8
Sí, perquè així canviem "d'aires".		1
Sí, perquè cada música té un component especial que la diferencia, i amb cada música vius una nova aventura.		2
Sí, per poder escoltar instruments que mai havia escoltat.		1

No, no m'agrada gaire i no podria escoltar cada dia aquestes músiques.		2
--	--	---

7. Creus que és important conèixer altres coses (la cultura, l'idioma, la societat...) quan es treballen aquestes músiques tan llunyanes? Per què?

Sí, perquè pots entendre millor de què tracten les cançons i l'origen de la música. Et permeten conèixer més coses de la música. Quan escoltes la música t'entra tot el que has estudiat d'ella al cap.		4
Sí, perquè tots aquests aspectes fan que aquesta música sigui diferent. Depenent d'aquests aspectes les músiques sonen d'una manera o d'una altra.		3
Sí, és important conèixer que es fa a altres llocs del món.	/	5
No, amb la música ja n'hi ha prou.		1
Sí, així coneixem més coses del país, la manera de viure i et dona nous recursos.		3

8. T'agradaria tornar a fer un projecte?

Si	/ /	14
No, perquè hi hem dedicat molt de temps. Ara se'm faria pesat i molt llarg.	/	6

Aquesta vegada quin t'agradaria que fos el tema?

- Algun tema semblant.
- Música de grups catalans. Donar a conèixer la nostra música.
- Danses del món.
- Pel·lícules famoses
- La societat
- De l'economia del futbol
- Animals (2 alumnes)
- Màgia
- Idiomes
- Països (3 alumnes)

Annex 3:

Entrevista a les mestres (03/07/09)

Un cop acabat el projecte es tracta de fer una trobada amb les mestres per poder parlar sobre com ha anat tot, i entendre quines són les seves concepcions i idees sobre el què ha passat i com s'ha anat desenvolupant el projecte.

És interessant doncs, que em puguin contestar algunes preguntes:

1. Era la primera vegada que treballàveu d'aquesta manera. Què us ha semblat? Quina és la vostra concepció? Com ha anat tot?

M. T (Mestra Tutora): Ha estat una nova forma de treballar que no havia tractat mai, i la repetiria segurament amb l'àrea de medi natural i social, però no en totes les àrees. No la utilitzaria per treballar totes les àrees perquè n'hi ha que són més instrumentals, com ara les matemàtiques, i no et sabia dir si ella mateixos podrien arribar a construir-se el coneixement.

M. M (Mestra de Música): Pel que fa la música, penso que el tema musical en si ha quedat una mica pobre. Certament, s'ha parlat de la música, com també de la dansa, però també s'ha dedicat molt de temps ha parlar d'altres aspectes. Per un costat pensava que havien de ser els alumnes qui proposessin tractar la música, però per l'altra penso que són massa petits encara per fer ells les propostes musicals. O potser hauríem d'haver fet un treball una mica més experimentar, i donar una música a cada grup i a veure què en podien treure, etc. La part teòrica musical sí que hi és, però la part pràctica ha quedat més pobre, jo tampoc he sapigut com actuar.

2. Què comporta pel docent treballar d'aquesta manera (és més difícil....)?

M. M: La veritat és que sí que és més difícil, perquè quan tu prepares un tema te'l fas a la teva manera i l'aboques i d'aquesta manera no és així. Has de tenir molta paciència.

M. T: Treballant d'aquesta manera vas una mica en expectativa, ja que allò que surt no és el que esperaves, a vegades tampoc el que t'agradaria, però és més motivador pels alumnes.

M. M: Al principi tens una mica la sensació que perds el temps, perquè estem acostumats a anar per feina, i treballant per projectes de treball has d'aprendre a anar al ritme dels alumnes. El que passa és que com que és un treball més motivador per ells, a la llarga també és més profitós perquè n'aprenen més.

M. T: N'aprenen més i recorden més, treballant d'aquesta manera, perquè l'aprenentatge va de dins a fora, i no al rebés.

M. M: El que el mestre ha de tenir clar són unes directrius per anar conduint les diferents fases del projecte. Potser ens ha faltat posar-nos uns terminis per anar desenvolupant les diferents fases del projecte. En el nostre cas ho hem anat experimentant.

M. M i M. T: És necessària una conducció per part del docent, aquesta és la feina més important que ha d'anar desenvolupant el mestre, la conducció i el guiatge.

M. T: Potser hagués estat necessari un guiatge d'algú que ja hagués treballat per projectes, que haguéssim vist com havíem d'actuar o que ens haguessin donat algunes directrius.

M. M: Hi ha hagut intervencions dels alumnes que han estat molt intel·ligents. Pel que fa el treball en grup, potser els hauríem d'haver conduït més, tot i que també és important poder treballar còmodament i amb sintonia, tot i que ells ho van escollir per amistat i passar-s'ho bé.

M. T: Potser els grups els hauríem d'haver reconduït des de la tutora, ja que jo sé com funcionen. Però penso que per ells ha estat un aprenentatge, perquè d'aquí en endavant veuran que prefereixen per treballar en grup, gent que s'impliqui en la feina o els amics, ja que els resultats segurament no seran els mateixos.

M. M: Treballar en grup és tot un aprenentatge.

Les mestres en fan una valoració positiva a aquest tipus de treball.

3. Si ho haguéssiu de tornar a fer quins canvis introduiríeu?

M. M: Segurament acotar 2 ó 3 matèries seria allò òptim. El que ens ha faltat en aquest projecte és fer unes trobades més sovint per poder parlar en quin punt estàvem del projecte. També s'ha fet una mica massa llarg, sobretot la part del final. Com que els alumnes no havien treballat mai d'aquesta manera, a vegades també es perdia una mica el temps.

M. T: La tasca de la recerca d'informació ha estat complicada, perquè tenien un gran excés d'informació i ells no sabien quan era suficient. Els costa molt resumir, sintetitzar i llegir.

M. M: Si nosaltres hem evidenciat aquest problema, potser seria interessant parlar amb els mestres de l'escola que es dediquin a la llengua catalana i demanar-los que fomentin més aquesta tasca.

M. T: Els alumnes pensen que la informació que puguin trobar per Internet és la real, com també la que trobin a la Viquipèdia. No estan acostumats a buscar a una enciclopèdia, on la informació serà més factible. Els falta tota aquesta alfabetització digital, perquè no saben discernir d'allò real i inventat.

M. M: El que també podria ser interessant és que les mestres tinguéssim preparades algunes pàgines concretes i facilitar-los la informació digital, ja que és normal que ells és perdin, perquè són petits.

Hi ha una feina, per part dels mestres, que no imaginàvem que hi fos i que l'hem anat veient sobre la marxa, d'ajudar en la tasca i preparar els següents passos del projecte.

M. T: Possiblement hagi estat per això que la fase de la recerca de la informació s'hagi fet la més llarga i a on el comportament dels alumnes hagi estat més negatiu, perquè a la primera fase d'escollir el tema va ser molt positiu, igual que al final del projecte.

M. T: Interrelacionar-nos més entre les àrees i també les mestres, saber en quin punt estàvem del projecte i què fèiem.

M. M: Explicar al cicle quina mena de treball estàvem fent hagués estat important, perquè els podríem haver donat l'oportunitat de conèixer el projecte, s'haguessin implicat o no.

4. Què és el que més us ha sobtat, ha cridat l'atenció de treballar d'aquesta manera?

M. T: La motivació és una passada, han treballat els caps de setmana, etc. voluntàriament els alumnes poden arribar a fer de tot.

M. M: Que les coses que com a mestres podem preveure que els poden interessar, és realment una altra cosa. Potser falta saber escoltar als alumnes una mica més. Els mestres anem massa a la nostra bola.

Hi ha alumnes que treballant d'aquesta manera ha crescut i han madurat, sobretot aquells que es mostren més tímids a l'aula i treballant en grup s'han deixat anar.

5. Què us ha aportat treballar d'aquesta manera?

M. M: Aprendre

M. T: Pensar en les diferents metodologies de treball que existeixen. He reflexionat molt sobre la manera de treballar dels projectes de treball, quins avantatges pot tenir, quins inconvenients

M. M: Penso que el problema és que com que tenim el temps i el contingut tant acotat, costa incorporar totes aquestes noves maneres de fer. El temps mana a l'escola i treballar per projectes de treball demana un procés molt més lent, i penses que si treballes així deixes de fer altres coses que hauries d'haver fet. Però hem treballat altres coses i això també és important.

Al final el que importa no és la quantitat, sinó la qualitat!

M. M: Jo em sento animada per anar fent cada curs alguna cosa de projectes de treball, possiblement més en petit format, però. Quan es treballa d'aquesta manera el resultat és molt millor, els alumnes ho gaudeixen molt més i s'impliquen, perquè hi ha d'haver un procés de decisió i dedicació.

M. T i M. M: Hem d'aprendre a tenir més paciència, perquè a vegades hem tingut la sensació que perdiem el temps durant el procés, perquè ara al final pensem que no l'hem perdut.

M. T: La vista de les expertes ha estat molt interessant, perquè els alumnes en van aprendre molt, van estar molt atents i va ser molt motivador per ells.

6. Us va servir fer les reunions prèvies al començament? El petit guiatge? O heu desenvolupat el projecte com heu pogut?

M. M: Sí que ens van anar bé, perquè partíem de zero i necessitàvem alguna cosa en la qual aferrar-nos. Com que no saps com començar és un bon suport. A més, et dóna il·lusió, perquè llegeixes persones que ho han pogut fer i t'estimulen a fer-ho.

M. M i M. T: Després hem seguit el projecte de la manera com hem pogut, perquè no era la mateixa experiència i per tant, ens hem hagut d'anar adaptant al nostre projecte i el seu desenvolupament.

M. T: Seria interessant anar a veure una escola que treballés per projectes de treball, veure com s'organitzen ha de ser impressionant.

Mestra generalista

7. Què ha suposat fer un treballar interdisciplinar? De quina manera t'has sentit implicada?

M'hi he sentit força implicada, tot i que m'ha fallat el fet de tenir el dimecres les tardes lliures i no poder-hi ser quan es treballava el projecte des de l'aula de música, ja que això hagués fet que pogués viure més aquest treball que han realitzat, que a vegades, ho reconec, me l'he perdut.

A nivell interdisciplinar, he pogut dedicar temps de l'àrea de medi social i sobretot de llengua catalana, perquè he pogut treballar aspectes d'ortografia, d'estructura de textos i de síntesi. També un gran treball de geografia, que tot i que es treballa a cinquè durant a aquest curs no ha fet falta que ho repassi perquè ja ho estaven fent amb el projecte de treball. Fer aquest treball ha servit molt per situar-los en el món.

8. Pots observar alguns canvis en els nens quan treballen a partir de la música, o alguna cosa relacionada amb la música?

Sí, sobretot a nivell de relaxament. Penso que quan hi ha la música pel mig relaxa, en general, el comportament que tenen els alumnes. Els veig més motivats. Poden estar escoltant una audició amb una actitud que no tenen a la classe de socials, per exemple, perquè a les altres assignatures estan més acostumats a fer coses, més neguit, més moviment, més parlar, i en canvi, per poder educar l'oïda i ha d'haver un moment de parada, i això contrasta el seu ritme d'aprenentatge. Els vaig veure molt atents, hi ha moltes vegades que costa molt mantenir l'atenció dels alumnes i durant aquest treball els he pogut veure molt atents i poc dispersos. La predisposició és diferent.

M. M: Possiblement presentar-ho des de la música dóna la sensació que no és un treball tan feixuc. Potser es prenen el treball de la música més de caire lúdic o més amè.

9. Quines impressions has rebut dels alumnes (quan no estaven presents ni l'especialista de música ni l'investigadora)?

El projecte hi estava molt present i quan vosaltres no hi éreu el que els alumnes volien era treballar en grup i organitzar-se ells sols. Tenien molt clar el que havien de fer per continuar desenvolupament el projecte. Llavors jo els oferia la meua ajuda pel fet que hi havia falta i quan em necessitaven m'ho feien saber.

A l'hora del pati també ho comentaven als companys de l'altre sisè i això va fer que la tutora de l'altre grup es vingués a interessar sobre el treball de música que estaven fent els meus alumnes.

Ha donat molta autonomia aquest treball.

Mestra especialista de música

10. Què comporta per l'especialista de música treballar a partir de les músiques del món? Creus que és necessària una interdisciplinarietat? Quan es treballa a partir de la música del món s'ha d'anar sempre més enllà de la música? És important contextualitzar per poder arribar a entendre aquest tipus de música?

Penso que la interdisciplinarietat en música és sempre necessària, no només en les músiques del món, com també el fet d'anar més enllà de la música. El problema que tenim els especialistes de música és que hi ha molts mestres que no ho comprenen que la música dóna per fer un bon treball interdisciplinari, per poder relacionar-se amb català, amb socials i totes les altres assignatures.

M. T: És possible que com que els mestres generalistes no en saben massa de música, els faci cosa treballar en relació amb aquesta matèria per por de no saber-se'n ensortir, perquè no entenen què implica un treball interdisciplinari.

M. M: Però el que a mi m'agradaria és que els alumnes poguessis veure que el que treballen des de l'àrea de música té una complementarietat amb les altres àrees.

Penso que la contextualització és important i necessària sempre, però amb les músiques del món, com que ens queden més llunyanes, possiblement ho és més. És important contextualitzar sempre, perquè centres la música i llavors aquesta no queda com a una anècdota.

11. L'actitud dels alumnes quan es treballa amb la música del món és diferent?

Sí, jo crec que els engresca perquè és molt diferent. És tan diferent a la seva cultura que és justament la diferència el que els motiva. I conèixer el context de la música deixa veure la seva funcionalitat en el país, i per tant, els alumnes es van responenent les seves inquietuds.

12. Treballar amb la metodologia dels projectes de treballar quines aportacions noves a l'aula de música implica?

És una nova manera de treballar, a partir de tot un material que no està establert. I treballar per projectes de treball és una garantia d'aprendre tant la mestra com els alumnes.

13. Aquest tipus de treballar t'ha suscitat fer coses diferents a les que fas quan treballes les músiques del món? Serveix treballar les músiques del món a partir dels projectes?

Sí, perquè abans quan em dedicava a treballar les músiques del món em centrava només en l'audició i la situació del país. Penso que és vàlid treballar les músiques del món a partir dels projectes de treballar, el que passa és que has de seleccionar algunes músiques, perquè no et pots dedicar a fer projectes de treballar per totes les audicions que fas, perquè et limiten.

14. Has pogut observar canvis en la manera de fer dels nens respecte altres classes de música?

La participació és molt més gran. Penso que, en general, el treball per projectes ha afavorit. Fins i tot va potenciar que quan fèiem sessions de música que no estaven relacionades amb el projecte els alumnes estaven molt més implicats en la feina. Sabien discernir quan els tocava treballar en grup i dedicar-se al projecte i quan feien classe de música amb els continguts pertinents al curs.

M. M i M. T: Pensem, que l'actitud dels alumnes ha canviat amb aquest projecte, s'han fet grans, han madurat i s'han sentit grans. S'han fet més responsables d'allò que havien de treballar perquè no érem nosaltres les que en sabíem, sinó que construïem coneixement en conjunt.

15. Creus que les teves intervencions han estat diferents? Per quina causa (el tipus de música o perquè et faltava la mestra generalista?)

Els projectes que es desenvolupen a partir de la música demanen a l'especialista de música una actitud de més generalista, i t'impliques més en el grup classe.

ENTREVISTA EXPERTA

17 de desembre del 2008

Rosa Fillat és una mestra especialista de música del CEIP Serralavella de la població de Ullastre. Aquesta escola treballa a partir de la metodologia de projectes de treball, per tant, he considerat a aquesta mestra experta en l'àmbit del meu tema d'investigació, em podria proporcionar informació per tal d'orientar el treball d'investigació.

Guió de preguntes

- Què entens (o enteneu des de l'escola) per projecte de treball?
- Quins són els punts de referència que cal tenir presents a l'hora d'orientar un projecte de treball?
- En general, com t'ho fas per treballar per projectes?
- Quines són les fases més recurrents que segueixes a l'hora de treballar per projectes? Quina temporalització li dones a cada una d'elles? I als projectes de treball?
- Quins materials et serveixen d'ajuda a l'hora de realitzar els projectes?
- Els projectes de treball necessiten un treball previ per part del mestre? Quan comença aquest treball? En què consisteix exactament?
- Com ha d'actuar el mestre a l'hora de desenvolupar un projecte de treball? Quin és el seu paper?
- Com veus els projectes des de l'aula de música?

- Has desenvolupat mai un projecte de treball a partir de la música? A partir de l'audició? Si és així, la música sempre ha estat el centre? Com t'ho has fet perquè la música sigui sempre el nucli, que el projecte no marxi de la música?
- Com t'ho faries per enfocar un projecte de treball a partir d'una música concreta?
- Creus que desenvolupar projectes de treball a partir de la música té alguna característica concreta que no tenen els projectes desenvolupats en altres àrees?
- Els projectes de treball a partir de la música necessiten la implicació de com a mínim dos docents. Hi ha algunes claus perquè aquesta relació funcioni i el projecte pugui donar-se correctament?
- Quan el projecte es desvincula de l'àrea de música, quina és la funció de l'especialista?
- Algun llibre o manual base sobre els projectes de treball? Coneixes alguna publicació que tracti sobre els projectes de treball a partir de la música?

Aspectes clau de l'entrevista

(Més que una entrevista va ser una xerrada amb l'experta on va anar contestant de mica en mica les preguntes que li realitzava i també va anar comentant alguns aspectes claus que havia de tenir en compte per realitzar el meu projecte. Així doncs no presento els resultats de l'entrevista en forma de resposta pertinent a cada pregunta, sinó de comentaris que va fer l'experta).

- ❖ Montserrat Ventura: com a l'aula de música també poden existir els treballs per projectes. Va organitzar unes xerrades a començament de curs.
  - ❖ En música ens podem trobar dues situacions pel que fa els projectes de treball (les dues igualment vàlides):
3. El mestre d'aula organitza un projecte i aquest fa diverses connexions amb les diferents disciplines, i una d'aquestes és la música. Si sorgeixen coses o el mestre burxa perquè apareguin aspectes relacionats amb la música, llavors demana la implicació de l'especialista de música. En aquests tipus de projectes pot ser que hi intervingui la música o no.
  4. Que sorgeixi un projecte del qual el punt de partida sigui la música, i a partir d'aquí es busquin les relacions amb les altres àrees.

Es tendeix cap a la primera opció perquè:

- Moltes vegades el que passa és que el tutor engega un projecte i els relaciona amb les àrees que coneix, i té tanta feina amb allò que sovint s'oblida de les àrees que ella no imparteix.
- A vegades els especialistes de música es mostren poc inclinats a portar un projecte cap a les altres àrees per por de molestar als tutors, ja que tenen la sensació que aquests ja en tenen

prou amb els seu projecte i només els falta més feina que els prové d'un altre projecte iniciat des de la música.

- ❖ En un projecte a partir de la música no cal buscar moltes connexions perquè aquestes ja hi són implícites. La música permet establir relacions amb totes les àrees. Però aquests lligams no es poden forçar perquè si no es perd el sentit dels projectes de treball.

En l'escola de la Rosa Fillat al 2007 es va organitzar un projecte que va partir de la música. Era una proposta que va sortir de la festa cultural de l'escola, i per tant, ja es sabia que tothom s'hi implicaria.

Moltes vegades els projectes de treball a partir de la música es plantegen només com a projectes dins de l'aula de música i si s'obren cap a les altres àrees no hi ha cap problema, però des d'un inici no hi ha l'intenció.

- ❖ Quan s'inicia un projecte que té relació amb més d'una àrea, és important fer sessions junts per poder parlar del tema i veure les diferents perspectives que pot tenir el projecte. Cal que cada mestre parli amb el grup classe, com també que hi hagi relació entre els dos mestres que participaran el projecte, per tal de veure com l'han d'organitzar. Tothom ha de poder dir la seva (els nens, el tutor i l'especialista).

- ❖ **L'element bàsic és la conversa.**

- ❖ El mestre ha de donar idees perquè els alumnes puguin arribar a establir els lligams necessaris per arribar al tema que els interessi. Més que donar idees, el mestre el que ha de fer és donar possibilitats.

Cal pensar que triar el tema vol dir tot un procés. Cal reflexionar, negociar, etc. El mestre ha de fer de mediador, veure quan un tema està bloquejant el projecte i per tant s'ha de deixar aparcat, que no vol dir oblidar-se'n, ja que pot ser que aquella idea es pugui aprofitar més endavant. El mestre també ha de saber concretar el tema quan els alumnes ja el van comentant però no el saben especificar. Ha de suplir en competències a l'alumne. És la bastida de Bruner.

A l'hora d'escollir el tema si veiem que surt dels alumnes és important deixar-los fer i que vagin intervenint. Si veus que s'encallen els has d'ajudar, cosa que es pot fer de dues maneres:

- Que el docent els digui el tema.
- O ajudant-los a establir lligams amb el que ells van dient, recuperant una idea que pot ser profitosa, etc.

Nosaltres plantegem el projecte a partir d'una cosa que és molt acotada, que és una música del món, que a més ja l'hem escollit entre totes les mestres (cal comentar la primera reunió, on es va plantejar què era el que volíem fer, i on es van escollir quines músiques i delimitar per on podia anar el tema).

- ❖ L'essència del projecte no és tant relacionar-ho amb les altres àrees, com la conversa i l'organització del projecte per part dels alumnes.

Primer cal parlar amb la tutora i parlar-li del què s'introduirà.

Fer una sessió conjunta.

Com es planteja l'audició als alumnes:

- De diferents maneres. Es pot posar la música i parlar sobre ella. Què han sentit, què han pensat, què han escoltat, si s'han imaginat alguna cosa. Deixar-ho obert perquè ells puguin escoltar tranquil·lament, sense estar predisposats a alguna cosa.

Llavors un altre dia la tornes a escoltar i plantejes què ens crida l'atenció.

Cal agafar el que surti dels nens. Llavors del què s'hagi parlat en l'audició la mestra d'aula cal agafar-ho i portar-ho al seu camp.

❖ Ens plantejem algunes hipòtesis:

Segurament quan els plantejem als alumnes què els crida l'atenció sobre aquesta música, o què els interessa, què és el que voldrien saber, descobrir...

- Sortiria tota una part de descoberta d'instruments, perquè els crida l'atenció.
- Una part de com fan aquesta música, i es podria relacionar amb el llenguatge.
- El tema geogràfic, pot anar cap a la tutoria (pot fer un treball de medi, un treball de llengua, per exemple, per explicar com m'he sentit...).

❖ Cal que el mestre serveixi de guia als nens, perquè ells no són els professionals, i per tant, no saben cap a on han d'anar. No tot ho han de fer els nens, ja que ells no saben cap a on han d'anar. Quan el mestre escolta una música, sap totes les possibilitats que té i els alumnes no. Llavors la responsabilitat del mestre és fer que arribin a tractar el màxim d'aspectes possibles.

❖ En la primera part d'aquest projecte el tutor va a remolc de la música.

Cal fer una reunió prèvia amb el tutor i potser convé que escolti la música abans.

❖ Pel que fa els interessos dels alumnes els projectes es poden plantejar de dues maneres:

- Que el mestre busqui la informació que als alumnes els interessa saber o conèixer.
- Que els mateixos alumnes facin d'investigadors, es compara la informació que van trobant i si se'n deixen aquesta que falta l'aporta el mestre.

Cal estar preparat per qualsevol cosa perquè si surt quelcom interessant t'hi puguis agafar, tractar-ho i treure'n profit.

❖ També cal tenir en compte que els projectes es poden anar transformant. Es pot començar investigant alguna cosa i acabar fent una altra completament diferent, però sempre relacionada.

“No saps mai que has fet un projecte fins que l'has acabat”.

❖ Un altre aspecte important és anar relaxat, no pensar en el temps, l'important és llençar-s'hi, perquè no saps cap a on anirà el projecte.

Pel que fa la temporalització del projecte, és molt incerta. Hi ha projectes que duren tot el curs, d'altres que s'enllacen amb un de nou, n'hi ha que s'aturen perquè arriben al seu màxim perquè perden l'interès, etc.

Si no hi ha interès per alguna cosa és perquè aquest interès està focalitzat cap a un altre costat, llavors el que ha de fer el mestre és reubicar.

Les vinculacions amb les diferents àrees depenen del projecte i de la persona. Hi ha gent que té molta facilitat per establir xarxes de contacte entre les disciplines i d'altres que prefereixen

treballar aspectes dins del projecte i d'altres desvincular diferents conceptes del projecte i treballar-los a part.

El que és realment important és no forçar, i sobretot no forçar un lligam entre diferents continguts d'àrees distintes. Cal incorporar la filosofia del projecte i si no es pot treballar d'una manera, doncs buscar-ne una altra, o si més no, esperar que sorgeixi.

- ❖ És important que quan hi hagi un projecte conjunt entre dos mestres hi hagi una reunió prèvia per planificar com també altres moments al llarg del projecte. Als docents no els hi ha de fer cosa demanar de trobar-se i sempre s'han de mantenir en contacte. Aquests moments de trobada serveixi per explicar com va el projecte, per reelaborar el sentit del projecte i continuar endavant. Es decideixen els aspectes que tractarà un o l'altre, com també si és necessari fer sessions conjuntes. Han d'anar organitzat els dos docents.

Planificar-se les sessions per avançat no serveix, cal anar al dia a dia. Per això és molt important analitzar cada sessió, veure el què s'ha fet i què no i cap a on pot continuar el projecte, o cap a on van els interessos dels alumnes. Per tant, la clau és parlar molt amb els alumnes.

- ❖ Una de les característiques més importants que hi pot haver dels projectes desenvolupats a partir de la música és la **vivència de la música per part dels nens**. Com els alumnes poden veure la música, l'especialista i l'àrea de música. Ho poden veure com aquella persona que els ve a buscar un cop per setmana, se'ls endú a l'aula, els fa cantar i els torna. O bé veure-ho com quelcom que també es tracta des de l'aula, que no només implica la música ni el l'especialista, sinó també el tutor i altres matèries, etc.

“Un projecte de música amb els nens és una passada, perquè s'hi impliquen molt”. Es crea un vincle molt gran.

- ❖ **La llibreta:** Qualsevol idea o cosa que els hi passi pel cap o els hi interessi la poden apuntar en aquesta llibreta. Quan estan parlant a classe i estan decidint coses importants pel seu projecte els alumnes poden apuntar el que vulguin, són lliures ja que és la seva llibreta personal, hi poden escriure les seves idees. El mestre les mira de tant en tant i fa un quadre resum del que els alumnes van pensant sobre el projecte (aquest quadre tant li serveix per ell com també per mostrar-lo al grup classe). D'aquesta manera allò que van proposant ells mateixos o els seus companys queda apuntat i van veient com van trobant allò que els interessava i quin coneixement van adquirint.
- ❖ Els mapes conceptuals, els murals serveixen. Els mapes conceptuals serveixen per organitzar aquells conceptes que anem tractant i tot allò que es va fent a l'aula. Aquests materials serveixen com a ajuda, com a suport.
- ❖ A l'hora de buscar informació es pot organitzar individualment, és a dir, que cada alumne busca informació pel seu costat i presenta els materials que porta. També pots fer una **taula d'exposició** on la informació que ells aporten va quedant recollida. El mestre també pot aportar informació que li sembli important.

A més, es pot crear un racó on hi van posant la informació que han trobat. Sobretot això funciona en la fase inicial. Quan el projecte va quedant més acotat hi ha la possibilitat de poder dividir la feina en petits grups. A l'hora de classe has de deixar una estona per treballar en grups.

- ❖ Per concloure el projecte: Exàmens no es tendeixen a fer. Es pot fer una exposició. Si s'ha recollit la informació en mode de dossier és pot construir l'índex per organitzar tota la informació. Es pot anar a explicar el projecte a una altra classe. O es pot convidar als pares. Això fa que els nens hagin d'organitzar tota la informació que han recollit per poder-la explicar. El mestre llavors observa qui és capaç de reorganitzar tota la informació recollida i per tant qui ha adquirit el coneixement.
- ❖ A l'hora de definir què era el treball per projectes la mestra va dir una cosa molt interessant i és que en el moment que defineixes què és un treball per projectes el que fas és tancar el projecte i no donar-li la llibertat o l'obertura que necessita per desenvolupar-se. No tots els projectes són iguals, no tots els projectes passen per les mateixes fases ni es desenvolupen de la mateixa manera. No hi ha un patró.
- ❖ El treball per projectes ha de ser molt flexible, cal perdre la por a seguir el curs del projecte i desviar-se del camí marcat, de preocupar-se que els alumnes no aprendran una cosa, ja que al final sempre ho acaben aprenent d'una manera o d'una altra.

CATEGORIA: MÚSICA DEL MÓN

Referència	Unitat d'anàlisi	Subcategoria
V. 1.1/p.2 (00:21:20)	Es tracta el tema de la manera de viure a l'Àfrica. La mestra comenta als alumnes si pot arribar a tenir influència, la manera de viure, els costums, en la música. <i>Importància del context quan tractem aquest tipus de música. El context ens ajuda a entendre moltes coses.</i>	Importància del context per entendre la música
V. 6.1/p.21 (00:02:10)	La mestra informa als alumnes que les noies ens explicaran, a part del tema del nostre projecte, altres coses significatives del país, perquè el puguin conèixer millor. <i>Quan es treballen aspectes d'altres països, com la música, és molt important conèixer el context per poder arribar a entendre el per què de moltes coses.</i>	
V. 6.4/p.24 (00:04:40)	En el grup de música s'incideix molt en conèixer com es fa la música, quina utilitat tenen els instruments, a on es toca la música, etc.	
D. S7/p.14	Els parla sobre l'evolució de la música jamaicana (ska, reggae, dance hall, etc.) i els posa música perquè els alumnes en puguin notar la diferència. També els parla de la importància de la música en directe, sobretot per influència del clima tropical, sempre fa calor.	
V. 7.1/p.25 (00:05:15)	L'experta els explica d'on prové la majoria de la població de Jamaica i això també influència en la música i la cultura. <i>Estem a l'àrea de música i estem tractant temes que no tenen res a veure amb els continguts que es treballen en aquesta àrea, però que per conèixer les músiques d'aquests dos països, tenen molta importància, perquè ens ajuden a entendre-la.</i>	
V. 7.1/p.26 (00:10:08)	Per tal d'explicar l'evolució que ha tingut la música a Jamaica, l'experta els ha fet un cd per què n'escoltin els diversos tipus de música. <i>Aqueta és la primera ocasió que els alumnes tenen l'oportunitat d'escoltar música del país. És molt interessant perquè els explica quines característiques té la música de cada període i els alumnes en</i>	

	<p><i>poden escoltar exemples i per tant, entenen el que se'ls explica perquè no cal que s'ho imaginin ja que ho poden escoltar.</i></p>	
V. 7.2/p.26 (00:07:25)	<p>L'experta comenta la importància de la música en directe. Els explica que vas pel carrer i sempre sona música a tot arreu, i que es fan moltes trobades musicals a l'aire lliure, cosa que fomenta el clima tropical.</p> <p>És molt interessant, ja que d'aquesta manera els alumnes coneixen quin tipus de música és l'actual en el país que estan estudiant.</p> <p><i>D'aquesta manera els alumnes coneixen una realitat musical diferent a la seva. Importància de saber conèixer el context per entendre la pràctica musical.</i></p>	
V. 8.2/p.29 (00:16:11)	<p>L'experta els explica la importància que té la religió en aquest país. Els explica que tot està envoltat de la religió.</p> <p><i>Això corrobora la necessitat de conèixer el context d'un país per poder-ne estudiar un aspecte concret com la música i poder-lo entendre.</i></p>	
V. 9.2/p.32 (00:14:15)	<p>La mestra els comenta que a part de les coses de cada grup, les expertes els van explicar altres aspectes importants de cada país. Els pregunta als alumnes si creuen que algun d'aquests temes generals seria important fer conèixer quan facin la presentació del projecte.</p> <p>Els alumnes de seguida hi estan d'acord i aixequen els braços per poder participar.</p> <p>Acorden quins són els temes generals que són importants i dels quals els alumnes n'han tingut més interès, per contextualitzar els seu projecte: Clima i geografia, religió, idiomes (colonització) i bandera, castes.</p> <p><i>Comenten que tots aquets aspectes generals condicionen a les tradicions de cada país, i per tant, és important conèixe'ls. Aquests alumnes, estan prenent consciència de la importància del context, de la necessitat de conèixer el país per poder entendre la música.</i></p>	
D. S11/p.22	<p>El fet que la mestra els faci pensar en l'ambientació del Nepal afavoreix a la posterior escolta d'aquest tipus de música.</p> <p><i>El fet de saber coses sobre el país de la música que escolten, els fa escoltar la música d'una manera diferent?</i></p>	

V. 11.2/p.35 (00:00:32)	<p>Mentre sona la música la mestra els suggereix que vagin pensant com està feta.</p> <p>La mestra demana als alumnes que es situïn en el país, i que recordin totes les fotos que han vist per poder ambientar la música.</p> <p><i>Haver buscat informació dels països permet fer una contextualització d'aquests i els alumnes poden situar el país i imaginar-se diversos aspectes mentre sona la música, cosa que la fa molt més significativa, comprensiva i no els resulta estranya. D'aquesta música els alumnes ja no diuen que és rara.</i></p>	
V. 12.7/p.39 (00:01:04)	<p>És molt interessant el comentari que fa una nena: “Volem donar a conèixer les danses de Jamaica i Nepal, com també la vida, perquè tot va una mica relacionat”.</p>	
D. S13/p.25	<p>Relaciona la música amb el país, comenten que és un país que no tenen cap pressa i la seva música ho reflecteix.</p>	
V. 13.4/p. 41 (00:05:10)	<p>Quan parla de l'estructura global de la peça (introducció-nus-final) la mestra fa referència al país.</p> <p><i>Aquest comentari de la mestra, si els alumnes no coneguessin el país i no n'estiguessin buscant informació, no tindria cap rellevància. Això demostra que els costums del país són importants per entendre la música.</i></p>	
V. 16.8/p.49 (00:00:19)	<p>La mestra fa referència a l'escala que han estat utilitzant, que malgrat les melodies siguin diferents, l'ambient que tenen és semblant.</p>	
V. 17.7/p.51 (00:00:01)	<p><i>La mestra posa en connexió la música amb el país.</i></p> <p>Un grup de noies em comenta per què és important tenir la informació dels altres companys. Les exposicions són necessàries. Veuen la connexió entre els diferents aspectes d'un país.</p> <p><i>Entenen la importància de conèixer els diferents elements d'un país per entendre'l i la connexió que tenen tots aquests elements.</i></p>	
V. 19.6/p.55 (00:00:00)	<p>El grup de música es van dividir perquè eren molts (6 membres) i com que no treballaven correctament la mestra va decidir dividir-los en dos subgrups.</p>	

<p>D. S25/p.45</p> <p>V. 25.8/p.67 (00:06:30)</p> <p>E. M. Q10</p> <p>E. M. Q11</p> <p>Q. A. Q7</p>	<p><i>Malgrat que ja no formin part del grup de música, diuen que estan contents perquè expliquen les banderes i la història dels països, cosa que consideren que és important. Els alumnes tenen consciència de la importància de conèixer el context del país per entendre els diferents elements.</i></p> <p>El grup de música s'encarregarà de buscar dues audicions representatives de cadascun dels països, per que els alumnes de cinquè de primària puguin escoltar alguns exemples de les músiques dels països que estan explicant.</p> <p><i>Cada vegada tinc més present que per entendre la música d'aquests països també cal entendre el context, per tant, els alumnes han pogut fer un bon treball.</i></p> <p>També comenta que s'hauria d'explicar que aquest projecte ha sorgit des de l'àrea de música. Que han pogut veure la importància que té situar als països perquè la música ve condicionada per diversos aspectes de cada país. Que donen una visió global perquè s'entengui la música.</p> <p><i>Aquesta reflexió que fa la mestra sobre la importància del context fa adonar als alumnes que el seu treball no ha estat envà, i que fent aquest projecte són capaços de situar dues músiques molt diferents i entendre-les.</i></p> <p>Penso que la contextualització és important i necessària sempre, però amb les músiques del món, com que ens queden més llunyanes, possiblement ho és més.</p> <p>És important contextualitzar sempre, perquè centres la música i llavors aquesta no queda com a una anècdota.</p> <p>I conèixer el context de la música deixa veure la seva funcionalitat en el país, i per tant, els alumnes es van responenent les seves inquietuds.</p> <p>És important conèixer coses del context de la música perquè d'aquesta manera pots entendre millor de què tracten les cançons i l'origen de la música. Et permeten conèixer més coses de la música. Quan escoltes la música t'entra tot el que has estudiat d'ella al cap.</p> <p>Tots aquests aspectes fan que aquesta música sigui diferent. Depenent d'aquests aspectes les</p>	
---	--	--

	músiques sonen d'una manera o d'una altra.	
V. 1.1/p.2 (00:10:00)	Els alumnes, igual com han fet amb les músiques escoltades fins al moment, són capaços d'escoltar músiques d'altres cultures i poder-ne reconèixer elements del llenguatge musical (estructura, altura, etc.) <i>La música del món no impedeix treballar els conceptes que ens plantejem, ho fa més enriquidor, perquè ens permet conèixer, a més, elements ç d'altres cultures i llocs del món.</i>	Escolta i possibilitats de treball de la música del món
D. S11/p.22	La mestra comença a treballar diversos elements del llenguatge musical amb aquesta música. <i>Amb una música d'un altre país i una cultura diferent a la nostra també es poden treballar l'estructura i els elements del llenguatge com també els instruments.</i>	
V. 11.1/p.35 (00:04:06)	La mestra explica als alumnes que avui faran classe de música del tema. Es dedicaran al Nepal. Del cd que va portar l'experta del Nepal en faran una audició. <i>Els alumnes escoltaran una música a la qual no estan acostumats, però és d'un país que porten uns quants dies buscant-ne informació. Això fa que els alumnes escoltin d'una manera diferent? La manera de treballar aquesta audició serà diferent? És música que els alumnes ja han escoltat.</i>	
V. 11.2/p.36 (00:03:06)	Comencen a parlar d'aspectes només musicals. <i>La música del món també permet tractar la música des d'un aspecte formal, no només social.</i>	
V. 11.3/p.36 (00:01:00)	Observen com està feta la música i la van descrivint (quina és l'estructura). <i>Treballant tots aquests aspectes s'entén que la música del món és igual de factible que altres músiques per poder treballar els continguts musicals que es tinguin programats en cada curs.</i>	
V. 13.1 (00:04:46)	Escolten la música seguint la lletra. <i>És un recurs molt útil, a els alumnes els va bé per seguir la música i es veuen molt concentrats.</i>	

V. 13.4/p.41 (00:00:35)	<p>Parlar del text i escoltar la música amb aquest permet a la mestra utilitzar molts conceptes musicals que els alumnes no coneixen. Els apunta a la pissarra.</p> <p><i>Amb la música del món no només cal que es treballin conceptes que els alumnes ja coneixen, també se'n poden aprendre de nous.</i></p>	
D. S14/p.27	<p>Els alumnes quan van cantant la melodia reconeixen que és la música del Nepal.</p> <p>La mestra explica que és l'escala pentatònica.</p> <p>Els proposa fer una creació.</p> <p>Els reparteix una fitxa on han de crear la seva pròpia melodia.</p> <p><i>Ho reconeixen sobretot pels girs melòdics aguts, que són característics de la peça que han escoltat i els recorden a la música d'aquest país. Cosa que vol dir que possiblement si escoltessin una música similar la podrien arribar a ubicar.</i></p>	
V. 14.2/p.43 (00:00:02)	<p>Fan la lectura melòdica i rítmica de la melodia.</p> <p><i>Estan realitzant la lectura d'una melodia d'un altre país, sense saber-ho. Aqueta melodia utilitza l'escala pentatònica, tot i així els alumnes no mostren cap mena de problema a l'hora de cantar-la i entonar-la.</i></p>	
V. 14.3/p.44 (00:03:09)	<p>Un cop realitzada la lectura, la mestra pregunta als alumnes si aquesta música els sona alguna cosa. Una nena contesta que li recorda a la música del Nepal.</p> <p>La mestra explica que la música del Nepal té un ambient diferent a la música que ells estan acostumats i anima als alumnes a descobrir el per què.</p> <p>Explica als alumnes que cada país utilitza una escala musical i segons com combina les notes fa que la música soni d'una manera o d'una altra.</p> <p><i>Les propostes de la mestra a l'entorn del llenguatge musical en peces/melodies del país en qüestió porten a que els nens puguin descobrir, analitzar, comprendre... les seves característiques de la seva música i a definir-les així com també a servir-se'n per elaborar les seves pròpies creacions</i></p>	
V.	Els alumnes coneixen l'evolució de la música dels països i la saben explicar. L'han pogut	

25.5/p.66 (00:04:02)	<p>escoltar, perquè l'experta els va mostrar diversos fragments musicals, i en saben esmentar les diferències.</p> <p><i>Malgrat que la part pràctica del projecte, en relació a la música, sigui escassa, els alumnes comprenen quin tipus de música es fa a cada país i ho saben reconèixer i explicar.</i></p>	
V. 25.6/p.66 (00:00:12)	<p>Una nena proposa al grup de música que també podrien explicar que al Nepal l'escala musical que fan servir és diferent.</p> <p><i>Això ho han estat practicant a l'àrea de música, han realitzat un treball de creació i han pogut experimentar com es construeix aquest tipus de música. Segurament aquesta pràctica ha resultat interessant per ells, ja que tenen ganes d'explicar-ho.</i></p> <p><i>El fet de que la mestra proposi experiències musicals concretes –al marge de si això, a nivell de treball per projectes és molt o poc conveninet que es doni_ facilita que els nens passin per experiències de descoberta i de comprensió musical que els nens per ells sol i per la dinàmica del grup, segurament no haguessin desenvolupat. Aquestes vivències-experiències permeten que després els nens per si sols arribin a conclusions com la que acabem de formular.</i></p>	
D. S1/p.3	<p>Els posa la música que inicia el projecte, una música Gnawa del nord d'Àfrica, el títol de l'obra és <i>El Gasba/ Nass El Gniwan</i>. Els alumnes escolten la música amb una actitud calmada, però semblen encuriosits, interessats en la primera part de l'obra. En la segona part, que és una part més moguda, la seva actitud canvia, n'hi ha que es mouen.</p> <p><i>Que segueixin el caràcter de la música, implica una atenció, connexió i participació amb el que s'escolta, que malgrat ser d'una altra cultura, i una música diferent, sembla no condicionar-los.</i></p>	Actitud i interès dels alumnes davant la música del món
D. S1/p.3	<p>La mestra inicia un diàleg amb els alumnes. Els convida a parlar d'aquesta música. Els pregunta que els ha semblat. Els nens de seguida la localitzen. Diuen que és d'Aràbia.</p> <p><i>Cal pensar, que la mestra de música participa en el grup de treball de les músiques del món, i que per tant, aquests alumnes no és la primera vegada que escolten una música d'una altra cultura.</i></p>	
D. S1/p.3		
D. S1/p.4	<p>Hi ha alumnes que comenten que és una música “rara”.</p>	

V. 6.2/p.23 (00:03:14)	<p>Per majoria escullen la proposta d'estudiar músiques dels diferents continents. La mestra llavors els pregunta què en volen conèixer dels diferents continents, perquè totes les músiques és impossible.</p> <p><i>El que si que està clar és que els alumnes es veuen amb ganes de conèixer músiques d'altres països, músiques que siguin molt diferents i completament desconegudes. Per què els interessa tant?</i></p> <p>Pregunto al grup de música que és el que els interessa preguntar-los a les noies expertes. Em responen que coses sobre Bob Marley, els instruments, si hi ha algun altre tipus de música a part del reggae, etc.</p>	
V. 6.4/p.23 (00:03:50)	<p>Els instruments i la música d'altres països els alumnes la consideren com a rara.</p>	
V. 2.1/p.6 (00:00:19)	<p>La mestra insisteix que van parlar de més coses, no només la música. Per anar fent memòria apunta a la pissarra tot el que els alumnes van recordant.</p> <p><i>És interessant que el primer que recordin els alumnes són les músiques. És per què es recorden de la música que van escoltar, o per què estan a l'hora de música?</i></p>	
V. 3.1/p.12 (00:11:40)	<p>També porta una foto d'en Bob Marley. Els alumnes el reconeixen de seguida, saben que és un cantant jamaicà i han escoltat la seva música, sobretot perquè els pares l'escolten molt. Com que el nen també ha fet un recull d'informació general de Jamaica la mestra li fa llegir.</p>	
V. 4.7/p.17 (00:00:01)	<p>Arribo a l'aula i estan escoltant música de Bob Marley. Diuen que l'estan escoltant de fons per buscar informació.</p> <p><i>Potser treballar músiques d'altres cultures obra horitzons musicals als alumnes i afegeixen noves músiques al seus gustos musicals.</i></p>	
V. 5.5/p.20 (00:00:05)	<p>Un grup de nenes mentre treballa estan escoltant música del Nepal.</p> <p><i>Amb aquesta activitat es veu que els nens estan encuriosits, motivats per conèixer, ambientar-se sobre allò que han decidit estudiar, per tant podriem dir que el plantejament ha estat bó, no esperen que sigui l'hora de classe per escoltar sinó que ja han començat per inicitiva seva a ambientar-se sobre el tema.</i></p>	

V. 8.2/p.30 (00:39:25)	<p>Els porta uns instruments per ensenyar-los. Els alumnes li demanen si els pot tocar per veure com sonen.</p> <p>La mestra de música els fa notar que són instruments molt artesanals.</p> <p><i>Els interessa molt conèixer coses noves. Poder veure els instruments en directe fa que la motivació i el coneixement que adquireixen sigui més afectiu.</i></p>	
V. 13.2 (00:00:18)	<p>Els alumnes estan encuriosits per saber què significa el text que els ha passat la mestra. S'han fixat que hi ha unes paraules que es repeteixen moltes vegades.</p> <p><i>La curiositat dels alumnes quan es treballa aquest tipus de música és més gran perquè desconeixen la majoria d'aspectes.</i></p>	
D. S14/p.27	<p>Els alumnes es divideixen per grups de treballar i es reparteixen per diferents espais de l'escola.</p> <p><i>Són molt interessants les melodies que els hi surten. També ho és observar com s'ho fan per compondre. Penso que és un treball molt significatiu per ells, perquè quan van cap a la classe perquè ja s'acaba l'hora, n'hi ha que van cantant la seva creació. Quan arriben a l'aula es posen a tocar-ho amb la flauta.</i></p>	
D. S14/p.27	<p>La mestra anuncia que a la propera sessió ho tocar i ho acabaran. Els alumnes pregunten perquè no ho poden acabar ara.</p> <p><i>Que els alumnes no vulguin acabar una feina és senyal que els agrada i els motiva allò que estan fent.</i></p>	
V. 23.2/p.61 (00:00:08)	<p>Comença a exposar el grup de les danses. Aquestes nenes han posat música característica de cadascun dels països en la seva presentació Power point.</p> <p><i>Que els alumnes decideixin fer escoltar música al seu públic és important perquè això demostra que el projecte no ha marxat mai de la música.</i></p>	
E. M. Q8	<p>Sí, sobretot a nivell de relaxament. Penso que quan hi ha la música pel mig relaxa, en general, el comportament que tenen els alumnes. Els veig més motivats. Poden estar escoltant una audició amb una actitud que no tenen a la classe de socials, per exemple, perquè a les altres assignatures estan més acostumats a fer coses, més neguit, més moviment, més parlar, i en canvi, per poder educar l'oïda i ha d'haver un moment de parada, i això contrasta el seu ritme d'aprenentatge. Els</p>	

	vaig veure molt atents, hi ha moltes vegades que costa molt mantenir l'atenció dels alumnes i durant aquest treball els he pogut veure molt atents i poc dispersos. La predisposició és diferent.	
E. M. Q14	La participació és molt més gran. Penso que, en general, el treball per projectes ha afavorit. Fins i tot va potenciar que quan fèiem sessions de música que no estaven relacionades amb el projecte els alumnes estaven molt més implicats en la feina. Sabien discernir quan els tocava treballar en grup i dedicar-se al projecte i quan feien classe de música amb els continguts pertinents al curs.	
D. S1/p.3	Comencen a situar els diferents països de l'Àfrica. Se n'adonen que ho desconeixen força. La mestra els comenta que desconeixem molt els altres continents, que no coneixem quines costums tenen a l'Àfrica.	Interès per allò desconegut.
D. S1/p.4	<i>Els alumnes van dient el que en saben, però van una mica perduts, ja que no saben gaire cosa</i>	
V. 1.1/p.1 (00:07:30)	S'escolta la música. Es parla de la música que han escoltat. Els alumnes argumenten i justifiquen tot el que diuen. <i>S'observar la gran capacitat que tenen els alumnes de poder relacionar conceptes, de justificar les coses que no coneixen. Els comentaris que fan els alumnes deixen veure la poca informació que tenim sobre allò que no és de la pròpia cultura. Pot ser que sigui aquest motiu el que faci agafar curiositat als alumnes i que escullin el tema en relació a la música de món?</i>	
V. 1.1/p.2 (00:08:58)	La mestra pregunta: Us agrada escoltar música com aquesta, diferent? Els nens responen que sí perquè així poden conèixer coses noves. <i>Consciència de la diferència. Això podria provocar interès</i>	
D. S1/p.4	<i>El que sí que està clar és que els alumnes es veuen amb ganes de conèixer músiques d'altres països, músiques que siguin molt diferents i completament desconegudes. Per què els interessa tant?</i>	
V. 1.1/p. 4 (00:30:15)	Comentaris dels alumnes a l'hora d'escollir el tema: - Llocs on la música sigui molt diferent. - Músiques d'altres continents. - Músiques molt separades. - Músiques que estiguin molt lluny d'Espanya i que no tinguin res a veure.	

V. 2.2/p. 7 (00:02:06)	<i>Els alumnes no marxin de la idea principal de tractar diferents països o continents. El que no coneixen i no els és familiar els resulta interessant. És possible que aquest sigui un dels elements motivadors de les músiques del món</i>	
E. M. Q11	Jo crec que els engresca perquè és molt diferent. És tan diferent a la seva cultura que és justament la diferència el que els motiva.	
Q. A. Q6	Ens ha agradat conèixer aquestes músiques del món perquè són molt diferents a les d'aquí, són desconegudes.	
D. S3/p.8	Recorden a quin continent pertanyen cadascun dels països que han escollit. Jamaica a Amèrica central i Nepal a Àsia. <i>En el moment que situem els països en el mapa, deixem d'estar treballant aspectes de l'àrea de música i estem treballant conceptes de ciències socials.</i>	Implica una interdisciplinarietat (treball en connexió amb altres àrees)
V. 1.1/p.4 (00:30:15)	“Penseu que una música no va sola. El resultat d'una música ve determinat per la manera de viure, de treballar, de ser...” diu la mestra. <i>La música del món porta implícita una contextualització. Això comporta una interdisciplinarietat necessària.</i>	
V. 7.2/p.26 (00:01:50)	Els explica la importància que va tenir Bob Marley amb la reggae que té connexió amb la llengua, que va ser un factor pel qual va tenir èxit a fora del seu país i va poder donar a conèixer Jamaica i la seva música al món. <i>Es demostra la importància que té realitzar un treball interdisciplinari quan es tracta amb la música del món.</i>	
D. S18/p.34	En el vídeo que estan veient sona música de Bob Marley i els nens la reconeixen. <i>Ha estat molt interessant sobretot a nivell de la reflexió que han pogut arribar a fer els alumnes. Al final la mestra els ha fet pensar en moltes coses, com ara els valors socials, la diferència entre els països, etc. Els recomana que hi pensin. Aquest projecte també serveix perquè els alumnes se'n adonin que no tothom viu igual al món, i que no tot és el que sembla, que a l'illa de Jamaica hi ha més pobresa que la que ensenyen les agències turístiques, que al Nepal funcionen amb un sistema de castes, etc. Aquestes són coses que marcaran als alumnes?</i>	
V.	Mentre miren el vídeo comenten coses sobre la música, els alumnes s'hi han fixat i han reconegut qui era l'autor.	

18.5/p.53 (00:06:19) E. M. Q9	<p>Penso que la interdisciplinarietat en música és sempre necessària, no només en les músiques del món, com també el fet d'anar més enllà de la música. El problema que tenim els especialistes de música és que hi ha molts mestres que no ho comprenen que la música dóna per fer un bon treball interdisciplinari, per poder relacionar-se amb català, amb socials i totes les altres assignatures. Però el que a mi m'agradaria és que els alumnes poguessis veure que el que treballen des de l'àrea de música té una complementarietat amb les altres àrees.</p>	
---	--	--

CATEGORIA: INTERDISCIPLINARIETAT

Referència	Unitat d'anàlisi	Subcategoria
		Relació amb diverses àrees escolars.
	Ciències socials (geografia)	
D. S3/p.8	Recorden a quin continent pertanyen cadascun dels països que han escollit. Jamaica a Amèrica central i Nepal a Àsia. <i>En el moment que situem els països en el mapa, deixem d'estar treballant aspectes de l'àrea de música i estem treballant conceptes de ciències socials.</i>	
D. S5/p. 11	Buscant informació, observo que els alumnes també s'interessen sobre la geografia i altres conceptes.	
V. 2.1/p.7 (00:05:00)	Observen els diferents continents un per un, per tal de veure tot allò que desconeixen, en comenten diferents aspectes, la grandària, els països, els idiomes que es parlen, etc. <i>D'aquesta manera, a més, es fa un treball interdisciplinari, ja que es tracten temes de ciències socials.</i>	
V. 2.2/p.10 (00:23:00)	Cadascú diu un país concret o un continent del qual li interessi conèixer les festes tradicionals. Se senten comentaris dels nens referits a què els interessa conèixer coses que no saben i coses ben diferents. <i>Mentre els alumnes van dient els països, la mestra els fa comentar de quin continent és i altres aspectes. Van fent un treball interdisciplinari.</i>	
D. S23/p.42	Exposen temes de geografia. Corregeix moltes faltes d'ortografia. <i>Realment s'està realitzant un treball interdisciplinari, es tracten temes de llengua i de ciències socials.</i>	
E. M. Q7	També un gran treball de geografia, que tot i que es treballa a cinquè durant a aquest curs no ha fet falta que ho repassi perquè ja ho estaven fent amb el projecte de treball. Fer aquest treball ha servit molt per situar-los en el món.	

	Llengua catalana (fer entrevistes, corregir faltes d'ortografia, expressió oral, tipologia textual...)	
V. 2.2/p.8 (00:08:47)	<p>Com que no es decideixin i els costa molt tot el tema dels països, la mestra dóna la volta i els proposa decidir quins temes d'interès prefereixen, i així comencen a concretar què volen estudiar i acoten els temes. A l'hora de decidir tots els alumnes aixequen la mà per poder donar la seva opinió.</p> <p>Els temes que tenen per escollir són: Danses, Cultura, Festes, Arts, Creences, Tradicions, Afegeixen el tema dels relleus.</p> <p><i>A l'hora d'escollir el tema els alumnes també aprenen a resumir i a sintetitzar, aspectes que en futur hauran de tenir molt en compte.</i></p>	
D. S6/p. 12	<p>La mestra anuncia que avui es dedicaran a preparar les entrevistes a les expertes, ja que la setmana vinent tindran una sessió el dimecres amb la noia que va viure a Jamaica, i el dijous amb la noia que va viure al Nepal.</p> <p><i>En principi aquesta és una tasca que hauria de fer-se des de l'àrea de llengua, però com que la mestra tutora està de baixa i no hi ha temps perquè la setmana vinent ja venen les expertes, la mestra especialista se n'encarrega.</i></p>	
V. 6.1/p. 21 (00:00:50)	<p>La mestra explica als alumnes què han de fer en aquesta sessió. Els comunica que la setmana vinent vindran les expertes de cada país, i que per tant, a partir de la informació que ells han recopilat i del que volen saber o pensen que és necessari conèixer, es plantegin quatre preguntes. Cada grup s'ha de plantejar quatre coses sobre el seu tema que li agradaria saber, o preguntes per aclarir dubtes.</p>	
D. S12/p.23	<p>La mestra passa grup per grup i els dóna la fitxa, (una fitxa guia de text expositiu que ja té marcada i els alumnes ja coneixen) com també els explica què han de fer.</p>	
D. S13/p.26	<p>Mentre van redactant els alumnes pregunten com s'escriuen les paraules, les van mirant al corrector, etc.</p> <p>Una nena d'un grup comenta: "Abans de començar a redactar hem de fer l'índex".</p> <p><i>És interessant perquè treballen aspectes de l'àrea de llengua.</i></p>	
V.	La mestra tutora els dóna una fitxa, que segueix l'estructura del text expositiu, perquè vagin	

12.4/p.38 (00:00:24)	<p>resumint i organitzant la informació que han trobat i vagin establint l'estructura que haurà de tenir el treball.</p> <p><i>És una bona manera de fer que els alumnes acotin la quantitat d'informació que tenen. D'aquesta manera, a més, structuren el text que posteriorment hauran de redactar, fent així una connexió amb l'àrea de llengua, i s'obliguen a resumir la informació i veure què és el que realment els falta, perquè sinó els alumnes haguessin continuat buscant informació sense revisar què és el que tenien.</i></p>	
V. 12.6/p.38 (00:00:43)	<p>Els alumnes quan redacten han de pensar quina és la millor manera per expressar allò que volen dir. També es van fixant amb les faltes d'ortografia i d'expressió, entre ells s'ajuden, ho miren al corrector de l'ordinador i quan no ho saben ho pregunten a la mestra.</p> <p><i>En el moment que comencen a redactar la interdisciplinarietat d'aquest projecte és implícita perquè estan treballant molts continguts de l'àrea de llengua.</i></p>	
D. S21/p.38	Abans de començar a fer l'assaig de les exposicions orals, la mestra explica que és allò important a fer quan es realitza una exposició.	
D. S21/p.39	La mestra es limita a comentar com podrien millorar les explicacions, també els corregeix aspectes de gramàtica.	
V. 25.2/p.64 (00:01:39)	Si observen alguna falta d'ortografia ho comenten.	
E. M: Q7	A nivell interdisciplinar, he pogut dedicar temps de l'àrea de medi social i sobretot de llengua catalana, perquè he pogut treballar aspectes d'ortografia, d'estructura de textos i de síntesi.	
	Religió	
D. S7/p.15	Els nens es pensen que la majoria de persones que hi ha a Jamaica porten rastes, i la Rita els desfà alguns prejudicis i els explica que a Jamaica ser rasta és una religió anomenada rastafarisme.	
V. 8.2/p.29 (00:10:47)	Els parla sobre la religió hindú i la budista i els mostra algunes de les fotografies dels temples. A més, els explica petits detalls que als alumnes els interessa molt perquè comencen a interaccionar	

V. 18.2/p. 53 (00:00:46)	<p>amb l'experta durant l'explicació.</p> <p><i>Fent aquest projecte hi ha una gran connexió de continguts i àrees, que és necessària per entendre el que es vol estudiar en el projecte.</i></p> <p>En el vídeo també apareixen converses amb membres de la religió rastafari, cosa que els alumnes n'havien escoltat a parlar però no coneixien.</p> <p><i>Aquest documental ofereix als alumnes una visió real de l'illa de Jamaica, sota una perspectiva crítica. L'experta els havia explicat que Jamaica era una illa pobre, i en aquest documental els alumnes ho poden comprovar, tot escoltant com parla la seva gent. Són aspectes que la mestra de música els fa reflexionar i els aclareix. I són importants per entendre les diferències que existeixen en els països del món.</i></p>	
	Llengua anglesa	
V. 6.1/p.22 (00:03:50)	<p>La mestra demana a la nena que té apadrinada a les dues noies del Nepal que porti les cartes, perquè amb el mestre d'anglès han decidit que seria interessant poder-ne treballar algunes a la classe d'anglès i saber-les traduir i entendre-les.</p> <p><i>És molt interessant aquest proposta que realitza la mestra, ja que davant d'un problema real que tenen els alumnes, que és la dificultat de poder extreure informació de les cartes de les nenes del Nepal, hi posen solució treballant les cartes amb l'especialista d'anglès. és una altra manera d'aconseguir informació que fomenta la interdisciplinarietat.</i></p>	
V. 7.2/p.27 (00:17:20)	Quan parla de menjar, com que els noms són anglesos els ho fa traduir als alumnes.	
D. S13/p.25	<p>La mestra dona als alumnes un paper amb la lletra de la cançó.</p> <p><i>Hi ha algunes paraules que les posa en anglès i ho comenten. Podria aprofitar i relacionar-ho amb l'assignatura d'anglès. Tot i que no la veig massa oberta a fer-ho.</i></p>	
V. 13.2/p.41	El text els serveix per seguir l'estructura. Hi ha algunes indicacions fetes en anglès i els alumnes ho comenten.	

(00:01:10) D. S14/p.27	La nena que té apadrinada a les nens del Nepal ha rebut dues cartes noves. Hem dit amb la mestra que de cara al tercer trimestre els nens, a l'hora d'anglès, es dedicaran a fer la traducció d'aquestes cartes. Això potencia molt més la interdisciplinarietat de la música.	
D. S22/p.41	<p>Ha passat a net la carta per fer la lletra més entenedora pels nens i ha preparat un exercici que els alumnes han de realitzar. L'exercici consisteix en omplir paraules que han estat extretes del text i que els alumnes han de tornar a col·locar en la bona posició. També han de buscar al diccionari el significat de cada paraula.</p> <p>La carta fa referència als esports del Nepal, quins són els més freqüents, amb qui juguen, on juguen, etc.</p> <p><i>D'aquesta manera, els alumnes també estan coneixent coses dels països que no sabien. És un altre mitjà de recollida de la informació.</i></p> <p><i>El projecte s'ha relacionat amb una altra àrea, que ens fa adonar de la importància de la llengua anglesa per conèixer coses d'arreu del món.</i></p> <p><i>Hem hagut de recórrer a aquesta àrea per necessitat, perquè si no, no podíem entendre el que deia la carta.</i></p>	
V. 22.2/p.59 (00:00:02)	<p>El mestre, que parla en anglès, explica als alumnes que és el que faran. Els dóna una de les cartes més recents que les nenes nepalís han enviat a la nena de la classe i uns exercicis relacionats amb aquesta carta.</p> <p><i>El fet de poder treballar les cartes a l'aula d'anglès és important perquè d'aquesta manera poden entendre quin és el contingut d'aquestes cartes, ja que sinó, els alumnes es troben amb el problema que no les saben traduir. A més, és una altra manera d'adquirir informació sobre el país i obrir el projecte a una altra àrea escolar.</i></p>	
V. 23.3/p.62 (00:07:47)	<p>Quan han de dir les begudes de Jamaica hi ha moltes paraules en anglès que no saben pronunciar. La mestra els recomana que demanin al mestre d'anglès que les ajudi.</p> <p><i>Implicació de diversos mestres en el projecte, segons les necessitats que van sorgint.</i></p>	

	Altres àrees (TIC, etc.)	
V. 8.1/p.28 (00:06:08)	<p>L'experta els porta preparat un power point on ha concentrat tota la informació que els pot ser interessant als alumnes.</p> <p><i>Això d'entrada ja fascina als alumnes, perquè ells porten sessions comentant que volen fer un power point pel seu projecte.</i></p>	
V. 8.2/30 (00:37:43)	<p>L'experta del Nepal els explica que allà s'escriu diferent perquè l'alfabet no és el mateix que aquí.</p> <p><i>Els alumnes es mostren molt encuriosits per veure com és una escriptura diferent.</i></p>	
D. S8/p.16	<p>Ha preparat un power point amb la informació que ha pensat que els aniria bé per fer el treball i que s'adequa a les preguntes que la mestra de música li va passar amb antelació. Els parla d'arquitectura, de religió, dels temples, etc.</p> <p><i>Es fascinant com els alumnes es mostren molt participatius. Els power point és una eina molt útil, ja que es nota que els hi agrada als alumnes i intervenen molt. Se salten el torn de preguntes i cadascú pregunta el que en aquell moment té ganes de saber.</i></p>	
V. 17.4/p.51	<p>Hi ha grups que han decidit fer el treball directament en power point.</p> <p><i>Els agrada molt tot aquest maneig d'aquests programes informàtics. Diuen que és més fàcil i que queda millor. Relació amb l'àrea TIC.</i></p>	
D. S19/p.35	<p>Un nen em comenta que ahir li va sobtar molt el vídeo que vam mirar i que pensava que Jamaica era molt més rica i se'n va adonar de molts dels problemes reals que hi ha.</p> <p><i>Això demostra que realment ha valgut la pena ensenyar-los aquest vídeo, i que aquest projecte va més enllà de la música, els alumnes no només estan aprenent coneixements, sinó també valors.</i></p>	
D. S10/p.36	<p>Aquestes exposicions ens serviran per acordar aspectes (formats de Power point), per entre tots anar veient els aspectes que cal millorar, anar agafant idees dels companys, etc.</p>	

D. S24/p.43	Entre les dues, mestra de música i jo, hem estat ajudant als alumnes a enllestir-ho tot. Fa falta organitzar tots els power point en un de sol, corregir les faltes d'ortografia i altres aspectes que s'han anat comentant durant les exposicions, etc. <i>Relació amb les matèries d'informàtica i llengua catalana.</i>	
D. S26/p.45	Fan comentaris en relació a l'escriptura i les paraules escrites en nepalí	
V. 3.2/p. 12 (00:00:50)	Seguidament es disposen a mirar a través del projector la situació dels països. Primer els situen en cada continent i després observen un mapa de cada país. Veuen que Jamaica és una illa i comparen si el Nepal també és una illa. Observen que Nepal no és una illa sinó que està envoltat de grans països. D'aquesta manera es deixa clar que són dos països completament diferents, un rodejat de muntanya i l'altre de mar. <i>Coneixent altres països es trenquen algunes de les convencions que tenim, com per exemple, que el Nadal és fred.</i> <i>Situar on són els dos països i veure que són diferents és important perquè els alumnes se n'adonen que hi ha diferències al món i s'encurioseixen per altres llocs, a més, és un treball interdisciplinari.</i>	Contextualització del país.
D. S7/p.14	Per situar-se, la noia els demana als alumnes que li expliquin què en saben de Jamaica. Els nens van dient coses que ja s'han parlat a classe, sobretot a nivell geogràfic, i d'altres que han anat trobant en les estones de recerca d'informació Els situa l'illa de Jamaica en un mapa.	
D. S8/p.16	L'experta del Nepal ha preparat un power point amb la informació que ha pensat que els aniria bé per fer el treball i que s'adequa a les preguntes que la mestra de música li va passar amb antelació. Els parla d'arquitectura, de religió, dels temples, etc. per poder situar el país.	
V. 7.2/p.27 (00:25:39)	Un cop han acabat de fer les preguntes que tenien apuntades, els alumnes comencen a preguntar altres coses que els semblen interessants, com per exemple l'economia del país, el turisme. <i>En aquesta xerrada s'estan tractant moltes més coses a part de la música.</i> <i>Importància de tractar els continguts a partir de la interdisciplinarietat.</i>	

V. 8.1/p.28 (00:06:08)	<p>Els explica la situació geogràfica de Nepal, algunes anècdotes que als alumnes els semblen molt interessants.</p> <p>Es tracten temes de geografia, política i història.</p> <p>El Nepal és un país caracteritzat pel seu esperit pacífic, han fet un acord de pau entre partits polítics.</p>													
D. S9/p.18	<p>Com que hi ha moltes coses que han fascinat als alumnes, la mestra els comenta que potser el treball que estan fent hauria de tenir un àmbit una mica més general d'explicació del país. Els pregunta quines són les coses que haurien de saber de cada país. Fan un llistat a la pissarra.</p> <table><tr><td><u>Nepal</u></td><td><u>Jamaica</u></td></tr><tr><td>- Castes</td><td>- Religió</td></tr><tr><td>- Religió</td><td>- Clima</td></tr><tr><td>- Clima</td><td>- Llengua</td></tr><tr><td>- La llengua</td><td>- La bandera</td></tr><tr><td>- La bandera</td><td>- Colonització/ Història.</td></tr></table> <p>Reparteixen un d'aquests temes, que són els que els alumnes han considerat més interessants, per cada grup.</p> <p><i>Que la mestra els preguntí quines coses consideren importants que cal fer conèixer de cadascun dels països, crec que va molt bé per posar en comú allò que els alumnes comencen a saber, a més, a la vegada van centrant els interessos dels alumnes.</i></p>	<u>Nepal</u>	<u>Jamaica</u>	- Castes	- Religió	- Religió	- Clima	- Clima	- Llengua	- La llengua	- La bandera	- La bandera	- Colonització/ Història.	
<u>Nepal</u>	<u>Jamaica</u>													
- Castes	- Religió													
- Religió	- Clima													
- Clima	- Llengua													
- La llengua	- La bandera													
- La bandera	- Colonització/ Història.													
V. 9.2/p.32 (00:14:15)	<p>Acorden quins són els temes generals que són importants i dels quals els alumnes n'han tingut més interès, per contextualitzar els seu projecte: Clima i geografia, religió, idiomes (colonització) i bandera, castes.</p> <p><i>Comenten que tots aquets aspectes generals condicionen a les tradicions de cada país, i per tant, és important conèixe'ls. Aquests alumnes, estan prenent consciència de la importància del context, de la necessitat de conèixer el país per poder entendre la música.</i></p>													

D. S18/p.33	En la visualització del vídeo de Jamaica els alumnes mostren molta atenció i més quan apareixen aspectes que ells estan estudiant, com ara la història de Jamaica, la bandera d'independència de Gran Bretanya, apareixen els rastafaris explicant la seva ideologia i els alumnes els reconeixen.	
V. 1.1/p. 4 (00:30:15)	<p>“Penseu que una música no va sola. El resultat d’una música ve determinat per la manera de viure, de treballar, de ser...”</p> <p><i>Treballar per projectes a partir de la música penso que implica una interdisciplinarietat necessària, i més, si és una música del món.</i></p>	<p>Interdisciplinarietat necessària per entendre determinats aspectes del projecte.</p> <p><i>Buscar informació estaria relacionat amb l'àrea de català, així doncs, això ja implica una interdisciplinarietat.</i></p>
V. 7.1/p.25 (00:05:15)	<p>Els explica alguns trets característics que són importants i influeixen en la manera de viure i la cultura de Jamaica. Per exemple que hi ha molta migració i això ha fet que la cultura jamaicana hagi influenciat a altres llocs.</p> <p><i>Estem a l'àrea de música i estem tractant temes que no tenen res a veure amb els continguts que es treballen en aquesta àrea, però que per conèixer les músiques d'aquests dos països, tenen molta importància, perquè ens ajuden a entendre-la.</i></p>	
V. 7.2/p.26 (00:01:50)	<p>Els explica la importància que va tenir Bob Marley amb la reggae que té connexió amb la llengua, que va ser un factor pel qual va tenir èxit a fora del seu país i va poder donar a conèixer Jamaica i la seva música al món.</p> <p>Els nens li demanen poder escoltar una cançó de Bob Marley.</p> <p><i>Es demostra la importància que té realitzar un treball interdisciplinari quan es tracta amb la música del món.</i></p>	
D. S16/p.30	<p>La nena de les cartes del Nepal diu que ha portat les últimes cartes.</p> <p>Diu que les ha portat perquè les ha intentat llegir a casa i que no ho entén la lletra. És per aquest motiu que ha decidit portar-les, perquè entre tots sapiguem què hi diu i poder-les traduir al català.</p>	
D. S21/p.39	En les seves explicacions apareixen aspectes de geografia, de religió i altres coses relacionades amb diverses assignatures.	

D. S.1/p.4	<p>Per majoria escullen la proposta d'estudiar músiques dels diferents continents. La mestra llavors els pregunta què en volen conèixer dels diferents continents, perquè totes les músiques és impossible.</p> <p>Els alumnes van dient coses que els interessa (les danses, les festes, les creences, la geografia, el relleu...).La mestra els comenta que no ho poden saber tot, que cal pensar el que els interessa més.</p> <p><i>De moment, el projecte no ha marxat de la música. És perquè estem en l'hora de música i la mestra que ho està treballant és l'especialista?</i></p>	El projecte no marxa de la música
V. 1.1/p.1 (00:00:45)	<p>La mestra diu que desenvoluparan un projecte a partir d'un tema de música, per això ella l'està explicant.</p> <p><i>Podria ser aquest el motiu pel qual el projecte no ha marxat de la música?</i></p>	

CATEGORIA: DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

Referència	Unitat d'anàlisi	Subcategoria
D. S1/p.2	Com que el projecte comença a partir de la música, comencem un dia que els alumnes han de realitzar aquesta àrea. La mestra de música és qui condueix la sessió, tot i que la mestra tutora, com que és el primer dia del projecte, també ha vingut. Es queda en un racó callada.	Inici del projecte a l'aula de musica
D. S1/p.2	La mestra els explica que han de realitzar un projecte. Els defineix que és un projecte de treball, quin és el seu paper (els dels alumnes). Incideix força amb la idea que un projecte és quelcom compartit entre tots.	
V. 1.1/p.1 (00:01:20)	La mestra els està explicant als alumnes en què consisteixen, més o menys, els projectes de treball. Fa referència a l'actitud que han de tenir els alumnes, com també com s'han de començar a plantejar la feina (d'una manera diferent al que estan acostumats). <i>Podria ser que aquestes referències que la mestra els ha donat als alumnes condicionin la seva manera de fer, a continuació? La mestra els ha explicat que són ells qui han d'anar recopilant informació i que no serà ella que els ho expliqui.</i> <i>Al final del projecte els alumnes ho valoraran molt el fet d'haver-se construït el seu propi coneixement.</i>	
V. 1.1/p.1 (00:00:45)	La mestra diu que desenvoluparan un projecte a partir d'un tema de música, per això ella l'està explicant. <i>Podria ser aquest el motiu pel qual el projecte no ha marxat de la música?</i>	
D. S1/p.3	Els posa la música que inicia el projecte. Els alumnes escolten la música amb una actitud calmada, però semblen encuriosits, interessats <i>Que segueixin el caràcter de la música, implica una atenció, connexió i participació amb el que s'escolta, que malgrat ser d'una altra cultura, i una música diferent, sembla no importar-los.</i>	
D. S1/p.3	La mestra inicia un diàleg amb els alumnes. Els convida a parlar d'aquesta música. Els pregunta que els ha semblat.	

	<p>Els nens de seguida la localitzen. Diuen que és d'Aràbia. La mestra els pregunta on és aquest país. El situen en el continent. Discuteixen altres possibles països o continents (Índia, Àfrica)</p> <p>Parlen de diferents aspectes de la música (dels instruments, com era aquesta música, si moguda, calmada, etc.).</p> <p>Els explica que és una música del Marroc, i els pregunta si algú en sap alguna cosa d'aquestes músiques de l'Àfrica. Ningú en sap res.</p> <p>Comencen a situar els diferents països de l'Àfrica. Se n'adonen que ho desconeixen força. La mestra els comenta que desconeixem molt els altres continents, que no coneixem quines costums tenen a l'Àfrica.</p> <p><i>Establint un diàleg amb els alumnes i fent-los moltes preguntes la mestra intenta portar-los i conduir-los cap a on anteriorment en la reunió amb les mestres han decidit que podria ser una bona via pel projecte.</i></p>	
V. 1.1/p.2 (00:14:58)	<p>S'explica d'on és la música, del Marroc. Es situa el continent, l'Àfrica. La mestra fa notar que les músiques d'arreu de l'Àfrica han de ser molt diferents. Comparació amb les músiques d'Espanya.</p> <p>Situen on és el Marroc.</p> <p>Posen els països del nord de l'Àfrica.</p> <p>Fa referència a la importància de conèixer bé aquestes músiques perquè sinó és molt fàcil entrar en estereotips i situar-les sempre al mateix lloc.</p>	
V. 1.1/p.3 (00:23:00)	<p>Us agradaria conèixer més coses sobre aquest tipus de música, poder-les comparar? Pregunta la mestra.</p> <p>La mestra és qui condueix el diàleg, els alumnes només responen els preguntes que els fa la mestra.</p> <p><i>És curiós, observant aquesta primera sessió, com els alumnes s'han arribat a habituar a la dinàmica del projecte. Cada vegada s'han anat mostrant més participatius i més capaços de prendre decisions i donar opinions.</i></p>	
D. S1/p.4	<p>Arriba un moment que es comença a escollir el tema del projecte.</p>	

		Fases del Projecte (escriure-les i després en el redactat reorganitzar-les segons la teoria).
	Etapas i evolució del Projecte.	
V. 1.1/p.1 (00:07:30)	Es comença el projecte escoltant una música del sud del Marroc.	Inici del projecte a l'aula de música.
D. S1/p.4	<p>Arriba un moment que la mestra els diu que li han de donar idees. Els nens comencen a parlar més:</p> <ul style="list-style-type: none"> - N'hi ha que delimiten alguns països d'Àfrica, seguint la idea que ha donat la mestra. - N'hi ha que proposen treballar músiques de cultures de diferents parts de l'Àfrica. - D'altres que proposen estudiar músiques de països no coneguts. - Músiques de països que estiguin més a prop del nostre país. La mestra es posa a explicar els països de la regió del Magreb. - Músiques d'altres continents i comparar-les. - Una música de cada continent. - Una música d'un país que estigui molt lluny d'Espanya. <p><i>La música d'entrada, ha servit d'excusa per començar, ja que no l'han fet servir més. Potser l'haurien d'haver tornat a escoltar per trobar-ne més idees. Seria interessant al final del projecte, preguntar als alumnes si es recorden de com va començar tot.</i></p> <p>Un cop han proposat uns quants temes decideixen fer votacions.</p>	Escollir el tema del Projecte
V. 1.1 /p.3 (00:23:53)	<p>Després d'haver estat comentant diferents països de l'Àfrica, que és el continent de la música que han escoltat, la mestra els pregunta als alumnes si els agradaria aprendre alguna cosa més sobre aquestes músiques, poder-les comparar.</p> <p><i>La que inicia la proposta del tema del projecte és la mestra. Les opinions dels alumnes van molt lligades amb el que ella exposa, proposa o pensa. Fins a quin punt, llavors, és un tema d'interès pels alumnes? Si la mestra no hagués fet aquests comentaris sobre les músiques, potser el</i></p>	

	<p><i>tema que haguessin proposat els alumnes no tindria cap relació amb la música. Una possible pregunta futura seria si un projecte a partir de la música, sempre es queda en la música?</i></p> <p><i>Potser la mestra està condicionant massa als alumnes. Com s'hauria de fer per poder deixar més poder de decisió als alumnes?.</i></p>	
V. 1.1/p.4 (00:30:15)	<p>Així comencen a delimitar d'on voldrien conèixer la música.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dels països més importants de l'Àfrica. - Països que estiguin més a prop del nostre país. Països del Magreb. - Llocs on la música sigui molt diferent. - Comparar músiques de l'est, nord, sud i oest de l'Àfrica. - Música de tribus, de nuclis, de pobles més petits, comparades amb les de pobles més grans. - Músiques d'altres continents. - Músiques molt separades. - Músiques que estiguin molt lluny d'Espanya i que no tinguin res a veure. 	
D. S1/p.5	<p>Per majoria escullen la proposta d'estudiar músiques dels diferents continents. La mestra llavors els pregunta què en volen conèixer dels diferents continents, perquè totes les músiques és impossible.</p> <p>Els alumnes van dient coses que els interessa (les danses, les festes, les creences, la geografia, el relleu...). La mestra els comenta que no ho poden saber tot, que cal pensar el que els interessa més.</p> <p><i>El que si que està clar és que els alumnes es veuen amb ganes de conèixer músiques d'altres països, músiques que siguin molt diferents i completament desconegudes. Per què els interessa tant?</i></p> <p><i>Realment que els nens no anessin on volia la mestra és una bona senyal, ja que això vol dir que realment estan escollint el que els interessa i el projecte pot esdevenir més motivant.</i></p>	
V. 1.1/p.4 (00:36:15)	<p>Per unanimitat es decideix que el tema ha de ser les músiques de diferents continents.</p> <p>Què interessa treballar de cada continent? Les danses, festes, geografia, creences.</p>	
D. S2/p.5	<p>Fan un recordatori del que es va dir a la sessió passada. El que els alumnes havien escollit treballar les danses, la cultura, les festes, les arts, les creences, les tradicions i els relleus de</p>	Delimitar el tema del projecte

	<p>cadascun dels cinc continents.</p> <p><i>Els alumnes es recorden molt de tot el que van parlar.</i></p>	
V. 2.1/p.6 (00:00:19)	<p>Fan un recordatori del que van decidir en la sessió passada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volen escoltar les músiques del cinc continents. - Es va parlar de l'Àfrica. Als alumnes els interessa escoltar més músiques "diferents". - La mestra insisteix que van parlar de més coses, no només la música. Per anar fent memòria apunta a la pissarra tot el que els alumnes van recordant. 	
D. S2/p.6	<p>La mestra els comenta que no hi ha temps per treballar totes aquestes coses. Els il·lustra en un mapa mundi tot el que abarquen els cinc continents, i miren els cinc continents per tenir una idea de tot el que hi ha.</p> <p><i>Penso que és una bona manera de fer veure als alumnes que tot el que proposen és una gran quantitat de feina.</i></p>	
V. 2.1/p.6 (00:05:00)	<p>Perquè els alumnes entenguin que el tema que ells han proposat és de gran dimensió, la mestra els passa amb el projector un mapa mundial. Els alumnes se n'adonen de la quantitat de feina que comporta.</p> <p>Observen els diferents continents un per un, per tal de veure tot allò que desconeixen, en comenten diferents aspectes, la grandària, els països, els idiomes que es parlen, etc.</p> <p><i>Exemplificar d'aquesta manera als alumnes el que ells han proposat està molt bé, perquè no es nega la seva proposta des d'un començament, sinó que s'ajuda a reflexionar que no és possible.</i></p>	
D. S2/p.6	<p>Els alumnes comencen a fer propostes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Agafar dos continents més alguna dada. - Treballar dos continents càlid i fred. - Buscar per casa una música d'un país que els hi agradi. - Treballar només un continent. - Treballar el país més important de cada continent. 	
V. 2.2/p.7	<p>Tot seguit retornen a decidir quin és el tema que ha de tenir el projecte. La mestra explica que és</p>	

(00:00:28)	<p>el que tenen decidit de moment (els continents, per un costat, aspectes que volen saber de cada continent, per l'altre) però els alumnes de seguida s'animen a fer noves propostes. La mestra les apunta a la pissarra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tractar dos continents i treballar-ne algun dels temes d'interès. <p><i>Realment els alumnes es mostren molt motivats a l'hora d'escollir tema pel projecte, es nota que s'hi impliquen.</i></p>	
V. 2.2/p.7 (00:00:43)	<p>La mestra comenta que també cal que es fixin que a cada continent hi ha molts països, ella intenta delimitar el tema.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tractar dos continents, un de càlid i un de fred. <p><i>És curiós que els alumnes no marxïn de la idea principal de tractar diferents països o continents. El que no coneixen i no els és familiar els resulta interessant. És possible que aquest sigui un dels elements motivadors de les músiques del món.</i></p> <p>Han d'escollir un tema que interressi a la gran part de la classe, perquè s'hauran de posar a treballar i han d'estar motivats al màxim, comenta la mestra. Els alumnes tenen forces dubtes de com escolliran el tema, si ho faran per votacions, etc.</p>	
V. 2.2/p.8 (00:04:52)	<p>La mestra el fa adonar del què ha dit, i els diu que han d'anar fent l'exercici d'acotar, perquè tot no ho poden tractar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tractar només un continent. <p>En quatre mesos volen tractar un continent que té molts països, la mestra els va fent adonar de la feina que implica, i que representa cada cosa que van dient.</p> <p>La mestra se n'adona que potser els alumnes confonen el concepte de continent amb el de país, i els explica cada concepte.</p>	
V. 2.2/p.8 (00:05:42)	<ul style="list-style-type: none"> - Estudiar el país més important de cada continent. 	
V. 2.2/p.8 (00:07:50)	<p>La importància dels països és molt relativa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estudiar la música característica d'un país, per exemple el tango a Argentina, a EUA el rap. 	
V. 2.2/p.8	<p>Com que no es decideixin i els costa molt tot el tema dels països, la mestra dóna la volta i els</p>	

(00:08:47)	<p>proposa decidir quins temes d'interès prefereixen, i així comencen a concretar què volen estudiar i acoten els temes. A l'hora de decidir tots els alumnes aixequen la mà per poder donar la seva opinió.</p> <p>Els temes que tenen per escollir són: Danses i Música, Cultura, Festes, Arts, Creences, Tradicions, Afegeixen el tema dels relleus.</p>	
V. 2.2/p.9 (00:13:10)	<p>Han apuntat tots els temes a la pissarra i, de mica en mica, els temes que no estan seleccionats els van esborrant i a la pissarra va quedant escrit el que més interessa als alumnes.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De les tradicions es fixarien amb les danses i les festes. - Finalment, es posen d'acord en estudiar les Festes tradicionals, ja dins d'aquestes hi ha les danses, músiques, etc. Tothom hi està d'acord. 	
V. 2.2/p.9 (00:16:02)	<p>Ara han de posar-se a escollir de quin lloc volen estudiar les festes tradicionals. Un alumne proposa que cadascú esculli un país.</p> <p><i>Sembla que de seguida els alumnes estan d'acord amb aquesta manera de fer, fins i tot intenten convèncer a la mestra que és l'adequada. Estan molt posats en l'activitat, es veuen molt concentrats i motivats.</i></p> <p><i>És una de les coses en les quals els alumnes es mostraran més participatius.</i></p> <p>No els queda clar en què consisteix fer un projecte perquè proposen que per parelles estudiïn un país. La mestra els ho explica.</p> <p><i>La idea que el projecte és global no acaba de quedar del tot clara, no entenen que és una cosa comú de tot el grup classe, es nota que no estan habituats a treballar d'aquesta manera.</i></p> <p>Els interessa la idea de comparar.</p>	
V. 2.2/p.10 (00:23:00)	<p>Cadascú diu un país concret o un continent del qual li interessi conèixer les festes tradicionals. Se senten comentaris dels nens referits a què els interessa conèixer coses que no saben i coses ben diferents.</p> <p>Seleccionen els dos continents que més han estat escollits. Mentre treu els que no han estat escollits se senten crida de desolació!. La selecció és de tres i decideixen quedar-se amb dos per poder comparar. Ho fan per votació.</p>	

	<p><i>A mesura que van comentant els països, és curiós que molts dels alumnes intenten justificar la seva proposta i animar als companys a que també l'escullin.</i></p>	
V. 2.2/p.10 (00:34:30)	<p>Ja tenen escollits els dos continents, ara del que es tracta és d'escollir els països. Els dos països que s'han escollit han estat Jamaica i Nepal. Com que són països petits en principi no hauran de delimitar cap zona.</p> <p><i>Els alumnes es veuen molt implicats en la tria dels països, s'ho han agafat molt seriosament.</i> <i>La negociació i la discussió fa participar a molts alumnes, a més, fomenta la capacitat d'argumentació.</i></p>	
D. S2/p.7	<p>Volen treballar la part de la tradició de cada país i més concretament les danses i les festes. En general les festes tradicionals.</p> <p>Una vegada cada alumne ha dit el seu país, es fa un recompte i s'esborren els que han estat menys votats. Finalment s'escullen els dos països: Jamaica i Nepal. Es proposa la manera com es treballaran, i es decideix que compararan les festes tradicionals dels dos països. Ja tenim tema de projecte: Les festes tradicionals de Jamaica i Nepal!!!</p>	
V. 3.1/p.11 (00:02:00)	Els dos alumnes que van proposar els països que han estat seleccionats surten a la pissarra a explicar el per què als seus companys.	Definir el concepte
D. S3/p.8	Situen els dos països en el mapa. Observen que són dos països molt diferents, ja que un està rodejat d'aigua i l'altre de muntanya.	
V. 3.2/p.12 (00:00:50)	<p>Seguidament es disposen a mirar a través del projector la situació dels països. Primer els situen en cada continent i després observen un mapa de cada país.</p> <p><i>Situar on són els dos països i veure que són diferents és important perquè els alumnes se n'adonen que hi ha diferències al món i s'encurioseixen per altres llocs, a més, és un treball interdisciplinari.</i></p>	

V. 3.2/p.12 (00:10:00)	<p>Es disposen a concretar el tema del projecte.</p> <p>Aclareixen què són les festes tradicionals. Els alumnes no en saben gaire coses i la mestra els posa algun exemple. En comenten les característiques (, menjars, vestits, element natural, balls i músiques propis, etc.)</p>	
V. 3.2/p.13 (00:16:00)	<p>La mestra centra el tema i diu que si volen saber coses sobre les festes tradicionals d'aquests dos països, primer hauran de conèixer quines són aquestes festes tradicionals.</p> <p><i>És molt important que es centri el tema, ja que posteriorment es veurà que no tenen ho tenen clar i les festes tradicionals no són el tema central del projecte, sinó un tema més.</i></p>	
V. 3.2/p.13 (00:19:35)	<p>Comencen a concretar, què en volen saber més de les festes tradicionals. Els alumnes proposen alguns temes d'interès:</p> <p>Dansa, menjar, decoració, la música, els personatges festius. I d'altres temes que els comenten de passada.</p> <p><i>Hi ha aspectes que comenten que aniran descobrint sobre la marxa. A mesura que el projecte vagi avançant se n'adonaran que hi ha coses que són necessàries saber.</i></p>	
D. S3 /p.9	<p>Delimiten com començar a treballar. Faran grups. La mestra els comenta que els grups els faran el proper dia. Els alumnes insisteixen en fer-los en el mateix moment i la mestra cedeix. Els deixa fer els grups que volen. 4 grups de 5 persones.</p> <p>Demana a cada grup quin tema li interessa. Hi ha una mica de discussió perquè hi ha grups que volen treballar el mateix. El tema més escollit és el de la dansa.</p> <p>Varien diverses vegades de temes. Els costa decidir.</p> <p>Al final els temes que treballaran són: Dansa, arts, decoració i personatges festius i música.</p> <p>Decideixen que cada grup farà un tema i el compararà entre els dos països.</p>	
V. 3.2/p.14 (00:25:30)	<p>Acorden que la setmana vinent començaran a treballar. La mestra els pregunta als alumnes com podrien començar a treballar. Surten diverses propostes:</p>	

	<p>-Fer quatre grups. Cada grup tracta un parell de temes d'un dels dos països.</p> <p>La mestra de seguida intervé i els comenta què prefereixen, si tractar només un país, o fer un tema i comprar-lo amb els dos països. La majoria dels alumnes decideixen que els hi agrada molt més la possibilitat de poder tractar els dos països i poder comparar.</p>	
V. 3.3 (00:00:30)	<p>Escollir el tema que treballa cada grup. Els alumnes s'han d'intentar posar d'acord.</p> <p>- Hi ha més d'un grup que vol tractar el tema de música i dansa. S'adjudiquen els diferents temes als quatre grups. Hi ha un grup que queda indecís.</p>	
V. 3.2/p.13 (00:18:10)	Arriba un punt que se n'adonen que és necessari començar a buscar informació perquè en tenen molt desconeixement.	Recerca de la informació
D. S4/p.10	<p>Es distribueixen per grups per buscar informació. Han de buscar coses dels països i llavors podran concretar millor els temes a treballar. La mestra els diu que han de fer una immersió, banyar-se amb tota la informació que trobin.</p> <p>La mestra comenta que han de buscar les festes tradicionals.</p> <p><i>Hi ha un grup que ha buscat molta informació, això vol dir que els nens estan fent feina pel seu compte i per tant, que els interessa el tema!</i></p>	
V. 4.1/p.15 (00:01:30)	<p>Els explica el que han de fer en aquesta sessió. Els alumnes s'han d'agrupar pels grups acordats i distribuir-se per diverses aules per començar a buscar informació.</p> <p>Es tracta de fer una immersió en cada país per veure coses que puguin ser interessants i potser ells no ho havien pensat.</p> <p>La informació la buscaran per internet, tot i que la mestra els orienta de com ho podrien fer (que prenguin apunts, que vagin a la biblioteca, etc.).</p> <p><i>És interessant començar a fer aquest primer contacte amb la recerca d'informació, ja que hi ha un grup que encara no té el tema molt segur.</i></p>	
V. 4.1/p.16 (00:08:36).	<p>Els alumnes pregunten dubtes que tenen de la manera de buscar informació.</p> <p>La mestra comenta que està molt contenta que pel seu compte ja s'hagin trobat i comencin a buscar informació.</p> <p>Es distribueixen per grups per començar a treballar i cada grup decideix a quina aula vol anar a</p>	

	<p>buscar informació.</p>	
D. S4/p.11	<p>Els alumnes es distribueixen en quatre sales diferents, per tota l'escola i es disposen a buscar informació. Hi ha grups que es concentren a fer la feina mentre que n'hi ha d'altres que perden el temps.</p> <p><i>Primer estan una mica perduts, no es centren i pensen que el tema no són les festes tradicionals. Cada grup només es dedica a buscar el seu tema concret. Li comento a la mestra i aquesta passa grup per grup per aclarir que el tema del projecte són les festes tradicionals.</i></p>	
D. S5/p.12	<p>La informació que van recollint la posen en uns fulls. Busquen les festes tradicionals de cada país, però es fixen en les fetes que estan relacionades amb els temes que ha escollit cada grup.</p> <p>La mestra em comenta que s'encarregarà de posar un racó a l'aula on hi puguin posar la informació que van recopilant els alumnes.</p>	
R. M. 4/p.7	<p>Estaria bé dedicar un racó de la classe en el qual s'hi pugui anar deixant la informació que els alumnes van recollint i així que estigui a l'abast de tothom i sigui consultable en qualsevol moment.</p>	
D. S6/p.12	<p>La mestra anuncia que avui es dedicaran a preparar les entrevistes a les expertes, ja que la setmana vinent tindran una sessió el dimecres amb la noia que va viure a Jamaica, i el dijous amb la noia que va viure al Nepal.</p> <p>L'aula està distribuïda per taules perquè es puguin ajuntar en grups i prèviament prepara algunes preguntes concretes de cada grup.</p> <p><i>Treballar segons aquesta metodologia també implica una reorganització de les aules, per poder treballar més freqüentment en grup.</i></p>	Les xerrades amb les expertes
V. 6.1/p.21 (00:00:50)	<p>La mestra explica als alumnes què han de fer en aquesta sessió. Els comunica que la setmana vinent vindran les expertes de cada país, i que per tant, a partir de la informació que ells han</p>	

	<p>recopilat i del que volen saber o pensen que és necessari conèixer, es plantegin quatre preguntes. Cada grup s'ha de plantejar quatre coses sobre el seu tema que li agradaria saber, o preguntes per aclarir dubtes.</p> <p><i>La visita de dues expertes en el tema que es treballa en aquest projecte és molt important i molt interessant, ja que és una altra manera de rebre informació i els nens poden conversar i interaccionar amb algú que coneix moltes coses sobre allò que ells els interessa, per tant, és molt motivador.</i></p>	
V. 6.1/p.21 (00:03:00)	<p>Els diferents grups dediquen mitja hora a parlar i plantejar les preguntes que els volen fer a les expertes.</p> <p>També s'hauran d'organitzar el torn de preguntes i intervencions.</p>	
D. S6/p.13	<p>A partir de la informació que han anat recopilant al llarg d'aquests dies, cada grup s'ha de plantejar quatre preguntes aproximadament del seu tema concret.</p> <p><i>Està bé que la mestra faci que cada grup plantegi unes preguntes concretes, ja que cada grup s'està fent expert amb el seu tema, però no cal oblidar que és un projecte global, així que seria interessant que entre tots també en formulessin algunes, o que si algú té una pregunta d'algun altre grup també la pogués dir i posar-ho tot en comú.</i></p>	
D. S6/p.13	<p>Cada grup es distribueix les preguntes, qui les farà.</p> <p><i>Com que hi ha grups que plantegen les preguntes a partir d'una informació, hi ha preguntes que potser no les saben les expertes, perquè no són natives del país, només hi han viscut durant una temporada. És per això que la mestra recull les preguntes, per passar-les a les expertes i que elles es puguin preparar les xerrades. A més, la mestra de música m'ha comentat que van una mica perdudes perquè no saben què explicar ni en què concretar, i saber les preguntes els pot servir de guia.</i></p>	
V. 6.4/p.23	<p>Un cop han deixat una estona perquè cada grup es plantegi les preguntes que vol fer a les expertes, les posen en comú amb tota la classe. Sobre les preguntes de cada grup, si la resta de</p>	

	<p>companys pensen que es poden modificar o millorar també poden suggerir-ho, com també proposar-ne de noves. Cada grup escull un portaveu per llegir les preguntes.</p> <p>La mestra dóna suggeriments a cada grup i propostes de millora. Els alumnes anoten les modificacions que introdueix la mestra.</p>	
V. 7.2/p.27 (00:19:00)	<p>Els explica quines són les festes més tradicionals de Jamaica, els diu que van molt d'acord amb la tradició cristiana i per això s'assemblen a les d'aquí.</p> <p><i>En general, els alumnes pregunten molt en relació a les festes del país, així doncs, han entès que el tema general del projecte són les festes tradicionals.</i></p>	
D. S9/p.17	<p>La mestra de música vol saber l'opinió dels alumnes sobre l'experiència de la setmana passada (quan els van venir a fer unes xerrades sobre els països d'on estan fent el treball).</p>	
V. 9.2/.31 (00:00:02)	<p>La mestra demana als alumnes la seva opinió sobre les xerrades de la setmana passada.</p> <p><i>Moltes de les coses que els nens comenten que els han sorprès més són les anècdotes que van explicar les expertes.</i></p>	Centrar la temàtica que treballarà cada grup.
V. 9.2/p.31 (00:05:20)	<p>La mestra demana als alumnes que treguin els papers amb les coses que van anar apuntant durant les xerrades, per tal que cada grup comenti que és el que els van aportar d'informació en les dues xerrades.</p> <p>La majoria d'alumnes comenten que els van aclarir aspectes i els van donar més informació de la que ells tenien.</p>	
V. 9.2/p.32 (00:07:06)	<p>La mestra de música planifica que és el que hauran de fer aquests dies. Amb tota la informació que han anat recopilant, les adreces que volen mirar o els nous conceptes que volen buscar, es tracta que ho comencin a perfilar, que no busquin per buscar.</p> <p><i>Les xerrades han anat molt bé per fer una immersió en el país, en àmbit general, i per encaminar els temes dels alumnes. Així doncs, és important acabar de planificar la recerca de la informació.</i></p>	
D. S9/p.18	<p>Com que hi ha moltes coses que han fascinat als alumnes, la mestra els comenta que potser el treball que estan fent hauria de tenir un àmbit una mica més general d'explicació del país. Els</p>	

	<p>pregunta quines són les coses que haurien de saber de cada país. Fan un llistat a la pissarra:</p> <table><tr><td><u>Nepal</u></td><td><u>Jamaica</u></td></tr><tr><td>- Castes</td><td>- Religió</td></tr><tr><td>- Religió</td><td>- Clima</td></tr><tr><td>- Clima</td><td>- Llengua</td></tr><tr><td>- La llengua</td><td>- La bandera</td></tr><tr><td>- La bandera</td><td>- Colonització/ Història.</td></tr></table> <p>Reparteixen un d'aquests temes, que són els que els alumnes han considerat més interessants, per cada grup.</p> <p><i>No els ha costat gaire relacionar cada tema amb els que ja tenien, els ha quedat força encaixat i els alumnes ho accepten ràpidament, potser perquè realment els interessa.</i></p>	<u>Nepal</u>	<u>Jamaica</u>	- Castes	- Religió	- Religió	- Clima	- Clima	- Llengua	- La llengua	- La bandera	- La bandera	- Colonització/ Història.	Establir un guió de la informació que han de buscar.
<u>Nepal</u>	<u>Jamaica</u>													
- Castes	- Religió													
- Religió	- Clima													
- Clima	- Llengua													
- La llengua	- La bandera													
- La bandera	- Colonització/ Història.													
V. 9.2/p.32 (00:14:15)	<p>La mestra els comenta que a part de les coses de cada grup, les expertes els van explicar altres aspectes importants de cada país. Els pregunta als alumnes si creuen que algun d'aquests temes generals seria important fer conèixer quan facin la presentació del projecte.</p> <p>Els alumnes de seguida hi estan d'acord i aixequen els braços per poder participar.</p> <p>Acorden quins són els temes generals que són importants i dels quals els alumnes n'han tingut més interès, per contextualitzar els seu projecte: Clima i geografia, religió, idiomes (colonització) i bandera, castes.</p>													
V. 9.3/p.32 (00:00:25)	<p>Els alumnes decideixen que cada grup s'encarregui d'un d'aquests temes generals (que els alumnes creuen que és interessant conèixer, a part dels temes ja seleccionats des de l'inici).</p> <p>Comencen a fer propostes. De seguida hi troben connexions. Els alumnes argumenten molt bé les seves propostes.</p> <p><i>Penso que tan la mestra com els alumnes ja han agafat la dinàmica de treballar dels projectes de treball, ja que aquesta vegada, la presa de decisió la fan totalment els alumnes, la mestra només es limita a apuntar i aclarir algunes coses. A més, entre tots arriben a un consens, no han calgut votacions.</i></p>													

D. S9/p.18	<p>Els comenta que han de començar a centrar el tema de cada grup, demà faran recerca d'informació però han de tenir clar quina informació ja tenen i què és el que els falta buscar.</p> <p>Els proposa de fer un guió on ha de quedar ben clar quins són els diferents aspectes que treballa cada grup.</p> <p><i>Fer aquest guió és una cosa positiva, ja que els serveix per organitzar-se. Penso que aquests moments organitzatius són importants, tot i així els alumnes no s'ho prenen massa seriosament!</i></p> <p>Quan acaben de fer el guió la mestra els passa informació específica del tema.</p>	Recerca de la informació
V. 9.1/p.31 (00:00:05)	<p>Ja han decidit quin és el racó on posaran la informació. Hi ha posat uns cartells i cada grup té una taula on deixa la informació que va recollint.</p> <p><i>Penso que tenir un racó dedicat al projecte, fa que a l'aula sempre hi hagi consciència del que s'està fent i s'ordena la informació, deixant que sempre estigui a l'abast de tothom.</i></p>	
D. S10/p.19	<p>Com que ahir van fer un guió del que havien de buscar avui, han aconseguit uns portàtils i es traslladen a una altra aula més àmplia. La mestra els diu que agafin la informació que tenen recollida al racó de la informació i es traslladen a l'aula.</p> <p>Els fa gravar la informació que van recopilant en un llaips de memòria.</p> <p><i>Hi ha una mica de tot. Hi ha grups que han passat la informació de les fotocòpies a net i ja han avançat feina perquè ja ho tenen redactat. Es veu que queden a fora de l'escola per passar la informació i per buscar-ne. Els hi pregunto si els pares els ajuden i la resposta és afirmativa, diuen que a vegades sí que els ajuden.</i></p> <p>A part de buscar la informació pertinent a cada gran tema, n'hi ha que també es posen a buscar la que van incorporar ahir.</p>	
V. 10.1/p.33 (00:00:02)	<p>Els alumnes s'ha distribuïts per grups per començar a treballar.</p> <p>Han canviat d'aula, estan en una aula més àmplia per poder treballar millor.</p> <p>Cada grup té un portàtil en el qual hi va recopilant la informació que dies passats es van dedicar a</p>	

	<p>buscar.</p> <p><i>Treballar amb portàtils té l'avantatge que és molt pràctic i cada grup d'alumnes es pot distribuir per l'aula, tenir espai, i un ordinador. Malgrat això, els portàtils portaran problemes de càrregues de bateries, de connexions a Internet etc. que faran perdre molt de temps.</i></p>	
V. 10.2/p.34 (00:01:05)	<p>Hi ha grups que comencen a redactar la seva part del treball.</p> <p>Expressen que les expertes els hi van donar moltes idees que estan buscant i començant a redactar.</p> <p>Els alumnes diuen que buscaran algunes coses que els van dir les expertes i que es posaran a redactar. També tenen present els temes que es van repartir el dia anterior.</p> <p><i>Els alumnes es van fent seu el projecte. Saben explicar i argumentar correctament els diferents aspectes i en busquen connexions, cosa que és molt important.</i></p>	
V. 10.3/p.34 (00:00:38)		
D. S11/p.22	<p>La mestra els comenta la fitxa resum que els passarà la mestra generalista. Els recorda el guió que van fer a mà, que cal tenir-lo en compte. Els fa pensar que han de tenir molt clar el que volen explicar de cada tema.</p>	
E. M. Q3	<p>Els alumnes pensen que la informació que puguin trobar per Internet és la real, com també la que trobin a la Viquipèdia. No estan acostumats a buscar a una enciclopèdia, on la informació serà més factible. Els falta tota aquesta alfabetització digital, perquè no saben discernir d'allò real i inventat.</p>	
V. 11.1/p.35 (00:00:14)	<p>La mestra de música explica als alumnes com continuaran desenvolupant el projecte. Els anuncia que amb la mestra tutora, a l'hora de llengua, es dedicaran a fer la part escrita i que amb ella avui faran classe de música del tema. Es dedicaran al Nepal. Del cd que va portar l'experta del Nepal en faran una audició.</p> <p><i>Aqueta classe és la que dóna sentit al projecte, el que fa que sigui un projecte des de l'àrea de música, ja que els alumnes es dedicaran a conèixer la música dels països que estan estudiant.</i></p>	Treball d'aspectes musicals
R. M. 5/p.8		

D. S11/p.22	<p>La mestra de música proposa fer una sessió on es pugui escoltar música. Ella prepararà audicions perquè puguin escoltar música del Nepal i de Jamaica ja que hi ha dos grups, els que no treballen ni la dansa ni la música, que no escolten res, i ja que ha començat per la música és bo que la coneguin.</p>	
	<p>Pregunten a la mestra si avui faran treball en grup. La mestra els diu que no i ho justifica comentant-los que han de saber coses de la música de cada país.</p> <p>Els fa escoltar música del Nepal.</p> <p>Parlen sobre aquesta música, en comenten quins creuen que són els instruments.</p> <p>La mestra comença a treballar diversos elements del llenguatge musical amb aquesta música. Els fa fer un musicograma de la introducció.</p>	
V. 11.2/p.35 (00:00:32)	<p>Mentre sona la música la mestra els suggereix que vagin pensant com està feta.</p> <p>La mestra demana als alumnes que es situïn en el país, i que recordin totes les fotos que han vist per poder ambientar la música.</p> <p><i>Haver buscat informació dels països permet fer una contextualització d'aquests i els alumnes poden situar el país i imaginar-se diversos aspectes mentre sona la música, cosa que la fa molt més significativa, comprensiva i no els resulta estranya. D'aquesta música els alumnes ja no diuen que és rara.</i></p>	
V. 11.2/p.36 (00:04:20)	<p>Diuen quins creuen que són els instruments que apareixen en la peça i la mestra els demana al grup de la música si els tenen catalogats els instruments que hi ha al Nepal.</p> <p>Tornen a escoltar la música per esbrinar, a part de la percussió, quins són els altres instruments que intervenen.</p> <p>Amb aquesta segona escolta els alumnes són capaços de dir més instruments.</p>	
V. 11.3/p.36 (00:01:00) V. 11.3/p.36	<p>Observen com està feta la música i la van descrivint (quina és l'estructura).</p> <p>Els demana que piquin l'obstinat de la introducció.</p>	

<p>(00:02:48) V. 11.3/p.36 (00:04:50)</p>	<p>Van descobrir instruments nous, i la mestra anima al grup que es dedica a la música a buscar quins són els instruments del Nepal.</p> <p><i>Fa que la recerca de la informació estigui implicada en el descobriment de la música, per tant, li dóna un sentit musical al fet de buscar informació.</i></p>	
<p>V. 11.3/p.36 (00:05:45) V. 11.3/p.37 (00:13:26)</p>	<p>Els fa descriure com és la melodia. Com que no se'n surten gaire bé els diu que la dibuixin amb el dit mentre la música sona.</p> <p>La mestra demana que cadascú faci un musicograma (representació gràfica) de la introducció de la música que estan escoltant.</p> <p>Els aclareix com ho han de fer perquè sembla que els alumnes van una mica perduts.</p>	Síntesi de la informació
<p>D. S12/p.23</p>	<p>La mestra passa grup per grup i els dóna una fitxa, (una fitxa guia de text expositiu que ja té marcada i els alumnes ja coneixen) que els servirà per poder fer la síntesi de la informació i començar el redactat.</p> <p><i>En el moment que comencen la tasca de redactat, tots els aspectes musicals desapareixen, potser per això és bo que la mestra de música es dediqui a treballar-los.</i></p>	
<p>V. 12.4/p.38 (00:00:24)</p>	<p>La mestra tutora els dóna una fitxa, que segueix l'estructura del text expositiu, perquè vagin resumint i organitzant la informació que han trobat i vagin establint l'estructura que haurà de tenir el treball.</p> <p><i>És una bona manera de fer que els alumnes acotin la quantitat d'informació que tenen. D'aquesta manera, a més, estructurin el text que posteriorment hauran de redactar, fent així una connexió amb l'àrea de llengua, i s'obliguen a resumir la informació i veure què és el que realment els falta, perquè sinó els alumnes haguessin continuat buscant informació sense revisar què és el que tenien.</i></p>	
<p>V. 12.6/p.38 (00:04:48)</p>	<p>Consulten la informació que tenen recollida en fotocòpies per resumir-la en la fitxa resum.</p>	

D. S12/p.23	<p>Els alumnes llegeixen i subratllen la informació que tenen recollida. <i>Fent la fitxa els alumnes s'obliguen a llegir la informació que tenen recollida per poder concretar-la en la fitxa resum del seu tema.</i></p> <p>Hi ha altres grups que amb aquest aspecte nou de la plantilla focalitzen molt més la feina. <i>Li he preguntat a la mestra quina és la funció de la fitxa i m'ha dit que és una reflexió de tot el que estan fent. La funció principal és com si fos un índex. Llavors el que farà la mestra serà que el proper dia hauran d'anar acabant aquest resum del que van trobant i llavors ella els donarà el vist i plau, o els dirà el que han de retocar i ja començaran a redactar el treball en el word. Arribo a la conclusió que és com un índex, un buidat d'idees.</i></p>	Treball d'aspectes musicals
D. S13/p.25	<p>Els pregunto si els ha anat bé aquesta plantilla per avançar feina. En general estan satisfets perquè els ha aclarit les coses. Hi ha diverses opinions, però. <i>Fer aquesta sessió els ha anat bé perquè de mica en mica es comencen a organitzar i sintetitzar la informació que tenen.</i></p> <p>La mestra de música continua fent l'esquema musicograma de la música del Nepal que va començar la sessió passada. Dóna als alumnes la lletra de la cançó. Els nens de seguida es posen a llegir la lletra que els ha repartit. Relaciona la música amb el país, comenten que és un país que no tenen cap pressa i la seva música ho reflecteix. Fan l'esquema de la peça. Es centren en la introducció per tractar els instruments i fer-ne el musicograma.</p>	
V. 13.1/p.40 (00:04:46)	<p>Escolten la música seguint la lletra. <i>És un recurs molt útil, a els alumnes els va bé per seguir la música i es veuen molt concentrats.</i></p> <p>El text els serveix per seguir l'estructura. Hi ha algunes indicacions fetes en anglès i els alumnes ho comenten.</p>	
V. 13.4/p.41	<p>Entre tots treuen l'estructura de la peça. Cadascú diu la seva, hi ha discrepàncies i la mestra les</p>	

(00:01:35)	apunta per comprovar-ho en una darrera escolta.	
D. S14/p.26	<p>Es disposen a refer el musicograma de la introducció de la peça que van començar l'altre dia. La mestra torna a recordar al grup que es dedica a la música que estaria bé que busquessin els instruments del Nepal per poder veure quins apareixen a la peça.</p> <p>La mestra comença apuntant la melodia a la pissarra. Amb fonomímia fa cantar l'escala pentatònica als alumnes, que són les notes de la melodia que ha apuntat a la pissarra la mestra. Els alumnes quan van cantant la melodia reconeixen que és la música del Nepal. La mestra explica que és l'escala pentatònica.</p>	
V. 14.1/p.43 (00:06:18)	<p>Es disposen a llegir la melodia que la mestra ha escrit a la pissarra. Fan la lectura melòdica i rítmica de la melodia. L'estudien per fragments.</p> <p><i>Estan realitzant la lectura d'una melodia d'un altre país, sense saber-ho. Aquesta melodia utilitza l'escala pentatònica, tot i així els alumnes no mostren cap mena de problema a l'hora de cantar-la i entonar-la.</i></p>	
V. 14.3/p.44 (00:03:09)	<p>Un cop realitzada la lectura, la mestra pregunta als alumnes si aquesta música els sona alguna cosa. Una nena contesta que li recorda a la música del Nepal.</p>	
V. 14.3/p.44 (00:03:42)	<p>La mestra explica que la música del Nepal té un ambient diferent a la música que ells estan acostumats i anima als alumnes a descobrir el per què.</p> <p>Explica als alumnes que cada país utilitza una escala musical i segons com combina les notes fa que la música soni d'una manera o d'una altra.</p> <p>Entre tots escriuen l'escala pentatònica.</p>	
D. S14/p.27	<p>Els proposa fer una creació. Els reparteix una fitxa on han de crear la seva pròpia melodia.</p> <p>Els alumnes es divideixen per grups de treballar i es reparteixen per diferents espais de l'escola.</p> <p><i>Són molt interessants les melodies que els hi surten. També ho és observar com s'ho fan per compondre.</i></p>	

<p>V. 14.3/p.44 (00:06:08)</p>	<p><i>Penso que és un treball molt significatiu per ells, perquè quan van cap a la classe perquè ja s'acaba l'hora, n'hi ha que van cantant la seva creació. Quan arriben a l'aula es posen a tocar-ho amb la flauta.</i></p> <p>La mestra explica que pels grups del projecte es distribuïran per classes diferents i faran una creació amb l'escala que han après i que utilitza la música del Nepal.</p> <p><i>És molt interessant aquesta proposta de creació, ja que els alumnes no només escolten la música del Nepal, sinó que també són capaços de crear una melodia que identifiquen amb aquest país.</i></p>	
<p>V. 14.5/p.44 (00:00:02) D. S16/p.30</p>	<p>Es distribueixen per grups per fer una creació utilitzant la melodia. Els instruments que fan servir són instruments de percussió placats.</p> <p>Acaben d'enllestir algunes coses de la creació i fan la posada en comú.</p> <p><i>La veritat és que el resultat és força positiu. Els alumnes se n'adonen de la importància de portar la mateixa pulsació i posar-se d'acord. Penso que en general ha estat un treballar satisfactori, malgrat que a l'hora de posar-ho en comú s'hagin pogut equivocar.</i></p>	
<p>V. 16.1/p.48 (00:00:02)</p>	<p>Els alumnes reprenen el treball de creació sobre una música del Nepal. Es distribueixen per grups en diferents espais de l'escola.</p> <p><i>Com que fa una setmana que van estar realitzant aquest treball, no es recorden de les notes de memòria, i els alumnes s'obliguen a llegir la melodia escrita en una partitura. Per tant, s'està realitzant un treball de llenguatge molt interessant.</i></p>	
<p>V. 16.2/p.48 (00:02:48)</p>	<p>En general el procés de creació funciona de la següent manera: Quan algú té una proposta ho mostra interpretant-ho en el carilló als altres companys. Si els agrada com sona ho donen per bo i ho escriuen a la partitura.</p>	
<p>V. 16.8/p.49 (00:00:19)</p>	<p>Fan la posada en comú de tots els grups.</p> <p>La mestra fa referència a l'escala que han estat utilitzant, que malgrat les melodies siguin</p>	

D. S18/p.33	diferents, l'ambient que tenen és semblant.	Redacció del treball
D. S18/p.34	Visualització d'un reportatge sobre l'illa de Jamaica on surt la música i també hi surt la geografia i altres aspectes socials. Sona música de Bob Marley i els nens la reconeixen. <i>La mestra dóna l'oportunitat als alumnes de comentar coses. Els nens s'han fixat en moltes coses, també en aspectes del seu tema, la dansa, la música, el color de la pell.</i>	
V. 18.2/p.52 (00:00:02)	En el vídeo apareixen diferents aspectes de l'illa de Jamaica, un d'aquests és la música, que els alumnes ja havien escoltat gràcies a l'experta i també durant la recerca d'informació.	
V. 18.5/p.53 (00:06:19)	Comenten coses sobre la música, els alumnes s'hi han fixat i han reconegut qui era l'autor.	
D. S13/p.26	La mestra especialista disposa als alumnes per continuar elaborant la informació, han d'acabar la fitxa resum.	
V. 15.1/p.45 (00:00:12)	La mestra tutora explica als alumnes que avui han d'acabar la fitxa resum del projecte perquè la mestra s'ho endurà per revisar-ho.	
V. 15.1/p.45 (00:03:00)	Els comenta que la part d'audició musical ja l'han fet, i ara toca començar a elaborar la part de l'exposició que faran. Els comenta que el treball que es disposen a fer ha de ser extens perquè s'han d'explicar diverses coses. Els alumnes pregunten si ho poden fer amb power point, enlloc de fer-ho amb word, que és com recomana la mestra que ho facin. <i>La mestra busca una connexió amb l'àrea de música i no se'n desvincula. D'un manera o altra és com si els hi estigués dient que la música ja saben com sona, ara han d'explicar-la, i per fer-ho han de descriure el país.</i>	
V. 13.14/p.43	Qui ho hagi acabat ha de començar la següent part, que es tracta de desenvolupar cada part que van posar a la fitxa resum. Si els falta informació poden consultar-la a Internet.	

V. 15.4/p.46 (00:02:20)	<p>Hi ha grups que es dediquen a acabar la fitxa resum per poder-li entregar a la mestra.</p> <p>Utilitzen la informació que els van passar les expertes.</p> <p><i>Realment les xerrades van ser molt significatives pels alumnes i també molt útils.</i></p>	Elaboració de les exposicions
D. S15/p.28	<p>Els alumnes que ja han acabat la fitxa resum, el que fan és posar-se a redactar el treball.</p> <p>Els alumnes han de començar a redactar el treball que exposaran a la resta de companys.</p> <p><i>La veritat és que estem anant per feina i tinc la sensació que el projecte tira endavant.</i></p> <p>A l'hora de redactar fan servir la informació que ja han recollit, tan la d'internet com la que tenen en les fotocòpies en paper.</p>	
D. S17/p.32	<p>Els començo a dir als alumnes quin dia ho haurien de començar a tenir tot acabat per començar a preparar les exposicions i repartir la feina.</p> <p><i>Hem acordat amb les mestres utilitzar aquesta dinàmica perquè aquesta fase d'elaboració s'està allargant massa, així els alumnes comencen a tenir pressió. (en una reunió al mig del passadís)</i></p>	
V. 17.2/p.51 (00:00:04)	<p>Els alumnes s'organitzen com es repartiran la feina a l'hora d'exposar.</p> <p><i>El projecte va avançant perquè hi ha grups que ja pensen en l'exposició final i ja han preparat un power point.</i></p>	
V. 17.3/p.51 (00:01:20)	<p>S'han de decidir amb quin format ho voldran exposar per fer el treball directament en power point o primer en word.</p> <p>Tenen dubtes de la manera com ho han d'exposar.</p>	
V. 17.4/p.51	<p>Hi ha grups que han decidit fer el treball directament en power point.</p>	
V. 18.1/p.52	<p>Els recorda que hauran de fer en la propera sessió i anima als alumnes a acabar els redactats del</p>	

(00:00:00)	treball i quedar a fora de l'escola per fer feina, perquè no queda massa temps.	
	Els diu quins dies dedicaran a assajar les exposicions finals.	
D. S19/p.35	<p><i>La importància d'assajar les exposicions rau en què una cosa és tenir escrita la informació i l'altra és saber-la explicar. Quan se sap explicar una cosa és que es comprèn i això és el que interessa.</i></p>	
	<i>Tinc la sensació que aquest projecte està arribant al seu final. És una bona sensació, s'ha arribat a fer molta feina.</i>	
V.		
19.1/p.54		
(00:00:02)	Els alumnes m'expliquen que ja van enllestint la feina, n'estan fent les còpies de seguretat i es disposen a començar a estudiar el que han de dir en les exposicions.	
V.		
19.4/p.55		
(00:01:18)	A l'hora d'organitzar el Power point els alumnes també decideixen com fer-ho i m'expliquen els seus arguments. Han decidit que primer expliquen tot allò d'un país i després el de l'altre per mostrar el contrast. Prefereixen fer el país d'una tirada que no anar comparant cada tema.	
	<i>Els alumnes tenen molt clar com han d'anar desenvolupant el projecte.</i>	
D. S20/p.36	<i>Saben argumentar cada pas que fan i donar-ne les explicacions pertinents.</i>	
	Comunica als alumnes que el proper dia ja n'hi haurà uns quants que començaran a fer les seves exposicions, per tal de veure què s'ha de millorar o s'ha de retocar.	
	<i>Ho fem per posar pressió als alumnes i que comencin a enllestir-ho. Aquestes exposicions ens serviran per acordar aspectes (formats de Power point), per entre tots anar veient els aspectes que cal millorar, anar agafant idees dels companys, etc.</i>	
V.		
20.1/p.55		
(00:00:00)	La mestra tutora explica als alumnes que s'han de repartir la feina perquè la setmana vinent comencen els assajos de les exposicions.	
	Els comenta que ja ho haurien de tenir pràcticament enllestit i que avui és l'últim dia per anar acabant el treball.	
	<i>El fet de posar pressió per part de les mestres ha anat molt bé, perquè els alumnes s'han centrat en la feina que havien de fer i han començat a acotar i seleccionar la informació.</i>	

D. S20/p.36	<p><i>S'han començat a organitzar millor i no han perdut el temps.</i></p> <p>Acordem els grups que començaran a exposar. Cal tenir molt present que no són les exposicions finals sinó només els assajos.</p> <p>La resta d'estones el que farem és anar polint la informació i els treballs dels alumnes.</p> <p><i>Estic contenta perquè hem organitzat la primera passada de les exposicions i els alumnes comencen a ser-ne conscients (hem pregunten com s'ho han d'fer per estudiar, estan preocupats per imprimir la part que tenen escrita per poder-s'ho estudiar, repassar i tenir una guia).</i></p>	Assajos de les exposicions
D. S20/p.37	<p>Ens hem trobat amb la mestra de música i hem acordat que a partir d'ara dedicarem més l'estona de música fer l'assaig de les exposicions.</p> <p><i>La setmana vinent dedicarem els dos dies de música a fer una passada global dels grups i elaborar un índex global, perquè així tinguem més sensació de conjunt.</i></p>	
D. S21/p.38	<p>La mestra comunica als alumnes que les exposicions les faran al curs de cinquè de primària. Avui es disposen a fer l'assaig de les exposicions de cada grup.</p>	
V. 21.1/p.56 (00:00:06)	<p>La mestra de música recorda que avui comencen a fer els assajos de les exposicions dels dos primers grups.</p> <p>La mestra explica als alumnes la intenció d'aquestes exposicions prèvies.</p> <p>Demana als alumnes que estiguin atents perquè han de saber dir si la informació que els donen els companys estan ben explicada, si participen tots els membres del grup, si queda ben contrastat un país amb l'altre, etc.</p> <p><i>Assajar les exposicions permet als alumnes anar coneixent quin és el treball que han anat fent els seus companys i guanyar confiança de cara l'exposició final. Quantes més vegades ho treballin conjuntament, més s'atreviran els alumnes a comentar coses sobre els treballs dels seus companys i més consciència de projecte global i haurà.</i></p>	
V. 21.1/p.56 (00:04:02)	<p>Aquests assajos permetran als alumnes interioritzar la informació del projecte i poder-la explicar correctament.</p> <p>Després dels assajos de les exposicions, ajuntar els Power point serà l'última feina que quedarà.</p>	

D. S21/p.39	La mestra els va donant orientacions, recomanacions i correccions.	
V. 21.2/p.57 (00:00:25)	La mestra va intervenint per dir als alumnes què és el que han de retocar, com ho podrien fer millor, etc. <i>De mica en mica s'aniran habituant al fet d'exposar. Segurament aquest alumnes han fet poques exposicions orals i els costa parlar en públic, per això anirà bé fer diversos assajos, ja que aniran a millor i guanyaran confiança.</i>	
V. 21.4/p.59 (00:06:19)	La mestra proposa dedicar una sessió a fer aquestes modificacions que ha proposat. Els alumnes hi estan d'acord. Acaba explicant que és el que els alumnes han de tenir en compte a l'hora d'exposar	
D. S22/p.40	Avui ens hem organitzat diferent, jo he agafat els grups que van exposar ahir i un dels grups que ho porta pitjor i hem anat a una altra aula a treballar, mentre la mestra tutora s'ha quedat amb els altres grups i han revisat els escrits dels power point corresponents. Un cop explicats tots aquests aspectes hem marxat amb els grups que ahir van exposar i hem estat treballant to el que vam comentar ahir. Els alumnes han resumit la informació del power pint, els han fet més vistosos (han afegit imatges, etc.).	
V. 22.1/p.59 (00:00:09)	Els alumnes rectifiquen el que es va estar comentant en la sessió passada sobre les presentacions dels Power point en les exposicions. Buiden les diapositives de contingut i hi afegeixen més fotografies.	
D. S22/p.41	Hem acordat amb el grup que va més fluix, que ells tractaran els temes generals (història, bandera) i que per tant, ells seran els que presentaran el projecte i situaran els dos països.	
D. S23/p.42	Sessió a l'àrea d'anglès. Avui exposaran la resa de grups i demà tornarem a exposar tots per acabar de veure els enllaços i els últims retocs. La setmana vinent serà l'última per acabar-ho de polir.	

V. 23.3/p.62 (00:02:04)	És molt important poder tenir aquests assajos de les exposicions per poder corregir tots aquests aspectes que als alumnes se'ls poden haver passat per alt.	
V. 24.1/p.63 D. 24/p.43	La mestra explica als alumnes que faran avui: acabar les exposicions, dos grups faran l'índex general. Avui els toca exposar al grup que s'ha portat més malament durant tot el projecte. Comencen a exposar i només fan que riure, no es prenen seriosament la feina i la mestra decideix deixar-ho córrer. La mestra reparteix els temes d'aquest grup als que ja han acabat la feina. La primera reacció és de queixa, però llavors ho accepten ràpidament i es posen a treballar.	
V. 24.2/p.63 (00:00:46) D. S25/p.44	El grup que s'ha implicat menys en el projecte es disposa a fer la presentació. No s'ho prenen gaire seriosament, no ho tenen massa preparat, estan poc organitzats i s'ho agafen en broma. La mestra intervé perquè el seu comportament no és acceptable. Els dóna una altra oportunitat però com que no l'aprofiten decideix que aquest grup no farà el projecte i que la seva part se la repartiran els altres grups. Aquesta és l'última sessió abans de l'exposició als alumnes de 5è. Els tres alumnes que s'havien portat malament han fet el muntatge del power point final, i així han pogut salvar l'avaluació. Abans de començar a fer l'assaig general de l'exposició conjunta, fem una passada de tot el treball final perquè tothom veig com ha quedat i si s'entén correctament.	
V. 25.2/p.64 (00:00:01)	Els alumnes que han estat preparant tota la part tècnica del treball, ensenyen als seus companys com ha quedat el power point final. <i>Tots els alumnes observen amb atenció. És la primera vegada que veuen tot el treball conjuntament. Ara ja és un projecte comú de tot un grup classe.</i>	
V. 25.3/p.65 (00:00:05)	Comença l'últim assaig de les exposicions. Aquesta vegada tot conjunt, així cada grup sap quan ha de sortir.	

<p>V. 25.3/p.66 (00:05:50)</p> <p>V. 25.8/p.67 (00:06:30) D. S26/p.45</p> <p>V. 26.1/p.67 (00:00:40) D. S26/p.46</p> <p>V. 26.2/p.68 (00:00:33)</p> <p>D. S26/p.46</p>	<p>La mestra els comenta que com que són les primeres estaria bé que expliquessin en què ha consistit aquest treball.</p> <p>Fer els diversos assajos de les exposicions fa que els alumnes aprenguin allò que han de dir i agafin més confiança. En les exposicions finals, intentaran recordar tot allò que se'ls ha comentat: explicaran les coses enlloc de llegir-les, intentaran comparar les dos països, aniran guiant les presentacions, etc.</p> <p>La mestra dema a l'últim grup que ha exposat que facin una mica de conclusió.</p> <p>Quan arribo a l'aula estan fent l'assaig general. Abans de començar l'exposició han estat fent una petita avaluació de com ha anat tot.</p> <p>Abans de començar a exposar tot el projecte davant dels alumnes de 5è, la mestra els demana fer una mica de reflexió per saber com pensen els alumnes que ha anat tot plegat.</p> <p>Presentació als alumnes de 5è Quan finalitzen la presentació els alumnes de cinquè aplaudeixen i es passa al torn de preguntes.</p> <p>Arriben els alumnes de 5è i comença l'exposició del treball. Fan una bona presentació i introducció del treball que han realitzat conjuntament i llavors cada grup es disposa a exposar la seva part.</p> <p><i>Tenen molt clar el que han de dir i ho exposen decidits. Tenen molt present tot el que s'ha anat comentant al llarg dels assajos. Em quedo sorpresa amb la presentació que fan del treball, perquè resumeixen molt bé el que ha estat tot el treball d'un trimestre (la temporització del treball, com van escollir els països, com s'han organitzat per realitzar-lo, etc.).</i></p> <p>Aprofito l'estona per comunicar-los que segurament farem una segona presentació perquè la mestra tutora no l'ha pogut veure. N'hi ha molts que em diuen que estan cansats i que ja no tenen més ganes d'exposar-lo. Els intento animar i els dic que ho faran a un altre grup, etc. Al final arriben a un consens i sembla</p>	<p>Exposició del treball</p>
--	--	------------------------------

V. 1.1/p.4 (00:30:15)	Així comencen a delimitar d'on voldrien conèixer la música.	
V. 2.2/p.9 (00:13:10)	<p>Han apuntat tots els temes a la pissarra i, de mica en mica, els temes que no estan seleccionats els van esborrant i a la pissarra va quedant escrit el que més interessa als alumnes.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De les tradicions es fixarien amb les danses i les festes. - Finalment, es posen d'acord en estudiar les Festes tradicionals, ja dins d'aquestes hi ha les danses, músiques, etc. Tothom hi està d'acord. 	
V. 3.2/p.13 (00:19:35)	<p>Comencen a concretar, què en volen saber més de les festes tradicionals. Els alumnes proposen alguns temes d'interès:</p> <p>Dansa, menjar, decoració, la música, els personatges festius. I d'altres temes que els comenten de passada.</p>	Centrar el tema (poca relació amb la música)
V. 4.7/p.17 (00:00:01)	Arribo a l'aula i estan escoltant música de Bob Marley. Diuen que l'estan escoltant de fons per buscar informació.	Recerca de la informació (poca relació amb la música, només interès dels alumnes).
V. 5.5/p.20 (00:00:05)	<p>Un grup de nenes mentre treballa estan escoltant música del Nepal. Els pregunto per què escolten música i em diuen que per escoltar el ritme i per saber com sona la música d'aquest país.</p> <p>Diuen que els agrada escoltar aquest tipus de música.</p>	
V. 6.2/p.23 (00:03:14)	Pregunto al grup de música que és el que els interessa preguntar-los a les noies expertes. Em responen que coses sobre Bob Marley, els instruments, si hi ha algun altre tipus de música a part del reggae, etc.	Xerrades de les expertes (força relació amb la música)
D. S7/p.14	<p>L'experta els parla sobre l'evolució de la música jamaicana (ska, reggae, dance hall, etc.) i els posa música perquè els alumnes en puguin notar la diferència.</p> <p>També els parla de la importància de la música en directe, sobretot per influència del clima tropical, sempre fa calor.</p>	
D. S8/p.16	Els fa escoltar alguna cosa de música i els ensenya instruments del Nepal que els ha portat.	Centrar la temàtica que treballarà cada grup.

V. 11.1/p.35 (00:00:14)	La mestra de música explica als alumnes com continuaran desenvolupant el projecte. Els anuncia que amb la mestra tutora, a l'hora de llengua, es dedicaran a fer la part escrita i que amb ella avui faran classe de música del tema. Es dedicaran al Nepal. Del cd que va portar l'experta del Nepal en faran una audició.	(poca relació amb la música)
D. S11/p.22	Els fa escoltar música del Nepal. Parlen sobre aquesta música, en comentem quins creuen que són els instruments. La mestra comença a treballar diversos elements del llenguatge musical amb aquesta música. Els fa fer un musicograma de la introducció.	Síntesi de la informació (treball paral·lel a l'aula de música)
V. 11.2/p.35 (00:00:32)	Mentre sona la música la mestra els suggereix que vagin pensant com està feta.	
V. 11.2/p.36 (00:04:20)	Diuen quins creuen que són els instruments que apareixen en la peça i la mestra els demana al grup de la música si els tenen catalogats els instruments que hi ha al Nepal. Observen com està feta la música i la van descrivint (quina és l'estructura).	
V. 11.3/p.36 (00:01:00)	Els demana que piquin l'obstinat de la introducció.	
V. 11.3/p.36 (00:02:48)	Van descobrint instruments nous, i la mestra anima al grup que es dedica a la música a buscar quins són els instruments del Nepal.	
V. 11.3/p.36 (00:04:50)	Els fa descriure com és la melodia. Com que no se'n surten gaire bé els diu que la dibuixin amb el dit mentre la música sona.	
V. 11.3/p.36 (00:05:45)	Escolten la música seguint la lletra.	

V. 14.1/p.43 (00:06:18)	Es disposen a llegir la melodia que la mestra ha escrit a la pissarra. Fan la lectura melòdica i rítmica de la melodia.	
V. 14.3/p.44 (00:03:09)	Un cop realitzada la lectura, la mestra pregunta als alumnes si aquesta música els sona alguna cosa. Una nena contesta que li recorda a la música del Nepal. Explica als alumnes que cada país utilitza una escala musical i segons com combina les notes fa que la música soni d'una manera o d'una altra.	
D. S14/p.27	Els proposa fer una creació. Els reparteix una fitxa on han de crear la seva pròpia melodia.	
V. 16.8/p.49 (00:00:19)	Fan la posada en comú de tots els grups. La mestra fa referència a l'escala que han estat utilitzant, que malgrat les melodies siguin diferents, l'ambient que tenen és semblant.	
D. S18/p.33	Visualització d'un reportatge sobre l'illa de Jamaica on surt la música i també hi surt la geografia i altres aspectes socials.	Redacció del treball (poca relació amb la música)
D. S18/p.34	Sona música de Bob Marley i els nens la reconeixen.	Elaboració de les exposicions (no relació amb la música, només els grup que es dedica a la música)
V. 21.2/p.58 (00:04:00)	Els alumnes expliquen l'evolució de la música jamaicana.	
V. 23.2/p.61 (00:00:08)	Comença a exposar el grup de les danses. Aquestes nenes han posat música característica de cadascun dels països en la seva presentació Power point.	Assajos de les exposicions (només escolta musical i explicació del grup de música)
V. 25.2/p.65 (00:09:55)	La mestra fa incidència en la importància de fer escoltar la música d'aquests països durant la presentació. Els alumnes del grup de música s'han de responsabilitzar de triar les músiques que faran escoltar.	
V. 25.5/p.66	Els alumnes coneixen l'evolució de la música dels països i la saben explicar. L'han pogut escoltar, perquè l'experta els va mostrar diversos fragments musicals, i en saben esmentar les	

(00:04:02)	diferències.	
V. 25.6/p.66 (00:00:12)	Una nena proposa al grup de música que també podrien explicar que al Nepal l'escala musical que fan servir és diferent.	
V. 26.2/p.69 (00:10:36)	Quan arriben a l'apartat de música, un cop han fet les explicacions pertinents sobre la música del país, fan escoltar un fragment de la seva música més característica.	Exposició del treball (fan escoltar la música del països al públic).
	El grau d' implicació dels alumnes en les diferents fases també varia*	
	*Aquesta variable es pot observar en la taula establerta en la categoria dels alumnes	
	Recerca de la informació	
V. 4.1/p.15 (00:01:30)	<i>Es curiosa la recerca d'informació, ja que bàsicament només es limiten a buscar per Internet, no recerquen llibres ni altres documents que els poden servir.</i>	
V. 4.6/p.17 (00:00:08)	Els pregunto on busquen la informació i em comenten que a la <i>Viquipèdia</i> , al <i>Google</i> , al <i>Youtube</i> , però que en llibres no. <i>Em sorprenç perquè tenen molt de maneig en buscar informació per Internet, tot i així, sembla que aquest sigui l'únic mitjà possible.</i>	
D. S5/p.12	Només busquen informació per Internet, no van a consultar llibres, guies, etc. Estan molt habituats a buscar pels cercadors d'Internet.	
V. 5.2/p.19 (00:00:35)	El grup que estudia les danses n'han buscat al <i>Youtube</i> i les estan visualitzant. Fan hipòtesis de la informació que han trobat. Una nena diu que han trobat que hi ha uns balls de màscares i que segurament al Nepal celebren el Carnestoltes però d'una altra manera.	
V. 5.2/p.19 (00:01:22)	Em comenten què han trobat d'informació i me l'expliquen. <i>Es nota que entenen la informació que estan recollint ja que la saben explicar sense cap mena de problema. A més, els resulta interessant.</i>	
V. 5.3/p.19	El grup que encara no té un tema clar continua molt indecís. Avui comenten que estan buscant	

(00:00:58)	<p>informació sobre les arts i les decoracions, sembla que el tema del menjar l'han deixat de costat altra vegada.</p> <p>Diuen que estan buscant les dues coses a veure amb quina tenen més sort.</p> <p>Com que les veig una mica perdudes decideixo donar-los un cop de mà i els dic la pàgina web que han trobat els altres grups de les festes tradicionals del Nepal, a veure si troben alguna cosa més d'informació sobre els temes que busquen.</p>	
V. 5.7/p.20 (00:00:08)	<p>La mestra (substituta de la tutora) els comenta com ho faran per agrupar la informació que van recollint.</p> <p>Els explica que destinaran un racó de la classe per què ells puguin anar recopilant la informació que van trobant.</p> <p>També els comenta que han d'anar portant la informació que vagin recollint.</p> <p><i>És important tenir un lloc de referència del projecte, tot i així, com que la majoria d'informació la troben per Internet, la guarden en un llaips de memòria i per tant, no els serà massa útil aquest racó.</i></p>	
V. 6.1/p.22 (00:06:00)	<p>Un alumne pregunta que si durant la setmana van trobant informació si la poden anar deixant al racó que han preparat.</p> <p><i>Cada vegada hi ha més funcionalitat en aquest racó. Serà una manera de tenir ordenada i organitzada la informació. A més, fomenta la participació dels alumnes, ja que com que veuen que hi ha companys que s'animen a portar coses, llavors ells també en busquen.</i></p>	
V. 6.2/p.23 (00:04:00)	<p>A l'hora de formular les preguntes, hi ha grups que es dediquen primer a llegir informació i llavors es qüestionen el que és més interessant. De la informació que anaven buscant i no trobaven aprofitaran per preguntar coses, etc.</p> <p><i>La implicació dels alumnes en el projecte és molt gran, es mostren molt interessats i em sorprenen de la capacitat que tenen d'argumentar diferents aspectes i de buscar i manejar la informació.</i></p>	
V. 10.4/p.34	<p>Els alumnes s'organitzen a la seva manera per tal de buscar la informació: Han incorporat els nous temes (d'àmbit general) i es distribueixen per tal que una part del grup busqui la nova</p>	

(00:00:15)	<p>informació mentre d'altres es dediquen a continuar complementant el que ja havien trobat.</p> <p><i>Sembla que els alumnes han acceptat perfectament els nous temes que han de buscar i els complementen amb el tema principal de cada grup.</i></p> <p><i>Aquesta nova incorporació fa que els alumnes s'organitzin de diferent manera a l'hora de treballar en grup per buscar la informació.</i></p>	
D. S15/p.28	<p>Els deixa un ordinador on poden buscar informació que els faci falta per internet i la resta d'ordinadors són portàtils sense internet, que només serveixen per redactar.</p> <p><i>El problema que tenen amb els portàtils, és que cada dos per tres se'ls acaba la bateria i els talla el ritme de treball i la concentració. A més, hi ha moltes vegades que perden la informació que estaven redactant i han de tornar a començar.</i></p>	
V. 18.1/p.52 (00:00:00)	<p>La mestra fa un petit resum del vídeo que els passarà sobre Jamaica.</p> <p><i>El fet de veure un vídeo és una altra manera d'apropar-se al país i de conèixer coses sobre aquest. Una nova manera de buscar informació.</i></p> <p><i>Importància de la visualització d'elements reals per entendre els països.</i></p>	
V. 22.2/p.59 (00:00:02)	<p>El mestre, que parla en anglès, explica als alumnes que és el que faran. Els dona una de les cartes més recents que les nenes nepalís han enviat a la nena de la classe i uns exercicis relacionats amb aquesta carta.</p> <p><i>El fet de poder treballar les cartes a l'aula d'anglès és important perquè d'aquesta manera poden entendre quin és el contingut d'aquestes cartes, ja que sinó, els alumnes es troben amb el problema que no les saben traduir. A més, és una altra manera d'adquirir informació sobre el país i obrir el projecte a una altra àrea escolar.</i></p>	
V. 22.3/p.60 (00:00:38)	<p>Poder treballar les cartes és estimulants pels alumnes perquè estan rebent informació del país directament d'una persona que viu allà.</p>	
V. 25.4 (00:01:24)	<p>La mestra pregunta al grup del menjar una paraula que no li queda clara. El grup no ho sap respondre i li donen una explicació que no és prou clara. La mestra insisteix en què ho busquin, ja</p>	

	<p>que la informació que han de donar a la resta de companys ha de ser certa.</p> <p><i>Moltes vegades el fet de buscar informació per Internet fa que els alumnes només copiïn la informació i no se la llegeixin ni la comprenguin.</i></p>	
V. 7.1/p.25 (00:00:02)	La mestra de música presenta a la convidada i explica als alumnes que va estar vivint un any a Jamaica i que, per tant, està disposada a explicar i respondre totes les preguntes que tinguin.	Les xerrades de les expertes (recerca d'informació i interès dels alumnes)
V. 7.1/p.26 (00:10:08)	Una vegada ha explicat la seva experiència i ha situat el país, comença el torn de preguntes i els alumnes comencen a participar en la sessió, que fins ara han estat molt atents.	
D. S7/p.14	<p>Comença el torn de preguntes. Els alumnes s'han repartit les preguntes. Cada grup fa les preguntes pertinents que s'havien preparat:</p> <p>Els parla sobre l'evolució de la música jamaicana (ska, reggae, dance hall, etc.) i els posa música perquè els alumnes en puguin notar la diferència.</p> <p>També els parla de la importància de la música en directe, sobretot per influència del clima tropical, sempre fa calor.</p> <p>Els dóna algunes referències que els nens, molt ben fet, s'apunten. (Reggae sumfest).</p> <p>Els parla sobre algunes de les festes tradicionals, el Nadal, el Dia de la Independència, Setmana Santa, Carnaval (és molt important).</p> <p><i>El fet que la Rita tingui les preguntes va molt bé, perquè se les ha pogut preparar i ha portat materials (fotos, diferents tipus de música, etc.) per anar contestant totes les preguntes i donar el màxim d'informació als alumnes. A més, tot allò que ella no sabia ho ha preguntat a la seva família de Jamaica i li han contestat, per tant, és informació de primera mà. Les xerrades amb les expertes de cada país (persones que hi ha estat vivint una temporada) és una altra manera de buscar informació. Informació de primera mà, informació més factible i el que els alumnes més recorden.</i></p>	
D. S7/p.15	Un cop han acabat les preguntes que tenien previstes ells van fent les preguntes que volen.	
V. 7.2/p.27 (00:25:39)	Un cop han acabat de fer les preguntes que tenien apuntades, els alumnes comencen a preguntar altres coses que els semblen interessants, com per exemple l'economia del país, el turisme.	

D. S8/p.16	<p>La noia comença explicant la seva història. <i>Aquesta història sembla que fascini als alumnes ja que de seguida es mostren molt atents i encuriosits.</i></p> <p>Ha preparat un power point amb la informació que ha pensat que els aniria bé per fer el treball i que s'adequa a les preguntes que la mestra de música li va passar amb antelació. Els parla d'arquitectura, de religió, dels temples, etc.</p>	
V. 8.1/p.28 (00:01:10)	<p>L'experta explica als alumnes quina és la seva connexió amb el Nepal. Ho explica com una petita història dins la qual ja va donant dades importants als alumnes. Els compara la situació del nostre país amb la del Nepal (l'educació, la situació familiar, la pobresa, etc.)</p> <p><i>És sorprenent com els nens poden estar tan atents a les explicacions. Això és probable que sigui perquè el tema realment els interessa.</i></p>	
V. 8.1/p.28 (00:08:23)	<p>Es tracten temes de geografia, política i història. El Nepal és un país caracteritzat pel seu esperit pacífic, han fet un acord de pau entre partits polítics.</p> <p><i>Els alumne estan aprenent moltes coses amb aquest projecte, i molts d'aquests aspectes són xocants per a ells, com el sistema de castes. Tot i així, es mostren molt interessats i en prenen molta consciència, ja que de seguida es posen a fer preguntes que estan fora del guió que tenien preparat.</i></p>	
D. S8/p16	<p>Els ensenya com s'escriu algunes paraules en nepalès. També els mostra alguns instruments. Els fa escoltar alguna cosa de música i els ensenya instruments del Nepal que els ha portat.</p> <p><i>Els alumnes s'atreveixen a xerrar i intervenir molt perquè, segurament, com que han trobat molta més informació del Nepal que no pas de Jamaica, és per això que se senten més capaços d'interaccionar més amb l'Elisenda.</i></p>	
V. 8.2/p29	<p>Els alumnes estan molt posats en l'explicació, interaccionen molt i es mostren molt interessats ja</p>	

(00:18:59)	que cada cosa que no els queda clara o que en volen saber més, la pregunten.	
V. 8.2/p.29 (00:26:38)	<p>Els explica quines són les festes tradicionals del Nepal i els mostra algunes de les seves fotografies.</p> <p><i>Moltes de les anècdotes que els explica l'experta, els alumnes les utilitzaran per fer les seves exposicions.</i></p>	
V. 8.2/p.29 (00:28:05)	<p>Els alumnes fan moltes preguntes. Algunes relacionades amb el seu tema d'interès i d'altres lliures relacionades amb el que l'experta està explicant en aquell moment.</p> <p>De mica en mica l'experta els va responent totes les preguntes que els alumnes tenen respecte a la informació que han anat buscant.</p> <p><i>El fet que els alumnes coneguin coses del Nepal perquè ja n'han buscat informació els possibilita interactuar més i la xerrada resulta molt més interessant.</i></p>	
V. 4.4/p.17 (00:00:35)	<p>Quan els pregunto quin és el tema del projecte, un dels nens em comenta : De quin projecte, del nostre o de tot en comú?</p> <p><i>És molt important deixar clar als alumnes, la idea de globalitat. El treball en grup fomentarà que aquesta idea no aparegui fins al final, quan s'ajuntin tots els treballs i tothom conegui el que ha fet els altres grups.</i></p>	Fomentar la idea de la globalitat del projecte.
V. 6.1/p.21 (00:03:25)	<p>La mestra incideix en què és un projecte global i col·lectiu, que han d'aprendre coses també dels altres temes, per tant, hauran d'estar atents a totes les explicacions que es facin.</p> <p><i>Malgrat que es treballi per grup, és molt important que es fa un treball per projectes, i més quan es tracten diverses àrees, que els alumnes tinguin molt clar que és un projecte global, que tots els temes pertanyen a un tema col·lectiu de tota la classe.</i></p>	
V. 6.4/p.23	<p>Sobre les preguntes de cada grup, si la resta de companys pensen que es poden modificar o millorar també poden suggerir-ho, com també proposar-ne de noves. Cada grup escull un portaveu per llegir les preguntes.</p> <p><i>Posar-ho en comú és molt important perquè així es fomenta un treball en</i></p>	

	<i>conjunt de tota la classe i no en petits grups.</i>	
D. S9/p.17	<p>Els pregunta grup per grup, què els van aportar el que els van explicar, com també que és el que ja tenen recollit.</p> <p><i>El que intenta fer la mestra és centrar cada grup què és el que ha de buscar. Vol centrar cada tema. Tot i així tinc la sensació que potser hauria de demanar que els alumnes participessin més i no prendre ella tantes decisions. Tot i així, està bé que els alumnes s'expliquin com va cada tema i que la resta de companys ho escoltin i sàpiguen i coneguin per on van, ja que és un projecte global i, per tant, tots ho han d'arribar a conèixer tot.</i></p>	
V. 9.2/p.31 (00:05:20)	<p>La mestra demana als alumnes que treguin els papers amb les coses que van anar apuntant durant les xerrades, per tal que cada grup comentí que és el que els van aportar d'informació en les dues xerrades.</p> <p><i>El fet que ho comentin cada grup en veu alta davant els companys fa que el projecte esdevingui global, ja que tothom rep la informació i coneix com cada grup va evolucionant.</i></p>	
V. 12.7/p.39 (00:03:24)	<p>No tenen massa clar quin és el nou tema que han d'incorporar cada grup. No es recorden d'apuntar-lo a la fitxa resum, i hi ha dos grups que pensen que han de fer el mateix. Hi ha una mica de discussió, finalment es recorden de quin tema havien de fer cada grup.</p> <p><i>Realment és un projecte comú, ja que saben què és el que han de treballar els companys. Les posades en comú dels temes que està treballant cada grup són importants per donar globalitat i cohesió al projecte.</i></p>	
V. 15.5/p.46 (00:02:02)	<p>Una nena ha trobat informació que pot ser interessant per un altre grup i li explica.</p> <p><i>Aquesta connexió entre companys és molt positiva, ja que és bo que s'ajudin entre ells, perquè el projecte és global de tota la classe.</i></p>	
V. 15.8/p.47 (00:00:06)	<p>El grup de la música ha vist que a Jamaica hi ha moltes festes relacionades amb la música, i ha anat al grup que s'encarrega d'explicar les festes tradicionals en general, per preguntar-los si les podien explicar ells.</p> <p><i>És impressionant la capacitat que tenen els alumnes d'autogestionar-se. Coneixen que és el que fan els seus companys i això demostra que és un</i></p>	

	<i>projecte global.</i>	
V. 17.7/p.51 (00:00:01)	Un grup de noies em comenta per què és important tenir la informació dels altres companys. Les exposicions són necessàries. Veuen la connexió entre els diferents aspectes d'un país. <i>Realment hi ha la consciència de projecte comú. Els alumnes tenen la necessitat de conèixer també el que fan els altres grups, sinó tenen la sensació que el projecte està incomplert. Entenen la importància de conèixer els diferents elements d'un país per entendre'l i la connexió que tenen tots aquests elements.</i>	
D. S21/p.38	La mestra comenta que s'haurà de mirar quin és l'ordre més interessant per presentar, perquè és un treball conjunt, i cal que hi hagi aquesta sensació de globalitat, perquè el resultat final és un treball fet per tota la classe.	
V. 21.1/p.56 (00:04:02)	També els explica que un cop vistes les quatre exposicions hauran de decidir quin és l'ordre més interessant per les exposicions, ja que no són treballs independents el que presenten, sinó un projecte global.	
V. 23.1/p.61 (00:00:05)	Continuen els assajos de les exposicions. La mestra els fa entendre que el projecte que han desenvolupat és global de tota la classe, ja que cada grup al fer el seu Power point ha posat el noms dels membres a la portada del document. <i>És important anar transmetent aquesta idea als alumnes, ja que s'han d'implicar també en les parts que han elaborat els seus companys.</i>	
V. 23.2/p.61 (00:00:08)	Cada grup explica les festes tradicionals relacionades amb el seu tema, i així entre tots presenten quines són les festes tradicionals més característiques del dos països.	
V. 25.2/p.64 (00:06:58)	La mestra els comenta alguns aspectes: Si els sembla bé la manera com està organitzat el Power point, si creuen que és entenedor. Els alumnes donen la seva opinió i expliquen que aquesta col·locació permet poder comparar millor els dos països. <i>És un projecte conjunt de tota la classe, ja que tothom pot participar i donar la seva opinió. Que la mestra cedeixi als alumnes la presa de decisions és molt interessant, ja que aquests prenen autonomia i es responsabilitzen que tot el que hi hagi en el treball estigui correcte, ja que és un treball propi elaborat per tot el grup classe.</i>	

D. S26/p.45	Els comentaris que fan els nens em fan adonar que ja es coneixen els projecte en global tots. Han fet més d'una vegada l'assaig de l'exposició entre tots i això ha anat bé per compartir-ho tot i conèixer el que han fet els altres grups i així el projecte ha esdevingut global i no quelcom separat per petits grups.	
V. 23.2/p.61 (00:00:08) V. 25.2/p.65 (00:09:55) V. 26.2/p.69 (00:10:36) D. S27/p.47 E. M. Q1	<ul style="list-style-type: none"> - El projecte comença des de l'àrea de música. Escoltant una audició d'una música del món - A l'hora d'escollir el tema, els interessos dels alumnes no marxen dels aspectes musicals - Mentre els alumnes busquen informació escolten música dels països escollits. - Les expertes fan escoltar música dels països seleccionats pels alumnes. - Les expertes parlen de la música - La mestra de música es dedica a fer diverses activitats musicals amb la música pertinent de cada país. - A l'exposició final els alumnes fan escoltar al públic la música dels països que han estudiat. <p>Comença a exposar el grup de les danses. Aquestes nenes han posat música característica de cadascun dels països en la seva presentació Power point.</p> <p><i>Que els alumnes decideixin fer escoltar música al seu públic és important perquè això demostra que el projecte no ha marxat mai de la música.</i></p> <p>La mestra fa incidència en la importància de fer escoltar la música d'aquests països durant la presentació.</p> <p>Els alumnes del grup de música s'han de responsabilitzar de triar les músiques que faran escoltar.</p> <p>Quan arriben a l'apartat de música, un cop han fet les explicacions pertinents sobre la música del país, fan escoltar un fragment de la seva música més característica.</p> <p><i>És molt interessant perquè així els alumnes de 5è tenen l'oportunitat de saber com és la música del país que els estan explicant.</i></p> <p>Un cop acabada la sessió, la mestra de música em comenta que té la sensació que el projecte ha marxat massa de la música, i el problema és que no sap què fer perquè no es desvinculi tant.</p> <p>Pel que fa la música, penso que el tema musical en si ha quedat una mica pobre. Certament, s'ha parlat de la música, com també de la dansa, però també s'ha dedicat molt de temps ha parlar d'altres aspectes. Per un costat pensava que havien de ser els alumnes qui proposessin tractar la música, però per l'altra penso que són massa petits encara per fer ells les propostes musicals. O</p>	El Projecte en relació amb la música.

	<p>potser hauríem d'haver fet un treball una mica més experimental, i donar una música a cada grup i a veure què en podien treure, etc. La part teòrica musical sí que hi és, però la part pràctica ha quedat més pobra, jo tampoc he sapigut com actuar.</p>	
--	---	--

CATEGORIA: PAPER DE LA MESTRA ESPECIALISTA I DE LA GENERALISTA

Referència	Unitat d'anàlisi	Subcategoria
		Evolució en el guiatge i el control del docent.
D. S1/p.4	Comenten també el tema de les fusions de cultures, les influències de països de l'Àfrica en el nostre país. Arriben a comentar la música andalusa i la mestra deixa anar el tema del viatge a Granada. <i>La mestra és la que ho guia tot, li hauré de comentar que ha de deixar dir i decidir molt més als alumnes, ja que aquesta és la filosofia dels projectes de treball.</i>	Primera etapa del Projecte
R. M. 1/p.2	- El tema del projecte ja està més o menys escollit. El tema del viatge a Granada i tota la cultura mozàrab té un gran pes. L'audició l'ha d'acabar d'escollir la mestra de música ja que dubta entre dues. La mestra generalista comenta que els alumnes ja estan molt condicionats pel tema de l'Alambra i la cultura mozàrab, ja que ho porten treballant des de l'inici del curs. Tot i així, s'acorda que no és necessari que el tema sigui aquest, però que és una possibilitat.	
D. S1/p.4	Els pregunta si els semblaria bé estudiar les diferents músiques de l'Àfrica. Els nens comenten que sí. La mestra se n'adona que ho diuen perquè ho diu ella, i els pregunta perquè diuen que sí, i els nens contesten que perquè els agrada. <i>La mestra s'allunya d'aquest tema i retorna al de les músiques de l'Àfrica.</i>	
R. M. 1/p.3	Expliquem la possible visita d'un argelí especialista en la música àrab. A la mestra de música li crida molt l'atenció. <i>Intentarà reconduir les preguntes dels alumnes perquè escullin un tema on vaig bé la visita d'aquest expert?</i>	
R. M. 2/p.4	La mestra especialista diu que anava molt predisposada. A la primera reunió amb les mestres es va acordar quin podria ser un bon tema i ella tota l'estona intentava conduir als alumnes cap aquest tema. Comenta que actuava sempre pensant en aquesta idea prèvia. Se n'adona del com és el seu comportament generalment a les classes, comenta que potser condueix massa.	

D. S1/p.4	<p>Arriba un moment que la mestra els diu que li han de donar idees. Els nens comencen a parlar més:</p> <ul style="list-style-type: none"> - N'hi ha que delimiten alguns països d'Àfrica, seguint la idea que ha donat la mestra. - N'hi ha que proposen treballar músiques de cultures de diferents parts de l'Àfrica. - D'altres que proposen estudiar músiques de països no coneguts. - Músiques de països que estiguin més a prop del nostre país. La mestra es posa a explicar els països de la regió del Magreb. - Músiques d'altres continents i comparar-les. <p><i>Els temes que a la mestra li interessien més en fa més incidència.</i></p>	
D. S1/p.5	<p>Quan sortim de la sessió la mestra em comenta que ho veu un tema molt ampli, que ja pensarà com s'ha de concretar. Diu que ella els intentava guiar cap a on ella volia i els nens no hi anaven.</p>	
D.S2/p.7	<p>La mestra em comenta que perquè pensa i sap que estan treballant per projectes, i que s'ha de deixar fer molt als alumnes, perquè sinó no tindria tanta paciència i tallaria molt més!</p> <p><i>Sí que és veritat que l'actitud i la manera de fer de la mestra respecte la primera sessió ha variat i aquesta vegada s'ha limitat a encaminar als alumnes.</i></p>	
V. 1.1/p.3 (00:23:53)	<p>Després d'haver estat comentant diferents països de l'Àfrica, que és el continent de la música que han escoltat, la mestra els pregunta als alumnes si els agradaria aprendre alguna cosa més sobre aquestes músiques, poder-les comparar.</p> <p><i>La que inicia la proposta del tema del projecte és la mestra. Les opinions dels alumnes van molt lligades amb el que ella exposa, proposa o pensa. Fins a quin punt, llavors, és un tema d'interès pels alumnes?</i></p> <p><i>Si la mestra no hagués fet aquests comentaris sobre les músiques, potser el tema que haguessin proposat els alumnes no tindria cap relació amb la música. Una possible pregunta futura seria si un projecte a partir de la música, sempre es queda en la música?</i></p> <p><i>Potser la mestra està condicionant massa als alumnes. Com s'hauria de fer per poder deixar més poder de decisió als alumnes.</i></p> <p>La mestra comenta que també cal que es fixin que a cada continent hi ha molts països, ella intenta</p>	<p>Recerca de la informació</p>

V. 2.2/p.7 (00:00:43)	delimitar el tema. <i>En aquests moments dels projecte, la mestra deixa que els alumnes vagin dient les seves opinions i propostes i ella es limita a guiar i orientar les seves intervencions. Sembla que la mestra es va acostumant a la manera com ha d'interactuar.</i>	
D. S9/p.17	El que intenta fer la mestra és centrar cada grup què és el que ha de buscar. Vol centrar cada tema. Tot i així tinc la sensació que potser hauria de demanar que els alumnes participessin més i no prendre ella tantes decisions.	
V. 9.3/p.32 (00:00:25)	Cadascun d'aquests temes l'intenten lligar amb els quatre que ja han estat preestablerts. Els demana als alumnes com ho podrien organitzar. Els alumnes decideixen que cada grup s'encarregui d'un d'aquests temes generals (que els alumnes creuen que és interessant conèixer, a part dels temes ja seleccionats des de l'inici). <i>Penso que tan la mestra com els alumnes ja han agafat la dinàmica de treballar dels projectes de treball, ja que aquesta vegada, la presa de decisió la fan totalment els alumnes, la mestra només es limita a apuntar i aclarir algunes coses. A més, entre tots arriben a un consens, no han calgut votacions.</i>	
		Funció del docent
	Paper de la mestra especialista de música (dos rols diferents)	
D. S2/p.6	La mestra proposa que han d'acotar encara més. Com que veu que per la via d'escollir de quin indret volen treballar alguna cosa els alumnes no acoten, decideix que es posin a concretar que volen estudiar de cada país. <i>Sembla que la mestra ja no guia tant i deixa fer molt més als alumnes. El seu paper està sent d'acotar, frenar i reorientar als alumnes.</i>	
	La mestra intenta orientar tots aquest comentaris i que els alumnes no es centrin en el com ho faran, sinó què han de fer. A més, els recorda que els projectes són globals, hi ha d'estar d'acord tot el grup classe, per això no ho poden treballar per parelles.	Orientar i vetllar pel bon desenvolupament del projecte.
D. S2/p.6	La mestra constantment està fent preguntes, els pregunta molt per què, per tal que els alumnes	

	parlin i s'expliquin. No dóna res per suposat i això fa parlar molt als alumnes.	
V. 20.1/p.55 (00:00:00)	La mestra incideix en la importància d'ajuntar els diferents treballs per poder elaborar el treball global. <i>Anar fent aquests recordatoris va molt bé per orientar als alumnes.</i>	
V. 6.2/p.23 (00:02:02)	La mestra decideix ajudar al grup que està més indecís a veure si es decanten per un tema o per un altre. Ha trobat en uns fotocòpies molta informació sobre els menjars i els ho ensenya entusiasmada. Els hi suggereix que s'ho llegeixin a veure si troben coses importants.	Delimitar
V. 1.1/p.5 (00:36:15)	La mestra acaba dient que cal delimitar el tema perquè no es pot saber tot. Hem d'escollir algunes coses concretes per després poder-les comparar.	
R. M. 2/p.4	En vista de la quantitat de coses i aspectes que es van tractar, les mestres es plantegen que el primer que cal fer és començar a acotar. Cal dir als alumnes que és el tema que han escollit és massa extens i que no es pot abarcar tot.	
V. 2.1/p.6 (00:02:08)	La mestra els explica que després de parlar de totes aquestes coses ella va estar reflexionant i es va adonar que no es pot estudiar tot perquè no tenen suficient temps. El que s'ha de fer és començar a acotar i que s'esculli una cosa que puguin arribar a treballar al màxim i que quedin coneixedors al màxim i satisfets de la feina feta.	
R. M. 5/p.8	La mestra generalista proposa que comencem a concretar el tema de buscar informació, cal que comencin a centrar-se i redactar perquè sinó és un "xou".	
V. 2.1/p.6 (00:05:00)	Perquè els alumnes entenguin que el tema que ells han proposat és de gran dimensió, la mestra els passa amb el projector un mapa mundial. Els alumnes se n'adonen de la quantitat de feina que comporta. Observen els diferents continents un per un, per tal de veure tot allò que desconeixen, en comenten diferents aspectes, la grandària, els països, els idiomes que es parlen, etc. <i>Exemplificar d'aquesta manera als alumnes el que ells han proposat està molt bé,</i>	Guiar i proposar eines útils pel desenvolupament del projecte.

	<i>perquè no es nega la seva proposta des d'un començament, sinó que s'ajuda a reflexionar que no és possible.</i>	
V. 3.1/p.11 (00:00:20)	<p>La mestra fa un resum de tot el que van dir i demana als alumnes que concretin què volen saber dels dos països seleccionats, per tal de delimitar el tema.</p> <p>Els proposa de fer un guió on ha de quedar ben clar quins són els diferents aspectes que treballa cada grup.</p> <p>Quan acaben de fer el guió la mestra els passa informació específica del tema.</p> <p><i>La mestra guia als alumnes i proposa idees que poden ser interessants pels alumnes i a ells no se'ls haurien acudit.</i></p>	
E. M. Q2	És necessària una conducció per part del docent, aquesta és la feina més important que ha d'anar desenvolupant el mestre, la conducció i el guiatge.	
D. S9/p.18	<p>Cada grup escull un portaveu per llegir les preguntes que volen plantejar a les expertes.</p> <p>La mestra dóna suggeriments a cada grup i propostes de millora. Els alumnes anoten les modificacions que introdueix la mestra.</p> <p>La mestra suggereix als alumnes que primer busquin informació sobre quines són les festes tradicionals que hi ha als països i llavors que concretin en cada tema.</p> <p>Els pregunta grup per grup, què els van aportar el que els van explicar, com també que és el que ja tenen recollit.</p> <p>El grup de música comenta que tenen molta música de Jamaica. La mestra els proposa que també busquin el nom dels instruments.</p>	Suggerir i donar consells
V. 25.3/p.65 (00:00:05) V. 6.4/p.23	En funció del que els explica cada grup, els dóna consells, els comenta que és el que necessitarien, què han d'acabar de buscar...Els demana als alumnes quina planificació pensen seguir per acabar de buscar informació.	

	Abans de començar la mestra explica que és allò important a fer quan es realitza una exposició. Comenta als companys que no exposen que s'hi han de fixar bé per poder ser uns bons crítics.	
V. 4.1/p.15 (00:05:34)	La mestra va donant orientacions, els recomana que expliquin les fotografies que estan exposant, que no llegeixin i ho intentin explicar.	
D. S9/p.17	Quan acaben l'exposició la mestra els dona alguns suggeriments i idees que han de tenir molt clares: La importància de situar mundialment els països, coses que han d'acabar de buscar. <i>El suport de la mestra és important per orientar als alumnes i polir les exposicions.</i> <i>Els alumnes incorporaran aquests suggeriments.</i>	
V. 9.2/p.32 (00:09:52)	La mestra anuncia que avui es dedicaran a preparar les entrevistes a les expertes, ja que la setmana vinent tindran una sessió el dimecres amb la noia que va viure a Jamaica, i el dijous amb la noia que va viure al Nepal. <i>En principi aquesta és una tasca que hauria de fer-se des de l'àrea de llengua, però com que la mestra tutora està de baixa i no hi ha temps perquè la setmana vinent ja venen les expertes, la mestra especialista se n'encarrega.</i>	Planificar
D. S21/p.38		
D. S21/p.39	La mestra de música planifica que és el que hauran de fer aquests dies. Amb tota la informació que han anat recopilant, les adreces que volen mirar o els nous conceptes que volen buscar, es tracta que ho comencin a perfilar, que no busquin per buscar.	
V. 21.2/p.58 (00:12:32)	La mestra els explica que és el que hauran de fer la propera sessió que dediquin al projecte. Els comenta la fitxa resum que els passarà la mestra generalista. Els recorda el guió que van fer a mà, que cal tenir-lo en compte. Els fa pensar que han de tenir molt clar el que volen explicar de cada tema.	
D. S6/p.12	Els anima perquè es trobin i avancin feina. <i>Encara no es desenganxa del rol de mestra generalista. Potser també està bé que ella agafi aquest rol, ja que ha conduït la major part del projecte, de moment.</i>	
	Abans de veure el vídeo la mestra explica el que faran en aquesta sessió, i els planifica el que queda per fer del projecte (la sessió d'anglès, han de torbar-se el cap de setmana per acabar el	

V. 9.2/p.32 (00:07:06)	redactat). També fa incidència en el fet que han d'anar pensant en les exposicions orals. <i>Aquesta planificació va bé per centrar als alumnes.</i>	
D. S11/p.22	La mestra fa un petit resum del vídeo que els passarà sobre Jamaica. Els recorda que hauran de fer en la propera sessió i anima als alumnes a acabar els redactats del treball i quedar a fora de l'escola per fer feina, perquè no queda massa temps. Els diu quins dies dedicaran a assajar les exposicions finals.	
D. S18/p.33	La mestra explica als alumnes que faran avui: acabar les exposicions, dos grups faran l'índex general. La mestra explica la seva opinió sobre els resultats dels assajos de les exposicions, felicita a alguns grups però també fa incidència al comportament d'alguns altres. Fa reflexionar als alumnes en què consisteix aquest tipus de treball: aprenem continguts, però també aprenem el procediment i el treball en grup. Es dirigeix en concret al grup que avui havia de presentar i no ho tenen preparat. <i>Una altra de les funcions de la mestra és avaluar i fer reflexionar als alumnes quan les coses no van del tot bé. És un treball global de la classe, per tant, és important que la resta de companys sàpiguen quan hi ha un grup que no funciona, perquè això afecta al projecte global.</i>	Avaluar, fer reflexionar
V. 18.1/p.52 (00:00:00)	Abans de començar a exposar tot el projecte davant dels alumnes de 5è, la mestra els demana fer una mica de reflexió per saber com pensen els alumnes que ha anat tot plegat. La mestra de música comenta als alumnes que aquesta presentació podria ser un estímul perquè els alumnes de 5è l'any vinent tinguin ganes de començar un nou projecte. Els anima a explicar-ho amb ganes perquè així els agradarà més als seus companys. Els recorda que aquest treball no està escrit en cap llibre i que són ells els que l'han elaborat.	
V. 24.1/p.63	<i>Que la mestra demani això als alumnes vol dir que està engrescada a seguir realitzant projectes a partir de la música i utilitzar aquesta nova metodologia. La mestra està reconeixent la feina ben feta dels alumnes, cosa que per ells és molt gratificant.</i>	

V. 23.4/p.62 (00:00:00)	<p>Una alumna pregunta si aquest mateix treball el continuaran fent amb la substituta de la mestra tutora, que està de baixa. La mestra de música els explica que de moment esperarem fins que ella arribi i que ho aniran tractant des de l'àrea de música.</p> <p><i>Això fa que la mestra de música hagi d'agafar un rol que a ella no li pertoca.</i></p> <p>Aquesta feina de buscar i centrar-se en el tema l'haurien de fer més a la classe amb la mestra tutora, però aquesta s'ha posat malalta i és per això que la mestra de música està agafant aquest rol.</p>	Doble rol de la mestra de música
V. 26.1/p.67 (00:00:40)	<p>Els alumnes que ja han buscat informació comenten amb les dificultats que s'han trobat. La mestra els dona consells, a nivell general de classe, sobre com poden buscar per internet.</p> <p><i>La mestra de música quan treballa per projectes ha d'anar més enllà de les seves competències i ensenyar als alumnes aspectes que són necessaris per aquest tipus de treball.</i></p>	
V. 3.2/p.12 (00:08:25)	<p>La mestra explica als alumnes com continuaran desenvolupant el projecte. Els anuncia que amb la mestra tutora, a l'hora de llengua, es dedicaran a fer la part escrita.</p> <p>Els diu als alumnes que han de tenir molt clar que és el que volen reflectir en l'explicació que faran del seu tema. Han de fer un guió de tot el que volen explicar i també incorporar els nous temes.</p>	
D. S4/p.10	<p>Els recomana que es trobin a casa i que facin feina.</p> <p>Els suggereix com anar resumint les explicacions i la informació, han de buscar les idees importants.</p> <p>Tota la feina que puguin avançar és bo.</p>	
V. 4.1/p.16 (00:06:46)	<p><i>La mestra els intenta orientar en el procés de tria d'informació, els diu els passos que han d'anar fent, etc. Així els alumnes tenen una guia i de mica en mica van avançant feina. Tot i així, aquesta és la funció de la mestra de música?</i></p> <p>La mestra explica als alumnes que avui faran classe de música del tema. Es dedicaran al Nepal. Del cd que va portar l'experta del Nepal en faran una audició.</p>	
V. 11.1/p.35	La mestra de música informa als alumnes del que faran a continuació en la sessió amb la mestra	

(00:00:14)	tutora.	
	<i>Realment és la mestra de música la que actua com a referent en el projecte.</i>	
V. 11.1/p.35 (00:04:06)	La mestra explica que és l'escala pentatònica.	
V. 13.7/p.42 (00:14:20)	<i>Paper de la mestra de música com a mestra de música.</i>	
	La mestra explica com organitzaran aquesta sessió de música. Canten notes amb fonomímia tot fent el gest.	
	Entonen les notes que proposa la mestra.	
D. S14/p.27	La mestra va passant pels grups per supervisar el que estan fent. Se n'adona que aquest grup té un problema amb la pulsació.	
	La mestra també fa incidència en la manera com s'ha de tocar i com s'han d'agafar les baquetes.	
V. 14.1/p.43 (00:01:11)	La mestra fa referència a l'escala que han estat utilitzant, que malgrat les melodies siguin diferents, l'ambient que tenen és semblant.	
	<i>La mestra posa en connexió la música amb el país.</i>	
V. 16.4/p.49 (00:03:56)	La mestra explica que és el que faran el proper dia. Escoltaran música Jamaicana i serà molt diferent.	
	També pregunta com va l'altra part del treball. Demana als alumnes que li expliquin.	
V. 16.8/p.49 (00:00:19)	La mestra suggereix als alumnes que es poden anar trobant a fora l'escola per anar agilitzant el treball.	
	<i>La mestra busca una interconnexió amb les diferents àrees en aquest projecte.</i>	
	<i>La mestra de música és clarament la mestra referent en aquest projecte. Fins a quin punt és important que l'especialista agafi aquest paper?</i>	
V. 16.8/p.50 (00:09:48)	Arriba la mestra de música i explica què és el que hauran de fer als alumnes en les properes sessions. Com que comença a veure que se'ns acaba el temps, decideix dedicar hores de música a fer el projecte, tot i que jo no ho podré gravar.	
D. S17/p.32	La mestra de música ve a veure com van desenvolupant aquesta part els diferents grups i com que	

	<p>veu que no hi ha molt de consens respecte la fase del projecte que vindrà, decideix posar ordre. Anuncia als alumnes que és el que hauran de treballar en les sessions vinents, com s'organitzaran per les exposicions.</p> <p>Primer faran assajos generals per així el dia de l'exposició a un altre curs de l'escola ho tinguin perfecte.</p> <p>En general els parla de diversos aspectes que ara en endavant hauran de tenir en compte.</p> <p><i>Són molt importants aquests moments de pausa i reflexió per fer entendre als alumnes cap a on han de continuar treballant i que hi hagi cohesió entre la manera de desenvolupar-se dels grups, i més, quan estem a punt d'entrar en una nova fase del projecte, que és la final, i és quan el projecte, que s'ha dividit en petits grups, es torna a ajuntar. Cal anar anunciant els alumnes el que vindrà, perquè ells puguin anar decidint i es pugui parlar entre tots.</i></p>	
<p>V. 17.8/p.52 (00:00:01)</p>	<p>Ens hem trobat amb la mestra de música i hem acordat que a partir d'ara dedicarem més l'estona de música fer l'assaig de les exposicions.</p> <p><i>Aquesta setmana deixarem els dies tal i com els havíem acordat i la setmana vinent dedicarem els dos dies de música a fer una passada global dels grups i elaborar un índex global, perquè així tinguem més sensació de conjunt.</i></p>	
<p>D. S20/p.37</p>	<p>La mestra es limita a comentar com podrien millorar les explicacions, també els corregeix aspectes de gramàtica.</p>	
<p>D. S21/p.39 V. 21.2/p.57 (00:02:18)</p>	<p>Els alumnes no es saben gaire el contingut del que han d'explicar i llegeixen la informació que hi ha apuntada al Power point. La mestra els ho fa explicar amb les seves paraules, els ajuda a buscar referències.</p> <p><i>En aquesta etapa global la mestra de música no actua com a tal, sinó com a tutora, ja que també ha de conèixer les exposicions dels alumnes, perquè és un projecte desenvolupat a partir de la seva matèria.</i></p>	
<p>V. 21.3/p.58 (00:04:49)</p>	<p>La mestra també fa incidència a qüestions d'ortografia i d'expressió oral i escrita.</p> <p><i>Aquest és un treball interdisciplinari i la mestra de música juga un paper molt obert, no només com a especialista.</i></p>	

D. S26/p.46	La mestra de música els comenta que ho han de fer bé perquè pot ser que sigui un estímul pels de 5è per realitzar un projecte l'any vinent. <i>Això vol dir que la mestra està animada per continuar treballant d'aquesta manera.</i>	
E. M. Q15	Els projectes que es desenvolupen a partir de la música demanen a l'especialista de música una actitud de més generalista, i t'impliques més en el grup classe.	
	Paper de la mestra generalista (organització)	
R. M. 1/p.2	Com que ha vist que una bona manera de realitzar la fase de recerca de la informació és per petits grups ha disposat les taules de l'aula d'una manera diferent a com les tenia fins llavors perquè si han de treballar per grups sigui més fàcil organitzar l'aula.	Organització, orientació, solució de problemes.
V. 5.3/p.19 (00:00:58)	Avui la mestra de música no hi és i és el primer dia que fem projecte amb la substituta de la mestra tutora. Quan la mestra de música no hi és el meu paper com a investigadora canvia, ja que la meva participació és molt més gran.	
D. S10/p.19	La mestra generalista els ajuda a organitzar l'espai i a buscar la informació. La mestra passa pels grups i controla que és el que estan buscant. Els pregunta on han buscat la informació i els recomana com la buscaria ella, i els suggereix diverses alternatives. Els fa gravar la informació que van recopilant en un llaips de memòria	
V. 10.1/p.33 (00:00:02)	La mestra tutora va solucionant els problemes que els alumnes tenen.	
D. S12/p.23	La mestra passa grup per grup i els dona la fitxa, (una fitxa guia de text expositiu que ja té marcada i els alumnes ja coneixen) com també els explica què han de fer. <i>Durant la sessió la mestra es limita a aspectes organitzatius.</i>	
D. S12/p.24	La mestra em comenta que el proper dia estarà més en detall amb cada grup per veure i concretar	

	<p>el que han de fer. Farà més la funció de suport. <i>Penso que d'aquesta manera agafa finalment el rol de generalista que fins ara havia portat la mestra de música.</i></p>	
V. 12.1/p.37 (00:00:15)	La mestra els soluciona problemes tècnics amb els ordinadors.	
V. 12.11/p.40 (00:01: 34)	La mestra va passant grup per grup per supervisar i resoldre els dubtes que tinguin. Els recorda que han de guardar la informació en el seu lllapis de memòria.	
V. 13.8/p.42 (00:00:02)	El grup de música, que era el que tenia més membres, s'ha dividit en dos grups, perquè es tendien a portar força malament. Els pregunto com s'organitzaran, em diuen que no ho saben i no estan massa per la feina de posar-se a decidir.	
V. 13.10/p.42 (00:00:10)	<p>No acaben d'estar d'acord en la manera com s'han repartit els temes. <i>Penso que la mestra tutora, que és la que ha decidit separar-los, hauria d'haver dit a cada grup què és el que li pertocaria buscar, perquè hi haurà un grup que acabarà no fent res del projecte. Quan els alumnes no es posen d'acord és necessària la intervenció de la mestra.</i></p>	
D. S15/p.28	Se'm planteja un dilema força gran, ja que dir als alumnes què és el que han de fer no és la filosofia del treball per projectes. Per altre costat, aquests no estan acostumats a treballar d'aquesta manera i es nota que necessiten molt de guiatge, perquè es despisten moltíssim.	
D. S15/p.29	<p>Hi ha molts alumnes que em demanen consell sobre què buscar. <i>La mestra com que està ocupada fent els àlbums no els diu res. El paper de guia que em deia al començament no l'està fent.</i></p>	
V. 15.1/p.45 (00:00:12)	<p>La mestra tutora els explica que faran al llarg de la sessió. Els diu que combinaran dos tipus de feina: anar fent l'àlbum i avui han d'acabar la fitxa resum del projecte perquè la mestra s'ho endurà per revisar-ho. <i>Una de les funcions de la mestra és anar guiant als alumnes en el procés de</i></p>	

	<i>realització del projecte.</i>	
V. 15.1/p.46 (00:03:00)	<p>La mestra diu als alumnes que si veu que estan treballant bé, poden allargar tota la primera part del matí fent el treball del projecte.</p> <p><i>La mestra exposa quanta estona tenen per fer el treball, què és el que haurien de començar a enllestir, com han de treballar, i deixa als alumnes organitzar-se i gestionar-se. Això dóna molta autonomia als alumnes. La mestra hi és present per si tenen algun dubte, però el treball l'estan elaborant els alumnes.</i></p>	
V. 15.5/p.46 (00:00:02)	<p>Aquest alumnes no saben ben bé el que han de fer. Fa falta que els hi pregunti perquè m'ho expliquin. Estan mirant fotos. No s'han acabat d'organitzar bé amb l'altre part del grup.</p> <p><i>Quan els alumnes no se saben organitzar, la mestra ha d'intervenir per posar-hi control i ajudar-los, ja que sinó els alumnes s'acomoden i no acaben fent res.</i></p>	
V. 15.7	<p>El grup que no tenen massa clar com s'han de distribuir la feina, al final es posen d'acord.</p> <p><i>És necessari un guiatge per part de les mestres per anar controlant el que els alumnes van fent, ja que no han treballat mai d'aquesta manera i cal anar revisant els passos que fan.</i></p>	
D. S17/p.32	<p>La mestra s'encarrega de reorganitzar l'aula , posa les taules en grup i demana a un responsable de cada grup que vagi a buscar un ordinador portàtil.</p> <p>La mestra em pregunta com vull que els alumnes s'organitzin. M'explica que el grup que ho té més o menys acabat s'estan començant a repartir com ho exposaran. Em diu que hi vaig i els orienti sobre com ho haurien de fer.</p> <p><i>Em sembla que la mestra ha delegat aquesta feina en mi, quan possiblement hauria de ser ella qui prengués aquesta decisió. Si faig això no em puc dedicar a observar què és el que passa a l'aula, perquè en aquest moment la meva observació passa a ser participant.</i></p> <p>La mestra es limita a fer callar als nens, però no passa per cap grup a veure com porten la feina.</p>	

V. 17.3/p.51 (00:00:11)	<p>Cada grup va al seu ritme. Aquestes noies m'expliquen que han acabat els índex, per tant, tenen clar que és el que han d'explicar, però que els falta redactar-ho.</p> <p>S'han de decidir amb quin format ho voldran exposar per fer el treball directament en power point o primer en word.</p> <p>Tenen dubtes de la manera com ho han d'exposar.</p> <p><i>És necessari el guiatge del mestre, sobretot en els moments de pas, quan el projecte comença a evolucionar cap a una nova fase.</i></p>	
V. 17.5/p.51 (00:00:10)	<p>La mestra tutora explica als alumnes com organitzaran el treball final.</p> <p><i>Aquest guiatge de la mestra orienta als grups que tenien dubtes de com fer el treball i és necessari per continuar avançant.</i></p>	
V. 19.2/p.54 (00:00:02)	<p>La tutora ajuda als alumnes amb alguns problemes informàtics que tenen, també els corregeix les faltes d'ortografia i d'expressió.</p> <p><i>El paper de la mestra principalment és ajudar als alumnes amb tot allò que els faci falta, ja que aquests han esdevingut prou autònoms per gestionar-se i organitzar-se la feina i com l'han de fer quan saben exactament que és el que han de desenvolupar.</i></p>	
D. S22/p.40	<p>Avui al matí la mestra tutora m'ha comentat que ella va una mica perduda en la manera de treballar amb aquesta metodologia, que ella no havia treballat mai així i que necessita guiatge, que el que no vol és que els alumnes perdin el temps.</p>	
V. 1.1/p.4 (00:36:15)	<p>La mestra deixa clar que amb ella es dedicaran a treballar la part de música del projecte i que amb la tutora es dedicaran a allò pertinent a les diferents àrees.</p> <p>En aquesta primera sessió hi són present les dues mestres.</p> <p><i>Els projectes de treball a partir de la música, impliquen una relació entre dues mestres</i></p>	Relació entre les mestres
D. S9/p.18	<p>Quan s'acaba la sessió, la mestra de música em comenta que li explicarà a la generalista el que han fet avui.</p>	
V. 9.5/p.33	<p>Demana als alumnes que situïn a la mestra tutora amb el que han fet avui, que ella també</p>	

(00:02:20)	l'informarà. <i>Especifica la relació de les mestres i demana als alumnes que facin de nexa connector.</i>	
D. S10/p.20	Estem treballant a l'aula amb la mestra tutora i també arriba la mestra especialista, com que ja ha acabat les seves classes ve a veure com va la recerca d'informació. Hi ha grups que li ensenyen com ho porten i el que ja han trobat. <i>Penso que és molt positiu que les vegin a les dues juntes, ja que han d'entendre que és un projecte compartit.</i>	
D. S13/p.25	Com que ahir no podien fer tota l'hora completa de la sessió de música perquè els alumnes tenien una sortida, avui la mestra tutora ha cedit una hora a la mestra de música perquè puguem continuar el projecte. Abans de començar les sessions les mestres es comenten com s'organitzaran les sessions, qui comença, quanta estona, etc. Al final decideixen que comenci la mestra de música, tot i que la mestra tutora també està a l'aula. Es posa en un raconet i fa diversos coses (corregir exercicis, escoltar...).	
V. 15.1/p.46 (00:03:00)	Els comenta que la part d'audició musical ja l'han fet, i ara toca començar a elaborar la part de l'exposició que faran. <i>La mestra busca una connexió amb l'àrea de música i no se'n desvincula. D'un manera o altra és com si els hi estigués dient que la música ja saben com sona, ara han d'explicar-la, i per fer-ho han de descriure el país.</i>	
D. S16/p.31	La mestra informa el que faran el proper dia. Pregunta als alumnes com porten la part que no és musical. <i>Em sembla molt bé que la mestra de música es preocupi per aquests aspectes, perquè així s'involucra i fa del projecte una cosa comuna entre la música i les altres matèries.</i>	
D. S20/p.37	Amb la mestra de música hem decidit que a partir d'ara ella dedicarà les dues sessions que té de música a la setmana a fer l'assaig de les exposicions. La mestra tutora, doncs, no haurà de fer res i es podrà dedicar a preparar el final de curs dels alumnes de 6è. La mestra de música m'explica	

D. S26/p.46	<p>que ja li comentarà a la tutora a veure què li sembla.</p> <p>Quan s'acaba tot i els alumnes ja han marxat la mestra de música em comenta que haver tingut aquesta experiència d'haver fet un projecte és bo perquè segurament el següent que realitzin ho muntaran d'una altra manera. Així ho han parlat amb la mestra tutora.</p> <p><i>Estic contenta que es plantegin continuar treballant d'aquesta manera, això vol dir que no ha estat envà.</i></p>	
E. M. Q3	<p>El que ens ha faltat en aquest projecte és fer unes trobades més sovint per poder parlar en quin punt estàvem del projecte.</p>	
D. S1/p.3	<p>La mestra els comenta que desconeixem molt els altres continents, que no coneixem quines costums tenen a l'Àfrica.</p> <p><i>Establint un diàleg amb els alumnes i fent-los moltes preguntes la mestra intenta portar-los i conduir-los cap a on anteriorment en la reunió amb les mestres han decidit que podria ser una bona via pel projecte.</i></p>	Intervencions de la mestra
V. 1.1/p.1 (00:01:20)	<p>La mestra els està explicant als alumnes en què consisteixen, més o menys, els projectes de treball. Fa referència a l'actitud que han de tenir els alumnes, com també com s'han de començar a plantejar la feina (d'una manera diferent al que estan acostumats).</p> <p><i>Podria ser que aquestes referències que la mestra els ha donat als alumnes condicionin la seva manera de fer, a continuació? La mestra els ha explicat que són ells qui han d'anar recopilant informació i que no serà ella que els ho expliqui.</i></p>	
V. 1.1/p.3 (00:25:00)	<p>El que diu la mestra condiona a les idees que els alumnes proposen.</p> <p><i>És per aquest motiu que el mestra només ha de ser un mediador en els projectes de treball.</i></p>	
V. 2.2/p.8 (00:04:06)	<p>La mestra els diu que han d'anar fent l'exercici d'acotar, perquè tot no ho poden tractar.</p> <p><i>Les intervencions que va fent la mestra són molt importants, perquè ajuden a relativitzar tot allò que els alumnes van dient, i els fa adonar de quina dimensió tenen les seves propostes.</i></p> <p><i>Posar-los exemples per fer-los entendre les coses té un resultat molt positiu.</i></p>	

<p>V. 6.1/p.22 (00:03:50)</p>	<p>La mestra demana a la nena que té apadrinada a les dues noies del Nepal que porti les cartes, perquè amb el mestre d'anglès han decidit que seria interessant poder-ne treballar algunes a la classe d'anglès i saber-les traduir i entendre-les.</p> <p><i>És molt interessant aquest proposta que realitza la mestra, ja que davant d'un problema real que tenen els alumnes, que és la dificultat de poder extreure informació de les cartes de les nenes del Nepal, hi posen solució treballant les cartes amb l'especialista d'anglès. és una altra manera d'aconseguir informació que fomenta la interdisciplinarietat.</i></p>	
-----------------------------------	--	--

CATEGORIA: EL TREBALL EN GRUP

Referència	Unitat d'anàlisi	Subcategoria
D. S4/p.9	Els alumnes es distribueixen en quatre sales diferents, per tota l'escola i es disposen a buscar informació. Hi ha grups que es concentren a fer la feina mentre que n'hi ha d'altres que perden el temps.	Actitud dels alumnes
V. 3.2/p.14 (00:27:15)	Els alumnes decideixen fer-los ells mateixos, comprometent-se a treballar. S'observa com els alumnes comencen a comentar entre ells qui pot anar amb qui. Fan 4 grups de cinc persones. <i>Això segurament hauria d'haver estat diferent, ja que hi ha grups que han treballat molt bé, però d'altres no s'han responsabilitzat gaire.</i> <i>Tot i així, la motivació és molt diferent, ja que de seguida els alumnes es posen a fer els grups i estan molt entusiasmats.</i>	
D. S12/p.23	Els alumnes treballen per grups, uns més que els altres. El grup que es dedica a la música és el que menys treballa. Com que no treballen la mestra diu que el proper dia els separarà i dividirà el grup en dos grups de 3.	
D. S13/p.26	Veig que la mestra tutora ha separat el grup de música, que són els que més malament es portaven, en dos grups.	
V. 27.2/p.70 (00:00:04)	Els alumnes expliquen en què consisteix la manera de fer aquest treball: treball en grup són quatre o cinc persones que pensen a l'hora i poden donar la seva opinió, i per tant és millor treballar així. <i>La concepció dels alumnes sobre el treball en grup.</i>	
Q. A. Q3	Els ha agradat molt treballar en grup, perquè quan treballes amb els companys t'ho passes més bé i es poden ajudar mútuament. Treballant d'aquesta manera han pogut expressar més la seva manera de ser i de parlar. És molt positiu posar-se d'acord amb els companys, intercanviar pensaments, maners de treballar i opinions.	

V. 10.3/p.34 (00:01:41)	Dins d'un mateix grup els alumnes s'organitzen de diferents maneres. Hi ha grups que decideixen buscar la informació tots junts, i d'altres que es divideixen i uns busquen d'un país i els altres de l'altre país.	Capacitat d'autogestionar-se i organitzar-se
V. 12.11/p.39 (00:00:46)	Hi ha un grup que no se sap organitzar. Hi uns membres del grup que es queixen perquè els seus companys no fan res, i els altres diuen que s'avorreixen perquè no saben què fer.	
V. 13.13/p.42 (00:01:02)	Un grup m'explica com s'han organitzat per poder avançar la feina. <i>El fet que els grups s'organitzin dona als alumnes responsabilitat i també autonomia, ja que ells són els responsables que el seu treball en grup sigui satisfactori.</i>	
V. 15.3/p.46 (00:00:02)	Cada grup s'organitza a la seva manera. Aquest grup de noies, ja han acabat la fitxa resum i estan elaborant el redactat del treball. Abans, però, comencen a fer l'índex. Són quatre noies i s'han dividit la feina, unes fan el treball de Jamaica i les altres del Nepal.	
V. 17.2/p.51 (00:00:04)	Els alumnes s'organitzen com es repartiran la feina a l'hora d'exposar. <i>El projecte va avançant perquè hi ha grups que ja pensen en l'exposició final i ja han preparat un power point.</i>	
V. 19.3/p.54 (00:00:40)	Els pregunto com s'organitzaran les exposicions orals. Em responen que seguiran la mateixa distribució que han seguit a l'hora de treballar: s'han dividit en dos grupets, unes que feien un país i les altres l'altre. Diuen que ho van fer així perquè els és més fàcil treballar així i podien buscar més informació. <i>Els alumnes ho tenen tot molt ben pensat. Han agafat molta autonomia i són capaços d'autogestionar-se i organitzar-se les tasques. També són conscients que malgrat haver-se dividit en petits grups han de saber el que fan els seus companys.</i>	
V.20.1/p.56 (00:01:30)	Un cop la mestra acaba d'explicar i recordar-los el que els queda per fer, els alumnes es comenten entre ells com s'han d'organitzar. <i>Cada grup es gestiona a la seva manera, els resultats són diferents segons els grups,</i>	

	<i>però tots són capaços d'autogestionar-se la seva tasca, per tant, han guanyat molt en aquesta capacitat.</i>	
V. 6.1/p.21 (00:00:02)	Es pot observar una distribució de l'aula diferent a la que els alumne estan acostumats. Les taules estan agrupades. <i>A l'hora de treballar en grup, la distribució de l'aula és molt important. Cal tenir un clima còmode que fomenti la interacció entre els alumnes.</i>	Distribució de l'aula
V. 10.1/p.33 (00:00:02)	Els alumnes s'ha distribuïts per grups per començar a treballar. Han canviat d'aula, estan en una aula més àmplia per poder treballar millor. Cada grup té un portàtil en el qual hi va recopilant la informació que dies passats es van dedicar a buscar.	
R. M. 1/p.2	La mestra generalista explica que s'ha començat a llegir el llibre que li vam passar i que li sembla molt interessant. Com que ha vist que una bona manera de realitzar la fase de recerca de la informació és per petits grups ha disposat les taules de l'aula d'una manera diferent a com les tenia fins llavors perquè si han de treballar per grups sigui més fàcil organitzar l'aula.	
V. 12.4/p.38 (00:03:58)	La mestra els ha donat una fitxa resum i recomana als alumnes que la vagin fent entre tots. Els alumnes van centrant les idees en la fitxa resum. Han de posar-se d'acord a nivell de grup. <i>Fent aquest projecte els alumnes també agafen els hàbits de treball en conjunt, no només individualment, per tant, fomenta el respecte i el companyerisme.</i>	Aprenentatge d'hàbits
V. 14.5/p.44 (00:00:02)	Es distribueixen per grups per fer una creació utilitzant la melodia. Els instruments que fan servir són instruments de percussió placats. Aquest grup de nenes han tret les notes que no pertanyen a l'escala pentatònica dels carillons.	La creació musical fomenta la cohesió de grup.
V. 14.5/p.45 (00:00:48)	Fan diverses proves en els carillons i la que més el que hi agrada l'escriuen com a definitiva en el pentagrama.	
V.	Cada nen va provant en el carilló i quan troba una melodia que li agrada l'ensenya als seus	

14.6/p.45	<p>companys. Diuen que van improvisant.</p> <p><i>El fet de fer aquesta activitat de creació musical possiblement dóna més cohesió de grup, tothom hi participa i s'ajuden entre ells. Fent aquesta activitat de creació també estan fent un bon exercici de llenguatge musical i de reconeixement.</i></p>	
V. 16.1/p.48 (00:00:02)	<p>Cada grup es posa a treballar en la seva creació. Aquestes nens se n'adonen que per poder tocar la seva creació han de llegir el que van escriure.</p> <p>S'obliguen a llegir entre elles.</p>	
V. 16.1/p.48 (00:01:17)	<p>S'ajuden mútuament.</p> <p>S'ensenyen com s'han d'agafar les baquetes perquè el carilló soni bé. <i>Com si remenessis amanida</i>, diu una nena a l'altra.</p> <p><i>És un bon treball en equip, ja que es van ajudant unes amb les altres i al final el resultat serà global de tot el grup.</i></p>	
V. 16.4/p.49 (00:01:20)	<p>Entre totes decideixen quin final els hi agrada més.</p> <p>Hi ha grups que van una mica més enllà i s'atreveixen a crear polifonia.</p> <p><i>Realment fer treballs en grup a l'àrea de música funciona molt bé. En aquest cas la creació és conjunta i fomenta els lligams entre els seus membres, com també l'autonomia dels alumnes. A més, els obliga a fer servir els seus coneixements dels diferents continguts musicals.</i></p>	

CATEGORIA: ELS ALUMNES

Referència	Unitat d'anàlisi	Subcategoria
D. S2/p.7	<p>Finalment s'escullen els dos països: Jamaica i Nepal. Es proposa la manera com es treballaran, i es decideix que compararan les festes tradicionals dels dos països.</p> <p>Ja tenim tema de projecte: Les festes tradicionals de Jamaica i Nepal!!!</p> <p>Els alumnes pregunten a la mestra: Podem començar ara?</p> <p><i>Aquest comentari és molt positiu, perquè porten una hora reflexionant sobre el tema i que no el vulguin deixar és que realment els interessa i estan motivats!</i></p>	Motivació dels alumnes (segons les fases del projecte)
D. S6/p.13	La mestra m'explica que hi ha nens que han estat buscant informació amb els seus pares.	
V. 2.2/p.9 (00:13:10)	<p>Esborren els temes que no estan seleccionats i a la pissarra va quedant escrit el que més interessa als alumnes.</p> <p><i>Quan més a prop estan del tema més participatius es mostren els alumnes i més motivats estan.</i></p>	
V. 2.2/p.9 (00:16:02)	<p>Ara han de posar-se a escollir de quin lloc volen estudiar les festes tradicionals. Un alumne proposa que cadascú esculli un país.</p> <p><i>Sembla que de seguida els alumnes estan d'acord amb aquesta manera de fer, fins i tot intenten convèncer a la mestra que és l'adequada. Estan molt posats en l'activitat, es veuen molt concentrats i motivats.</i></p> <p><i>És una de les coses en les quals els alumnes es mostraran més participatius.</i></p>	
V. 2.2/p.10 (00:36:40)	<p>La mestra comenta que avui han fet molta feina, els nens aplaudeixen. El projecte serà estudiar les festes tradicionals, sobretot les danses, del Nepal i de Jamaica.</p> <p>Els alumnes estan molt animats ja que comenten a la mestra si és possible començar a fer el projecte ara mateix.</p>	
V. 3.1/p.11 (00:04:14)	<p>La nena que ha proposat el Nepal és perquè tenen dues nenes apadrinades del Nepal i a ella li agradaria saber més coses sobre el país.</p> <p><i>Un cop aquesta nena ha donat aquesta informació estudiar aquest país agafa un sentit diferent, ja que hi ha una connexió d'una companya de classe. Si les cartes</i></p>	

	<p><i>estan en anglès es podrien treballar des d'aqueta assignatura. Això pot ser molt motivant per a ells, ja comencen a saber coses sobre el país.</i></p>	
V. 3.3/p.14 (00:00:30)	<p>Els alumnes decideixen fer-los ells mateixos, comprometent-se a treballar. S'observa com els alumnes comencen a comentar entre ells qui pot anar amb qui. Fan 4 grups de cinc persones.</p> <p><i>Tot i així, la motivació és molt diferent, ja que de seguida els alumnes es posen a fer els grups i estan molt entusiasmats.</i></p>	
V. 3.3/p.14 (00:03:00)	<p>Ja han escollit el tema.</p> <p><i>Els alumnes tenen moltes ganes de començar a treballar. Realment aquesta primera etapa és molt motivant. Ha passat l'hora i ningú se n'ha adonat.</i></p>	
V. 4.1/p.16 (00:08:36).	<p>Els alumnes preguntes dubtes que tenen de la manera de buscar informació.</p> <p>La mestra comenta que està molt contenta que pel seu compte ja s'hagin trobat i comencin a buscar informació.</p> <p><i>Realment veig que els alumnes estan molt motivats per tirar endavant aquest projecte.</i></p>	
V. 7.1/p.25 (00:08:00)	<p>L'experta els pregunta als alumnes si volen saber com ella va anar a parar Jamaica, de seguida tots diuen que sí.</p> <p><i>Els nens tendeixen a ser molt curiosos, i tot el que siguin anècdotes i historietes, els crida molt l'atenció. Són coses de les quals després es recorden molt.</i></p>	
D. S8/p.16	<p>La noia comença explicant la seva història.</p> <p>Ha preparat un power point amb la informació que ha pensat que els aniria bé per fer el treball i que s'adequa a les preguntes que la mestra de música li va passar amb antelació. Els parla d'arquitectura, de religió, dels temples, etc.</p> <p><i>Aquesta història sembla que fascini als alumnes ja que de seguida es mostren molt atents i encuriosits. És fascinant com els alumnes es mostren molt participatius. Els power point és una eina molt útil, ja que es nota que els hi agrada als alumnes i intervenen molt. Se salten el torn de preguntes i cadascú pregunta el que en aquell moment té ganes de saber.</i></p>	

V. 8.2/p.29 (00:18:59)	<p>Els explica quin és el menjar tradicional del Nepal i els ensenya alguna fotografia. Els ha posat el nom en nepalí i els hi tradueix al català.</p> <p>Els diu que mengem amb els dits, amb la mà dreta. Els alumnes els sobta molt i pregunten si es pot menjar amb coberts.</p> <p><i>Els alumnes estan molt posats en l'explicació, interaccionen molt i es mostren molt interessats ja que cada cosa que no els queda clara o que en volen saber més, la pregunten.</i></p>	
D. S14/p.27	<p>Els alumnes es divideixen per grups de treball i es reparteixen per diferents espais de l'escola.</p> <p><i>Són molt interessants les melodies que els hi surten. També ho és observar com s'ho fan per compondre. Penso que és un treball molt significatiu per ells, perquè quan van cap a la classe perquè ja s'acaba l'hora, n'hi ha que van cantant la seva creació. Quan arriben a l'aula es posen a tocar-ho amb la flauta.</i></p> <p>La mestra anuncia que a la propera sessió ho tocar i ho acabaran. Els alumnes pregunten perquè no ho poden acabar ara.</p> <p><i>Que els alumnes no vulguin acabar una feina és senyal que els agrada i els motiva allò que estan fent.</i></p>	
V. 12.10/p.39 (00:03:19)	<p>El que crida l'atenció als alumnes són les anècdotes.</p> <p><i>Interès dels alumnes per les anècdotes i les curiositats dels dos països.</i></p>	
V. 13.2/p.41 (00:00:18)	<p>Els alumnes estan encuriolats per saber què significa el text que els ha passat la mestra. S'han fixat que hi ha unes paraules que es repeteixen moltes vegades.</p> <p><i>La curiositat dels alumnes quan es treballa aquest tipus de música és més gran perquè desconeixen la majoria d'aspectes.</i></p>	
D. S16/p.30	<p>Passo pels grups per veure què és el que estan fent. Hi ha coses molt interessants a observar pel que fa a com s'ho fan a l'hora de crear:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llegeixen el que havien escrit el dia anterior, per tant, es veuen obligats a llegir i també a escriure. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Hi ha grups que creen polifonia. - N'hi ha que creen per comparació. <p><i>És molt interessant observar amb la seriositat amb la qual s'han agafat aquest treball. Es nota que gaudeixen i que s'ho passen bé.</i></p>	
V. 16.2/p.48 (00:04:13)	<p>Els comentaris dels alumnes quan escolten com van quedant les seves melodies són molt positius.</p> <p>Practiquen tocar-ho tots junts a la vegada</p> <p><i>Els alumnes se senten motivats fent aquest treball.</i></p>	
V. 19.4/p.54 (00:00:35)	<p>El grup del menjar m'ensenya com els està quedant el Power point que estan elaborant.</p> <p><i>Els alumnes estan molt motivats fent els Power point, suposo que deuen sentir que arriba la fase final del projecte i comencen a veure el resultat de tots aquests dies de treball.</i></p>	
V. 19.5/p.55 (00:00:06)	<p>M'ensenyen com els està quedant el Power point que estan elaborant.</p> <p><i>Els alumnes tenen moltes ganes d'ensenyar-me allò que fan, això vol dir que se senten orgullosos i estan implicats i motivats fent-ho.</i></p>	
V. 21.2/p.57 (00:00:25)	<p>El grup de música comença l'assaig de la seva part de l'exposició.</p> <p><i>Els alumnes estan expectants perquè és el primer grup que presenta i també perquè expliquen coses del país que no coneixen, perquè cada grup s'ha fet expert d'un dels temes que es van escollir al començament.</i></p>	
D. S25/p.44	<p>Abans de començar a fer l'assaig general de l'exposició conjunta, fem una passada de tot el treball final perquè tothom veig com ha quedat i si s'entén correctament.</p> <p><i>Es veuen tots els alumnes molt implicat en el projecte final, quan s'ha acabat la passada de totes les diapositives han començat a aplaudir.</i></p>	
R. M. 2/p.4	<p>Les mestres se n'adonen que si es crea un ambient de confiança i de relax, els alumnes es deixen anar i s'expressen millor i amb més facilitat.</p>	
E. M. Q4	<p>La motivació és una passada, han treballat els caps de setmana, etc. voluntàriament els alumnes</p>	

E. M. Q5	poden arribar a fer de tot. La vista de les expertes ha estat molt interessant, perquè els alumnes en van aprendre molt, van estar molt atents i va ser molt motivador per ells.	
Q. A. Q1	Els alumnes tenen consciència d'haver escollit el tema del projecte i això els motiva.	
V. 1.1/p.3 (00:23:00)	És curiós, observant aquesta primera sessió, com els alumnes s'han arribat a habituar a la dinàmica del projecte. Cada vegada s'han anat mostrant més participatius i més capaços de prendre decisions i donar opinions.	Actitud, comportament dels alumnes.
V. 1.1/p.5 (00:43:30)	<p>Quan s'acaba la classe es posen a comentar alguns aspectes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Imposició de la càmera. (diuen que una mica) - Comportament dels alumnes (la mestra els felicita perquè han estat molt ordenats i s'han portat molt bé) - La filosofia dels projectes de treball (entre tots aprenem). - Motivació per la incertesa del què passarà (ningú sap com anirà, com evolucionarà, que arribaran a aprendre) <p>La mestra els pregunta si tenen ganes de fer-lo. Tots els alumnes responen que sí. <i>En aquesta primera fase de presa de decisió, el comportament dels alumnes ha estat exemplar. Quan es posin a buscar informació el seu comportament canviarà molt. Per què? A l'inici els interessa el tema i estan motivats.</i></p>	
V. 2.1/p.6 (00:00:19)	<p>Fan un recordatori del que van decidir en la sessió passada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Volen escoltar les músiques del cinc continents. - Es va parlar de l'Àfrica. Als alumnes els interessa escoltar més músiques "diferents". <p><i>Els alumnes de seguida es mostren molt participatius. Sembla que tenen molt clar el que van decidir la sessió passada.</i></p>	
V. 4.8/p.18 (00:00:02)	<p>Mentre uns busquen amb els ordinadors, hi ha una nena que apunta la informació en un full, tal i com els hi ha dit la mestra.</p> <p><i>L'actitud dels alumnes és molt positiva. Estan posats davant dels ordinadors i busquen informació, es veuen implicats i concentrats.</i></p>	

V. 5.1/p.19	Els alumnes s'han repartit per grups en diferents sales i continuen buscant informació. Hi ha grups que s'ho prenen seriosament i s'han organitzat molt bé la feina (fins i tot es fan un guió a la pissarra) en canvi d'altres que perden el temps.	
V. 7.2/p.27 (00:25:39)	Un cop han acabat de fer les preguntes que tenien apuntades, els alumnes comencen a preguntar altres coses que els semblen interessants, com per exemple l'economia del país, el turisme.	
V. 8.1/p.28 (00:01:10)	És sorprenent com els nens poden estar tan atents a les explicacions. Això és probable que sigui perquè el tema realment els interessa.	
D. S10/p.19	<p>En grups van buscant informació.</p> <p>Hi ha un grup que no s'ha organitzat gaire bé i només es posen a escoltar música. La mestra els crida l'atenció.</p> <p><i>Hi ha una mica de tot. Hi ha grups que han passat la informació de les fotocòpies a net i ja han avançat feina perquè ja ho tenen redactat. Es veu que queden a fora de l'escola per passar la informació i per buscar-ne. Els hi pregunto si els pares els ajuden i la resposta és afirmativa, diuen que a vegades sí que els ajuden.</i></p>	
V. 9.2/p.32 (00:14:15)	<p>Acorden quins són els temes generals que són importants i dels quals els alumnes n'han tingut més interès, per contextualitzar els seu projecte: Clima i geografia, religió, idiomes (colonització) i bandera, castes.</p> <p><i>Els alumnes es recorden de moltes coses, això demostra que els interessa i que van estar molt atents. Aquest projecte ens ha donat l'oportunitat de tractar diversos temes (colonització, pobresa, religió, etc.)</i></p>	
V. 13.8/p.42 (00:00:02)	El grup de música, que era el que tenia més membres, s'ha dividit en dos grups, perquè es tendien a portar força malament. Els pregunto com s'organitzaran, em diuen que no ho saben i no estan massa per la feina de posar-se a decidir.	
D. S15/p.29	En general tenen poca capacitat de concentració, a la que porten una hora treballant, la majoria estan despistats.	

V. 16.8/p.49 (00:01:22)	<p>Hi ha grups que queden a casa per avançar feina. Hi ha una nena que comenta: “<i>Fa pal, però ens ho passem bé!</i>”</p> <p>Comença el primer grup a tocar la seva melodia, s’ha equivocat i els companys han rigut. La mestra els fa reflexionar sobre aquest comportament. <i>En la posada en comú els alumnes aprenen a escoltar els companys, com també els hàbits de respecte.</i></p>	
D. S20/p.38	<p>Demà amb la mestra tutora havíem de fer les exposicions que quedaven, però hi ha molts grups que li diuen a la mestra que no ho tenen preparat. Es parla una mica de l’organització, del poc compromís dels nens, dels problemes tècnics d’última hora. <i>Espero que la reflexió que els hi ha fet la mestra els pugui servir d’alguna cosa i que el projecte finalment pugui acabar bé i tots ens tinguem un bon record.</i></p>	
D. S20/p.39	<p>El comportament d’alguns alumnes no ha estat l’adequat i la mestra els ha hagut de cridar l’atenció unes quantes vegades. <i>No acabo d’entendre aquesta falta d’interès pel que exposen els companys. Segurament els alumnes estan poc acostumats a treballar així, o potser el projecte se’ls comença a fer llarg.</i></p>	
D. S23/p.42	<p>No s’ho prenen gens seriosament i la mestra els crida l’atenció i els diu que demà tenen l’última oportunitat per exposar. Els comenta que jo estic fent un treball per la universitat i que el que ells estan fent també m’implica a mi. <i>Sembla que aquest comentari de la universitat ha afectat molt als alumnes, estan molt preocupats per mi. És com si m’haguessin pres com una més de la classe.</i></p>	
D. S24/p.43	<p>Avui els toca exposar al grup que s’ha portat més malament durant tot el projecte. Comencen a exposar i només fan que riure, no es prenen seriosament la feina i la mestra decideix deixar-ho córrer. <i>Estic força decepcionada amb aquest grup. Per què s’han portat així? Per què no saben treballar en grup? Potser no els hi agrada el projecte i per això se n’han desentès.</i></p>	

V. 21.1/p.57 (00:07:26)	<p>Acordem posposar les exposicions que queden per la setmana vinent. La mestra els fa reflexionar sobre el poc compromís dels alumnes.</p> <p><i>Els alumnes prendran consciència dels seus actes i es responsabilitzaran més de les coses.</i></p>	
V. 21.3/p.58 (00:02:37)	<p>La mestra s'enfada perquè els companys que no estan exposant no presten massa atenció.</p> <p><i>A mesura que es vagin assajant les exposicions el comportament dels alumnes millorarà i hi haurà més implicació. Per què al començament els costa tant?</i></p>	
V. 23.4/p.62 (00:00:00)	<p>La mestra explica la seva opinió sobre els resultats dels assajos de les exposicions, felicita a alguns grups però també fa incidència al comportament d'alguns altres.</p> <p>Fa reflexionar als alumnes en què consisteix aquest tipus de treball: aprenem continguts, però també aprenem el procediment i el treball en grup.</p> <p><i>Hi ha alumnes que s'han implicat molt en el projecte, però d'altres que no gaire i això cal comentar-ho a nivell general. Hi ha grups que han funcionat molt bé des del començament, d'altres que han anat evolucionant, i d'altres que no n'han sapigut.</i></p>	
V. 24.2/p.63 (00:00:46)	<p>El grup que s'ha implicat menys en el projecte es disposa a fer la presentació. No s'ho prenen gaire seriosament, no ho tenen massa preparat, estan poc organitzats i s'ho agafen en broma.</p> <p>La mestra intervé perquè el seu comportament no és acceptable. Els dona una altra oportunitat però com que no l'aprofiten decideix que aquest grup no farà el projecte i que la seva part se la repartiran els altres grups.</p> <p><i>Em quedo molt decebuda amb el comportament d'aquests alumnes, no hi ha hagut cap mena d'implicació per la seva part. Em pregunto si estan desmotivats a causa del partiment del grup inicial en dos, que ells no treballin res de música, etc.</i></p> <p><i>Els alumnes han de ser conscients de les conseqüències que porta aquest mal comportament, ja que és un projecte global de tota la classe, per tant els seus companys també hi estan implicats i els afecta directament, perquè ara tenen més feina.</i></p>	
D. S26/p.46	<p>Abans de començar l'exposició han estat fent una petita avaluació de com ha anat tot.</p> <p><i>Avui l'ambient és diferent al dels altres dies, hi ha molta emoció i es veuen molt contents.</i></p>	

E. M. Q4	Hi ha alumnes que treballant d'aquesta manera ha crescut i han madurat, sobretot aquells que es mostren més tímids a l'aula i treballant en grup s'han deixat anar.	
E. M. Q8	Penso que quan hi ha la música pel mig relaxa, en general, el comportament que tenen els alumnes. Els veig més motivats. Poden estar escoltant una audició amb una actitud que no tenen a la classe de socials, per exemple, perquè a les altres assignatures estan més acostumats a fer coses, més neguit, més moviment, més parlar, i en canvi, per poder educar l'oïda i ha d'haver un moment de parada, i això contrasta el seu ritme d'aprenentatge. Els vaig veure molt atents, hi ha moltes vegades que costa molt mantenir l'atenció dels alumnes i durant aquest treball els he pogut veure molt atents i poc dispersos. La predisposició és diferent. Possiblement presentar-ho des de la música dona la sensació que no és un treball tan feixuc. Potser es prenen el treball de la música més de caire lúdic o més amè.	
E. M. Q14	Pensem, que l'actitud dels alumnes ha canviat amb aquest projecte, s'han fet grans, han madurat i s'han sentit grans. S'han fet més responsables d'allò que havien de treballar perquè no érem nosaltres les que en sabíem, sinó que construïem coneixement en conjunt.	
D. S3/p.8	La mestra els diu als dos alumnes que van proposar els països perquè ho van fer. Els nens porten informació i s'han preparat l'explicació. <i>És una passada! Em sembla molt bé que els alumnes pel seu compte hagin buscat informació de cadascun dels països i la vulguin compartir amb els seus companys. Suposo que per aquests dos alumnes, que han estat els que han proposat el país, fer aquest projecte encara ha de ser més significatiu. Els ho podria preguntar al final.</i>	Implicació dels alumnes
D. S4/p.10	La mestra explica als alumnes que hi ha la possibilitat que dues expertes dels països, que són noies que hi ha estat vivint una temporada, vagin a l'escola a fer-los una xerrada. Un nen diu que servirà per poder fer preguntes i poder saber coses.	
V. 3.1/p.11 (00:02:00)	Justificació dels països: Fa sortir al davant de la classe als dos alumnes que van proposar els països seleccionats, els pregunta per què van proposar aquests països, què en coneixen, etc.	

	<i>La sorpresa és que els alumnes ja venen preparats i han portar informació de cada país per explicar als companys perquè el van proposar, sense que ningú els hagi dit res.</i>	
V. 4.1/p.15 (00:05:10)	Ja hi ha alumnes que han buscat informació pel seu compte. <i>Penso que si els alumnes han començat a buscar coses pel seu compte, estan molt implicats en el projecte.</i>	
D. S18/p.33	Els nens comenten entre ells quan han de trobar-se per quedar.	
V. 15.6/p.47 (00:00:28)	Els pregunto com s'han organitzat amb l'altre part del grup. No sembla que ho tinguin massa clar. Hi ha grup que queden a fora de l'escola per fer feina del projecte. <i>Això demostra una forta implicació dels alumnes, ja que les mestres, de moment, no insisteixen especialment en el fet que els alumnes s'hagin de trobar a fora de l'escola.</i>	
D. S20/p.38	Hi ha alumnes que tenen impresa i subratllada i repartida la part que han d'exposar. <i>Això em fa pensar que hi ha una gran implicació dels alumnes i que realment s'ho estan prenent seriosament.</i>	
D. S22/p.40	Un cop explicats tots aquests aspectes hem marxat amb els grups que ahir van exposar i hem estat treballant to el que vam comentar ahir. Els alumnes han resumit la informació del power point, els han fet més vistosos (han afegit imatges, etc.). <i>Han entès el que ahir se'ls va comentar i ho intenten modificar de la millor manera possible, amb responsabilitat. Els alumnes han entès la idea i les correccions que es van fer ahir.</i>	
V. 23.2/p.68 (00.04:58)	Mentre aquest grup va explicant la resta d'alumnes escolta molt atents, realment els interessa el que els diuen les seves companyes, i estan aprenent coses noves. Fins i tot s'atreveixen a preguntar. Aquest grup ho està fent molt bé, es nota que s'ho han preparat molt.	
D. S27/p.47	Abans de començar les exposicions finals hi ha alumnes que es posen a repassar el que han de dir amb els apunts.	
V.	Hi ha un alumne que pregunten si faran còpies de tot el treball per tal que tothom el pugui tenir.	

<p>25.1/p.64 (00:05:31) V. 25.3/p.65 (00:00:40) (00:02:13)</p>	<p><i>Això demostra un interès per part dels alumnes per allò que han estat treballant durant mesos.</i></p> <p>Assagen que és el que diran abans de començar les presentacions. Hi ha diverses intervencions dels alumnes per complementar les explicacions.</p> <p><i>És molt interessant, perquè a l'hora d'explicar quin treball s'ha realitat, tothom en vol dir la seva. Això vol dir que els alumnes se senten implicats i són capaços i tenen ganes d'explicar què és el que han estat fent al llarg d'aquests mesos. És important, també, escoltar quina és la concepció dels alumnes sobre aquest treball.</i></p>	
<p>R.M. 7/p.10</p>	<p>La mestra em comenta que hi ha un parell de grups que comencen a tenir enllestit el redactat del treball. N'hi ha alguns que s'han trobat aquesta Setmana Santa per poder avançar feina.</p>	
<p>V. 1.1/p.2 (00:21:20)</p> <p>V. 2.2/p.8 (00:11:55)</p> <p>V. 2.2/p.10 (00:34:30)</p> <p>V. 3.3/p.14 (00:03:00)</p> <p>V. 6.4/p.24 (00:11:50)</p>	<p>Un nen treu el tema de la solidaritat, el fet de compartir, encara que no tinguin res t'ho donen tot. Ho explica marcant la diferència amb el que passa en la nostra cultura.</p> <p>La mestra però, els comenta diverses possibilitats. Escollir un d'aquestes temes que sigui més global o bé escollir-ne un parell que siguin més concrets. Anima a tothom a pronunciar-se, perquè potser que no els agradi alguna de les coses que s'estan dient, i cal intentar que estiguin al màxim d'acord.</p> <p><i>Posar-se d'acord amb els companys i respectar la seva opinió.</i></p> <p>Ja tenen escollits els dos continents, ara del que es tracta és d'escollir els països.</p> <p><i>Els alumnes es veuen molt implicats en la tria dels països, s'ho han agafat molt seriosament. La negociació i la discussió fa participar a molts alumnes, a més, fomenta la capacitat d'argumentació.</i></p> <p>Escollir el tema que treballa cada grup. Els alumnes s'han d'intentar posar d'acord.</p> <p>A l'hora de posar en comú les preguntes, els alumnes també interactuen i donen idees als companys, no només la mestra.</p> <p>Si els grups específics comenten alguna cosa que la resta de companys no saben, la mestra els hi</p>	<p>Les competències i aprenentatges que han adquirit els alumnes.</p>

	<p>fa explicar.</p> <p><i>És molt interessant perquè fomenta l'aprenentatge entre companys.</i></p>	
D. S7/p.15	<p>Un cop han acabat les preguntes que tenien previstes ells van fent les preguntes que volen.</p> <p>Els explica coses sobre la colonització, i els parla dels Arawaks, que són els indígenes de Jamaica, que es poden veure a l'escut i els espanyols els van matar a tots.</p> <p>També els explica com són els pobles. Els diu que Jamaica és un país pobre.</p>	
V. 7.2/p.27 (00:32:10)	<p>Els explica que Jamaica és un país pobre i els alumnes es queden una mica sorpresos. Comenten que normalment s'ensenyen les coses turístiques i deixen de mostrar la realitat del país.</p> <p><i>Agafar molta consciència a nivell de valors fent aquest projecte, ja que veuran les diferències que existeixen en el món.</i></p>	
V. 8.1/p.28 (00:01:10)	<p>L'experta explica als alumnes quina és la seva connexió amb el Nepal. Ho explica com una petita història dins la qual ja va donant dades importants als alumnes.</p> <p>Els compara la situació del nostre país amb la del Nepal (l'educació, la situació familiar, la pobresa, etc.)</p> <p><i>Tots aquests aspectes fan que els alumnes vagin adquirint una concepció del món diferent a la que tenien. Estan obtenint molts valors socials.</i></p>	
V. 8.1/p.28 (00:08:23)	<p>Es tracten temes de geografia, política i història.</p> <p>El Nepal és un país caracteritzat pel seu esperit pacífic, han fet un acord de pau entre partits polítics.</p> <p><i>Els alumne estan aprenent moltes coses amb aquest projecte, i molts d'aquests aspectes són xocants per a ells, com el sistema de castes. Tot i així, es mostren molt interessats i en prenen molta consciència, ja que de seguida es posen a fer preguntes que estan fora del guió que tenien preparat.</i></p>	
V. 8.2/p.29 (00:08:14)	<p>Els alumnes s'interessen per aspectes de la pobresa.</p> <p><i>És molt interessant la consciència social que estan agafant aquests alumnes.</i></p>	
V. 8.2/p.29	<p>Els explica quines són les festes tradicionals del Nepal i els mostra algunes de les seves</p>	

(00:26:38)	<p>fotografies.</p> <p><i>Com més interès tenen els alumnes per una cosa més ràpid aprenen. Moltes de les anècdotes que els explica l'experta, els alumnes les utilitzaran per fer les seves exposicions.</i></p>	
D. S9/p.17	<p>Els nens expliquen com es van sentir, què en pensen, com ho van viure, que hi va haver coses que els van sobtar molt, com per exemple, que al Nepal funcionessin per castes.</p> <p><i>En general, em dóna la sensació que conèixer altres realitats diferents a les que estan acostumats, saber coses d'altres cultures, és una gran experiència personal pels alumnes.</i></p> <p>Els pregunta grup per grup, què els van aportar el que els van explicar, com també que és el que ja tenen recollit.</p> <p><i>És impressionant la capacitat que tenen els nens de captar la informació i de processar-la. Es recorden de moltes coses concretes i tinc la sensació que tot el que els van explicar els serveix com a informació pel treball.</i></p>	
V. 9.2/p.31 (00:00:02)	<p>La mestra demana als alumnes la seva opinió sobre les xerrades de la setmana passada.</p> <p>Alguns comentaris dels nens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els han anat molt bé perquè els hi han donat molta informació, alguns noms claus i llocs on buscar-la. Ara, per tant, tenen molta feina. - Que els dos països són molt diferents. Hi ha coses que els han sobtat molt, com ara el sistema de castes del Nepal. Sobre aquest tema els nens comenten: "Em sembla molt fort". "És molt exagerat". <p><i>Els alumnes de seguida es posen a comentar coses, tenen moltes ganes d'expressar la seva opinió. Moltes de les coses que els nens comenten que els han sorprès més són les anècdotes que van explicar les expertes.</i></p>	
D. S18/p.34	<p>Els alumnes es mostren molt participatius a l'hora de comentar coses sobre el vídeo, les seves opinions, reflexions, etc.</p> <p><i>Ha estat molt interessant sobretot a nivell de la reflexió que han pogut arribar a fer els alumnes. Al final la mestra els ha fet pensar en moltes coses, com ara els valors</i></p>	

	<p><i>socials, la diferència entre els països, etc. Els recomana que hi pensin. Aquest projecte també serveix perquè els alumnes se n'adonin que no tothom viu igual al món, i que no tot és el que sembla, que a l'illa de Jamaica hi ha més pobresa que la que ensenyen les agències turístiques, que al Nepal funcionen amb un sistema de castes, etc. Aquestes són coses que marcaran als alumnes?</i></p>	
V. 16.2/p.48 (00:02:48)	<p>Quan algú té una proposta ho mostra interpretant-ho en el carilló als altres companys. Si els agrada com sona ho donen per bo i ho escriuen a la partitura.</p> <p><i>S'observa un gran nivell de cooperació entre els alumnes, es tendeixen a ajudar molt.</i></p>	
V. 18.5/p.53 (00:00:02)	<p>La mestra de música para un moment el vídeo per fer-ne alguns comentaris. Els pregunta als alumnes què han entès fins ara del vídeo que estan veient. Els problemes amb la importació dels aliments, la història i la independència del país. La visió que els donen als turistes. Ho comenten amb el nen que va anar com a turista a Jamaica. Ell diu que l'únic que va veure del país van ser les platges.</p> <p><i>Aquest documental ofereix als alumnes una visió real de l'illa de Jamaica, sota una perspectiva crítica. L'experta els havia explicat que Jamaica era una illa pobre, i en aquest documental els alumnes ho poden comprovar, tot escoltant com parla la seva gent. Són aspectes que la mestra de música els fa reflexionar i els aclareix. I són importants per entendre les diferències que existeixen en els països del món. Tots aquests aspectes fan conscients als alumnes dels problemes que existeixen en el món. Fins a quin punt, conèixer altres realitats és important per valorar el que es té.</i></p>	
D. S23/p.42	<p><u>Exposició del grup de danses:</u></p> <p>Han posat música de cada país al power point.</p> <p>Els alumnes es fan preguntes entre ells.</p> <p>La mestra comenta que li ha semblat l'exposició d'aquest grup, ha fet poques intervencions perquè diu que li sembla molt correcte el que han presentat i com ho han fet.</p> <p><i>Em sembla molt interessant el que estan explicant. Realment els estan sortint un treball molt xulos i es nota que estan aprenent molt.</i></p> <p><i>El fet que un dels seus companys preguntí, vol dir que li interessa el que s'està explicant i que realment estant molt atents.</i></p>	

D. S24/p.43	La mestra reparteix els temes d'aquest grup als que ja han acabat la feina. La primera reacció és de queixa, però llavors ho accepten ràpidament i es posen a treballar.	
V. 21.2/p.58 (00:04:00)	Els alumnes expliquen l'evolució de la música jamaicana. <i>És sorprenent la quantitat de coses que els alumnes han arribat a aprendre fent aquest projecte, continguts que pertanyen a diverses àrees.</i>	
V. 21.4/p.58 (00:03:26)	Aquests alumnes posen quina és la conclusió a la qual han arribat fent aquest treball. Comenten que els agrada molt fer els treballs en grup perquè poden escoltar diverses opinions i aprenen coses noves. <i>El fet que els alumnes s'interessin per aquests aspectes socials vol dir que aquest projecte ha transcendit més enllà del coneixement d'uns continguts, també està formant als alumnes com a persones i està tractant temes de valors socials.</i>	
Q. A. Q2	Els alumnes tenen consciència d'haver après moltes coses realitzant aquest projecte.	
Q. A. Q4	Els alumnes consideren que s'aprèn diferent treballant d'aquesta manera perquè aprenem companyerisme, ens ajudem entre tots i cadascú pot expressar la seva opinió. La sensació de treballar amb companys és que et sents més lliure de tot i aprens més.	
Q. A. Q4	S'aprèn diferent perquè no t'ho expliquen, no és el que diu la mestra i investigues tu mateix.	
V. 2.2/p.9 (00:12:40)	És molt interessant anar veient el procés de decisió, entre tots van construint el tema.	Consciència de projecte comú i global de tota la classe
V. 6.1/p.22 (00:06:40)	La mestra també comenta que si algun grup ha trobat informació que pugui interessar a un altre grup, que els hi passin. <i>L'intercanvi d'informació entre els grups fomenta el sentiment de projecte global.</i>	
D. S10/p.20	Interaccionen entre els grups i es pregunten si han trobar molta o poca informació. <i>La veritat és que em quedo sorpresa amb aquest nivell d'implicació que tenen</i>	

<p>V. 15.8/p.47 (00:00:06)</p> <p>D. S26/p.45</p> <p>Q. A. Q4</p>	<p><i>alguns grups. Vull pensar que és perquè el projecte realment els agrada.</i></p> <p>El grup de la música ha vist que a Jamaica hi ha moltes festes relacionades amb la música, i ha anat al grup que s'encarrega d'explicar les festes tradicionals en general, per preguntar-los si les podien explicar ells.</p> <p><i>És impressionant la capacitat que tenen els alumnes d'autogestionar-se. Coneixen que és el que fan els seus companys i això demostra que és un projecte global.</i></p> <p>Quan arribo a l'aula estan fent l'assaig general.</p> <p><i>Puc observar que els alumnes estan molt més participatius, els comentaris van més específics a l'exposició que faran d'aquí una hora. Els comentaris que fan els nens em fan adonar que ja es coneixen els projecte en global tots. Han fet més d'una vegada l'assaig de l'exposició entre tots i això ha anat bé per compartir-ho tot i conèixer el que han fet els altres grups i així el projecte ha esdevingut global i no quelcom separat per petits grups.</i></p> <p>Quan han acabat de visualitzar tot el power point complert els alumnes aplaudeixen.</p> <p><i>És un projecte conjunt de tota la classe, ja que tothom pot participar i donar la seva opinió. Que la mestra cedeixi als alumnes la presa de decisions és molt interessant, ja que aquests prenen autonomia i es responsabilitzen que tot el que hi hagi en el treball estigui correcte, ja que és un treball propi elaborat per tot el grup classe.</i></p> <p>Els alumnes tenen consciència que treballant d'aquesta manera aprenen globalment.</p>	
<p>V. 10.2 (00:00:02)</p> <p>V. 10.2 (00:01:05)</p>	<p>Els alumnes utilitzen la informació que han recopilat en fotocòpies o que tenen guardada al llapis de memòria que s'han descarregat directament des d'Internet.</p> <p>Hi ha grups que comencen a redactar la seva part del treball.</p> <p>Expressen que les expertes els hi van donar moltes idees que estan buscant i començant a redactar.</p> <p><i>Els alumnes cada vegada són més independents. Tenen molt clar que és el que han de buscar, ho tenen escrit en un guió i van fent segons el seu criteri.</i></p>	<p>Autonomia dels alumnes</p>

D. S19/p.35	Entro a la classe i les taules ja estan posades per grups amb un portàtil a sobre la taula. Els nens arriben i ja saben el que han de fer, de seguida es posen a fer feina.	
V. 17.1/p.50 (00:00:13)	Els pregunto al grup que ho tenen més avançat com ho porten i em diuen que ja ho han acabat. Em comenten que ara s'ho han de començar a estudiar per poder-ho exposar. <i>Quina sorpresa! Aquest grup s'hi ha implicat molt en aquest projecte, són alumnes molt responsables. Han agafat de seguida molta autonomia i ells s'han gestionat sense cap problema.</i>	
D. S6/p.13	Cada grup es distribueix les preguntes, qui les farà.	
V. 4.4/p.17 (00:00:20)	Aquest grup es dedica a buscar la música. S'han organitzat de tal manera que uns es dediquen a buscar la música de Jamaica i els altres la del Nepal. <i>És un recurs que utilitzaran molt això de dividir-se per buscar la informació.</i>	
V. 6.2/p.23 (00:00:20)	Els alumnes, utilitzant la informació que han anat recopilant i també els dubtes i interessos que tenen sobre el seu tema es plantegen quines són les preguntes que els volen fer a les expertes. <i>Els nens es mostren molt implicats i motivats en la tasca que han de realitzar. De seguida s'han organitzat i s'han posat a fer feina. Estan treballant correctament en grup.</i>	
V. 9.2/p.31 (00:05:20)	La majoria d'alumnes comenten que els van aclarir aspectes i els van donar més informació de la que ells tenien. <i>És sorprenent com són capaços de recollir la informació i explicar-la.</i>	
V. 10.3/p.34 (00:00:38)	Els alumnes diuen que buscaran algunes coses que els van dir les expertes i que es posaran a redactar. També tenen present els temes que es van repartir el dia anterior. Argumenten per què els hi ha tocat al seu grup el nou tema. <i>Els alumnes es van fent seu el projecte. Saben explicar i argumentar correctament els diferents aspectes i en busquen connexions, cosa que és molt important.</i>	
V. 15.10/p.47	Els pregunto si creuen que és útil fer aquesta fitxa resum. Creuen que sí perquè els ajuda a organitzar la informació que tenen i llavors només l'han d'ampliar i és més fàcil.	

V. 15.12/p.47	<p>Els alumnes m'expliquen d'on treuen la informació. Ara es limiten a buscar a Internet quan hi ha alguna cosa que els falta.</p> <p>El grup que ha quedat a casa per avançar feina m'ho explica.</p> <p><i>A mesura que avança el projecte els alumnes tenen molta més capacitat de treballar amb aquesta metodologia. Han après com buscar informació, ja que ara s'han tornat més selectius i només busquen el que els fa falta. Com que la pàgina està en anglès, han d'utilitzar els coneixements que tenen d'aquesta matèria.</i></p>	
V. 19.3/p.54	<p>Aquestes noies m'expliquen que gairebé han acabat el Word i que ara es dediquen a fer el Power point.</p> <p>Han quedat el cap de setmana per avançar feina.</p>	
V. 19.3/p.54 (00:00:40)	<p>Els pregunto com s'organitzaran les exposicions orals. Em responen que seguiran la mateixa distribució que han seguit a l'hora de treballar: s'han dividit en dos grupets, unes que feien un país i les altres l'altre. Diuen que ho van fer així perquè els és més fàcil treballar així i podien buscar més informació.</p> <p><i>Els alumnes ho tenen tot molt ben pensat. Han agafat molta autonomia i són capaços d'autogestionar-se i organitzar-se les tasques.</i></p> <p><i>També són conscients que malgrat haver-se dividit en petits grups han de saber el que fan els seus companys.</i></p>	
V. 19.4/p.55 (00:01:18)	<p>A l'hora d'organitzar el Power point els alumnes també decideixen com fer-ho i m'expliquen els seus arguments. Han decidit que primer expliquen tot allò d'un país i després el de l'altre per mostrar el contrast. Prefereixen fer el país d'una tirada que no anar comparant cada tema.</p> <p><i>Els alumnes tenen molt clar com han d'anar desenvolupant el projecte. Saben argumentar cada pas que fan i donar-ne les explicacions pertinents.</i></p>	
E. M. Q9	<p>El projecte hi estava molt present i quan vosaltres no hi éreu el que els alumnes volien era treballar en grup i organitzar-se ells sols. Tenien molt clar el que havien de fer per continuar desenvolupament el projecte. Llavors jo els oferia la meua ajuda pel fet que hi havia falta i quan em necessitaven m'ho feien saber.</p> <p>A l'hora del pati també ho comentaven als companys de l'altre sisè i això va fer que la tutora de</p>	

	l'altre grup es vingués a interessar sobre el treball de música que estaven fent els meus alumnes. Ha donat molta autonomia aquest treball.	
V. 1.1/p.1 (00:01:20)	Al final del projecte els alumnes ho valoraran molt el fet d'haver-se construït el seu propi coneixement.	Opinió dels alumnes
V. 12.10/p.39 (00:00:21)	En un apartat de la fitxa els pregunta què els sembla treballar d'aquesta manera. Hi ha un grup que té apuntat: <i>Ens ha semblat interessant (NO) perquè hem après coses que no ens imaginàvem de Nepal i Jamaica.</i> Els demano que m'ho expliquin i comencen a riure i una nena diu que ho ha posat en broma. <i>Hi ha diverses opinions dels alumnes sobre el fet de realitzar aquest projecte i de treballar d'aquesta manera.</i>	
D. S16/p.30	Estem esperant que entri tothom a la classe i els pregunta a un grup d'alumnes què els sembla el projecte. M'expliquen que els hi agrada el projecte que estan fent, però una comenta que li hagués agradat més fer-ho d'uns altres països, els que ella havia proposat.	
V. 15.1/p.45 (00:03:00)	La mestra diu als alumnes que si veu que estan treballant bé, poden allargar tota la primera part del matí fent el treball del projecte. <i>La mestra exposa quanta estona tenen per fer el treball, què és el que haurien de començar a enllestir, com han de treballar, i deixa als alumnes organitzar-se i gestionar-se. Això dóna molta autonomia als alumnes. La mestra hi és present per si tenen algun dubte, però el treball l'estan elaborant els alumnes.</i>	
V. 26.1/p.68 (00:01:41)	Un alumne comenta a la mestra que a ell li ha agradat més fer aquest tipus de treball que el que normalment fan a música, perquè és més divertit, fas feina amb els companys, busques informació amb els ordinadors. <i>Aquesta petita reflexió va molt bé per veure les diferents opinions dels alumnes, que són molt interessants. Ells donen idees a la mestra de música i aquesta també els fa pensar a ells, s'aporten coses mútuament.</i> La mestra li pregunta si ha après alguna cosa, i el nen contesta ràpidament que moltes coses.	

V. 26.1 (00:02:26)	Els alumnes són conscients que el seu comportament, a vegades, no ha estat l'adequat i que per fer aquest treball per projectes ha calgut molta paciència.	
V. 26.1 (00:04:26)	Un alumne comenta que fent aquest treball ha après molt de companyerisme. La majoria d'alumnes comenta que fent aquest treball han après molt, perquè dels dos països que han estudiat no en coneixien res. <i>En general la reflexió que fan els alumnes és positiva, els agrada el que han après i la manera com han treballat.</i>	
V. 26.2/p.69 (00:23:40)	Quan acaben la presentació fan els agraïments pertinents a les mestres que han estat ajudant-los a fer el projecte. <i>Els alumnes són conscients que ells han elaborat el projecte però que sense l'ajuda de la mestra no hauria estat possible i li volen agrair.</i>	
V. 26.4 (00:00:03)	Quan arribem a la classe els faig algunes preguntes i els alumnes m'expliquen que aquest treball va començar amb la música però que ha derivat a altres assignatures com socials, naturals, etc.	
V. 26.4 (00:00:44)	Comenten que aquest treball els ha ajudat a millorar a l'hora de treballar en grup, que diuen que no ho havien fet gairebé mai. Creuen que aquest treball els ha sortit bé i que ha valgut la pena.	
V. 26.4 (00:01:32)	Quan els pregunto que és el que més els ha agradat de fer aquest treball un nen em contesta que la música. Són conscients que les músiques del dos països són molt diferents.	
Q. A. Q3	Treballar d'aquesta manera és més divertit, més interessant i més fàcil d'aprendre Fas coses diferents i aprens coses que no t'havies pensat mai que fossin així.	
Q. A. Q4	Treballar d'aquesta manera és més divertit, no és fa tan pesat i genera més interès.	
Q. A. Q5	El que més ens ha agradat de fer aquest projecte és l'exposició final: El fet d'exposar-ho als companys, fer el power point final, saber l'esforç que hem fet i veure-ho al final.	

Annex 5

LECTURA TEMÀTICA. REFLEXIÓ DE LES CATEGORIES

1. Categoria: Música del Món.

1.1 Importància del context per entendre la música

- La mestra de música forma part d'un grup de treball relacionat amb les músiques del món. Ha treballar diverses vegades amb aquest tipus d'audicions i és conscient que la contextualització de la música és important per situar als alumnes. Així doncs, intenta transmetre aquesta idea als alumnes que estan fent aquest projecte.

(V.1.1/p.2 (00:21:20)) La mestra comenta als alumnes si pot arribar a tenir influència, la manera de viure, els costums, en la música.
Importància del context quan tractem aquest tipus de música. El context ens ajuda a entendre moltes coses.

(V.25.8/p.67 (00:06:30)) També comenta que s'hauria d'explicar que aquest projecte ha sorgit des de l'àrea de música. Que han pogut veure la importància que té situar als països perquè la música ve condicionada per diversos aspectes de cada país. Que donen una visió global perquè s'entengui la música.
Aquesta reflexió que fa la mestra sobre la importància del context fa adonar als alumnes que el seu treball no ha estat envà, i que fent aquest projecte són capaços de situar dues músiques molt diferents i entendre-les.

- Aquesta idea també la transmetran als alumnes les dues expertes que els vindran a fer les xerrades sobre els països.

(V. 6.1/p.21 (00:02:10)) La mestra informa als alumnes que les noies ens explicaran, a part del tema del nostre projecte, altres coses significatives del país, perquè el puguin conèixer millor.
Quan es treballen aspectes d'altres països, com la música, és molt important conèixer el context per poder arribar a entendre el per què de moltes coses.

(V. 7.1/p.25 (00:05:15)) L'experta els explica d'on prové la majoria de la població de Jamaica i això també influencia en la música i la cultura.
Estem a l'àrea de música i estem tractant temes que no tenen res a veure amb els continguts que es treballen en aquesta àrea, però que per conèixer les músiques d'aquests dos països, tenen molta importància, perquè ens ajuden a entendre-la.

(V. 7.2/p.26 (00:07:25)) L'experta comenta la importància de la música en directe. Els explica que vas pel carrer i sempre sona música a tot arreu, i que es fan moltes trobades musicals a l'aire lliure, cosa que fomenta el clima tropical. És molt interessant, ja que d'aquesta manera els alumnes coneixen quin tipus de música és l'actual en el país que estan estudiant.

D'aquesta manera els alumnes coneixen realitats musicals molt diferent de les que estan acostumats.

Importància de saber conèixer el context per entendre la pràctica musical.

(V. 8.2/p.29 (00:16:11)) L'experta els explica la importància que té la religió en aquest país. Els explica que tot està envoltat de la religió.

Això demostra la necessitat de conèixer el context d'un país per poder-ne estudiar un aspecte concret com la música i poder-lo entendre.

- De fet, es podria considerar que aquesta és la temàtica del projecte de treball que es desenvolupa, ja que els alumnes voldran conèixer la música de Nepal i de Jamaica, com també altres aspectes del país que no van relacionats amb la música, però que hi tenen influència.

La metodologia que utilitzen els Projectes de treball dóna l'oportunitat de poder treballar d'aquesta manera, la qual implica una interrelació entre diverses àrees escolars.

(V. 9.2/p.32 (00:14:15)) La mestra els comenta que a part de les coses de cada grup, les expertes els van explicar altres aspectes importants de cada país. Els pregunta als alumnes si creuen que algun d'aquests temes generals seria important fer conèixer quan facin la presentació del projecte.

Els alumnes de seguida hi estan d'acord i aixequen els braços per poder participar.

Acorden quins són els temes generals que són importants i dels quals els alumnes n'han tingut més interès, per contextualitzar els seu projecte: Clima i geografia, religió, idiomes (colonització) i bandera, castes.

Comenten que tots aquets aspectes generals condicionen a les tradicions de cada país, i per tant, és important conèixe'ls. Aquests alumnes, estan prenent consciència de la importància del context, de la necessitat de conèixer el país per poder entendre la música.

- Conèixer diversos aspectes, extra musicals del país, fa que la pràctica i l'escolta musical de músiques d'altres indrets del món, sigui més significativa pels alumnes, perquè no l'escolten com a quelcom desconegut. (el treball musical d'aquella audició del món no queda com a una anècdota).

(V.11.2/p.35 (00:00:32)) Mentre sona la música la mestra els suggereix que vagin pensant com està feta. La mestra demana als alumnes que es situïn en el país, i que recordin totes les fotos que han vist per poder ambientar la música.

Haver buscat informació dels països permet fer una contextualització d'aquests i els alumnes poden situar el país i imaginar-se diversos aspectes mentre sona la música, cosa que la fa molt més significativa, comprensiva i no els resulta estranya. D'aquesta música els alumnes ja no diuen que és rara.

(E. M. Q10) Penso que la contextualització és important i necessària sempre, però amb les músiques del món, com que ens queden més llunyanes, possiblement ho és més. És important contextualitzar sempre, perquè centres la música i llavors aquesta no queda com a una anècdota.

(Q. A. Q7) És important conèixer coses del context de la música perquè d'aquesta manera pots entendre millor de què tracten les cançons i l'origen de la música. Et permeten conèixer més coses de la música. Quan escoltes la música t'entra tot el que has estudiat d'ella al cap. Tots aquests aspectes fan que aquesta música sigui diferent. Depenent d'aquests aspectes les músiques sonen d'una manera o d'una altra.

- Tenir un coneixement sobre el país permet tractar la música d'una manera diferent, ja que es poden justificar aspectes musicals, com per exemple, l'ambientació sonora, es poden fer relacions amb la cultura, les tradicions del país, que moltes vegades també veuen reflectides en la música.

(D. S13/p.25) Relaciona la música amb el país, comenten que és un país que no tenen cap pressa i la seva música ho reflecteix.

(V. 13.4/p. 41 (00:05:10)) Quan parla de l'estructura global de la peça (introducció-nus-final) la mestra fa referència al país.

Aquest comentari de la mestra, si els alumnes no coneguessin el país i no n'estiguessin buscant informació, no tindria cap rellevància. Això demostra que els costums del país són importants per entendre la música.

(E. M Q11) I conèixer el context de la música deixa veure la seva funcionalitat en el país, i per tant, els alumnes es van responent les seves inquietuds.

- És possible que aquesta contextualització de la música també s'hagi vist reforçada per la manera com s'ha treballat, és a dir, els projectes de treball. Treballant amb aquesta metodologia els alumnes prenen consciència de la relació dels coneixements, com també de la globalitat del projecte que han estat realitzant. Malgrat treballar en petits grups, i que cadascú es dediqués a un aspecte en concret, els alumnes han estat capaços d'entendre el projecte que han realitzat com a global i els continguts treballats pels diferents grups com a imprescindibles pel projecte comú.

(V.12.7/p.39 (00:01:04)) És molt interessant el comentari que fa una nena: “Volem donar a conèixer les danses de Jamaica i Nepal, com també la

vida, perquè tot va una mica relacionat ”.

(V.17.7/p.51 (00:00:01)) Un grup de noies em comenta per què és important tenir la informació dels altres companys. Les exposicions són necessàries. Veuen la connexió entre els diferents aspectes d'un país.

Entenen la importància de conèixer els diferents elements d'un país per entendre'l i la connexió que tenen tots aquests elements

1.2 Escolta i possibilitats de treball de la música del món.

- Malgrat que moltes vegades, a l'escola, quan es treballen músiques del món es fa sobretot relacionant-les amb aspectes socials (el país, la cultura...) també es poden treballar els aspectes formals i els continguts que marca el currículum amb aquesta música. En aquest projecte els alumnes han estat capaços de cantar i crear melodies que no estan fetes amb l'escala musical a la qual estan acostumats, l'escala pentatònica (És cert, però, que la gran majoria de cançons del Mètode Ireneu Segarra, que és el que utilitza la mestra, estan formades per aquesta escala).

(V. 1.1/p.2 (00:10:00)) Els alumnes són capaços d'escoltar altres músiques i poder-ne reconèixer elements del llenguatge musical (estructura, altura, etc.)

La música del món no impedeix treballar els conceptes que ens plantejem, ho fa més enriquidor, perquè ens permet conèixer, a més, elements d'altres cultures i llocs del món.

(D. S11/p.22) La mestra comença a treballar diversos elements del llenguatge musical amb aquesta música.

Amb una música d'un altre país i una cultura diferent a la nostra també es poden treballar l'estructura i els elements del llenguatge com també els instruments.

(V.14.2/p.43 (00:00:02)) Fan la lectura melòdica i rítmica de la melodia.

Estan realitzant la lectura d'una melodia d'un altre país, sense saber-ho. Aqueta melodia utilitza l'escala pentatònica, tot i així els alumnes no mostren cap mena de problema a l'hora de cantar-la i entonar-la.

- El que dona sentit a aquest projecte és el treball pròpiament musical, no només tractant la música des d'un punt de vista teòric, sinó experimentant amb aquests tipus de música (escoltant, cantant, creant, etc.). Els alumnes fan una immersió en un tipus de música en concret i això fa que siguin capaços de reconèixer-la sense cap mena de problema. Això implica que en els projectes de

treball que es desenvolupen a partir de la música hi hagi d'haver l'especialista de música. En els projectes de treball desenvolupats a partir de la música del món és necessari un treball exclusivament musical, en el qual es necessita molt guiatge del mestre especialista de música. Si no és així, el projecte tendeix a desvincular-se de la música.

(V.11.3/p.36 (00:01:00)) Observen com està feta la música i la van descrivint (quina és l'estructura).

Treballant tots aquests aspectes s'entén que la música del món és igual de factible que altres músiques per poder treballar els continguts musicals que es tinguin programats en cada curs.

(V.14.3/p.44 (00:03:09)) Un cop realitzada la lectura, la mestra pregunta als alumnes si aquesta música els sona alguna cosa. Una nena contesta que li recorda a la música del Nepal. La mestra explica que la música del Nepal té un ambient diferent a la música que ells estan acostumats i anima als alumnes a descobrir el per què. Explica als alumnes que cada país utilitza una escala musical i segons com combina les notes fa que la música soni d'una manera o d'una altra.

A partir de la lectura d'una melodia els alumnes descobreixen més coses sobre un dels països que estan estudiant, el Nepal. Ja no només saben com sona la música, sinó que comencen a conèixer com es construeix.

(D. S14/p.27) Fan una activitat de creació. Els alumnes es divideixen per grups de treballar i es reparteixen per diferents espais de l'escola.

Són molt interessants les melodies que els hi surten. També ho és observar com s'ho fan per compondre.

Penso que és un treball molt significatiu per ells, perquè quan van cap a la classe perquè ja s'acaba l'hora, n'hi ha que van cantant la seva creació. Quan arriben a l'aula es posen a tocar-ho amb la flauta.

- Aquesta connexió entre la part pràctica i experimental de la música en el projecte de treball i la part més teòric, arriba al punt màxim en les exposicions del projecte.

(V.25.5/p.66 (00:04:02)) Els alumnes coneixen l'evolució de la música dels països i la saben explicar. Tenen la necessitat de fer escoltar la música d'aquests dos països als alumnes als quals els hi faran la xerrada. L'han pogut escoltar, perquè l'experta els va mostrar diversos fragments musicals, i en saben esmentar les diferències.

Malgrat que la part pràctica del projecte, en relació a la música, sigui escassa, els alumnes comprenen quin tipus de música es fa a cada país i ho saben reconèixer i explicar.

1.3 Actitud i interès dels alumnes davant la música del món.

- Els alumnes saben reconèixer una música del món, escolten que no té les mateixes característiques de la música del seu país, i, a més, estan poc acostumats a escoltar-la. El primer que pretenen és localitzar-la.

(D. S1/p.3) La mestra inicia un diàleg amb els alumnes. Els convida a parlar d'aquesta música. Els pregunta que els ha semblat. Els nens de seguida la localitzen. Diuen que és d'Àrabia.

Cal pensar, que la mestra de música participa en el grup de treball de les músiques del món, i que per tant, aquests alumnes no és la primera vegada que escolten una música d'una altra cultura.

- Els alumnes tenen un desconeixement d'aquest tipus de música, que casualment, provoca interès.

(D. S1/p.3) Hi ha alumnes que comenten que és una música "rara".

(V. 6.4/p.23(00:03:50)) Els instruments i la música d'altres països els alumnes la consideren com a rara.

- Iniciatives pròpies dels alumnes per escoltar música d'aquests dos països.

(V. 4.7/p.17 (00:00:01)) Arribo a l'aula i estan escoltant música de Bob Marley. Diuen que l'estan escoltant de fons per buscar informació.

Potser treballar músiques d'altres cultures obra horitzons musicals als alumnes i afegeixen noves músiques al seus gustos musicals.

(V. 5.5/p.20 (00:00:05)) Un grup de nenes mentre treballa estan escoltant música del Nepal.

Abans que la mestra de música hagi tingut l'oportunitat de fer-los escoltar música d'aquests dos països que han escollit, els nens tenen curiositat per saber com sonen aquestes músiques tan llunyanes. Això em fa preguntar si només ho fan amb la música del món o si treballessin un altre estil també la buscarien per saber com sona?

- El fet que els alumnes hagin escollit el tema del projecte fa que s'impliquin molt més en les activitats relacionades amb aquest. Alt grau d'implicació i motivació dels alumnes.

(D. S14/p.27) Els alumnes es divideixen per grups de treballar i es reparteixen per diferents espais de l'escola.

Són molt interessants les melodies que els hi surten. També ho és observar com s'ho fan per compondre. Penso que és un treball molt significatiu per ells, perquè quan van cap a la classe perquè ja s'acaba l'hora, n'hi ha que van

cantant la seva creació. Quan arriben a l'aula es posen a tocar-ho amb la flauta.

(D. S14/p.27) La mestra anuncia que a la propera sessió ho tocar i ho acabaran. Els alumnes pregunten perquè no ho poden acabar ara.
Que els alumnes no vulguin acabar una feina és senyal que els agrada i els motiva allò que estan fent.

(E. M. Q14) La participació és molt més gran. Penso que, en general, el treball per projectes ha afavorit. Fins i tot va potenciar que quan fèiem sessions de música que no estaven relacionades amb el projecte els alumnes estaven molt més implicats en la feina. Sabien discernir quan els tocava treballar en grup i dedicar-se al projecte i quan feien classe de música amb els continguts pertinents al curs.

- Els alumnes mostren un alt grau d'interès per allò que és desconegut per a ells, perquè en tenen curiositat, perquè ho desconeixen, perquè no hi estan habituats i perquè els crida l'atenció. Podria ser aquest un dels elements motivadors de les músiques del món.

(V. 1.1/p.2 (00:08:58)) La mestra pregunta: Us agrada escoltar música com aquesta, diferent? Els nens responen que sí perquè així poden conèixer coses noves.

Consciència de la diferència. Això podria provocar interès

V. 1.1/p. 4 (00:30:15) Comentaris dels alumnes a l'hora d'escollir el tema:

- Llocs on la música sigui molt diferent.
- Músiques d'altres continents.
- Músiques molt separades.
- Músiques que estiguin molt lluny d'Espanya i que no tinguin res a veure.

(E. M. Q11) Jo crec que els engresca perquè és molt diferent. És tan diferent a la seva cultura que és justament la diferència el que els motiva.

(Q. A. Q6) Ens ha agradat conèixer aquestes músiques del món perquè són molt diferents a les d'aquí, són desconegudes.

1.4 Implica una interdisciplinarietat (un treball en connexió amb altres àrees).

- La música del món quan es contextualitza esdevé més significativa pels alumnes, ja que entenen i comprenen diversos aspectes musicals. Aquesta contextualització i explicació de la música amb aspectes extra musicals implica una interdisciplinarietat, és a dir, tractar la música des de diverses àrees escolars, cosa que normalment comporta treballar amb la metodologia de projectes de treball.

(V. 1.1/p.4 (00:30:15)) “Penseu que una música no va sola. El resultat d’una música ve determinat per la manera de viure, de treballar, de ser...”
diu la mestra.

La música del món porta implícita una contextualització. Això comporta una interdisciplinarietat necessària

- El treball musical comporta tractar diversos aspectes que no pertanyen a l’àrea de música. Per tant, la música en si, ja porta implícit un treball interdisciplinari (quan parlem de la lletra d’una cançó, quan situem una música en el mapa, etc.).

(D. S3/p.8) Recorden a quin continent pertanyen cadascun dels països que han escollit. Jamaica a Amèrica central i Nepal a Àsia.

En el moment que situem els països en el mapa, deixem d’estar treballant aspectes de l’àrea de música i estem treballant conceptes de ciències socials

(V. 7.2/p.26 (00:01:50)) Els explica la importància que va tenir Bob Marley amb la reggae que té connexió amb la llengua, que va ser un factor pel qual va tenir èxit a fora del seu país i va poder donar a conèixer Jamaica i la seva música al món.

Es demostra la importància que té realitzar un treball interdisciplinari quan es tracta amb la música del món.

(E. M. Q10) Penso que la interdisciplinarietat en música és sempre necessària, no només en les músiques del món, com també el fet d’anar més enllà de la música. El problema que tenim els especialistes de música és que hi ha molts mestres que no ho comprenen que la música dóna per fer un bon treball interdisciplinari, per poder relacionar-se amb català, amb socials i totes les altres assignatures. Però el que a mi m’agradaria és que els alumnes poguessis veure que el que treballen des de l’àrea de música té una complementarietat amb les altres àrees.

2. Categoria: Interdisciplinarietat

2.1 Relació amb diverses àrees escolars

Quan es realitza un projecte de treball és molt probable que el tema d'aquest projecte es vinculi amb més d'una àrea escolar. Aquest ha estat el cas del projecte que s'ha desenvolupat, ja que a mesura que s'ha anat avançant hi ha hagut la necessitat de tractar el tema des de diverses àrees, per poder donar al màxim d'informació i per arribar-lo a comprendre de la millor manera possible.

2.1.1 Ciències socials

- Si quan s'escolta una música del món i es pretén que els alumnes l'acabin coneixent, és important donar el màxim d'informació sobre aquesta música. S'ha de parlar, evidentment, de les característiques musicals, però també s'ha de situar la música i, per tant, fer referència al país d'on prové i algunes de les seves característiques.

(V. 2.1/p.7 (00:05:00)) Observen els diferents continents un per un, per tal de veure tot allò que desconeixen, en comenten diferents aspectes, la grandària, els països, els idiomes que es parlen, etc.

D'aquesta manera, a més, es fa un treball interdisciplinari, ja que es tracten temes de ciències socials.

(E. M. Q7) També un gran treball de geografia, que tot i que es treballa a cinquè durant a aquest curs no ha fet falta que ho repassi perquè ja ho estaven fent amb el projecte de treball. Fer aquest treball ha servit molt per situar-los en el món.

2.1.2 Llengua catalana

- Quan es fa un projecte de treball en el qual s'ha d'elaborar informació per escrit, el treball de llengua és implícit. A més, és necessari per sintetitzar la informació, per resumir documents, per elaborar entrevistes, per redactar un document, per fer les correccions ortogràfiques i d'expressió pertinents i per fer una exposició oral.

(V. 12.4/p.38 (00:00:24)) La mestra tutora els dona una fitxa, que segueix l'estructura del text expositiu, perquè vagin resumint i organitzant la informació que han trobat i vagin establint l'estructura que haurà de tenir el treball.

És una bona manera de fer que els alumnes acotin la quantitat d'informació que tenen. D'aquesta manera, a més, estructuren el text que posteriorment hauran de redactar, fent així una connexió amb l'àrea de llengua, i s'obliguen

a resumir la informació i veure què és el que realment els falta, perquè sinó els alumnes haguessin continuat buscant informació sense revisar què és el que tenien.

(V. 12.6/p.38 (00:00:43)) Els alumnes quan redacten han de pensar quina és la millor manera per expressar allò que volen dir. També es van fixant amb les faltes d'ortografia i d'expressió, entre ells s'ajuden, ho miren al corrector de l'ordinador i quan no ho saben ho pregunten a la mestra.

En el moment que comencen a redactar la interdisciplinarietat d'aquest projecte és implícita perquè estan treballant molts continguts de l'àrea de llengua.

(E. M. Q7) A nivell interdisciplinar, he pogut dedicar temps de l'àrea de medi social i sobretot de llengua catalana, perquè he pogut treballar aspectes d'ortografia, d'estructura de textos i de síntesi.

2.1.3 Religió

- Quan s'intenten comprendre diversos aspectes culturals d'un país, la religió hi juga un paper fonamental.

(V. 8.2/p.29 (00:10:47)) Els parla sobre la religió hindú i la budista i els mostra algunes de les fotografies dels temples. A més, els explica petits detalls que als alumnes els interessa molt perquè comencen a interaccionar amb l'experta durant l'explicació.

Fent aquest projecte hi ha una gran connexió de continguts i àrees, que és necessària per entendre el que es vol estudiar en el projecte.

2.1.4 Llengua anglesa

- Com que es treballa amb una música del món, la qual pertany a països que utilitzen una llengua diferent a la nostra, la llengua anglesa pot ajudar a comprendre diferents aspectes.

(V. 6.1/p.22 (00:03:50)) La mestra demana a la nena que té apadrinada a les dues noies del Nepal que porti les cartes, perquè amb el mestre d'anglès han decidit que seria interessant poder-ne treballar algunes a la classe d'anglès i saber-les traduir i entendre-les.

És molt interessant aquest proposta que realitza la mestra, ja que davant d'un problema real que tenen els alumnes, que és la dificultat de poder extreure informació de les cartes de les nenes del Nepal, hi posen solució treballant les cartes amb l'especialista d'anglès. és una altra manera d'aconseguir informació que fomenta la interdisciplinarietat.

(V. 7.2/p.27 (00:17:20)) Quan parla de menjar, com que els noms són anglesos els ho fa traduir als alumnes.

(V. 22.2/p.59 (00:00:02)) El mestre, que parla en anglès, explica als alumnes que és el que faran. Els dona una de les cartes més recents que les nenes nepalís han enviat a la nena de la classe i uns exercicis relacionats amb aquesta carta.

El fet de poder treballar les cartes a l'aula d'anglès és important perquè d'aquesta manera poden entendre quin és el contingut d'aquestes cartes, ja que sinó, els alumnes es troben amb el problema que no les saben traduir. A més, és una altra manera d'adquirir informació sobre el país i obrir el projecte a una altra àrea escolar.

(V. 23.3/p.62(00:07:47)) Quan han de dir les begudes de Jamaica hi ha moltes paraules en anglès que no saben pronunciar. La mestra els recomana que demanin al mestre d'anglès que les ajudi.

Implicació de diversos mestres en el projecte, segons les necessitats que van sorgint.

2.1.5 Altres àrees (TIC, etc.)

- La recerca de la informació els alumnes la fan bàsicament per Internet, això implica un maneig dels sistemes informàtics. A l'hora de realitzar el redactat del treball s'utilitzen els ordinadors, el processador de textos i per fer les exposicions els alumnes decideixen fer-ho a partir del programa Power point. Cada vegada més, les noves tecnologies estan presents a l'aula i els alumnes les han de saber utilitzar.

(V. 17.4/p.51) Hi ha grups que han decidit fer el treball directament en power point.

Els agrada molt tot aquest maneig d'aquests programes informàtics. Diuen que és més fàcil i que queda millor. Relació amb l'àrea TIC.

- Educació en valors. El fet de conèixer altres realitats fa adonar als alumnes en quin món viuen, les diferències entre diversos indrets del món, etc. i això els fa agafar molta consciència social. (aquest aspecte està comentat a l'apartat de la categoria referent als alumnes).

2.2 Contextualització del país

- Si es pretén fer una contextualització de les músiques que s'estan treballant és necessari parlar del país al qual pertanyen i això porta implícit un treball interdisciplinari.

(V. 3.2/p. 12 (00:00:50)) Seguidament es disposen a mirar a través del projector la situació dels països. Primer els situen en cada continent i

després observen un mapa de cada país. D'aquesta manera es deixa clar que són dos països completament diferents, un rodejat de muntanya i l'altre de mar.

Coneixent altres països es trenquen algunes de les convencions que tenim, com per exemple, que el Nadal sempre és fred. Situar on són els dos països i veure que són diferents és important perquè els alumnes se n'adonen que hi ha diferències al món i s'encurioseixen per altres llocs, a més, és un treball interdisciplinari.

- La contextualització d'un país implica arribar a conèixer diversos aspectes (tradicions, cultura, geografia, valors socials, etc.) molt diferents als quals estem acostumats. Això desperta un gran interès als alumnes i els motiva per voler conèixer més coses.

(V. 7.2/p.27 (00:25:39)) Un cop han acabat de fer les preguntes que tenien apuntades, els alumnes comencen a preguntar altres coses que els semblen interessants, com per exemple l'economia del país, el turisme.

En aquesta xerrada s'estan tractant moltes més coses a part de la música. Importància de tractar els continguts a partir de la interdisciplinarietat.

- Alguns comentaris de la mestra de música i les xerrades de les expertes fan que els alumnes tinguin la necessitat de conèixer aspectes generals dels països que han escollit, no només els que ells havien seleccionat al començament que anaven força en relació amb les festes tradicionals de cada un dels països.

(V. 9.2/p.32 (00:14:15)) Com que hi ha moltes coses que han fascinat als alumnes, la mestra els comenta que potser el treball que estan fent hauria de tenir un àmbit una mica més general d'explicació del país. Acorden quins són els temes generals que són importants i dels quals els alumnes n'han tingut més interès, per contextualitzar els seu projecte: Clima i geografia, religió, idiomes (colonització) i bandera, castes.

Comenten que tots aquets aspectes generals condicionen a les tradicions de cada país, i per tant, és important conèixe'ls. Aquests alumnes, estan prenent consciència de la importància del context, de la necessitat de conèixer el país per poder entendre la música.

2.3 Interdisciplinarietat necessària per entendre determinats aspectes del projecte.

- Treballar per projectes a partir de la música implica una interdisciplinarietat necessària, i més, si és una música del món, de la qual es desconeixen la majoria d'aspectes i és important donar-ne el major detalls possibles per fer-la entendre als alumnes i que no quedi només com una experiència sonora, sinó que esdevingui quelcom significatiu per a ells. (si no volem que la música només quedi com a anècdota per als alumnes).

(V. 1.1/p. 4 (00:30:15)) “Penseu que una música no va sola. El resultat d’una música ve determinat per la manera de viure, de treballar, de ser...”

(V. 7.1/p.25 (00:05:15)) Els explica alguns trets característics que són importants i influeixen en la manera de viure i la cultura de Jamaica. Per exemple que hi ha molta migració i això ha fet que la cultura jamaicana hagi influenciat a altres llocs.

Estem a l'àrea de música i estem tractant temes que no tenen res a veure amb els continguts que es treballen en aquesta àrea, però que per conèixer les músiques d'aquests dos països, tenen molta importància, perquè ens ajuden a entendre-la.

(V. 7.2/p.26 (00:01:50)) Els explica la importància que va tenir Bob Marley amb la reggae que té connexió amb la llengua, que va ser un factor pel qual va tenir èxit a fora del seu país i va poder donar a conèixer Jamaica i la seva música al món. Els nens li demanen poder escoltar una cançó de Bob Marley.

Es demostra la importància que té realitzar un treball interdisciplinari quan es tracta amb la música del món.

2.4 El projecte no marxa de la música

- El projecte es va iniciar des de l'aula de música i escoltant una música del món. La mestra especialista de música era qui va conduir les explicacions i qui va animar als alumnes a decidir una temàtica. Malgrat que s'hagin tractat diversos aspectes relacionats amb diferents àrees escolars, el projecte no s'ha acabat de desvincular de l'àrea de música, perquè la mestra ha insistit en fer un treball musical, les expertes han fet escoltar música dels països en les seves xerrades, però els alumnes, per la seva banda, també han portat cd i han escoltat música mentre buscaven informació. Per què el projecte no ha marxat de la música? Per l'interès dels alumnes i la curiositat cap aquestes músiques? Per què la mestra de música ha vetllat perquè no fos així? Per què la mestra de música és qui comença el projecte? Com es pot fer un treballar exclusivament musical sense l'ajuda de l'especialista?

3. Categoria: Desenvolupament del Projecte

3.1 Inici del projecte a l'aula de musica

- El projecte s'inicia des de l'aula de música i és la mestra de música qui condueix les explicacions a l'inici del projecte. És possible que aquesta situació fomenti que a l'hora d'interessar-se per una temàtica els alumnes no es desvinculin de la música.

(V. 1.1/p.1 (00:00:45)) La mestra diu que desenvoluparan un projecte a partir d'un tema de música, per això ella l'està explicant.

Podria ser aquest el motiu pel qual el projecte no ha marxat de la música?

- Aquets alumnes no han treballat mai amb aquesta metodologia, tampoc les mestres. És important, doncs, que abans de començar-lo es comentin quines són les característiques dels projectes de treball (actitud que han de tenir els alumnes, manera de treballar, com s'han de plantejar la feina, etc.)

(V. 1.1/p.1 (00:01:20)) La mestra els està explicant als alumnes en què consisteixen, més o menys, els projectes de treball. Fa referència a l'actitud que han de tenir els alumnes, com també com s'han de començar a plantejar la feina (d'una manera diferent al que estan acostumats).

Podria ser que aquestes referències que la mestra els ha donat als alumnes condicionin la seva manera de fer, a continuació? La mestra els ha explicat que són ells qui han d'anar recopilant informació i que no serà ella que els ho expliqui. Al final del projecte els alumnes ho valoraran molt el fet d'haver-se construït el seu propi coneixement.

- Són els alumnes qui han escollit el tema però potser han estat condicionats per diversos factors: Escolta d'una música del món completament desconeguda per a ells. Conversa sobre països de l'Àfrica. Comentaris de la mestra sobre aquest tipus de música tals com:

(V. 1.1/p.2 (00:14:58)) Fa referència a la importància de conèixer bé aquestes músiques perquè sinó és molt fàcil entrar en estereotips i situar-les sempre al mateix lloc.

(V. 1.1/p.3 (00:23:00)) Us agradaria conèixer més coses sobre aquest tipus de música, poder-les comparar? Pregunta la mestra. La mestra és qui condueix el diàleg, els alumnes només responen els preguntes que els fa la mestra.

3.2 Fases del Projecte

3.2.1 Etapes i evolució del Projecte.

- En general, el projecte s'ha anat desenvolupant naturalment i hem anat passant de fases segons les necessitats. Es tenia clar que s'havia d'escollir un tema, s'havia de buscar informació, redactar i exposar. La manera com fer-ho ha anat sorgint sola, a vegades l'han marcat les mestres i d'altres els alumnes.

3.2.1.1 Inici del projecte a l'aula de música.

- És comença a partir de l'escolta d'una música del món, que només serveix com a excusa per començar un diàleg perquè no se'n torna a fer referència (només la tornen a escoltar al final de la sessió). Això crida l'atenció dels alumnes i fa que tinguin ganes d'escoltar altres tipus de música del món. Així doncs, també condiciona que el tema del projectes no es desvinculi de l'escolta musical de la música del món.

(V. 1.1/p.1 (00:07:30)) Es comença el projecte escoltant una música del sud del Marroc.

3.2.1.2 Escollir el tema del projecte.

- Els comentaris de la mestra influeixen a l'hora d'escollir el tema, com també les activitats que s'hagin fet prèviament.

(V. 1.1 /p.3 (00:23:53)) Després d'haver estat comentant diferents països de l'Àfrica, que és el continent de la música que han escoltat, la mestra els pregunta als alumnes si els agradaria aprendre alguna cosa més sobre aquestes músiques, poder-les comparar.

La que inicia la proposta del tema del projecte és la mestra. Les opinions dels alumnes van molt lligades amb el que ella exposa, proposa o pensa. Fins a quin punt, llavors, és un tema d'interès pels alumnes? Si la mestra no hagués fet aquests comentaris sobre les músiques, potser el tema que haguessin proposat els alumnes no tindria cap relació amb la música. Una possible pregunta futura seria si un projecte a partir de la música, sempre es queda en la música? Potser la mestra està condicionant massa als alumnes. Com s'hauria de fer per poder deixar més poder de decisió als alumnes?

- Les propostes que realitzen els alumnes no divergeixen massa a nivell de temàtica (els interessin les coses que desconeixen). Els alumnes fan diverses propostes, s'ha de deixar parlar als alumnes per poder veure quins són els seus interessos, que de mica en mica es van acotant fins que s'arriba a una proposta comuna.

(V. 1.1/p.4 (00:30:15)) Així comenen a delimitar d'on voldrien conèixer la música.

- Dels països més importants de l'Àfrica.
- Països que estiguin més a prop del nostre país. Països del Magreb.
- Llocs on la música sigui molt diferent.
- Comparar músiques de l'est, nord, sud i oest de l'Àfrica.
- Música de tribus, de nuclis, de pobles més petits, comparades amb les de pobles més grans.
- Músiques d'altres continents.
- Músiques molt separades.
- Músiques que estiguin molt lluny d'Espanya i que no tinguin res a veure.

(V. 1.1/p.4 (00:36:15)) Per unanimitat es decideix que el tema ha de ser les músiques de diferents continents. Què interessa treballar de cada continent? Les danses, festes, geografia, creences.

3.2.1.3 Delimitar el tema del projecte

- És possible que el tema d'interès del projecte sigui molt extens. És funció de la mestra adonar als alumnes de l'extensió del tema proposat i orientar-los per delimitar el tema.

(V. 2.1/p.6 (00:05:00)) Perquè els alumnes entenguin que el tema que ells han proposat és de gran dimensió, la mestra els passa amb el projector un mapa mundial. Els alumnes se n'adonen de la quantitat de feina que comporta. Observen els diferents continents un per un, per tal de veure tot allò que desconeixen, en comenten diferents aspectes, la grandària, els països, els idiomes que es parlen, etc.
Exemplificar d'aquesta manera als alumnes el que ells han proposat està molt bé, perquè no es nega la seva proposta des d'un començament, sinó que s'ajuda a reflexionar que no és possible.

(V. 2.2/p.7 (00:00:43)) La mestra comenta que també cal que es fixin que a cada continent hi ha molts països, ella intenta delimitar el tema.

- Tractar dos continents, un de càlid i un de fred.

És curiós que els alumnes no marxin de la idea principal de tractar diferents països o continents. El que no coneixen i no els és familiar els resulta interessant. És possible que aquest sigui un dels elements motivadors de les músiques del món.

- A l'hora de delimitar el tema és important escoltar l'opinió de tots els alumnes i entre tots veure quin dels temes proposats és més factible per treballar. La manera de fer-ho la pot decidir tant la mestra com els alumnes. Com més poder de decisió tinguin els alumnes més s'implicaran i estaran més motivats.

(V. 2.2/p.9 (00:16:02)) Un alumne proposa que cadascú esculli un país.

Sembla que de seguida els alumnes estan d'acord amb aquesta manera de fer, fins i tot intenten convèncer a la mestra que és l'adequada. Estan molt posats en l'activitat, es veuen molt concentrats i motivats. És una de les coses en les quals els alumnes es mostraran més participatius

3.2.1.4 Definir el concepte

- És important que tothom conegui d'allò que s'està parlant, així doncs, el primer contacte amb el tema del projecte es pot fer a nivell col·lectiu.

(V. 3.2/p.12 (00:00:50)) Seguidament es disposen a mirar a través del projector la situació dels països. Primer els situen en cada continent i després observen un mapa de cada país.

Situar on són els dos països i veure que són diferents és important perquè els alumnes se n'adonen que hi ha diferències al món i s'encurioseixen per altres llocs, a més, és un treball interdisciplinari.

(V. 3.2/p.12 (00:10:00)) Es disposen a concretar el tema del projecte. Aclareixen què són les festes tradicionals. Els alumnes no en saben gaire coses i la mestra els posa algun exemple. En comenten les característiques (menjars, vestits, element natural, balls i músiques propis, etc.).

- Del tema que s'ha seleccionat i definit s'ha de concretar quins són els aspectes que més interessin als alumnes conèixer, per poder començar a treballar i desenvolupar-los. També cal començar a parlar sobre com es treballarà i fer els grups pertinents.

(D. S3 /p.9) Delimiten com començar a treballar. Faran grups. La mestra els comenta que els grups els faran el proper dia. Els alumnes insisteixen en fer-los en el mateix moment i la mestra cedeix. Els deixa fer els grups que volen. 4 grups de 5 persones. Demana a cada grup quin tema li interessa. Hi ha una mica de discussió perquè hi ha grups que volen treballar el mateix. El tema més escollit és el de la dansa. Varien diverses vegades de temes. Els costa decidir. Al final els temes que treballaran són: Dansa, arts, decoració i personatges festius i música. Decideixen que cada grup farà un tema i el compararà entre els dos països.

3.2.1.5 Recerca de la informació

- Una vegada s'ha escollit el tema hi ha la necessitat de començar-ne a saber coses, per tant, cal organitzar la tasca dels grups i repartir-se responsabilitats.

(V. 4.1/p.15 (00:01:30)) Els explica el que han de fer en aquesta sessió. Els alumnes s'han d'agrupar pels grups acordats i distribuir-se per diverses aules per començar a buscar informació. Es tracta de fer una immersió en cada país per veure coses que puguin ser interessants i potser ells no ho havien pensat. La informació la buscaran per Internet, tot i que la mestra els orienta de com ho podrien fer (que prenguin apunts, que vagin a la biblioteca, etc.).

- Realitzant un projecte de treball és interessant brindar als alumnes la possibilitat de poder buscar informació de fonts diverses, tot i així els alumnes utilitzen, bàsicament, una font: Internet. El fàcil accés a la informació i l'hàbit que tenen aquests alumnes de sisè per buscar informació, fa que oblidin altres fonts que també són importants, com ara els llibres.

(V. 4.6/p.17 (00:00:08)) Els pregunto on busquen la informació i em comenten que a la *Viquipèdia*, al *Google*, al *Youtube*, però que en llibres no. *Em sorprenç perquè tenen molt de maneig en buscar informació per Internet, tot i així, sembla que aquest sigui l'únic mitjà possible.*

(D. S5/p.12) Només busquen informació per Internet, no van a consultar llibres, guies, etc. Estan molt habituats a buscar pels cercadors d'Internet.

(E. M. Q3) Els alumnes pensen que la informació que puguin trobar per Internet és la real, com també la que trobin a la *Viquipèdia*. No estan acostumats a buscar a una enciclopèdia, on la informació serà més factible. Els falta tota aquesta alfabetització digital, perquè no saben discernir d'allò real i inventat.

*Les cartes de les nenes del Nepal, que té apadrinades una alumna de la classe. Amb l'àrea d'anglès es dedicaran a traduir-ne una i d'aquesta manera també rebran informació del país.

(V. 22.2/p.59 (00:00:02)) El mestre, que parla en anglès, explica als alumnes que és el que faran. Els dona una de les cartes més recents que les nenes nepalís han enviat a la nena de la classe i uns exercicis relacionats amb aquesta carta.

El fet de poder treballar les cartes a l'aula d'anglès és important perquè d'aquesta manera poden entendre quin és el contingut d'aquestes cartes, ja que sinó, els alumnes es troben amb el problema que no les saben traduir. A més, és una altra manera d'adquirir informació sobre el país i obrir el projecte a una altra àrea escolar. I el valor afegit que comporta un treball d'aquestes característiques: conèixer quelcom dels habitants del país a través d'una

persona autòctona i el fet de poder-se relacionar directament. Això però és casual o circumstancial del context de l'experiència, el projecte es faria igual sense aquest element.

*Visionat de documentals sobre els països també donen informació i permet veure imatges del país en directe.

(V. 18.1/p.52 (00:00:00)) La mestra fa un petit resum del vídeo que els passarà sobre Jamaica.

El fet de veure un vídeo és una altra manera d'apropar-se al país i de conèixer coses sobre aquest. Una nova manera de buscar informació. Importància de la visualització d'elements reals per entendre els països.

*Les xerrades amb les expertes (rebre informació de primera mà) representen: Preparar les xerrades implica recopilar la informació que s'ha anat buscant i plantejar unes preguntes, cada grup és expert en un tema i estableix preguntes concretes però les posen en comú, ja que el projecte és global de tota la classe i les expertes oferiran les xerrades per tot el grup.

(V. 6.1/p.21(00:00:50)) Els comunica que la setmana vinent vindran les expertes de cada país, i que per tant, a partir de la informació que ells han recopilat i del que volen saber o pensen que és necessari conèixer, es plantegin quatre preguntes. Cada grup s'ha de plantejar quatre coses sobre el seu tema que li agradaria saber, o preguntes per aclarir dubtes.

La visita de dues expertes en el tema que es treballa en aquest projecte molt important i molt interessant, ja que és una altra manera de rebre informació i els nens poden conversar i interaccionar amb algú que coneix moltes coses sobre allò que ells els interessa, per tant, és molt motivador.

(D. S6/p.13) A partir de la informació que han anat recopilant al llarg d'aquests dies, cada grup s'ha de plantejar quatre preguntes aproximadament del seu tema concret.

Està bé que la mestra faci que cada grup plantegi unes preguntes concretes, ja que cada grup s'està fent expert amb el seu tema, però no cal oblidar que és un projecte global, així que seria interessant que entre tots també en formulessin algunes, o que si algú té una pregunta d'algun altre grup també la pogués dir i posar-ho tot en comú.

*Les xerrades de les expertes han permès als alumnes començar a conèixer els països i la seva música en àmbit general. Que aquest primer contacte hagi estat a nivell de tot el grup classe és positiu per prendre consciència que malgrat que el projecte es treballi en petits grups, la tasca que cada grup realitza forma part d'un treball global a nivell de grup-classe.

(V. 9.2/p.32 (00:07:06)) La mestra de música planifica que és el que hauran de fer aquests dies. Amb tota la informació que han anat recopilant, les adreces que volen mirar o els nous conceptes que volen buscar, es tracta que ho comencin a perfilar, que no busquin per buscar.

Les xerrades han anat molt bé per fer una immersió en el país, en àmbit general, i per encaminar els temes dels alumnes. Així doncs, és important acabar de planificar la recerca de la informació.

*Les xerrades provoquen que els alumnes prenguin consciència que per entendre les temàtiques que ells tractaran sobre els països, cal fer una contextualització del país. Així doncs, cada grup es farà responsable d'un dels temes globals que els alumnes considerin important explicar.

(V. 9.2/p.32 (00:14:15)) La mestra els comenta que a part de les coses de cada grup, les expertes els van explicar altres aspectes importants de cada país. Els pregunta als alumnes si creuen que algun d'aquests temes generals seria important fer conèixer quan facin la presentació del projecte. Els alumnes de seguida hi estan d'acord i aixequen els braços per poder participar. Acorden quins són els temes generals que són importants i dels quals els alumnes n'han tingut més interès, per contextualitzar els seu projecte: Clima i geografia, religió, idiomes (colonització) i bandera, castes.

*Una vegada els alumnes han fet una immersió en el tema del projecte buscant informació, cal que estableixin un guió dels aspectes concrets que cal anar buscant. Aquest guió és positiu perquè els serveix per organitzar-se. Fer un racó a l'aula per anar recopilant la informació també és una bona manera de tenir-la sempre a l'abast i poder-la compartir amb els altres companys.

(D. S9/p.18) Els proposa de fer un guió on ha de quedar ben clar quins són els diferents aspectes que treballa cada grup.

Fer aquest guió és una cosa positiva, ja que els serveix per organitzar-se. Penso que aquests moments organitzatius són importants.

(V. 9.1/p.31 (00:00:05)) Ja han decidit quin és el racó on posaran la informació. Hi ha posat uns cartells i cada grup té una taula on deixa la informació que va recollint.

Penso que tenir un racó dedicat al projecte, fa que a l'aula sempre hi hagi consciència del que s'està fent i s'ordena la informació, deixant que sempre estigui a l'abast de tothom.

(R. M. 4/p.7) Estaria bé dedicar un racó de la classe en el qual s'hi pugui anar deixant la informació que els alumnes van recollint i així que estigui a l'abast de tothom i sigui consultable en qualsevol moment.

3.2.1.6 Treball d'aspectes musicals

- Quan un projecte de treball es desenvolupa a partir de la música i la temàtica d'aquest projecte no es desuneix d'aquesta àrea hi ha d'haver un treball exclusivament musical, que és el que dóna sentit al projecte. Així doncs, és important la participació de dos docents ja que mentre l'especialista de música va fent el treball pràctic musical, l'altre es pot dedicar a fer la part escrita.

(V. 11.1/p.35 (00:00:14)) La mestra de música explica als alumnes com continuaran desenvolupant el projecte. Els anuncia que amb la mestra tutora, a l'hora de llengua, es dedicaran a fer la part escrita i que amb ella avui faran classe de música del tema. Es dedicaran al Nepal.

Aquesta classe és la que dóna sentit al projecte, el que fa que sigui un projecte des de l'àrea de música, ja que els alumnes es dedicaran a conèixer la música dels països que estan estudiant.

(R. M. 5/p.8) La mestra de música proposa fer una sessió on es pugui escoltar música. Ella prepararà audicions perquè puguin escoltar música del Nepal i de Jamaica ja que hi ha dos grups, els que no treballen ni la dansa ni la música, que no escolten res, i ja que ha començat per la música és bo que la coneguin.

- Quan es realitza l'escolta d'una música del món el fet de conèixer i tenir informació sobre el país fa que aquesta música esdevingui més significativa pels alumnes, ja que la poden contextualitzar i se'n pot fer una pràctica musical vinculada amb un treball teòric.

(V. 11.2/p.35 (00:00:32)) La mestra demana als alumnes que es situïn en el país, i que recordin totes les fotos que han vist per poder ambientar la música.

Haver buscat informació dels països permet fer una contextualització d'aquests i els alumnes poden situar el país i imaginar-se diversos aspectes mentre sona la música, cosa que la fa molt més significativa, comprensiva i no els resulta estranya. D'aquesta música els alumnes ja no diuen que és rara.

(D. S13/p.25) Relaciona la música amb el país, comenten que és un país que no tenen cap pressa i la seva música ho reflecteix.

(D. S18/p.34) En el vídeo de Jamaica sona música de Bob Marley i els nens la reconeixen.

La mestra dóna l'oportunitat als alumnes de comentar coses. Els nens s'han fixat en moltes coses, també en aspectes del seu tema, la dansa, la música, la geografia, la religió, etc.

- Fer un projecte de treball relacionat amb una música permet que si durant l'escolta de la música hi ha algun aspecte que crea un interès general als alumnes, el grup que estigui treballant en relació amb la música pugui encarregar-se de buscar aquesta informació.

(V. 11.3/p.36 (00:04:50)) Van descobrir instruments nous, i la mestra anima al grup que es dedica a la música a buscar quins són els instruments del Nepal.

Fa que la recerca de la informació estigui implicada en el descobriment de la música, per tant, li dóna un sentit musical al fet de buscar informació.

- La música del món, com qualsevol altre tipus de música, també genera activitats a l'entorn de les tres grans competències musicals (escoltar, interpretar i crear) i permet conèixer característiques de la música d'altres cultures.

(D. S11/p.22) Els fa escoltar música del Nepal. Parlen sobre aquesta música, en comenten quins creuen que són els instruments.

(V. 11.3/p.37 (00:13:26)) La mestra demana que cadascú faci un musicograma (representació gràfica) de la introducció de la música que estan escoltant.

(V. 13.1/p.40 (00:04:46)) Escolten la música seguint la lletra.

És un recurs molt útil, a els alumnes els va bé per seguir la música i es veuen molt concentrats.

El text els serveix per seguir l'estructura. Hi ha algunes indicacions fetes en anglès i els alumnes ho comenten.

(V. 14.1/p.43 (00:06:18)) Es disposen a llegir la melodia que la mestra ha escrit a la pissarra. Fan la lectura melòdica i rítmica de la melodia. L'estudien per fragments.

Estan realitzant la lectura d'una melodia d'un altre país, sense saber-ho. Aqueta melodia utilitza l'escala pentatònica, tot i així els alumnes no mostren cap mena de problema a l'hora de cantar-la i entonar-la.

(V. 14.3/p.44 (00:03:42)) Explica als alumnes que cada país utilitza una escala musical i segons com combina les notes fa que la música soni d'una manera o d'una altra. Entre tots escriuen l'escala pentatònica.

(V. 14.3/p.44 (00:06:08)) La mestra explica que pels grups del projecte es distribuïran per classes diferents i faran una creació amb l'escala que han après i que utilitza la música del Nepal.

És molt interessant aquesta proposta de creació, ja que els alumnes no només escolten la música del Nepal, sinó que també són capaços de crear una melodia que identifiquen amb aquest país.

3.2.1.7 Síntesi de la informació

- És important que hi hagi un treball exclusivament musical dins del projecte, perquè quan es comença la part del redactat tot l'aspecte musical pràctic desapareix. Per tant, per no desconnectar de la música és interessant que hi hagi aquest treball paral·lel.
- Arriba un moment que els alumnes han recopilat força informació i el que interessa no és que l'acumulin sinó que seleccionin la que és més útil. Així doncs, per realitzar aquesta tasca és pràctic utilitzar algun ajut com, per exemple, una fitxa resum.

(V. 12.4/p.38 (00:00:24)) La mestra tutora els dona una fitxa, que segueix l'estructura del text expositiu, perquè vagin resumint i organitzant la informació que han trobat i vagin establint l'estructura que haurà de tenir el treball.

És una bona manera de fer que els alumnes acotin la quantitat d'informació que tenen. D'aquesta manera, a més, structuren el text que posteriorment hauran de redactar, fent així una connexió amb l'àrea de llengua, i s'obliguen a resumir la informació i veure què és el que realment els falta, perquè sinó els alumnes haguessin continuat buscant informació sense revisar què és el que tenien.

(V. 12.6/p.38 (00:04:48)) Consulten la informació que tenen recollida en fotocòpies per resumir-la en la fitxa resum. Els alumnes llegeixen i subratllen la informació que tenen recollida.

Fent la fitxa els alumnes s'obliguen a llegir la informació que tenen recollida per poder concretar-la en la fitxa resum del seu tema.

3.2.1.8 Redacció del treball

És en aquesta fase del projecte quan el treball paral·lel es torna fer conjunt. Els alumnes ja han buscat la informació i l'han sintetitzat i també han pogut experimentar amb la part musical dels dos països. Ara és el moment de començar a redactar el treball i pensar en el format de les exposicions. Cal arribar a un consens sobre el format de la redacció del treball.

(V. 15.1/p.45(00:03:00)) Els alumnes pregunten si ho poden fer amb power point, enlloc de fer-ho amb word, que és com recomana la mestra que ho facin. Decideixen fer-ho directament a Power Point, ja que la fitxa resum ja l'han fet en word.

3.2.1.9 Elaboració de les exposicions

- Quan s'arriba a la fase de la preparació de les exposicions és el moment en el qual allò que els alumnes han estat buscant i redactant esdevé significatiu, perquè per poder explicar-ho també s'ha d'entendre.

(V. 18.1/p.52 (00:00:00)) Els recorda que hauran de fer en la propera sessió i anima als alumnes a acabar els redactats del treball i quedar a fora de l'escola per fer feina, perquè no queda massa temps. Els diu quins dies dedicaran a assajar les exposicions finals.

La importància d'assajar les exposicions rau en què una cosa és tenir escrita la informació i l'altra és saber-la explicar. Quan se sap explicar una cosa és que es comprèn i això és el que interessa

(V. 19.1/p.54 (00:00:02)) Els alumnes m'expliquen que ja van enllestint la feina, n'estan fent les còpies de seguretat i es disposen a començar a estudiar el que han de dir en les exposicions.

- Les exposicions també impliquen haver-se de posar d'acord a nivell de tot el grup classe. Els alumnes han d'entendre que un projecte de treball no és un treball en petit grup, sinó que és global de tot un grup classe. Quan arriba la fase de les exposicions totes les peces han d'encaixar per poder formar-ne una de comuna.

(V. 19.4/p.55 (00:01:18)) A l'hora d'organitzar el Power point els alumnes també decideixen com fer-ho i m'expliquen els seus arguments. Han decidit que primer expliquen tot allò d'un país i després el de l'altre per mostrar el contrast. Prefereixen fer el país d'una tirada que no anar comparant cada tema.

Els alumnes tenen molt clar com han d'anar desenvolupant el projecte. Saben argumentar cada pas que fan i donar-ne les explicacions pertinents

3.2.1.10 Assajos de les exposicions

- En els assajos de les exposicions tots els alumnes entren en contacte amb el treball global, és per això que hi ha d'haver una implicació per part de cadascun d'ells, ja que tots són responsables del treball final.

(V. 21.1/p.56 (00:00:06)) Demana als alumnes que estiguin atents perquè han de saber dir si la informació que els donen els companys estan ben explicada, si participen tots els membres del grup, si queda ben contrastat un país amb l'altre, etc.

Assajar les exposicions permet als alumnes anar coneixent quin és el treball que han anat fent els seus companys i guanyar confiança de cara l'exposició final. Quantes més vegades ho treballin conjuntament, més s'atreviran els alumnes a comentar coses sobre els treballs dels seus companys i més consciència de projecte global i haurà.

- Els assajos són important per escoltar i aprendre el que els altres han estat treballant, per anar interioritzant allò que s'ha de comunicar, per perfeccionar la manera com s'explica, el format del Power point, perquè la mestra pugui corregir o modificar el que als alumnes se'ls hi pugui haver passat per alt, i per ajuntar tots els treballs en un de comú.

- (V. 21.1/p.56 (00:04:02)) Aquests assajos permetran als alumnes interioritzar la informació del projecte i poder-la explicar correctament. Després dels assajos de les exposicions, ajuntar els Power point serà l'última feina que quedarà.
- (V. 21.4/p.59 (00:06:19)) La mestra proposa dedicar una sessió a fer aquestes modificacions que ha proposat. Els alumnes hi estan d'acord. Acaba explicant que és el que els alumnes han de tenir en compte a l'hora d'exposar
- (V. 23.3/p.62 (00:02:04)) És molt important poder tenir aquests assajos de les exposicions per poder corregir tots aquests aspectes que als alumnes se'ls poden haver passat per alt.
- (V. 25.2/p.64 (00:00:01)) Els alumnes que han estat preparant tota la part tècnica del treball, ensenyen als seus companys com ha quedat el power point final.
Tots els alumnes observen amb atenció. És la primera vegada que veuen tot el treball conjuntament. Ara ja és un projecte comú de tot un grup classe.
- (V. 25.3/p.66 (00:05:50)) Fer els diversos assajos de les exposicions fa que els alumnes aprenguin allò que han de dir i agafin més confiança. En les exposicions finals, intentaran recordar tot allò que se'ls ha comentat: explicaran les coses enlloc de llegir-les, intentaran comparar les dos països, aniran guiant les presentacions, etc.

3.2.1.11 Exposició del treball

- El moment de les exposicions és clau, i cal donar-li la importància que es mereix. Els alumnes explicaran als seus companys allò que saben i després deixaran que preguntin, intervinguin i opinin, per tant, és un moment de gran transcendència per a ells. El coneixement pren tot el sentit en el gest de comunicar allò que un sap, deixa de ser propietat d'un sol individu per compartir-se i sotmetre's a debat (Martín, X. (2006)). És el final del projecte i també és un bon moment per mirar endarrere i valorar com ha anat tot.
- (V. 26.1/p.67 (00:00:40)) Abans de començar a exposar tot el projecte davant dels alumnes de 5è, la mestra els demana fer una mica de reflexió per saber com pensen els alumnes que ha anat tot plegat. Al començament i al final de l'exposició també faran una petita reflexió.

3.2.2 Hi ha fases que tenen més relació amb la música i d'altres que menys

Que el projecte s'hagi desenvolupat a partir de la música ha fet que hi hagués fases que estiguessin més relacionades amb la part musical i d'altres en les quals la música fos pràcticament inexistent.

3.2.2.1 Escollir el tema

- El projecte comença a partir de l'àrea de música, és l'especialista qui condueix la sessió i el que inicia el projecte és l'escolta d'una música del món. Els interessos dels alumnes van relacionats amb la música, per tant, en aquesta primera fase existeix la presència de la música. El que s'ha de tenir present llavors és com fer que la pràctica musical no es desvinculi del projecte. Els projectes de treball es desenvolupen a partir d'una tasca molt relacionada amb la recerca de la informació i la música és assignatura que demana molta pràctica, i més en aquestes edats. Així doncs, l'especialista de música ha d'estar constantment interaccionant amb els alumnes per poder desenvolupar una bona pràctica musical i perquè la música no es desvinculi del projecte.

3.2.2.2 Recerca de la informació

- Durant la recerca de la informació els alumnes es disposen a indagar sobre els temes que han escollit, intentant d'aquesta manera buscar material teòric per poder donar resposta als interrogants que s'han plantejat. El grup que han escollit temes que tenen relació amb la música, com ara el de la música i el de la dansa, continuen mantenint una relació amb l'activitat musical, ja que mentre busquen informació escolten música del país, o busquen els instrument, les danses més característiques, etc. però la resta de grups han perdut totalment la relació amb l'activitat musical. Les expertes, però, fan les xerrades a tot el grup classe i com que un dels temes que han d'explicar és la música els fan escoltar música i els parlen de l'evolució d'aquesta, d'on s'interpreta, els instruments més característics, etc. Tots els alumnes són receptors d'aquesta informació.

3.2.2.3 Síntesi de la informació. Treball paral·lel a l'aula de música.

- En el moment de sintetitzar, resumir i seleccionar la informació que els alumnes han anat recopilant, la pràctica musical desapareix. Aquesta tasca es pot realitzar a l'aula amb la mestra tutora, i això permet que l'especialista de música pugui fer un treball paral·lel sobre les músiques dels països dels quals els alumnes han estat buscant informació, i donar l'oportunitat als nens d'experimentar amb aquest tipus de música, de la qual, en coneixen més coses de les que es pensen, ja que han estat fent un treball de contextualització dels països que els serà molt efectiu.

3.2.2.4 Redacció del treball

En aquest cas la pràctica musical és completament inexistent. Els alumnes centren els seus esforços en la qualitat del redactat, del contingut i de la presentació.

3.2.2.5 Exposició del treball

Per donar sentit a les exposicions, i en definitiva al treball que han estat realitzant, els alumnes decideixen fer escoltar una de les músiques dels països que han estat treballant, al públic que els vingui a veure.

(V. 25.2/p.65 (00:09:55)) La mestra fa incidència en la importància de fer escoltar la música d'aquests països durant la presentació.
Els alumnes del grup de música s'han de responsabilitzar de triar les músiques que faran escoltar.

3.3 Les xerrades de les expertes (recerca d'informació i interès dels alumnes)

- El fet de poder rebre informació de primera mà i establir contacte amb persones que han estat vivint als països que els alumnes estan estudiant és una cosa que ha esdevingut molt significativa i motivant pels alumnes, no només per la quantitat d'informació que han rebut, sinó també perquè els ha permès conèixer altres realitats i els ha fet conscients de les diferències que existeixen entre els països. La informació i les anècdotes que els van explicar les expertes són les que els alumnes han utilitzat més a l'hora d'elaborar el seu treball. Constantment han estat fent referència a aquestes xerrades perquè conèixer altres realitats els ha captivat molt. A més, el contingut de les xerrades ha estat molt atractiu pels alumnes perquè han pogut veure fotografies del país, instruments, escoltar música, etc. Realment els ha interessat i ho han aprofitat la màxim.

(V. 7.2/p.27 (00:25:39)) Un cop han acabat de fer les preguntes que tenien apuntades, els alumnes comencen a preguntar altres coses que els semblen interessants, com per exemple l'economia del país, el turisme.

- Haver realitzat aquestes xerrades quan els alumnes ja havien començat a buscar informació ha estat positiu perquè coneixen coses que els explicaven les expertes, han pogut resoldre dubtes i fins i tot s'han atrevit a interaccionar durant les explicacions.

(V. 8.2/p.29 (00:28:05)) Els alumnes fan moltes preguntes. Algunes relacionades amb el seu tema d'interès i d'altres lliures relacionades amb el que l'experta està explicant en aquell moment. De mica en mica l'experta els va responant totes les preguntes que els

alumnes tenen respecte a la informació que han anat buscant.

El fet que els alumnes coneguin coses del Nepal perquè ja n'han buscat informació els possibilita interactuar més i la xerrada resulta molt més interessant.

3.4 Fomentar la idea de la globalitat del projecte

- Una vegada escollit el tema i repartides les temàtiques que treballarà cada grup, els alumnes no tindran la consciència de projecte global fins a l'última fase de redacció i exposició, quan se n'adonaran que la feina feta pels seus companys complementa la seva. És doncs, important vetllar perquè els alumnes tinguin consciència que un projecte de treball és un projecte comú de tota la classe i fomentar les interaccions entre els diversos grups.

(V. 4.4/p.17 (00:00:35)) Quan els pregunto quin és el tema del projecte, un dels nens em comenta: De quin projecte, del nostre o de tot en comú?
És molt important deixar clar als alumnes, la idea de globalitat. El treball en grup fomentarà que aquesta idea no aparegui fins al final, quan s'ajuntin tots els treballs i tothom conegui el que ha fet els altres grups.

(V. 23.1/p.61 (00:00:05)) La mestra els fa entendre que el projecte que han desenvolupat és global de tota la classe, ja que cada grup al fer el seu Power point ha posat el noms dels membres a la portada del document.
És important anar transmetent aquesta idea als alumnes, ja que s'han d'implicar també en les parts que han elaborat els seus companys.

- La posada en comú d'allò que van fent els diversos grups fomentarà la idea de globalitat del projecte.

(D. S9/p.17) Els pregunta grup per grup, què els van aportar el que els van explicar, com també que és el que ja tenen recollit.
Està bé que els alumnes s'expliquin com va cada tema i que la resta de companys ho escoltin i sàpiguen i coneguin per on van, ja que és un projecte global i, per tant, tots ho han d'arribar a conèixer tot.

(D. S26/p.45) Després dels assajos de les exposicions els comentaris que fan els nens em fan adonar que ja es coneixen els projecte en global tots. Han fet més d'una vegada l'assaig de l'exposició entre tots i això ha anat bé per compartir-ho tot i conèixer el que han fet els altres grups i així el projecte ha esdevingut global i no quelcom separat per petits grups.

- És en el moment en què els alumnes comencen a interaccionar entre ells que el projecte esdevé comú de tota la classe.

(V. 15.5/p.46 (00:02:02)) Una nena ha trobat informació que pot ser interessant per un altre grup i li explica.

Aquesta connexió entre companys és molt positiva, ja que és bo que s'ajudin entre ells, perquè el projecte és global de tota la classe.

(V. 15.8/p.47 (00:00:06)) El grup de la música ha vist que a Jamaica hi ha moltes festes relacionades amb la música, i ha anat al grup que s'encarrega d'explicar les festes tradicionals en general, per preguntar-los si les podien explicar ells.

És impressionant la capacitat que tenen els alumnes d'autogestionar-se. Coneixen que és el que fan els seus companys i això demostra que és un projecte global.

(V. 17.7/p.51 (00:00:01)) Un grup de noies em comenta per què és important tenir la informació dels altres companys. Les exposicions són necessàries. Veuen la connexió entre els diferents aspectes d'un país.

Realment hi ha la consciència de projecte comú. Els alumnes tenen la necessitat de conèixer també el que fan els altres grups, sinó tenen la sensació que el projecte està incomplert. Entenen la importància de conèixer els diferents elements d'un país per entendre'l i la connexió que tenen tots aquests elements.

3.5 El projecte en relació amb la música.

- El projecte comença des de l'àrea de música. Escoltant una audició d'una música del món
- A l'hora d'escollir el tema, els interessos dels alumnes no marxen dels aspectes musicals
- Mentre els alumnes busquen informació escolten música dels països escollits.
- Les expertes fan escoltar música dels països seleccionats pels alumnes.
- Les expertes parlen de la música
- La mestra de música es dedica a fer diverses activitats musicals amb la música pertinent de cada país.
- A l'exposició final els alumnes fan escoltar al públic la música dels països que han estudiat.

La música, en general, ha estat present en el projecte, però no amb el grau d'intensitat que s'esperava. En la metodologia dels projectes de treball es realitza una investigació, la qual moltes vegades tendeix a ser teòrica. La pràctica musical, investigar sobre una música concreta, és un activitat complicada que requereix la presència constant de l'especialista de música. Si els alumnes no tenen incorporats determinats conceptes musicals, segurament els costarà manipular el material musical. Tot i així, en aquest projecte, que va començar a partir de l'escolta d'una música del món, s'ha vist interès per part dels nens respecte a aquest tipus de música, a més han pogut comprovar que l'estudi de l'entorn musical, és a dir, la contextualització del país d'on prové la música, ajuda a comprendre i a escoltar-la, la qual cosa la fa més significativa.

(E. M. Q1) Pel que fa la música, penso que el tema musical en si ha quedat una mica pobre. Certament, s'ha parlat de la música, com també de la

dansa, però també s'ha dedicat molt de temps ha parlar d'altres aspectes. Per un costat pensava que havien de ser els alumnes qui proposessin tractar la música, però per l'altra penso que són massa petits encara per fer ells les propostes musicals. La part teòrica musical sí que hi és, però la part pràctica ha quedat més pobra, jo tampoc he sapigut com actuar.

4. Categoria: El paper de la mestra especialista i de la generalista.

4.1 Evolució en el guiatge i el control del docent.

- Abans de començar el projecte les mestres havien tingut una reunió en la qual s'havien comentat alguns possibles temes de projecte. Així doncs, la mestra de música, que és la que va iniciar el projecte, anava amb una idea preestablerta, i va intentar conduir als alumnes cap al tema que s'havia comentat. Això va provocar que la mestra intentés guiar massa en la primera fase del projecte.

(D. S1/p.4) Els pregunta si els semblaria bé estudiar les diferents músiques de l'Àfrica. Els nens comenten que sí. La mestra se n'adona que ho diuen perquè ho diu ella, i els pregunta perquè diuen que sí, i els nens contesten que perquè els agrada.

La mestra és la que ho guia tot, li hauré de comentar que ha de deixar dir i decidir molt més als alumnes, ja que aquesta és la filosofia dels projectes de treball.

- Quan un docent no té experiència a l'hora de treballar per projectes és interessant fer una fase prèvia de preparació, en la qual el mestre es documenta sobre com es treballa a partir dels projectes de treball. A l'inici del projecte, fer reunions per veure com van evolucionant les coses és útil per comentar les intervencions i l'actitud del docent.

(D.S2/p.7) La mestra em comenta que perquè pensa i sap que estan treballant per projectes, i que s'ha de deixar fer molt als alumnes, perquè sinó no tindria tanta paciència i tallaria molt més!

Sí que és veritat que l'actitud i la manera de fer de la mestra respecte la primera sessió ha variat i aquesta vegada s'ha limitat a encaminar als alumnes.

- Les intervencions del mestre condicionen les decisions que prenen els alumnes, per tant, en la primera fase del projecte, que és quan s'escull el tema, el mestre s'hauria de limitar a orientar als alumnes i estimular-los perquè intervinguin en la presa de decisió.

(V. 1.1/p.3 (00:23:53)) Després d'haver estat comentant diferents països de l'Àfrica, que és el continent de la música que han escoltat, la mestra els pregunta als alumnes si els agradaria aprendre alguna cosa més sobre aquestes músiques, poder-les comparar.

La que inicia la proposta del tema del projecte és la mestra. Les opinions dels alumnes van molt lligades amb el que ella exposa, proposa o pensa. Fins a quin punt, llavors, és un tema d'interès pels alumnes? Si la mestra no hagués fet aquests comentaris sobre les músiques, potser el tema que haguessin proposat els alumnes no tindria cap relació amb la música. Una possible pregunta futura seria si un projecte a partir de la música, sempre es queda en la música? Potser la mestra està condicionant massa als alumnes. Com s'hauria de fer per poder deixar més poder de decisió als alumnes.

(V. 2.2/p.7 (00:00:43)) La mestra comenta que també cal que es fixin que a cada continent hi ha molts països, ella intenta delimitar el tema.

En aquests moments dels projecte, la mestra deixa que els alumnes vagin dient les seves opinions i propostes i ella es limita a guiar i orientar les seves intervencions. Sembla que la mestra es va acostumant a la manera com ha d'interactuar.

- A mesura que el projecte vagi avançant tant els alumnes com les mestres s'aniran adequant a la millor manera d'actuar. Cal pensar, però, que cada projecte és diferent, segons el tema que s'esculli i les matèries que hi hagi implicades en el projecte es necessitarà més o menys guiatge, al igual que les intervencions del docent dependran del grup classe que es tingui.

(V. 9.3/p.32 (00:00:25)) Cadascun d'aquests temes l'intenten lligar amb els quatre que ja han estat preestablerts. Els demana als alumnes com ho podrien organitzar. Els alumnes decideixen que cada grup s'encarregui d'un d'aquests temes generals (que els alumnes creuen que és interessant conèixer, a part dels temes ja seleccionats des de l'inici).

Penso que tan la mestra com els alumnes ja han agafat la dinàmica de treballar dels projectes de treball, ja que aquesta vegada, la presa de decisió la fan totalment els alumnes, la mestra només es limita a apuntar i aclarir algunes coses. A més, entre tots arriben a un consens, no han calgut votacions.

4.2 Funció del docent

4.2.1 Paper de la mestra especialista de música

- Quan un projecte de treball es desenvolupa a partir de la música és necessària la intervenció d'un especialista en aquesta matèria. Tot i així, si l'especialista de música esdevé el mestre referent haurà d'agafar una doble funció, realitzant activitats que a vegades no li pertocaven com a especialista i el fan ser un mestre interdisciplinari. En aquest projecte de treball que s'ha desenvolupat, la mestra tutora va estar de baixa i això va implicar que la que mestra de música agafés un rol que no li pertocava i es va convertir en la mestra referent

del projecte. Tot i així, l'absència de la mestra tutora va ressaltar aquesta doble funció de la mestra de música, ja que quan es treballa per projectes també implica una manera diferent de treballar d'aquest docent.

- Els projectes de treball impliquen un canvi d'actitud part de l'educador: La seva tasca principal no és transmetre coneixement sinó orientar, guiar, provocar conflictes...que possibilitin la construcció de l'aprenentatge. Les intervencions del docent són diferents segons en la fase del projecte en la qual ens trobem. Quan el tema del projecte està decidit i els alumnes saben on s'ha de buscar la informació i com l'han de redactar, la tasca del docent és bàsicament de suport. En canvi, a l'hora de preparar les exposicions o escollir el tema, el docent ha de controlar més la situació per tal de vetllar que el projecte tingui un bon desenvolupament.

Algunes de les funcions principals del docent que s'han pogut observar al llarg del desenvolupament d'aquest projecte han estat:

1. A l'hora d'escollir el tema del projecte, el mestre ha d'ajudar als alumnes a delimitar-lo, perquè ells, a vegades, no són prou conscients del volum que pot significar.

(V. 1.1/p.5 (00:36:15)) La mestra acaba dient que cal delimitar el tema perquè no es pot saber tot. Hem d'escollir algunes coses concretes per després poder-les comparar.

(V. 2.1/p.6 (00:02:08)) La mestra els explica que després de parlar de totes aquestes coses ella va estar reflexionant i es va adonar que no es pot estudiar tot perquè no tenen suficient temps. El que s'ha de fer és començar a acotar i que s'esculli una cosa que puguin arribar a treballar al màxim i que quedin coneixedors al màxim i satisfets de la feina feta.

(V. 2.1/p.6 (00:05:00)) Perquè els alumnes entenguin que el tema que ells han proposat és de gran dimensió, la mestra els passa amb el projector un mapa mundial. Els alumnes se n'adonen de la quantitat de feina que comporta.

Observen els diferents continents un per un, per tal de veure tot allò que desconeixen, en comenten diferents aspectes, la grandària, els països, els idiomes que es parlen, etc.

Exemplificar d'aquesta manera als alumnes el que ells han proposat està molt bé perquè no es nega la seva proposta des d'un començament, sinó que s'ajuda a reflexionar que no és possible.

2. Orientar i vetllar pel bon desenvolupament del projecte.

(V. 20.1/p.55 (00:00:00)) La mestra incideix en la importància d'ajuntar els diferents treballs per poder elaborar el treball global.

Anar fent aquests recordatoris va molt bé per orientar als alumnes.

(D. S2/p.6) La mestra intenta orientar tots aquest comentaris i que els alumnes no es centrin en el com ho faran, sinó què han de fer. A més, els recorda que els projectes són globals, hi ha d'estar d'acord tot el grup classe, per això no ho poden treballar per parelles.

3. Delimitar el tema del projecte

(R. M. 2/p.4) En vista de la quantitat de coses i aspectes que es van tractar, les mestres es plantegen que el primer que cal fer és començar a acotar. Cal dir als alumnes que és el tema que han escollit és massa extens i que no es pot abarcar tot.

(V. 2.1/p.6 (00:02:08)) La mestra els explica que després de parlar de totes aquestes coses ella va estar reflexionant i es va adonar que no es pot estudiar tot perquè no tenen suficient temps. El que s'ha de fer és començar a acotar i que s'esculli una cosa que puguin arribar a treballar al màxim i que quedin coneixedors al màxim i satisfets de la feina feta.

4. Guiar i proposar eines útils pel desenvolupament del projecte.

(E. M. Q2) És necessària una conducció per part del docent, aquesta és la feina més important que ha d'anar desenvolupant el mestre, la conducció i el guiatge.

(V. 3.1/p.11 (00:00:20)) Els proposa de fer un guió on ha de quedar ben clar quins són els diferents aspectes que treballa cada grup. Quan acaben de fer el guió la mestra els passa informació específica del tema.

La mestra guia als alumnes i proposa idees que poden ser interessants pels alumnes i a ells no se'ls haurien acudit.

5. Suggestir i donar consells

(D. S9/p.18) Cada grup escull un portaveu per llegir les preguntes que volen plantejar a les expertes. La mestra dóna suggeriments a cada grup i proposes de millora. Els alumnes anoten les modificacions que introdueix la mestra.

(V. 25.3/p.65 (00:00:05)) En funció del que els explica cada grup, els dóna consells, els comenta que és el que necessitarien, què han d'acabar de buscar...Els demana als alumnes quina planificació pensen seguir per acabar de buscar informació.

6. Planificar

(D. S21/p.39) La mestra de música planifica que és el que hauran de fer aquests dies. Amb tota la informació que han anat recopilant, les adreces que volen mirar o els nous conceptes que volen buscar, es tracta que ho comencin a perfilar.

(V. 21.2/p.58 (00:12:32)) La mestra els explica que és el que hauran de fer la propera sessió que dediquin al projecte.

7. Avaluar, fer reflexionar

(D. S18/p.33) La mestra explica la seva opinió sobre els resultats dels assajos de les exposicions, felicita a alguns grups però també fa incidència al comportament d'alguns altres. Fa reflexionar als alumnes en què consisteix aquest tipus de treball: aprenem continguts, però també aprenem el procediment i el treball en grup.

Una altra de les funcions de la mestra és avaluar i fer reflexionar als alumnes quan les coses no van del tot bé. És un treball global de la classe, per tant, és important que la resta de companys sàpiguin quan hi ha un grup que no funciona, perquè això afecta al projecte global.

- La mestra de música desenvolupa un doble rol quan es treballa per projectes de treball. El fet d'iniciar un projecte de treball des de l'aula de música implica que la mestra condueixi el començament d'aquest projecte, i per tant, doni les explicacions pertinents. Malgrat que durant el projecte, si el tema escollit pels alumnes no es desvincula de la música, la mestra de música pugui realitzar activitats en connexió amb la pràctica musical, sempre realitza un seguiment de la part més tècnica del projecte (el redactat del treball, la síntesi de la informació, les exposicions del treball, etc.) aprofitant alguna de les seves sessions per dedicar-se a aquests aspectes.

(V. 11.1/p.35 (00:00:14)) La mestra explica als alumnes que avui faran classe de música del tema. Es dedicaran al Nepal. Del cd que va portar l'experta del Nepal en faran una audició.

(V. 11.1/p.35 (00:04:06)) La mestra de música informa als alumnes del que faran a continuació en la sessió amb la mestra tutora.

Realment és la mestra de música la que actua com a referent en el projecte.

(V. 16.4/p.49 (00:03:56)) La mestra explica que és el que faran el proper dia. Escoltaran música Jamaicana i serà molt diferent. També pregunta com va l'altra part del treball. Demana als alumnes que li expliquin. La mestra suggereix als alumnes que es poden anar trobant a fora l'escola per anar agilitzant el treball.

La mestra busca una interconnexió amb les diferents àrees en aquest projecte. La mestra de música és clarament la mestra referent en aquest projecte.

(V. 21.2/p.57 (00:02:18)) Els alumnes no es saben gaire el contingut del que han d'explicar i llegeixen la informació que hi ha apuntada al Power

point. La mestra els ho fa explicar amb les seves paraules, els ajuda a buscar referències.

En aquesta etapa global la mestra de música no actua com a tal, sinó com a tutora, ja que també ha de conèixer les exposicions dels alumnes, perquè és un projecte desenvolupat a partir de la seva matèria.

(E. M. Q15) Els projectes que es desenvolupen a partir de la música demanen a l'especialista de música una actitud de més generalista,
i t'impliques més en el grup classe.

4.2.2 Paper de la mestra tutora

- Les tasques primordials que ha realitzat la mestra tutora al llarg d'aquest projecte han estat: Organització, orientació i solució de problemes. La mestra tutora va estar de baixa i això va fer que s'incorporés en el projecte en la fase de recerca de la informació. Els alumnes, en aqueta fase, ja sabien què és el que havien de fer i començaven a ser força autònoms, així doncs, no necessitaven gaire el guiatge del docent, sinó que els calia algú que els ajudés a organitzar-se i els solucionés els problemes que podien tenir.

(D. S10/p.19) La mestra generalista els ajuda a organitzar l'espai i a buscar la informació. La mestra passa pels grups i controla que és el que estan buscant. Els pregunta on han buscat la informació i els recomana com la buscaria ella, i els suggereix diverses alternatives. Els fa gravar la informació que van recopilant en un llaips de memòria

(V. 12.1/p.37 (00:00:15)) La mestra els soluciona problemes tècnics amb els ordinadors.

(V. 15.1/p.46 (00:03:00)) La mestra diu als alumnes que si veu que estan treballant bé, poden allargar tota la primera part del matí fent el treball del projecte.

La mestra exposa quanta estona tenen per fer el treball, què és el que haurien de començar a enllestir, com han de treballar, i deixa als alumnes organitzar-se i gestionar-se. Això dóna molta autonomia als alumnes. La mestra hi és present per si tenen algun dubte, però el treball l'estan elaborant els alumnes.

(D. S17/p.32) La mestra s'encarrega de reorganitzar l'aula, posa les taules en grup i demana a un responsable de cada grup que vagi a buscar un ordinador portàtil.

(V. 19.2/p.54 (00:00:02)) La tutora ajuda als alumnes amb alguns problemes informàtics que tenen, també els corregeix les faltes d'ortografia i d'expressió.

El paper de la mestra principalment és ajudar als alumnes amb tot allò que els faci falta, ja que aquests han

esdevingut prou autònoms per gestionar-se i organitzar-se la feina i com l'han de fer quan saben exactament que és el que han de desenvolupar.

4.3 Relació entre les mestres

- Els projectes de treball desenvolupats a partir de la música impliquen la participació, com a mínim, de dues mestres, la mestra de música i la tutora. Començar el projecte amb aquestes dues mestres presents a l'aula és una bona manera de fer-ho entendre als alumnes.

(V. 1.1/p.4 (00:36:15)) La mestra deixa clar que amb ella es dedicaran a treballar la part de música del projecte i que amb la tutora es dedicaran a allò pertinent a les diferents àrees. En aquesta primera sessió hi són present les dues mestres.

Els projectes de treball a partir de la música, impliquen una relació entre dues mestres

(V. 15.1/p.46 (00:03:00)) Els comenta que la part d'audició musical ja l'han fet, i ara toca començar a elaborar la part de l'exposició que faran.

La mestra busca una connexió amb l'àrea de música i no se'n desvincula. D'un manera o altra és com si els hi estigués dient que la música ja saben com sona, ara han d'explicar-la, i per fer-ho han de descriure el país.

- Per què el projecte funcioni correctament aquestes dues mestres han d'estar en relació constant. Malgrat que cadascuna de les mestres desenvolupi funcions diferents i participi de diferent manera en les fases del projecte, cal que es vagin informant de tot el que va passant. Per poder tenir aquesta interrelació hi ha d'haver compatibilitat horària i fixar unes reunions.

(V. 9.5/p.33 (00:02:20)) Demana als alumnes que situïn a la mestra tutora amb el que han fet avui, que ella també l'informarà.

Especifica la relació de les mestres i demana als alumnes que facin de nexa connector.

(E. M. Q3) El que ens ha faltat en aquest projecte és fer unes trobades més sovint per poder parlar en quin punt estàvem del projecte.

4.4 Intervencions de la mestra

- Aquest projecte s'ha desenvolupat en un context en el qual ni alumnes ni mestres estan acostumats a treballar d'aquesta manera. Normalment la mestra és qui condueix les explicacions i els alumnes es dediquen a fer les intervencions pertinents i a fer les activitats que proposa el docent. És per aquest motiu, que quan es realitza un treball per projectes on no hi ha costum, el mestre ha de resultar un mediador, ja que les seves intervencions condicionen als alumnes (focalitzant la seva atenció a un aspecte determinat, guiant a una manera de fer, etc).

(V. 1.1/p.3 (00:25:00)) El que diu la mestra condiciona a les idees que els alumnes proposen.

És per aquest motiu que el mestra només ha de ser un mediador en els projectes de treball.

- A vegades el mestre ha d'intervenir per ajudar als alumnes a relativitzar les coses. El mestre té la capacitat de veure el desenvolupament del projecte des d'una perspectiva externa, és per aquest motiu que ha d'ajudar als alumnes en aquelles coses que ells no arriben a ser conscients.

(V. 2.2/p.8 (00:04:06)) La mestra els diu que han d'anar fent l'exercici d'acotar, perquè tot no ho poden tractar.

Les intervencions que va fent la mestra són molt importants, perquè ajuden a relativitzar tot allò que els alumnes van dient, i els fa adonar de quina dimensió tenen les seves propostes.

- D'entrada és la mestra qui explica als alumnes en què consisteix un projecte de treball i els dona algunes pautes sobre com han de treballar i quina ha de ser la seva actitud. Aquesta intervenció de la mestra condiciona el comportament dels alumnes, ja que aquests agafaran molta més autonomia, cosa que, de fet, també porta implícita el treball per projectes.

(V. 1.1/p.1 (00:01:20)) La mestra els està explicant als alumnes en què consisteixen, més o menys, els projectes de treball. Fa referència a l'actitud que han de tenir els alumnes, com també com s'han de començar a plantejar la feina (d'una manera diferent al que estan acostumats).

5. Categoria: El treball en grup.

5.1 Actitud dels alumnes

- La mestra va deixar que els grups els fessin els alumnes, això va comportar que el comportament d'alguns grups no fos l'adequat i s'haguessin de separar, ja que l'estona de treball se la prenien com de joc. La mestra justifica la seva decisió amb el fet que quan s'ha de treballar en grup és important treballar amb comoditat, cosa que ha funcionat en alguns casos.

(V. 3.2/p.14 (00:27:15)) Els alumnes decideixen fer-los ells mateixos, comproment-se a treballar. S'observa com els alumnes comencen a comentar entre ells qui pot anar amb qui. Fan 4 grups de cinc persones.

Això segurament hauria d'haver estat diferent, ja que hi ha grups que han treballat molt bé, però d'altres no s'han responsabilitzat gaire. Tot i així, la motivació és molt diferent, ja que de seguida els alumnes es posen a fer els grups i estan molt entusiasmats.

(D. S12/p.23) Els alumnes treballen per grups, uns més que els altres.

- El treball en grup és una de les coses que els alumnes han valorat més de treballar per projectes, n'hi ha molts que han treballat a gust i molt motivats.

(V. 27.2/p.70 (00:00:04)) Els alumnes expliquen en què consisteix la manera de fer aquest treball: treball en grup són quatre o cinc persones que pensen a l'hora i poden donar la seva opinió, i per tant és millor treballar així.

(Q. A. Q3) Els ha agradat molt treballar en grup, perquè quan treballes amb els companys t'ho passes més bé i es poden ajudar mútuament. Treballant d'aquesta manera han pogut expressar més la seva manera de ser i de parlar. És molt positiu posar-se d'acord amb els companys, intercanviar pensaments, maners de treballar i opinions.

(R. M. 2/p.4) Les mestres se n'adonen que si es crea un ambient de confiança i de relax, els alumnes es deixen anar i s'expressen millor i amb més facilitat.

5.2 Capacitat dels alumnes d'autogestionar-se i organitzar-se.

- Els projectes de treball fomenten el treball en grup i això dona als alumnes molta autonomia i responsabilitat, ja que cada grup es gestiona a la seva manera segons la tasca que va realitzant i les seves necessitats, per tant, ells són els responsables que el treball sigui satisfactori.

(V. 19.3/p.54 (00:00:40)) Els pregunto com s'organitzaran les exposicions orals. Em responen que seguiran la mateixa distribució que han seguit a l'hora de treballar: s'han dividit en dos grupets, unes que feien un país i les altres l'altre. Diuen que ho van fer així perquè els és més fàcil treballar així i podien buscar més informació.

Els alumnes ho tenen tot molt ben pensat. Han agafat molta autonomia i són capaços d'autogestionar-se i organitzar-se les tasques. També són conscients que malgrat haver-se dividit en petits grups han de saber el que fan els seus companys.

(V.20.1/p.56 (00:01:30)) Un cop la mestra acaba d'explicar i recordar-los el que els queda per fer, els alumnes es comenten entre ells com s'han d'organitzar.

Cada grup es gestiona a la seva manera, els resultats són diferents segons els grups, però tots són capaços d'autogestionar-se la seva tasca, per tant, han guanyat molt en aquesta capacitat.

5.3 Distribució de l'aula

- A l'hora de treballar en grup, la distribució de l'aula és molt important. Cal vetllar per un clima còmode que fomenti la interacció entre els alumnes.

(V. 6.1/p.21 (00:00:02)) Es pot observar una distribució de l'aula diferent a la que els alumne estan acostumats. Les taules estan agrupades.

5.4 Aprentatge d'hàbits

- Fent aquest projecte, com que els alumnes han de treballar en grup, adquireixen alguns dels hàbits que suposa treballar en conjunt, com per exemple el respecte i el companyerisme.

5.5 La creació musical fomenta la cohesió de grup.

- La creació musical duta a terme en petits grups fomenta que els alumnes cooperin entre ells. Per poder fer un treball creatiu, primer han d'experimentar i han d'escollir què és el que més agrada i s'adequa als gustos del grup, que sovint és una acumulació de propostes que han anat realitzant els diferents membres del grup.

(V. 14.6/p.45) Cada nen va provant en el carilló i quan troba una melodia que li agrada l'ensenya als seus companys.

El fet de fer aquesta activitat de creació musical possiblement dona més cohesió de grup, tothom hi participa i s'ajuden entre ells. Fent aquesta activitat de creació també estan fent un bon exercici de llenguatge musical i de reconeixement.

- Quan els alumnes presenten la seva creació davant de tots els companys tots els membres del grup l'han de tenir incorporada, per tant, s'han d'ajudar entre ells per poder-la aprendre i interpretar correctament.

(V. 16.1/p.48 (00:01:17)) S'ajuden mútuament. S'ensenyen com s'han d'agafar les baquetes perquè el carilló soni bé. *Com si remenessis amanida*, diu una nena a l'altra.

És un bon treball en equip, ja que es van ajudant unes amb les altres i al final el resultat serà global de tot el grup.

6. Categoria: Els alumnes

6.1 Motivació dels alumnes.

- La motivació és un factor clau ens els projectes de treball ja que els alumnes són participants en la construcció del seu coneixement, això fa que hi hagi un alt grau de participació i atenció en les tasques que es realitzen (els alumnes no tenen ganes de deixar de treballar, busquen informació pel seu compte, etc.).

(D. S2/p.7) Els alumnes pregunten a la mestra: Podem començar ara?

Aquest comentari és molt positiu, perquè porten una hora reflexionant sobre el tema i que no el vulguin deixar és que realment els interessa i estan motivats!

(V. 4.1/p.16 (00:08:36)). Els alumnes preguntes dubtes que tenen de la manera de buscar informació. La mestra comenta que està molt contenta que pel seu compte ja s'hagin trobat i comencin a buscar informació.

Realment veig que els alumnes estan molt motivats per tirar endavant aquest projecte.

(D. S14/p.27) La mestra anuncia que a la propera sessió ho tocar i ho acabaran. Els alumnes pregunten perquè no ho poden acabar ara.

Que els alumnes no vulguin acabar una feina és senyal que els agrada i els motiva allò que estan fent.

(E. M. Q4) La motivació és una passada, han treballat els caps de setmana, etc. voluntàriament els alumnes poden arribar a fer de tot.

- La motivació dels alumnes respecte la música del món ve marcada, sobretot, pel grau de desconeixement que tenen sobre la majoria d'aspectes d'aquesta música.

(V. 13.2/p.41 (00:00:18)) Els alumnes estan encuriósits per saber què significa el text que els ha passat la mestra. S'han fixat que hi ha unes paraules que es repeteixen moltes vegades.

La curiositat dels alumnes quan es treballa aquest tipus de música és més gran perquè desconeixen la majoria d'aspectes.

- El treball en grup és un altre component que dóna molta motivació, i més quan els components dels grups els poden escollir els alumnes, ja que treballar en un clima còmode i proper és una cosa que els alumnes valoren molt, tot i que a vegades el fet de treballar amb amics implicarà que hi hagi grups que no facin la feina quan pertoca.

(V. 3.3/p.14 (00:00:30)) Els alumnes decideixen fer-los ells mateixos, comproment-se a treballar. S'observa com els alumnes comencen a comentar entre ells qui pot anar amb qui. Fan 4 grups de cinc persones.

Tot i així, la motivació és molt diferent, ja que de seguida els alumnes es posen a fer els grups i estan molt entusiasmats.

(R. M. 2/p.4) Les mestres se n'adonen que si es crea un ambient de confiança i de relax, els alumnes es deixen anar i s'expressen millor i amb més facilitat.

i (E. M. Q4) Hi ha alumnes que treballant d'aquesta manera ha crescut i han madurat, sobretot aquells que es mostren més tímids a l'aula treballant en grup s'han deixat anar.

- Les xerrades a les expertes van resultar un component molt motivant pels alumnes, perquè els van donar a conèixer altres realitats i pel valor afegit de parlar amb algú que és un gran coneixedor del tema que has estudiant i que en coneix moltes anècdotes i té una gran experiència vital en aquest tema.

(V. 8.2/p.29 (00:18:59)) Els explica quin és el menjar tradicional del Nepal i els ensenya alguna fotografia. Els ha posat el nom en nepalí i els hi tradueix al català. Els diu que mengem amb els dits, amb la mà dreta. Els alumnes els sobta molt i pregunten si es pot menjar amb coberts.

Els alumnes estan molt posats en l'explicació, interaccionen molt i es mostren molt interessats ja que cada cosa que no els queda clara o que en volen saber més, la pregunten.

(V. 12.10/p.39 (00:03:19)) El que crida l'atenció als alumnes són les anècdotes.

Interès dels alumnes per les anècdotes i les curiositats dels dos països.

(E. M. Q5) La vista de les expertes ha estat molt interessant, perquè els alumnes en van aprendre molt, van estar molt atents i va ser molt motivador per ells.

- La motivació dels alumnes també varia segons les fases del projecte. Quan els alumnes han d'escollir el tema del projecte (primera fase) el component motivant és molt alt, perquè tenen l'oportunitat de decidir què és el que volen estudiar. En el moment d'exposar el treball

(darrera fase) els alumnes també es veuen molt motivats perquè tenen ganes d'ensenyar el resultat del procés, escoltar el que els expliquen els seus companys i donar a conèixer la seva part del treball.

(V. 2.2/p.9 (00:16:02)) Ara han de posar-se a escollir de quin lloc volen estudiar les festes tradicionals. Un alumne proposa que cadascú esculli un país.

Sembla que de seguida els alumnes estan d'acord amb aquesta manera de fer, fins i tot intenten convèncer a la mestra que és l'adequada. Estan molt posats en l'activitat, es veuen molt concentrats i motivats. És una de les coses en les quals els alumnes es mostraran més participatius.

(V. 3.3/p.14 (00:03:00)) Ja han escollit el tema.

Els alumnes tenen moltes ganes de començar a treballar. Realment aquesta primera etapa és molt motivant. Ha passat l'hora i ningú se n'ha adonat.

(Q. A. Q1) Els alumnes tenen consciència d'haver escollit el tema del projecte i això els motiva.

(V. 19.5/p.55 (00:00:06)) M'ensenyen com els està quedant el Power point que estan elaborant.

Els alumnes tenen moltes ganes d'ensenyar-me allò que fan, això vol dir que se senten orgullosos i estan implicats i motivats fent-ho.

(V. 21.2/p.57 (00:00:25)) El grup de música comença l'assaig de la seva part de l'exposició.

Els alumnes estan expectants perquè és el primer grup que presenta i també perquè expliquen coses del país que no coneixen, perquè cada grup s'ha fet expert d'un dels temes que es van escollir al començament.

6.2 Actitud, comportament dels alumnes

- Els alumnes també s'han d'habituar a la manera de treballar dels projectes de treball, així doncs, s'han de mostrar més participatius i més capaços de prendre i donar opinions. Aquestes habilitats potencien l'autonomia dels alumnes, cosa que els prepara pel seu futur. El fet de construir-se el seu propi coneixement fa que els alumnes agafin una gran responsabilitat, cosa que els fa madurar i esdevenir més autònoms.

(V. 1.1/p.3 (00:23:00)) És curiós, observant aquesta primera sessió, com els alumnes s'han arribat a habituar a la dinàmica del projecte. Cada vegada s'han anat mostrant més participatius i més capaços de prendre decisions i donar opinions.

(E. M. Q14) Pensem, que l'actitud dels alumnes ha canviat amb aquest projecte, s'han fet grans, han madurat i s'han sentit grans. S'han fet més responsables d'allò que havien de treballar perquè no érem nosaltres les que en sabíem, sinó que construïem coneixement en conjunt.

- Quan els alumnes treballen a gust, implicats i motivats, la seva actitud és molt positiva.

(V. 4.8/p.18 (00:00:02)) Mentre uns busquen amb els ordinadors, hi ha una nena que apunta la informació en un full, tal i com els hi ha dit la mestra.

L'actitud dels alumnes és molt positiva. Estan posats davant dels ordinadors i busquen informació, es veuen implicats i concentrats.

(V. 8.1/p.28 (00:01:10)) És sorprenent com els nens poden estar tan atents a les explicacions. Això és probable que sigui perquè el tema realment els interessa.

- La posada en comú del treball de creació, com també de les exposicions finals del projecte fomenta els hàbits de respecte i escolta a la resta de companys.

(V. 16.8/p.49 (00:01:22)) Comença el primer grup a tocar la seva melodia, s'ha equivocat i els companys han rigut. La mestra els fa reflexionar sobre aquest comportament.

En la posada en comú els alumnes aprenen a escoltar els companys, com també els hàbits de respecte.

- Quan es treballa a partir d'un projecte de treball les conseqüències del mal comportament d'algun grup les rep tota la classe, ja que el treball que es realitza és global de tot el grup. Així doncs, treballar d'aquesta manera també és una manera d'educar en valors als alumnes.

(V. 24.2/p.63 (00:00:46)) El grup que s'ha implicat menys en el projecte es disposa a fer la presentació. No s'ho prenen gaire seriosament, no ho tenen massa preparat, estan poc organitzats i s'ho agafen en broma. La mestra intervé perquè el seu comportament no és acceptable. Els dóna una altra oportunitat però com que no l'aprofiten decideix que aquest grup no farà el projecte i que la seva part se la repartiran els altres grups.

- La predisposició dels alumnes quan es treballa d'aquesta manera és diferent. La música, pot resultar un factor que incideixi en aquest aspecte.

(E. M. Q8) Penso que quan hi ha la música pel mig relaxa, en general, el comportament que tenen els alumnes. Els veig més motivats. Poden estar escoltant una audició amb una actitud que no tenen a la classe de socials, per exemple, perquè a les altres assignatures estan més acostumats a fer coses, més neguit, més moviment, més parlar, i en canvi, per poder educar l'oïda i ha d'haver un moment de parada, i això contrasta el seu ritme d'aprenentatge. Els vaig veure molt atents, hi ha moltes vegades que costa molt mantenir l'atenció dels alumnes i durant aquest treball els he pogut veure molt atents i poc dispersos. La predisposició és diferent. Possiblement presentar-ho des de la música dona la sensació que no és un treball tan feixuc. Potser es prenen el treball de la música més de caire lúdic o més amè.

6.3 Implicació dels alumnes

- El fet d'escollir el tema i haver-se de construir el seu propi coneixement ha fet que els alumnes s'impliquin molt en el projecte, han agafat una gran responsabilitat i han fet moltes coses per iniciativa pròpia sens que les mestres els hi haguessin de dir res. Un factor que també ha influït en el nivell d'implicació dels alumnes ha estat que els projectes de treball són una nova manera de treballar per aquests alumnes, quelcom innovador i interessant i això ha provocat que busquessin informació pel seu compte, fossin conscients que s'havien d'organitzar ells mateixos, quedessin a fora de l'escola per avançar el projecte, tinguessin ganes d'explicar el treball a altres companys de l'escola, etc.

(V. 3.1/p.11 (00:02:00)) Justificació dels països: Fa sortir al davant de la classe als dos alumnes que van proposar els països seleccionats, els pregunta per què van proposar aquests països, què en coneixen, etc.

La sorpresa és que els alumnes ja venen preparats i han portat informació de cada país per explicar als companys perquè el van proposar, sense que ningú els hagi dit res.

(V. 15.6/p.47 (00:00:28)) Els pregunto com s'han organitzat amb l'altre part del grup. No sembla que ho tinguin massa clar. Hi ha grup que queden a fora de l'escola per fer feina del projecte.

Això demostra una forta implicació dels alumnes, ja que les mestres, de moment, insisteixen especialment en el fet que els alumnes s'hagin de trobar a fora de l'escola.

(R.M. 7/p.10) La mestra em comenta que hi ha un parell de grups que comencen a tenir enllestit el redactat del treball. N'hi ha alguns

que s'han trobat aquesta Setmana Santa per poder avançar feina.

6.4 Competències i aprenentatges que han adquirit els alumnes

- Treballar per projectes de treball ha fet que els alumnes agafessin competències i aprenentatges en relació a aquesta metodologia i també respecte al tema que s'ha tractat. Algunes d'aquestes competències han estat:

6.4.1 Posar-se d'acord amb els companys i respectar-ne l'opinió

(V. 2.2/p.8 (00:11:55)) La mestra però, els comenta diverses possibilitats. Escollir un d'aquestes temes que sigui més global o bé escollir-ne un parell que siguin més concrets. Anima a tothom a pronunciar-se, perquè potser que no els agradi alguna de les coses que s'estan dient, i cal intentar que estiguin al màxim d'acord.

(V. 3.3/p.14 (00:03:00)) Escollir el tema que treballa cada grup. Els alumnes s'han d'intentar posar d'acord.

6.4.2 Aprenentatge entre companys

(V. 6.4/p.24 (00:11:50)) A l'hora de posar en comú les preguntes, els alumnes també interactuen i donen idees als companys, no només la mestra. Si els grups específics comenten alguna cosa que la resta de companys no saben, la mestra els hi fa explicar.

(V. 16.2/p.48 (00:02:48)) La creació musical fomenta l'aprenentatge entre companys. Quan algú té una proposta ho mostra interpretant-ho en el carilló als altres companys. Si els agrada com sona ho donen per bo i ho escriuen a la partitura.
S'observa un gran nivell de cooperació entre els alumnes, es tendeixen a ajudar molt.

V. 21.4/p.58 (00:03:26) Aquests alumnes posen quina és la conclusió a la qual han arribat fent aquest treball. Comenten que els agrada molt fer els treballs en grup perquè poden escoltar diverses opinions i aprenen coses noves.

(Q. A. Q4) Els alumnes consideren que s'aprèn diferent treballant d'aquesta manera perquè aprenem companyerisme, ens ajudem entre tots i cadascú pot expressar la seva opinió. La sensació de treballar amb companys és que et sents més lliure de tot i aprens més.

(Q. A. Q4) S'aprèn diferent perquè no t'ho expliquen, no és el que diu la mestra i investigues tu mateix.

6.4.3 Consciència social

(V. 7.2/p.27 (00:32:10)) Els explica que Jamaica és un país pobre i els alumnes es queden una mica sorpresos. Comenten que normalment s'ensenyen les coses turístiques i deixen de mostrar la realitat del país.

Agafar molta consciència a nivell de valors fent aquest projecte, ja que veuran les diferències que existeixen en el món.

(V. 8.2/p.29 (00:08:14)) Els alumnes s'interessen per aspectes de la pobresa.

És molt interessant la consciència social que estan agafant aquests alumnes.

(D. S9/p.17) Els nens expliquen com es van sentir, què en pensen, com ho van viure, que hi va haver coses que els van sobtar molt, com per exemple, que al Nepal funcionessin per castes.

En general, em dóna la sensació que conèixer altres realitats diferents a les que estan acostumats, saber coses d'altres cultures, és una gran experiència personal pels alumnes.

6.5 Consciència del projecte comú i global de tota la classe

- Quan es realitza un projecte de treball, malgrat que a l'hora de buscar la informació i redactar-la es pugui treballar en petits grups, és molt important fer entendre als alumnes que el projecte que s'està desenvolupant és comú de tota la classe, que la part que ells estan elaborant no és el tot, sinó que és una petita peça que ha d'encaixar amb la dels seus companys. Així doncs, cal potenciar els vincles i interaccions entre els alumnes perquè hi hagi consciència de la globalitat del projecte en totes les seves etapes.

(V. 6.1/p.22 (00:06:40)) La mestra també comenta que si algun grup ha trobat informació que pugui interessar a un altre grup, que els hi passin.

L'intercanvi d'informació entre els grups fomenta el sentiment de projecte global.

(V. 15.8/p.47 (00:00:06)) El grup de la música ha vist que a Jamaica hi ha moltes festes relacionades amb la música, i ha anat al grup que s'encarrega d'explicar les festes tradicionals en general, per preguntar-los si les podien explicar ells.

És impressionant la capacitat que tenen els alumnes d'autogestionar-se. Coneixen que és el que fan els seus companys

i això demostra que és un projecte global.

- Hi ha més consciència de projecte global a l'inici, quan entre tots els alumnes de la classe escullen el tema, i al final, quan s'ajunten tots els treballs per poder-ne fer una exposició.

(V. 2.2/p.9 (00:12:40)) És molt interessant anar veient el procés de decisió, entre tots van construint el tema.

(D. S26/p.45) Quan arribo a l'aula estan fent l'assaig general.

Els comentaris que fan els nens em fan adonar que ja es coneixen els projecte en global tots. Han fet més d'una vegada l'assaig de l'exposició entre tots i això ha anat bé per compartir-ho tot i conèixer el que han fet els altres grups i així el projecte ha esdevingut global i no quelcom separat per petits grups.

6.6 Els alumnes han adquirit molta autonomia

- Els projectes de treball donen molta autonomia als alumnes: s'organitzen com treball en grup, es gestionen les tasques, seleccionen quina és la informació més rellevant per explicar, busquen informació pel seu compte, etc. Les mestres els ajuden en l'evolució del projecte i els van marcant les fases per les quals han d'anar passant, però ells mateixos decideixen com desenvolupar el treball que estan elaborant.

(V. 17.1/p.50 (00:00:13)) Els pregunto al grup que ho tenen més avançat com ho porten i em diuen que ja ho han acabat. Em comenten que ara s'ho han de començar a estudiar per poder-ho exposar.

Han agafat de seguida molta autonomia i ells s'han gestionat sense cap problema.

(V. 19.3/p.54 (00:00:40)) Els pregunto com s'organitzaran les exposicions orals. Em responen que seguiran la mateixa distribució que han seguit a l'hora de treballar: s'han dividit en dos grupets, unes que feien un país i les altres l'altre. Diuen que ho van fer així perquè els és més fàcil treballar així i podien buscar més informació.

Els alumnes ho tenen tot molt ben pensat. Han agafat molta autonomia i són capaços d'autogestionar-se i organitzar-se les tasques. També són conscients que malgrat haver-se dividit en petits grups han de saber el que fan els seus companys.

(E. M. Q9) El projecte ha estat molt present a l'aula al llarg del curs. Quan els deixava estona per realitzar el treball el que els alumnes volien era treballar en grup i organitzar-se ells sols. Tenien molt clar el que havien de fer per continuar desenvolupament el projecte. Llavors jo els oferia la meua ajuda pel que fes falta i quan em necessitaven m'ho feien saber.

Ha donat molta autonomia aquest treball.

6.7 L'opinió dels alumnes

- Quan es desenvolupa un treball d'aquestes característiques és important conèixer l'opinió dels actors que hi han estat implicats, tan els alumnes com les mestres. A mesura que es va desenvolupant el projecte hi van havent alguns comentaris sobre l'opinió que tenen d'aquest projecte de treball que estan desenvolupant. Estar clar, que quan s'acabi el projecte els farà un qüestionari per tal de conèixer quina és la seva opinió d'alguns aspectes claus, però aquesta opinió ja serà en perspectiva. És important conèixer quines són les seves concepcions durant el projecte, que és quan realment l'estan vivint. Algunes de les coses que han valorat més els alumnes:
- Els alumnes valoren molt el fet d'haver-se construït el seu propi coneixement i són conscients que han après moltes coses.

(V. 26.1/p.68 (00:01:41)) La mestra li pregunta si ha après alguna cosa, i el nen contesta ràpidament que moltes coses.

(V. 26.1 (00:04:26)) La majoria d'alumnes comenta que fent aquest treball han après molt, perquè dels dos països que han estudiat no en coneixien res.

En general la reflexió que fan els alumnes és positiva, els agrada el que han après i la manera com han treballat.

- Aprendre coses treballant en grup.

(V. 26.4 (00:00:44)) Comenten que aquest treball els ha ajudat a millorar a l'hora de treballar en grup, que diuen que no ho havien fet gairebé mai.

- Conèixer músiques que els eren completament desconegudes.

(V. 26.4 (00:01:32)) Quan els pregunto que és el que més els ha agradat de fer aquest treball un nen em contesta que la música. Són conscients que les músiques del dos països són molt diferents.

(V. 26.1/p.68 (00:01:41)) Un alumne comenta a la mestra que a ell li ha agradat més fer aquest tipus de treball que el que normalment fan a

música, perquè és més divertit, fas feina amb els companys, busques informació amb els ordinadors.

Annex 6

ESQUEMA SÍNTESI DE LES REFLEXIONS DE CADA CATEGORIA

2. Síntesi de les reflexions a l'entorn de la categoria Música del Món.

2.1 Importància del context per entendre la música

- La mestra ha treballat diverses vegades amb la música del món. És conscient que és important contextualitzar-les i intenta transmetre aquesta idea als alumnes. Aquesta idea la reforçaran les expertes amb les xerrades.
- El tema del projecte acabarà sent la contextualització de dues músiques del món.
- Conèixer diversos aspectes del país fa que la pràctica musical esdevingui més significativa perquè no escolten la música com a quelcom desconegut.
- Tenir coneixement del país permet realitzar una pràctica musical diferent, amb més interrelacions.
- La contextualització de la música s'ha vist reforçada per la pràctica dels projectes de treball.

2.2 Escolta i possibilitats de treball de la música del món

- A partir de les músiques del món no només s'han treballat aspectes socials i formals de la mateixa música.
- El que dóna sentit a aquest projecte és el treball de la música, no només des d'un punt de vista teòric, sinó també pràctic. Els alumnes fan una immersió en aspectes pràctics i contextuals d'una música concreta.
- La connexió entre la part pràctica i la teòrica de la música es dóna gràcies a les exposicions finals del projecte.

2.3 Actitud i interès dels alumnes davant la música del món.

- Els alumnes són capaços de reconèixer una música del món i estan molt interessants en localitzar-la.
- El desconeixement d'aquest tipus de música genera interès als alumnes, això fa que tinguin iniciatives pròpies per veure com sona.

2.4 Implica una interdisciplinarietat (un treball en connexió amb altres àrees)

- La música del món quan es contextualitza esdevé més significativa pels alumnes, ja que entenen i comprenen diversos aspectes musicals. Aquesta contextualització i explicació de la música amb aspectes extra musicals implica una interdisciplinarietat, és a dir, tractar la música des de diverses àrees escolars, cosa que la metodologia de projectes de treball afavoreix molt.
- Per donar sentit al treball musical moltes vegades és necessari relacionar-lo amb altres àrees escolars.

3. Síntesi de les reflexions a l'entorn de la categoria Interdisciplinarietat

3.1 Relació amb diverses àrees escolars

- Possibilitat de vinculació del projecte amb alguna àrea escolar. Aquest projecte en concret s'ha relacionat amb les següents àrees:

3.1.1 Ciències socials

- Importància de donar informació sobre la música del món. Situar la música, fer referència al país i alguna de les seves característiques.

3.1.2 Llengua catalana

- En els projectes de treball s'ha d'elaborar informació per escrit i per tant el treball de llengua és implícit.

3.1.3 Religió

- Per intentar entendre diversos aspectes culturals d'un país.

3.1.4 Llengua anglesa

- Quan es treballa una música del món, el país de la qual utilitza la llengua anglesa per comunicar-se. Ajuda a entendre diversos aspectes.

3.1.5 Altres àrees (TIC, etc.)

- Maneig de sistemes informàtics per la recerca de la informació, el processador de textos per a la redacció del treball i el programa Power point per a l'exposició.
- Conèixer altres realitats promou l'educació en valors.

3.2 Contextualització del país

- Contextualitzar la música que s'escolta a l'aula de música porta implícit un treball interdisciplinari.
- Implica conèixer aspectes molt diferents als quals estem acostumats i això genera un gran interès.
- Els comentaris de la mestra de música i les expertes generen interès als alumnes per contextualitzar la música.

3.3 Interdisciplinarietat necessària per entendre determinats aspectes del projecte

- Si es treballa amb una música desconeguda pels alumnes per poder-la entendre cal donar-ne el major nombre de detalls si es pretén que esdevingui significativa per a ells.

3.4 El projecte no marxa de la música

- L'interès dels alumnes cap a les músiques d'altres cultures i la insistència de la mestra per mantenir-lo en relació amb la pràctica musical i ajudar als alumnes en aquests aprenentatges.

4. Síntesi de les reflexions a l'entorn de la categoria Desenvolupament del Projecte.

3.6 Inici del projecte a l'aula de música

- Inici del projecte a l'aula de música i la mestra de música condueix les explicacions. És possible que aquesta situació fomenti que a l'hora d'interessar-se per una temàtica els alumnes no es desvinculin de la música.
- Quan no s'ha treballat mai amb la metodologia de projectes de treball és important, abans de començar el projecte, deixar-ne clares quines són les característiques.
- Els alumnes escullen el tema però potser condicionats per diversos factors: Escolta d'una música del món completament desconeguda per a ells, conversa sobre diversos països del món, etc.

3.7 Fases del Projecte

3.7.1 Etapes i evolució del Projecte.

- Els projecte ha anat passant per les diferents fases generals que diu la teoria.

3.7.1.1 Inici del projecte a l'aula de música.

- És comença a partir de l'escolta d'una música del món, aquesta crida l'atenció dels alumnes i fa que tinguin ganes d'escoltar altres tipus de música del món.

3.7.1.2 Escollir el tema del projecte.

- Els comentaris de la mestra influeixen a l'hora d'escollir el tema, com també les activitats que s'hagin fet prèviament.
- Les propostes que fan els alumnes no divergeixen massa a nivell de temàtica (els interessen les coses que desconeixen), cal deixar-los parlar i veure quins són els interessos que s'aniran acotant fins arribar a una proposta comuna.

3.7.1.3 Delimitar el tema del projecte

- És possible que el tema d'interès del projecte sigui molt extens. És funció de la mestra adonar als alumnes de l'extensió del tema proposat i orientar-los per delimitar el tema.
- El fet de què els alumnes participin en la delimitació del tema augmenta la seva implicació i motivació. És possible que quan més poder decisió tinguin en aquest procés també augmenti la seva motivació.

3.7.1.4 Definir el concepte

- És important que tothom conegui allò del que s'està parlant, és per això que el primer contacte amb el tema del projecte es fa a nivell col·lectiu.
- Del tema seleccionat es concretar quins són els aspectes que més interessin als alumnes per poder començar a treballar i desenvolupar-los en petits grups.

3.7.1.5 Recerca de la informació

- La necessitat de començar a saber coses sobre el tema condueix a l'organització de la tasca dels grups i es reparteixen responsabilitats.
- Si és possible, brindar als alumnes la possibilitat de poder buscar informació de fonts diverses, que no es limitin a la recerca d'Internet. Algunes de les fonts d'informació que s'han utilitzat en aquest projecte han estat: les cartes de les nenes del Nepal, visionat de

documentals sobre els països, xerrades amb experts sobre els països (persones que hi han estat vivint una temporada).

3.7.1.6 Treball d'aspectes musicals

- Quan el tema del projecte no es desvincula de la música hi ha un treball exclusivament musical, que és el que dóna sentit al projecte, i implica la participació de dos docents.
- Quan es realitza l'escolta d'una música del món el fet de conèixer i tenir informació sobre el país fa que aquesta música esdevingui més significativa pels alumnes, ja que la poden contextualitzar i se'n pot fer una pràctica musical vinculada amb un treball més de caire de recerca informativa.
- Fer un projecte de treball relacionat amb una música permet als alumens responsabilitzar-se sobre aspectes de la pràctica musical.
- La música del món com qualsevol altre tipus de música també genera activitats a l'entorn de les tres grans competències musicals (escoltar, interpretar i crear).

3.7.1.7 Síntesi de la informació

- En un projecte de treball en relació a la música hi ha d'haver un treball exclusivament musical paral·lel a la part del redactat de la informació, on la música a nivell pràctic desapareix.
- Quan els alumnes han recopilat força informació el que interessa és que seleccionin la que és més útil. Per realitzar aquesta tasca és pràctic utilitzar algun ajut com, per exemple, una fitxa resum.

3.7.1.8 Redacció del treball

- És el moment de començar a redactar el treball i pensar en el format de les exposicions. Cal arribar a un consens sobre el format de la redacció del treball.

3.7.1.9 Elaboració de les exposicions

- És en aquesta fase quan allò que els alumnes han estat buscant i redactant esdevé significatiu, perquè per poder explicar-ho també s'ha d'entendre.
- Les exposicions també impliquen haver-se de posar d'acord a nivell de tot el grup classe, han d'entendre que un projecte de treball és comú.

3.2.1.10 Assajos de les exposicions

- En els assajos de les exposicions tots els alumnes entren en contacte amb el treball global, és per això que hi ha d'haver una implicació per part de cadascun d'ells, ja que tots són responsables del treball final.
- Els assajos són importants per escoltar i aprendre el que els altres han estat treballant i per anar interioritzant allò que s'ha de comunicar.

3.2.1.11 Exposició del treball

- S'ha de donar importància aquesta fase perquè el projecte deixa de ser una cosa tancada d'un grup classe i s'obre a la comunitat educativa. És el final del projecte i també és un bon moment per mirar endarrere i valorar com ha anat tot.

3.7.2 Hi ha fases que tenen més relació amb la música i d'altres que menys

3.7.2.1 Escollir el tema

- El projecte comença a partir de l'àrea de música, és l'especialista qui condueix la sessió i el que inicia el projecte és l'escolta d'una música del món. Els interessos dels alumnes van relacionats amb la música, per tant, en aquesta primera fase existeix la presència de la música.

3.7.2.2 Recerca de la informació

- En aquesta fase els alumnes han de buscar material teòric per poder donar resposta als interrogants que s'han plantejat. El grup que han escollit temes que tenen relació amb la música continuen mantenint una relació amb l'activitat musical. Les expertes dels països fan escoltar música als alumnes.

3.7.2.3 Síntesi de la informació. Treball paral·lel a l'aula de música

- En el moment de sintetitzar, resumir i seleccionar la informació que els alumnes han anat recopilant, la pràctica musical desapareix. Tot i així, aquesta tasca es pot realitzar a l'aula amb la mestra tutora, i això permet que l'especialista de música pugui fer un treball paral·lel sobre les músiques dels països.

3.7.2.4 Redacció del treball

- En aquest cas la pràctica musical és completament inexistent. Els alumnes centren els seus esforços en la qualitat del redactat, del contingut i de la presentació.

3.7.2.5 Exposició del treball

- Per donar sentit a les exposicions els alumnes decideixen fer escoltar una de les músiques dels països que han estat treballant, al públic que els vingui a veure.

3.8 Les xerrades de les expertes (recerca d'informació i interès dels alumnes)

- El fet de poder rebre informació de primera mà i establir contacte amb persones que han estat vivint als països que els alumnes estan estudiant és una cosa que ha esdevingut molt significativa i motivant pels alumnes, perquè han rebut molta informació i perquè han pogut conèixer altres realitats.
- Haver buscat informació abans de les xerrades ha estat positiu perquè coneixen coses que els explicaven les expertes, han pogut resoldre dubtes i fins i tot s'han atrevit a interaccionar durant les explicacions.

3.9 Fomentar la idea de la globalitat del projecte

- Una vegada s'ha escollit el tema del projecte i es comença la recerca en petits grups es perd la idea de projecte global, que es recupera en la fase de redacció i exposició, quan els alumnes se n'adonen que la feina feta pels seus companys complementa la seva. Cal vetllar per aquesta idea de projecte global i fomentar les interaccions entre els diversos grups.
- La posada en comú d'allò que van fent els diversos grups fomenta la idea de globalitat del projecte.

3.10 El projecte en relació amb la música.

- El projecte comença des de l'àrea de música. Escoltant una audició d'una música del món
- A l'hora d'escollir el tema, els interessos dels alumnes no marxen dels aspectes musicals
- Mentre els alumnes busquen informació escolten música dels països escollits.
- Les expertes fan escoltar música dels països seleccionats pels alumnes.
- Les expertes parlen de la música
- La mestra de música es dedica a fer diverses activitats musicals amb la música pertinent de cada país.
- A l'exposició final els alumnes fan escoltar al públic la música dels països que han estudiat.

4. Síntesi de les reflexions a l'entorn de la categoria El Paper de la Mestra Especialista i el de la Generalista.

4.5 Evolució en el guiatge i el control del docent.

- El fet d'haver organitzar unes sessions prèvies i haver parlat de quina era l'orientació que es volia donar al tema del projecte, ha condicionat que la mestra intenti conduir als alumnes cap allò acordat. Això va provocar que la mestra intentés guiar massa en la primera fase del projecte.
- Les reunions formatives realitzades amb les mestres són útils per agafar orientacions sobre la manera de treballar per projectes. A l'inici del projecte, fer reunions per veure com van evolucionant les coses és útil per comentar les intervencions i l'actitud del docent.
- Les intervencions del mestre condicionen les decisions que prenen els alumnes, per tant, en la primera fase del projecte, que és quan s'escull el tema, el mestre s'hauria de limitar a orientar als alumnes i estimular-los perquè intervinguin en la presa de decisió.
- A mesura que el projecte vagi avançant tant els alumnes com les mestres s'aniran adequant a la millor manera d'actuar.

4.6 Funció del docent

4.6.1 Paper de la mestra especialista de música

- Quan un projecte de treball es desenvolupa a partir de la música és necessària la intervenció d'un especialista en aquesta matèria. Tot i així, a vegades haurà de fer altres activitats que el faran ser un mestre interdisciplinar.
- Els projectes de treball impliquen un canvi d'actitud part de l'educador: La seva tasca principal no és transmetre coneixement sinó orientar, guiar, provocar conflictes...que possibilitin la construcció de l'aprenentatge.

Algunes de les funcions principals del docent que s'han pogut observar al llarg del desenvolupament d'aquest projecte han estat:

- A l'hora d'escollir el tema del projecte, el mestre ha d'ajudar als alumnes a delimitar-lo, perquè ells, a vegades, no són prou conscients del volum que pot significar.
- Orientar i vetllar pel bon desenvolupament del projecte.
- Delimitar el tema del projecte
- Guiar i proposar eines útils pel desenvolupament del projecte.
- Suggestir i donar consells
- Planificar

- Avaluar, fer reflexionar
- La mestra de música desenvolupa un doble rol quan es treballa per projectes de treball.

4.6.2 Paper de la mestra tutora

- Les tasques primordials que ha realitzat la mestra tutora al llarg d'aquest projecte han estat: Organització, orientació i solució de problemes.

4.7 Relació entre les mestres

- Els projectes de treball desenvolupats a partir de la música impliquen la participació, com a mínim, de dues mestres, la mestra de música i la tutora. Començar el projecte amb aquestes dues mestres presents a l'aula és una bona manera de fer-ho entendre als alumnes.
- Per què el projecte funcioni correctament aquestes dues mestres han d'estar en relació constant. Malgrat que cadascuna de les mestres desenvolupi funcions diferents i participi de diferent manera en les fases del projecte, s'han d'anar informant de tot el que va passant.

4.8 Intervencions de la mestra

- Aquest projecte s'ha desenvolupat en un context en el qual ni alumnes ni mestres estan acostumats a treballar d'aquesta manera. El docent ha de resultar un mediador, ja que les seves intervencions condicionen als alumnes (focalitzant la seva atenció a un aspecte determinat, guiant a una manera de fer, etc).
- A vegades el mestre intervé per ajudar als alumnes a relativitzar les coses, perquè té una perspectiva externa del projecte i ajuda als alumnes a veure allò del que no són conscients.
- La mestra explica als alumnes en què consisteix un projecte de treball i els comenta quina ha de ser la seva actitud. Això condiciona el comportament dels alumnes.

5. Síntesi de les reflexions a l'entorn de la categoria El treball en grup.

5.6 Actitud dels alumnes

- En aquest projecte els grups de treball els van fer els alumnes, cosa que va comportar que l'actitud d'alguns grups no fos l'adequada i els haguessin de separar. Tot i així, quan es treballa en grup és important fer-ho amb comoditat, per això és positiu, en alguns casos, deixar que els grups els facin els mateixos alumnes.
- El treball en grup és una de les coses que els alumnes han valorat més de treballar per projectes, n'hi ha molts que han treballat a gust i molt motivats.

5.7 Capacitat dels alumnes d'autogestionar-se i organitzar-se.

- Els projectes de treball fomenten el treball en grup i això dóna als alumnes molta autonomia i responsabilitat, ja que cada grup es gestiona a la seva manera segons la tasca que va realitzant i les seves necessitats, per tant, ells són els responsables que el treball sigui satisfactori.

5.8 Distribució de l'aula

- A l'hora de treballar en grup, la distribució de l'aula és molt important. Cal vetllar per un clima còmode que fomenti la interacció entre els alumnes.

5.9 Aprenentatge d'hàbits

- Fent aquest projecte, com que els alumnes han de treballar en grup, adquireixen alguns dels hàbits que suposa treballar en conjunt, com per exemple el respecte i el companyerisme.

5.10 La creació musical fomenta la cohesió de grup.

- La creació musical duta a terme en petits grups fomenta que els alumnes cooperin entre ells. Per poder fer un treball creatiu, primer han d'experimentar i han d'escollir què és el que més agrada i s'adequa als gustos del grup, que sovint és una acumulació de propostes que han anat realitzant els diferents membres del grup.
- Quan els alumnes presenten la seva creació davant de tots els companys tots els membres del grup l'han de tenir incorporada, per tant, s'han d'ajudar entre ells per poder-la aprendre i interpretar correctament.

6. Síntesi de les reflexions a l'entorn de la categoria Els Alumnes.

6.8 Motivació dels alumnes

- La motivació és un factor clau ens els projectes de treball ja que els alumnes són participants en la construcció del seu coneixement, i això comporta participació i atenció en les tasques que realitzen.
- La motivació dels alumnes respecte la música del món ve marcada, sobretot, pel grau de desconeixement que tenen sobre la majoria d'aspectes d'aquesta música.
- El treball en grup és un altre component que dóna molta motivació, i més quan els components dels grups els poden escollir els alumnes, ja que treballar en un clima còmode i proper.
- Les xerrades de les expertes van resultar un component molt motivant pels alumnes, perquè els van donar a conèixer altres realitats i van poder parlar amb algú que havia estat vivint en els països que ells estaven estudiant.
- La motivació dels alumnes també varia segons les fases del projecte.

6.9 Actitud, comportament dels alumnes

- Els alumnes també s'han d'habituar a la manera de treballar dels projectes de treball, així doncs, s'han de mostrar més participatius i més capaços de prendre i donar opinions. Aquestes habilitats potencien l'autonomia dels alumnes.
- Quan els alumnes treballen a gust, implicats i motivats, la seva actitud és molt positiva.
- La posada en comú del treball de creació, com també de les exposicions finals del projecte fomenten els hàbits de respecte i escolta a la resta de companys.
- Les conseqüències del mal comportament d'algun grup les rep tota la classe, ja que el treball que es realitza és global de tot el grup, i això fa agafar molta consciència als alumnes.

- La predisposició dels alumnes quan es treballa d'aquesta manera és diferent. La música, pot resultar un factor que incideixi en aquest aspecte.

6.10 Implicació dels alumnes

- El fet d'escollir el tema i haver-se de construir el seu propi coneixement ha fet que els alumnes s'impliquin molt en el projecte, han agafat una gran responsabilitat i han fet moltes coses per iniciativa pròpia sens que les mestres els hi haguessin de dir res.

6.11 Competències i aprenentatges que han adquirit els alumnes

- Treballar per projectes de treball ha fet que els alumnes agafessin competències i aprenentatges en relació a aquesta metodologia i també respecte al tema que s'ha tractat. Algunes d'aquestes competències han estat:
  - Posar-se d'acord amb els companys i respectar-ne l'opinió
  - Aprenentatge entre companys
  - Consciència social

6.12 Consciència del projecte comú i global de tota la classe

- Quan es realitza un projecte de treball, malgrat que a l'hora de buscar la informació i redactar-la es pugui treballar en petits grups, és molt important fer entendre als alumnes que el projecte que s'està desenvolupant és comú de tota la classe, que la part que ells estan elaborant no és el tot, sinó que és una petita peça que ha d'encaixar amb la dels seus companys. Així doncs, cal potenciar els vincles i interaccions entre els alumnes perquè hi hagi consciència de la globalitat del projecte en totes les seves etapes.
- Hi ha més consciència de projecte global a l'inici, quan entre tots els alumnes de la classe escullen el tema, i al final, quan s'ajunten tots els treballs per poder-ne fer una exposició.

6.13 Els alumnes han adquirit molta autonomia

- Els projectes de treball donen molta autonomia als alumnes: s'organitzen com treball en grup, es gestionen les tasques, seleccionen quina és la informació més rellevant per explicar, busquen informació pel seu compte, etc. Les mestres els ajuden en l'evolució del projecte i els van marcant les fases per les quals han d'anar passant, però ells mateixos decideixen com desenvolupar el treball que estan elaborant.

6.14 L'opinió dels alumnes

- Quan es desenvolupa un treball d'aquestes característiques és important conèixer l'opinió dels actors que hi han estat implicats, tan els alumnes com les mestres. A mesura que es va desenvolupant el projecte hi van havent alguns comentaris sobre l'opinió que tenen d'aquest projecte de treball que estan desenvolupant. Algunes de les coses que han valorat més els alumnes:
  - Els alumnes valoren molt el fet d'haver-se construït el seu propi coneixement i són conscients que han après moltes coses.
  - Aprendre coses treballant en grup.
  - Conèixer músiques que els eren completament desconegudes.